

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sijoituspalvelu-  
yryyksistä, laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta  
ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi**

**ESITYKSEN PÄÄSIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sijoituspalveluyrityksistä. Laki korvaisi samannimisen voimassa olevan lain. Samalla tehtäisiin muutoksia arvopaperimarkkinalakiin, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annettuun lakiin ja sijoitusrahastolakiin sekä tarkistettaisiin useita muita rahoitusmarkkinoiden toimintaa koskevia lakeja. Ehdotetulla lainsäädännöllä pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rahoitusvälineiden markkinoista.

Uuden sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain soveltamisala olisi voimassa olevaa lakia laajempi. Toimilupaa edellyttävän toiminnan piiriin tulisivat uusina sijoituspalveluina sijoitusneuvonta ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen. Muita toimiluvanvaraisia sijoituspalveluja olisivat toimeksiantojen välittäminen, toimeksiantojen toteuttaminen, kaupankäynti omaan lukuun, omaisuudenhoito, liikkeeseenlaskun takaaaminen ja liikkeeseenlaskun järjestäminen. Rahoitusvälineen käsitettä ja lain soveltamisalapoikkeuksia täsmennettäisiin. Muutos koskisi lain soveltamista esimerkiksi sijoituspalvelujen tarjoamiseen hyödykejohdannaisopimuksilla. Lisäksi selvennettäisiin tilanteita, joissa sijoituspalveluyritys voi käydä kauppaa johdannaisopimusten kohdeetuuksilla, kuten hyödykkeillä.

Lakiin sijoituspalveluyrityksistä otettaisiin direktiivissä edellytetyt säännökset sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä. Sijoituspalveluyrityksen tulisi järjestää toimintansa sen laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Laissa säädettäisiin myös sijoituspalveluyrityksen toiminnan ulkoistamisesta ja palveluiden tarjoamisesta sidonnaisasiamiesten välityksellä. Lakiin otettaisiin myös säännökset sijoituspalveluyrityksiltä edellytettävästä vähimmäispääomasta.

Sijoituspalveluja tarjottaessa noudatettavista menettelytavoista asiakassuhteissa ehdotetaan säädettäväksi edelleen arvopaperimarkkinalaissa. Säännöksiä ei enää sovellettaisi toisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta rajan yli Suomeen tapahtuvaan sijoituspalvelujen tarjoamiseen. Säännökset olisivat voimassa olevia yksityiskohtaisempia ja niiden soveltaminen riippuisi asiakkaan luokittelusta. Arvopaperinvälittäjän asiakkaat luokiteltaisiin ammattimaisiksi ja ei-ammattimaisiksi sijoittajiksi sekä erältä osin niin sanotuiksi hyväksyttäviksi vastapuoliksi. Arvopaperinvälittäjälle asetettaisiin nykyistä tarkempi selonottovelvollisuus asiakkaan taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja muista asiakkaansuojan kannalta keskeisistä kysymyksistä. Arvopaperinvälittäjän tiedonantovelvollisuutta tarkennettaisiin ja tälle asetettaisiin velvollisuus toteuttaa rahoitusvälineitä koskevat toimeksiannot asiakkaan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Laissa säädettäisiin myös eturistiriitatilanteiden ja asiakasvarojen käsittelystä.

Keskeisimmät arvopaperimarkkinalain muutokset koskisivat markkinapaikkojen toimintaa. Arvopaperipörssissä käytävän julkisen kaupankäynnin lisäksi laissa säädettäisiin direktiivin mukaisesta monenkeskisestä kaupankäynnistä. Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi luku, jossa olisi säännökset monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä, kaupankäyntiosapuoleksi ottamisesta, arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi, arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudesta ja kaupankäynnissä noudatettavasta menettelystä. Lakiin otettaisiin myös säännökset osakekaupan toteuttamisesta markkinapaikkojen ulkopuolella arvopaperinvälittäjän järjestämänä sisäisenä toteutuksena.

Uuden sääntelyn myötä arvopaperipörssit ja arvopaperinvälittäjät voisivat aikaisempaa

joustavammin perustaa perinteiselle pörssi-kaupankäynnille vaihtoehtoisia markkinapaikkoja ja kilpailla keskenään. Kilpailun lisääminen voi johtaa kaupankäynnin hajaantumiseen nykyistä useampiin kilpaileviin markkinapaikkoihin, minkä vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi aikaisempaa kattavampia säännöksiä arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta raportoida rahoitusvälineillä tekemänsä kaupat Rahoitustarkastukselle. Direktiivillä luodaan Euroopan talousalueen tasolla rahoitusvälineiden kaupankäyntiä koskeva toimivaltaisten viranomaisten tiedonkeruu- ja vaihtojärjestelmä, joka tehostaisi rahoitusmarkkinoiden valvontaa. Samalla lakiin otettaisiin nykyistä kattavammat säännökset osakekaupankäynnin läpinäkyvyydestä.

Säännökset edistäisivät kaupankäyntiä julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla arvopapereilla rinnakkaisissa kaupankäyntijärjestelmissä. Julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi voitaisiin ottaa kaupankäynnin kohteeksi esimerkiksi arvopaperinvälittäjän järjestämässä monenkeskisessä kaupankäynnissä tai Euroopan talousalueella toimiva muu säännelty markkina voisi ottaa sen kaupankäynnin kohteeksi. Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla ei olisi oikeutta vastustaa tätä, mutta kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta ei myöskään syntyisi liikkeeseenlaskijalle lisävelvoitteita.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistasta, joka olisi tarkoitettu erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten markkinapaikaksi helpottamaan niiden pääoman hankintaa.

Arvopaperimarkkina-laissa tarkoitetun arvopaperipörssin ja laissa kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä tarkoitettua optioyhteisön toiminnan järjestämistä koskevia säännöksiä tarkistettaisiin useilta kohdin. Uudet säännökset olisivat soveltuvien osin yhtenäiset sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevan sääntelyn kanssa.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa olevia säännöksiä sijoituspalvelujen tarjoamisesta tarkistettaisiin vastaamaan annettavaa lakia sijoituspalveluyrityksistä.

Sijoitusrahastolakia tarkistettaisiin siten, että rahastoyhtiön toimilupaa ja toimintaa koskevia säännöksiä yhdenmukaistettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain kanssa. Sijoituspalveluja tarjoavan rahastoyhtiön toiminnan ulkoistamista koskevat säännökset yhdenmukaistettaisiin sijoituspalveluyrityksiä koskevien vastaavien säännösten kanssa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin edellyttämiä tarkistuksia rahoitusvakuuslakiin, lakiin arvo-osuusjärjestelmästä, lakiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa, lakiin ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa, lakiin Rahoitustarkastuksesta, lakiin Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta ja rikoslakiin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007.

## SISÄLLYS

|                                                                                                          |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ESITYKSEN PÄÄSIALLINEN SISÄLTÖ .....                                                                     | 1  |
| SISÄLLYS.....                                                                                            | 3  |
| YLEISPERUSTELUT .....                                                                                    | 7  |
| 1 JOHDANTO.....                                                                                          | 7  |
| 2 VOIMASSA OLEVA LAINSÄÄDÄNTÖ .....                                                                      | 8  |
| 2.1 Laki sijoituspalveluyrityksistä.....                                                                 | 8  |
| Sijoituskohteet .....                                                                                    | 8  |
| Sijoituspalvelut .....                                                                                   | 8  |
| Toimilupa .....                                                                                          | 9  |
| 2.2 Arvopaperimarkkinalaki.....                                                                          | 10 |
| Julkinen kaupankäynti arvopaperilla.....                                                                 | 10 |
| Kaupankäynnin ammattimainen järjestäminen .....                                                          | 10 |
| Kaupankäynnin läpinäkyvyys .....                                                                         | 11 |
| Menettelytavat .....                                                                                     | 11 |
| Kaupparaportointi.....                                                                                   | 12 |
| Sisäpiirirekisterit .....                                                                                | 13 |
| 2.3 Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä .....                                     | 13 |
| 2.4 Laki arvo-osuusjärjestelmästä .....                                                                  | 14 |
| 2.5 Sijoitusrahastolaki .....                                                                            | 14 |
| 2.6 Laki luottolaitostoiminnasta .....                                                                   | 14 |
| 2.7 Lait ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja luottolaitoksen toiminnasta Suomessa..... | 14 |
| 2.8 Laki Rahoitustarkastuksesta .....                                                                    | 15 |
| 2.9 Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta.....                                                      | 15 |
| 2.10 Rikoslain 51 luku .....                                                                             | 15 |
| 3 DIREKTIIVI RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINOISTA .....                                                       | 15 |
| 3.1 Direktiivin tavoitteet .....                                                                         | 15 |
| 3.2 Direktiivin keskeinen sisältö .....                                                                  | 16 |
| 3.3 Sijoituspalvelujen sääntely .....                                                                    | 17 |
| Sijoitusneuvonta .....                                                                                   | 17 |
| Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen .....                                                          | 17 |
| Hyödykejohdannaissopimukset.....                                                                         | 17 |
| Menettelytapoja sekä toiminnan järjestämistä koskeva sääntely .....                                      | 18 |
| Sidonnaisasiamies .....                                                                                  | 18 |
| Ulkoistaminen .....                                                                                      | 18 |
| 3.4 Markkinapaikkojen sääntely.....                                                                      | 19 |
| Markkinoiden ylläpitäjät ja säännellyt markkinat .....                                                   | 19 |
| Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä .....                                                              | 19 |
| Kauppojen sisäiset toteuttajat .....                                                                     | 20 |
| 3.5 Osakekaupankäynnin läpinäkyvyys .....                                                                | 21 |
| 3.6 Kaupparaportointi.....                                                                               | 21 |
| 3.7 Muut direktiivimääräykset .....                                                                      | 22 |
| 4 ESITYKSEN TAVOITTEET.....                                                                              | 22 |
| 5 KESKEISET EHDOTUKSET .....                                                                             | 22 |
| 5.1 Muutettavat säännökset .....                                                                         | 22 |
| 5.2 Sijoituspalvelut .....                                                                               | 23 |
| Lain soveltamisala.....                                                                                  | 23 |

|         |                                                                          |    |
|---------|--------------------------------------------------------------------------|----|
|         | Sijoitusneuvonta .....                                                   | 24 |
|         | Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen .....                          | 24 |
|         | Kaupankäynti omaan lukuun .....                                          | 24 |
|         | Hyödykekaupankäynti oheispalveluna .....                                 | 24 |
|         | Rahoitusväline .....                                                     | 25 |
|         | Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen .....                   | 25 |
|         | Menettelytavat asiakassuhteissa .....                                    | 25 |
|         | Pääomavaatimukset .....                                                  | 26 |
|         | Ulkoistaminen .....                                                      | 26 |
| 5.3     | Markkinapaikkojen sääntely .....                                         | 27 |
|         | Julkinen kaupankäynti arvopapereilla .....                               | 27 |
|         | Monenkeskinen kaupankäynti arvopapereilla .....                          | 28 |
|         | Meklarilista .....                                                       | 29 |
|         | Kauppojen sisäinen toteuttaminen .....                                   | 30 |
| 5.4     | Kaupparaportointi .....                                                  | 30 |
| 5.5     | Kauppojen selvitys ja oikeus valita selvitysjärjestelmä .....            | 30 |
| 5.6     | Muut lakiehdotukset .....                                                | 30 |
| 6       | ESITYKSEN VAIKUTUKSET .....                                              | 31 |
| 6.1     | Taloudelliset vaikutukset .....                                          | 31 |
|         | Markkinapaikat .....                                                     | 31 |
|         | Selvitystoiminta .....                                                   | 32 |
|         | Sijoituspalveluja tarjoavat yritykset .....                              | 32 |
|         | Hyödykejohdannaisten välittäjät .....                                    | 33 |
|         | Arvopapereiden liikkeeseenlaskijat .....                                 | 34 |
|         | Vaikutukset valtiontalouteen .....                                       | 35 |
| 6.2     | Vaikutukset viranomaisten toimintaan .....                               | 35 |
| 6.3     | Yhteiskunnalliset vaikutukset .....                                      | 36 |
| 7       | ASIAN VALMISTELU .....                                                   | 36 |
| 8       | RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ .....                                      | 36 |
|         | YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT .....                                       | 38 |
| 1       | Lakiehdotusten perustelut .....                                          | 38 |
| 1.1     | Laki sijoituspalveluyrityksistä .....                                    | 38 |
| 1 luku  | Yleiset säännökset .....                                                 | 38 |
| 2 luku  | Oikeus tarjota sijoituspalvelua .....                                    | 46 |
| 4 luku  | Sijoituspalveluyrityksen toiminta .....                                  | 50 |
| 5 luku  | Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset .....            | 60 |
| 6 luku  | Sijoittajien korvausrahasto .....                                        | 61 |
| 7 luku  | Salassapito ja asiakkaan tunnistaminen .....                             | 62 |
| 8 luku  | Tilinpäätös ja tilintarkastus .....                                      | 62 |
| 9 luku  | Sivuliikkeen perustaminen ja palvelun tarjoaminen toiseen valtioon ..... | 63 |
| 10 luku | Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset .....                           | 64 |
| 11 luku | Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset .....                                 | 65 |
| 1.2     | Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta .....                          | 65 |
| 1 luku  | Yleisiä säännöksiä .....                                                 | 65 |
|         | Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen .....               | 70 |
|         | Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa .....                       | 71 |
|         | Kokeneita sijoittajia koskeva rekisteri .....                            | 72 |

|          |                                                                                                                        |     |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2 luku   | Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus .....                                            | 72  |
| 3 luku   | Julkinen kaupankäynti.....                                                                                             | 72  |
| 3 a luku | Monenkeskinen kaupankäynti.....                                                                                        | 83  |
| 4 luku   | Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen.....                                                                  | 90  |
| 4 a luku | Selvitystoiminta .....                                                                                                 | 104 |
| 5 luku   | Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset.....                                                                    | 104 |
|          | Omistuksen julkisuus ja ilmoitettavat tiedot .....                                                                     | 105 |
| 7 luku   | Arvopaperimarkkinoiden valvonta .....                                                                                  | 106 |
| 8 luku   | Rangaistussäännökset.....                                                                                              | 107 |
| 10 luku  | Erinäisiä säännöksiä.....                                                                                              | 107 |
|          | Voimaantulo .....                                                                                                      | 108 |
| 1.3      | Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamista.....                              | 109 |
| 1 luku   | Yleisiä säännöksiä.....                                                                                                | 109 |
| 2 luku   | Optioyhteisö ja markkinaosapuolet.....                                                                                 | 109 |
| 3 luku   | Optioyhteisön toiminta.....                                                                                            | 111 |
| 4 luku   | Johdannaismarkkinoiden valvonta.....                                                                                   | 111 |
| 5 luku   | Erinäiset säännökset.....                                                                                              | 111 |
| 1.4      | Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta .....                                                                      | 112 |
| 1.5      | Laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta .....                                                   | 112 |
| 1.6      | Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....    | 113 |
| 1.7      | Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta.....                                                                            | 113 |
| 1.8      | Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta .....                                                          | 116 |
| 1.9      | Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta ..... | 119 |
| 1.10     | Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta .....                                       | 122 |
| 1.11     | Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta .....                     | 123 |
| 1.12     | Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta .....                                                           | 123 |
| 1.13     | Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta .....                                            | 126 |
| 1.14     | Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta.....                                                                             | 127 |
|          | Arvopaperimarkkinarikoksista .....                                                                                     | 127 |
| 2        | Voimaantulo .....                                                                                                      | 127 |
| 3        | Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....                                                                        | 127 |
| 3.1      | Rahoitustarkastuksen norminanto .....                                                                                  | 127 |
| 3.2      | Toimiluvat ja omistajaa koskevat vaatimukset.....                                                                      | 129 |
|          | Toimiluvat .....                                                                                                       | 129 |
|          | Laadullinen omistajakontrolli.....                                                                                     | 129 |
|          | Toimintarajoitukset .....                                                                                              | 130 |
| 3.3      | Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen .....                                                                       | 130 |
| 3.4      | Eturistiriitojen ilmoittaminen ja kurssin vääristämisen määritelmä .....                                               | 130 |
| 3.5      | Toimeksiantopuhelun tallentaminen .....                                                                                | 131 |

|                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| LAKIEHDOTUKSET .....                                                                                                      | 132 |
| 1. Laki sijoituspalveluyrityksistä.....                                                                                   | 132 |
| 2. Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta .....                                                                        | 159 |
| 3. Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta .....                           | 194 |
| 4. Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta .....                                                                      | 200 |
| 5. Laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta .....                                                   | 201 |
| 6. Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta .....   | 202 |
| 7. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta.....                                                                            | 203 |
| 8. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta .....                                                          | 208 |
| 9. Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta ..... | 212 |
| 10. Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....                              | 216 |
| 11. Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta .....                    | 217 |
| 12. Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta .....                                                          | 218 |
| 13. Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta ....                                            | 223 |
| 14. Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta.....                                                                            | 225 |
| LIITE .....                                                                                                               | 226 |
| RINNAKKAISTEKSTIT .....                                                                                                   | 226 |
| 2. Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta .....                                                                        | 226 |
| 3. Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta .....                           | 254 |
| 4. Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta .....                                                                      | 267 |
| 5. Laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta .....                                                   | 268 |
| 6. Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta .....   | 269 |
| 7. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta.....                                                                            | 270 |
| 8. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta .....                                                          | 280 |
| 9. Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta ..... | 288 |
| 10. Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....                              | 295 |
| 11. Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta.....                     | 296 |
| 12. Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta .....                                                          | 298 |
| 13. Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta ....                                            | 308 |
| 14. Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta.....                                                                            | 311 |

## YLEISPERUSTELUT

## 1 Johdanto

Rahoitusvälineiden markkinoiden sääntelyn harmonisointi on osa Euroopan unionin Rahoituspalveluiden toimintasuunnitelmassa (Financial Services Action Plan, FSAP) määriteltä tavoitetta kehittää rahoituspalvelujen sisämarkkinoita. Yksi keskeinen sääntelytoimenpide tavoitteen saavuttamiseksi on rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY (jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi tai direktiivi*). Direktiivin voimaantulosta johtuvat lainsäädännön muutokset oli hyväksyttävä jäsenvaltioissa viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2007 ja ne on saatettava voimaan jäsenvaltioissa 1 päivänä marraskuuta 2007.

Direktiivillä pyritään luomaan pitkälle harmonisoidut yhteisötason sääntelypuitteet sijoituspalveluyrityksille, sijoituspalveluja tarjoaville luottolaitoksille ja rahastoyhtiöille sekä rahoitusvälineiden markkinapaikoille. Direktiivi korvaa sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY (jäljempänä *sijoituspalveludirektiivi*). Sääntelyn harmonisoinnilla pyritään rajat ylittävän sijoituspalveluiden tarjoamisen ja kaupankäynnin esteiden purkamiseen ja eurooppalaisten arvopaperimarkkinoiden yhtenäistämiseen. Samalla pyritään suojaamaan sijoittajien luottamusta markkinoihin säätämällä yksityiskohtaisesti sijoituspalvelun tarjoajien menettelytapavelvoitteista suhteissa niiden asiakkaisiin.

Direktiivi on niin sanotun Lamfalussy-lainsäädäntöprosessin mukainen direktiivi. Tämä yhteisön rahoitusmarkkinoiden sääntelyssä viime vuosina käyttöön otettu nelitasoinen lähestymistapa perustuu Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2001 tekemään päätökseen, jossa hyväksyttiin paroni Lamfalussy-

syn johtaman asiantuntijakomitean raportti Euroopan arvopaperimarkkinoiden sääntelystä. Uuden lähestymistavan mukaan tasolla 1 säännellään yleisperiaatteista puitedirektiivein tai -asetuksin. Tasolla 2 komissio antaa teknisiä täytäntöönpanosäädöksiä käyttäen apunaan Euroopan arvopaperikomiteaa (ESC) ja kansallisista valvontaviranomaisista koostuvaa arvopaperimarkkinavalvojien komiteaa (CESR). Seuraava taso 3 perustuu kansallisten valvontaviranomaisten yhteistyöhön ja mahdollisiin CESR:n ohjeisiin, suosituksiin ja standardeihin. Tasolla 4 komissio valvoo annettujen yhteisön säännösten noudattamista jäsenvaltioissa.

Merkittävä osa direktiivin täytäntöönpanosäädöksistä annetaan Lamfalussy-prosessin mukaisessa komitologiamenettelyssä. Kaikkiaan 17:ssä direktiivin artiklassa on valtuus tarkentavaan komission täytäntöönpanosäätelyyn. Komission asetus (EY) No 1287/2006 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määritettyjen käsitteiden osalta (jäljempänä *komission täytäntöönpanoasetus* tai *komission asetus*) ja komission direktiivi 2006/73/EY Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määritettyjen käsitteiden osalta (jäljempänä *komission täytäntöönpanodirektiivi* tai *komission direktiivi*) annettiin 10 päivänä elokuuta 2006.

Komission asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa sääntelyä.

Direktiivi ja komission täytäntöönpanodirektiivi pannaan täytäntöön Suomessa muuttamalla arvopaperimarkkinalainsäädäntöä. Sijoituspalveluyritysten toimintaan keskeisesti vaikuttaviin säännöksiin ehdotetaan niin runsaasti muutoksia, että voimassa oleva si-

joituspalveluyrityksistä annettu laki (579/1996) korvattaisiin kokonaan uudella samannimisellä lailla. Myös arvopaperimarkkinalakiin (495/1989) on tehtävä laajoja tarkistuksia.

Direktiivin täytäntöönpano edellyttää lisäksi muutoksia useisiin muihinkin lakeihin. Tällaisia lakeja ovat laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä (772/1988), sijoitusrahastolaki (48/1999), laki luottolaitostoiminnasta (121/2007), laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa (580/1996), laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa (1608/1993), laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa (225/2004), laki arvosuusjärjestelmästä (826/1991), laki Rahoitustarkastuksesta (587/2003), laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta (1294/2004), rahoitusvakuuslaki (11/2004), laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista (1084/1999) ja rikoslaki (39/1889).

Lisäksi joudutaan direktiivin täytäntöönpanemiseksi muuttamaan eräitä valtiovarainministeriön asetuksia. Näitä ovat valtiovarainministeriön asetus sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (658/2003), valtiovarainministeriön asetus luottolaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (659/2003), valtiovarainministeriön asetus rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (234/2004) ja valtiovarainministeriön asetus arvopaperin ottamista pörssilistalle koskevista vaatimuksista (840/2006).

Osin direktiivi ja komission direktiivi pannaan täytäntöön myös Rahoitustarkastuksen määräyksillä, jotka valmistellaan Rahoitustarkastuksessa erikseen.

## 2 Voimassa oleva lainsäädäntö

### 2.1 Laki sijoituspalveluyrityksistä

Perussäännökset sijoituspalveluyrityksistä sisältyvät 26 päivänä heinäkuuta 1996 annettuun lakiin sijoituspalveluyrityksistä (579/1996). Lailla pantiin täytäntöön neuvoston direktiivi sijoituspalvelujen tarjoamisesta

arvopaperimarkkinoilla (93/22/ETY), jäljempänä *sijoituspalveludirektiivi*. Laki koskee sijoituspalvelun ammattimaista tarjoamista varsinaisena elinkeinona ja siinä säädetään toimiluvanvaraisten sijoituspalvelujen lisäksi muun muassa sijoituspalveluyrityksen perustamisesta ja omistamisesta, toiminnasta, tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta, vakavaraisuudesta ja riskien hallinnasta sekä sijoittajien korvausrahastosta.

### Sijoituskohteet

Sijoituspalvelun kohteena voivat lain 2 §:n mukaan olla arvopaperimarkkina- ja arvopaperit sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annettussa laissa tarkoitettujen vakioitujen johdannaisoppimusten ohella niihin rinnastettavat johdannaisoppimukset sekä muutkin johdannaisoppimukset (OTC-johdannaiset).

Sijoituskohteen määritelmä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa on sijoituspalveludirektiivissä edellytettyä vähimmäissääntelyä laajempi. Esimerkiksi hyödykejohdannaisoppimukset eivät kuuluneet sijoituspalveludirektiivin mukaisiin sijoituskohteisiin. Suomessa sijoituskohteen määritelmä kattaa kaikenlaiset johdannaisoppimukset kohdeetuudesta riippumatta.

Sijoituskohteelta ei edellytetä, että se on julkisen kaupankäynnin kohteena. Muun sijoituskohteen kuin arvopaperin ei tarvitse olla luovutuskelpoinen.

### Sijoituspalvelut

Sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä on luettelo toimiluvanvaraisista sijoituspalveluista. Sijoituspalveluja ovat arvopaperinvälitys, markkinatakaus, arvopaperikaupinta, emissiotaakaaminen, omaisuudenhoito ja emissionjärjestäminen.

Arvopaperinvälityksellä tarkoitetaan omis- sa nimissä toisen lukuun harjoitettavaa sijoituskohteiden ostoa, myyntiä, vaihtoa ja merkintää sekä sijoituskohteita koskevien toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista. Siten myös sijoituskohteiden niin sanottu alivälitys kuuluu laissa säädetyn arvopaperinvälityksen piiriin silloin kun alivälittäjä toimii omissa nimissään.



Markkinatakauksella tarkoitetaan sijoituspalvelua, jossa palvelun tarjoaja sitoutuu tekemänsä sopimuksen perusteella antamaan ja julkistamaan jatkuvasti tai pyydettyä sitovia osto- ja myyntitarjouksia arvopaperipörsissä tai muussa julkisessa kaupankäynnissä sekä tällaisiin tarjouksiin perustuvaa kaupankäyntiä omaan lukuun.

Arvopaperikaupinnassa tarjoudutaan sekä myymään että ostamaan sijoituskohteita omaan lukuun sekä antamaan ja julkistamaan niille sitovia osto- ja myyntitarjouksia. Arvopaperikaupintaa voidaan harjoittaa myös julkisen kaupankäynnin ulkopuolella.

Emission takaamisella tarkoitetaan merkintäsitoumuksella arvopaperin liikkeeseenlaskun yhteydessä annettua merkintätakuuta, jossa sitoudutaan vastaamaan siitä, että kaikki liikkeeseen laskettavat arvopaperit tulevat merkityiksi tai että niistä merkitään ainakin määrätty osa.

Omaisuuksienhoidolla tarkoitetaan ammatimaista toimeksiantoon perustuvaa sijoituskohteiden hoitamista siten, että omaisuudenhoitaja käy kauppaa tai muuten suorittaa tällaista omaisuutta koskevia toimeksiantoja asiakkaan valtuuttamana tämän lukuun. Omaisuudenhoito edellyttää aina asiakkaan ja omaisuudenhoitajan välistä toimeksiantosopimusta, jossa määritellään, mitä omaisuudenhoitaja voi tehdä päämiehensä lukuun.

Emissionjärjestämisellä tarkoitetaan asiakassuhteen luomista rahoituksen tarvitsijan ja sijoittajan välillä huolehtimalla sijoituskohteen liikkeeseenlaskusta, välittämällä merkintäsitoumuksia sekä välittämällä liikkeeseen laskettuja sijoituskohteita edelleen.

Poikkeussäännösten vuoksi toimiluvanvaraisena sijoituspalvelun tarjoamisena ei kuitenkaan pidetä esimerkiksi yksinomaan hyödykkeisiin perustuvien johdannaissopimusten tarjoamista sellaisten yhteisöjen toimesta, jotka harjoittavat tällaisilla johdannaissopimuksilla kauppaa omaan lukuunsa optioyhteisössä tai toisten samanlaisten yhteisöjen kanssa taikka näiden hyödykkeiden tuottajien tai ammattimaisten käyttäjien kanssa, eikä hyödykkeisiin perustuvien johdannaissopimusten tarjoamista yksinomaan muussa kuin sijoitustarkoituksessa. Luvanvaraista sijoituspalvelua ei myöskään ole hyödykejohdannaissopimusten tarjoaminen muille kuin edel-

lä mainituille hyödykejohdannaiskaupankäynnin aktiivisille osapuolille silloin, kun hyödykejohdannaissopimuksia tarjotaan tällaisille muille tahoille muussa kuin sijoitustarkoituksessa.

#### Toimilupa

Sijoituspalvelua saa tarjota vain lain tarkoittama toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys sekä luottolaitos. Lisäksi rahastoyhtiö, joka on saanut toimiluvan omaisuudenhoidon harjoittamiseen, saa tarjota kyseistä sijoituspalvelua. Ulkomaisten vastaavien yhteisöjen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa säädetään niitä koskevista asianomaisista laeista.

Sijoituspalveluyrityksen toimilupa voidaan myöntää vain suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimiluvan myöntämisen edellytyksistä, johon kuuluvat luotettava hallinto ja riittävät taloudelliset toimintaedellytykset, säädetään lain 10 §:ssä. Yhtiön osakkeenomistajien ja hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen on voitava varmistua siitä, että yritystä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Yhtiöllä tulee olla pääkonttori Suomessa ja sen tulee täyttää muut sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa asetetut vaatimukset kuten vakavaraisuutta ja riskien hallintaa koskevat vaatimukset. Rahoitustarkastus voi peruuttaa sijoituspalveluyrityksen toimiluvan silloin, kun luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa. Yrityksen tulee siten jatkuvasti täyttää toimiluvan myöntämiselle asetetut vaatimukset.

Sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. Sijoituspalveluyrityksen on toimilupaa hakiessaan esitettävä selvitys toiminnalle asetettujen vaatimusten täyttämisestä. Ministeriö on antanut asetuksen sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (658/2003).

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvassa on mainittava, mitä sijoituspalveluja yritys saa tarjota. Toimiluvassa on mainittava myös ne laissa tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyritys saa tarjota sijoituspalvelujen lisäksi.

Kotivaltiossaan toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys voi harjoittaa toimintaansa perustamalla tytäryrityksiä tai sivuliikkeitä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Se voi myös tarjota palveluja rajan yli toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Kotivaltion viranomaisten tehtävänä on huolehtia sijoituspalveluyrityksen valvonnasta.

## 2.2 Arvopaperimarkkinalaki

Arvopaperimarkkinalaki sisältää säännökset arvopapereiden markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta ja tiedonantovelvollisuuksista, julkisesta kaupankäynnistä arvopapereilla ja selvitystoiminnasta. Laissa säädetään lisäksi muun muassa sijoituspalvelun tarjoajien menettelytapavelvollisuuksista sekä markkinoiden väärinkäytöstä, kuten sisäpiirintiedon väärinkäytöstä. Arvopapereiden ohella lakia sovelletaan monilta osin myös johdannais-sopimuksiin.

### Julkinen kaupankäynti arvopaperilla

Arvopaperimarkkinalain keskeinen käsite on lain 1 luvun 3 §:ssä määritelty julkinen kaupankäynti. Julkista kaupankäyntiä on kaupankäynti arvopaperipörssin pörssilistalla (julkinen kaupankäynti) tai muu ostajien ja myyjien yhteen saattamiseksi ammattimaisesti järjestetty kaupankäynti, jolle on lain mukaan vahvistettu säännöt (muu julkinen kaupankäynti). Pörssilistalle otettua arvopaperia kutsutaan määritelmässä pörssiarvopaperiksi ja muun julkisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia markkina-arvopaperiksi.

Lain 3 luvun 1 §:n mukaan ainoastaan arvopaperipörssi saa järjestää julkista kaupankäyntiä pörssilistalla. Arvopaperimarkkinalain 3 luvun 10 §:n mukaisella valtiovarainministeriön päätöksellä on annettu tarkempia määräyksiä pörssilistalla kaupankäynnin kohteeksi otettaville arvopapereille ja niiden

liikkeeseenlaskijoille (valtiovarainministeriön asetus arvopaperin ottamista pörssilistalle koskevista vaatimuksista, 860/2006).

Muuta julkista kaupankäyntiä saavat järjestää arvopaperipörssien ohella myös arvopaperinvälittäjät eli sijoituspalveluyritykset ja luottolaitokset. Tämän kaupankäyntimenettelyn kohteeksi voidaan lain 3 luvun 12 §:n mukaan ottaa arvopaperi, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan arvioida olevan siten luotettavaa. Muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi otettavia arvopapereita ja liikkeeseenlaskijoita koskevat vaatimukset ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta samat kuin pörssilistalla.

Suomessa arvopaperimarkkinalain mukainen julkinen kaupankäynti on kokonaisuudessaan keskittynyt Helsingin Pörssiin. Pörssin päälliställä käytävä kaupankäynti on kaupankäyntiä pörssilistalla. Pörssin Pre-listalla sekä ML-markkinalla käytävä kauppa on puolestaan muuta julkista kaupankäyntiä.

### Kaupankäynnin ammattimainen järjestäminen

Julkisesta kaupankäynnistä eroava kaupankäynnin muoto on arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n mukainen ammattimaisesti järjestetty kaupankäynti, jota saavat järjestää arvopaperipörssi ja arvopaperinvälittäjät. Tämä kaupankäynnin muoto on säännelty julkista kaupankäyntiä kevyemmin. Säännöksen tavoitteena on ollut mahdollistaa niin sanottujen vaihtoehtoisten kaupankäyntijärjestelmien (englanniksi *Alternative Trading System, ATS*) perustaminen Suomeen.

Toisin kuin julkisessa kaupankäynnissä, muun ammattimaisen kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa myös yksityisten osakeyhtiöiden liikkeeseen laskemia arvopapereita. Sen sijaan niin sanotun rinnakkaislistauskielion vuoksi Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena jo olevia arvopapereita ei voi ottaa muun ammattimaisen kaupankäynnin kohteeksi. Yrityksen liikkeeseen laskemien arvopapereiden liittäminen arvosuusjärjestelmään ei myöskään ole välttämätöntä. Kaupankäynnistä ei myöskään aiheudu liikkeeseenlaskijayrityksille velvoitteita. Liikkeeseenlaskijalle ei aseteta lain 2 lu-

vun mukaista säännöllistä eikä jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta, eikä yrityksen myöskään tarvitse ylläpitää lain 5 luvun mukaista sisäpiirirekisteriä. Myöskään julkisia ostotarjouksia koskeva lain 6 luvun sääntely ei koske tätä kaupankäyntimenettelyä.

Kevyemmällä sääntelyllä on pyritty parantamaan pienten ja keskisuurten yritysten rahoitusmahdollisuuksia. Sijoittajansuojan toteutuminen on järjestetty julkisesta kaupankäynnistä huomattavasti poikkeavalla tavalla. Sijoittajansuojan kannalta keskeinen merkitys on kaupankäynnin järjestäjän itsesääntelyyn perustuvilla säännöillä. Toisaalta silloin, kun kaupankäyntiä järjestää arvopaperinvälittäjä, tähän kaupankäyntimenettelyyn sovelletaan soveltuvin osin arvopaperimarkkinalain 4 luvussa arvopaperinvälittäjälle asetettuja menettelytapasääntöjä. Niiden mukaisesti kaupankäynnin järjestäjän on muun muassa annettava arvopaperista ja sijoituspalvelusta ne tiedot, joilla saattaa olla olennaista vaikutusta asiakkaan päätöksentekoon. Käytännössä tämä edellyttäisi ainakin sitä, että kaupankäynnin järjestäjä ilmoittaa, että arvopaperit eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, niiden liikkeeseenlaskijoita koskevat vaatimukset ovat listayhtiöitä vähäisemmät ja että niihin sisältyy julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita suurempi riski. Lain 4 luvun säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun kaupankäyntiä järjestää arvopaperipörssi.

Ammattimaisesti järjestetyn kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa myös ulkomaisien liikkeeseenlaskijoiden arvopapereita. Toisin kuin kotimaisten arvopapereiden kohdalla, ammattimaisen kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa myös sellaisia arvopapereita, jotka on ulkomailla otettu kaupankäynnin kohteeksi sijoituspalveludirektiivin tar koittamalla säännellyllä markkinalla.

Tällä hetkellä ainoastaan Helsingin Pörssi järjestää 3 luvun 16 §:n mukaista ammattimaisesti järjestettyä kaupankäyntiä Ruotsalaiset osakkeet -listalla, jolla käydään kaupaa Tukholman pörssiin listatuilla osakkeilla.

#### Kaupankäynnin läpinäkyvyys

Kaupankäynnin läpinäkyvyydellä tarkoitetaan sijoittajien ja muiden markkinaosapuol-

ten oikeutta ja mahdollisuutta saada tietoa ost- ja myyntitarjouksista ja toteutuneista kaupoista. Läpinäkyvyys voidaan jakaa kauppvoja edeltävään läpinäkyvyyteen ja kauppvojen jälkeiseen läpinäkyvyyteen.

Arvopaperimarkkinalain voimassa olevat säännökset kaupankäynnin läpinäkyvyydestä ovat yleisluontoisia. Lain 3 luvun 4 §:n mukaan arvopaperipörssin säännöissä on oltava määräykset muun muassa siitä, miten, milloin ja missä laajuudessa tarjouksia tai tarjouskehotuksia ja kauppvoja koskevat tiedot saatetaan sijoittajien ja kaupankäyntiin osallistuvien arvopaperinvälittäjien ja muiden arvopaperipörssissä toimivien tietoon. Samansisältöistä läpinäkyvyyssääntelyä sovelletaan myös muuhun julkiseen kaupankäyntiin ja ammattimaisesti järjestettyyn kaupankäyntiin.

#### Menettelytavat

Arvopaperimarkkinalain 4 luvun säännökset määrittävät ne velvoitteet ja menettelytavat, joita kaikkien Suomessa sijoituspalvelua tarjoavien yritysten on asiakassuhteissaan noudatettava. Säännökset koskevat sijoituspalvelun tarjoamista silloin, kun sijoituspalvelun kohteena on arvopaperi tai johdannais-sopimus. Lain 10 luvussa säädetään 4 luvun säännösten soveltamisesta vakioituun optioon ja termiiniin, niihin rinnastettavaan johdannais-sopimukseen ja myös sellaiseen johdannais-sopimukseen, joka ei ole kaupankäynnin tai selvityksen kohteena optioyhteisössä tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla.

Arvopaperien kaupassa ja sijoituspalvelun tarjoamisessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista menettelyä (4 luvun 1 §). Hyvä tapa arvopaperikaupassa koskee kaikkia arvopaperikaupan osapuolia eli ostajaa, myyjää ja välittäjää. Hyvä tapa sijoituspalvelun tarjoamisessa koskee myös muuta sijoituspalvelua kuin arvopaperinvälitystä sijoituspalveluna tarjoavaa arvopaperinvälittäjää. Arvopaperinvälittäjän on tehtävä sijoituspalvelun tarjoamista koskeva sopimus kirjallisesti, jos sen asiakas on muu kuin ammattimainen sijoittaja (2 §:n 1 momentti). Säännös ei tarkoita, että kaikki arvopaperinvälittäjän ja sen asiakkaan tahdonilmaisut tulisi dokumentoi-

da kirjallisesti. Lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 56/1998) perustelujen mukaan säännös sallii toimeksiantosuhtetta koskevan kirjallisen puitesopimuksen, jossa määritellään sopimussuhteen pääasiallinen sisältö. Asiakas voi tämän jälkeen antaa yksittäiset toimeksiantonsa sovitulla tavalla, kuten puhelimitse tai muun tietoliikenneyhteyden välityksellä.

Sijoituspalvelun tarjoamista koskevassa sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta sopimatonta ehtoa (2 §:n 2 momentti). Säännöksessä todetaan myös, että jos arvopaperinvälittäjä ilmoittaa pitävänsä asiakasta ammattimaisena sijoittajana tai asiakas itse ilmoittaa olevansa ammattimainen sijoittaja, arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle, mikä vaikutus ilmoituksella on asiakkaan asemaan.

Arvopaperinvälittäjän on pyydettävä asiakkaalta riittävät tiedot tämän taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja sijoituspalvelua koskevista tavoitteista silloin, kun se tarjoaa sijoituspalveluna omaisuudenhoitoa. Sama koskee arvopaperinvälitystä tai emissionjärjestämistä tarjoavaa arvopaperinvälittäjää, jos asiakas pyytää ennen toimeksiantannon antamista sijoitusneuvontaa arvopaperien hankinnassa tai luovutuksessa (3 a §). Velvoite on olemassa, jollei se asiakkaan sijoituskokemuksen tai muutoin olosuhteisiin nähden ole ilmeisen tarpeeton.

Säännökset arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista koskevat soveltuvin osin myös meklaria ja välittäjän palveluksessa olevaa henkilöä, jonka tehtävänä on julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita koskevien toimeksiantojen käsittely tai näitä arvopapereita koskeva sijoitustutkimus (9 §).

Arvopaperinvälittäjän on hoidettava toimeksiantot huolellisesti asiakkaan eduksi ilman aiheetonta viivytystä. Arvopaperinvälittäjän on annettava asiakkaalle sijoituspalvelusta ja sen kohteena olevista arvopapereista ne tiedot, joilla saattaa olla olennaista vaikutusta asiakkaan päätöksentekoon (4 §:n 1 ja 2 momentti).

Arvopaperinvälittäjän on pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Arvopaperinvälittäjän on kohdeltava asiakastaan tasapuolisesti. Arvopaperinvälittäjä ei

saa antaa toisen asiakkaan, arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai oma etunsa vaikuttaa asiakkaalle antamaansa ohjeeseen tai neuvoon taikka toimeksiantannon suorittamistapaan (4 §:n 3 momentti).

Arvopaperinvälittäjän on hoidettava samaa arvopaperia koskevat myynti- ja ostotoimeksiantot niiden saapumisjärjestyksessä, mikäli se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiantonnossa tarkoitettu arvopaperimäärä, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiantannon ehdot (4 §:n 5 momentti).

Rahoitustarkastus on antanut tarkempia ohjeita arvopaperinvälittäjille niistä menettelytavoista, joita sijoituspalvelua tarjottaessa on noudatettava. Rahoitustarkastuksen ohje sijoituspalvelun tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista sisältää muun muassa toimeksiantojen dokumentointia koskevat ohjeet. Rahoitustarkastus on antanut tarkempia ohjeita myös menettelyistä eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:ssä säädetään myös asiakasvarojen säilytyksestä, käsittelystä ja selvityksestä sekä lainaussovimusten ja takaisinostosopimusten tekemisestä. Asiakkaalle kuuluvien arvopaperien omistusoikeuden suojaaminen sisältyy toiminnan vakautta koskeviin vaatimuksiin. Pykälän mukaan asiakkaan varat ja omaisuus on pidettävä kirjanpidossa erillään sijoituspalveluyrityksen omista varoista ja omaisuudesta ja säilytettävä luotettavalla tavalla. Rahoitustarkastus on myös antanut määräyksiä asiakasvarojen käsittelystä.

#### Kaupparaportointi

Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 7 §:ssä säädetään sijoituspalveludirektiivin mukaisesti arvopaperinvälittäjän velvollisuudessa ilmoittaa tekemistään kaupoista arvopapereilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena sijoituspalveludirektiivin mukaisilla säännellyillä markkinoilla. Lain 10 luvun 1 ja 1 a §:ssä viittauksilla säädetään velvollisuudesta ilmoittaa myös kaupoista sellaisilla johdannaissovimuksilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla. Rahoitustarkastus on antanut tarkemmat määräykset kaupparaportointivelvollisuudesta.

Rahoitustarkastuksen voimassa olevien määräysten mukaan kaupat suomalaisilla oman pääoman ehtoisilla arvopapereilla ja johdannaisilla on raportoitava sille pörssille, jossa niillä käydään kauppaa. Kauppoja ei kuitenkaan tarvitse raportoida lainkaan, jos tiedot kaupoista saadaan suoraan esimerkiksi pörssin kaupankäyntijärjestelmästä. Käytännössä pörssin ulkopuolisten osakekauppojen raportointi Helsingin Pörssille on ollut vähäistä, koska varainsiirtoveron vuoksi kaupat tehdään pörssikauppoina. Kaupat vieraan pääoman ehtoisilla arvopapereilla, esimerkiksi joukkovelkakirjalainoilla, pitää Rahoitustarkastuksen määräyksen mukaan raportoida puolestaan Suomen Arvopaperikeskuskelle. Kauppoja muilla kuin suomalaisilla arvopapereilla ei ole erityisesti raportoitu, vaan arvopaperinvälittäjä on velvollinen pitämään tiedot Rahoitustarkastuksen saatavilla.

Kaupparaportoinnilla on ollut varsin vähän valvonnallista merkitystä Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastuksen markkinavalvonnassa on keskitytty osakekaupan valvontaan Suomessa ja sen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot suomalaisten sijoittajien kaupoista on saatu kattavammin ja tehokkaammin suoraan Suomen Arvopaperikeskuksen keskitetystä arvo-osuusjärjestelmästä.

#### Sisäpiirirekisterit

Arvopaperimarkkinalain 5 lukuun sisältyvät markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset. Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 3 §:n mukaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopapereiden omistus on julkista muun muassa jos niiden omistaja on arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Omistus on myös julkista, jos arvopaperin omistaja on meklari tai arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on edellä mainittuja arvopapereita koskeva sijoitustutkimus, tai muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa edellä mainittuja arvopa-

pereita koskevaa sisäpiirintietoa. Omistus on myös julkista, jos arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai muuta julkista kaupankäyntiä edellä mainituilla arvopapereilla järjestävän arvopaperinvälittäjän muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa.

Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa säädetään ilmoitusvelvollisen lähipiiristä. Lähipiiriin kuuluvat ilmoitusvelvollisen puoliso, vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja ilmoitusvelvollinen on, sekä ilmoitusvelvollisen sellaiset perheenjäsenet, jotka ovat asuneet samassa taloudessa ilmoitusvelvollisen kanssa vähintään vuoden. Lähipiiriin kuuluvien henkilöiden 3 momentissa mainittujen arvopapereiden omistus on julkista. Momentin 2 kohdassa säädetään niin sanotuista määräysvalta-yhteisöistä, joissa ilmoitusvelvollisella tai hänen lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä on määräysvalta. Määräysvalta-yhteisöjen 3 momentissa mainittujen arvopapereiden omistus on julkista.

Lain 5 luvun 5 §:ssä säädetään arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvälittäjän luottamus- ja toimihenkilöiden ilmoitusvelvollisuudesta. Tällaisen yhtiön luottamus- ja toimihenkilön on ilmoitettava tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa yhtiölle puolisonsa, vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään vuoden samassa taloudessa asunut perheenjäsen sekä määräysvalta-yhteisö sekä seitsemän päivän kuluessa tiedoissa tapahtuneet muutokset. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot edellä mainittujen tahojen omistuksesta sekä vaikutusvalta-yhteisöistä.

Lain 5 luvun 7 §:ssä säädetään sisäpiirin omistusta koskevasta julkisesta rekisteristä (*sisäpiirirekisteri*). Ilmoitusten vastaanottajien on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen ilmoittamat tiedot.

#### 2.3 Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä

Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä sisältää säännöksiä pörssikaupankäynnin järjestämisestä johdannaissopi-

muksilla Suomessa. Lisäksi laissa säädetään johdannaiskaupan selvityksestä.

Optiokauppalain käytännön merkitys on tällä hetkellä vähäinen, koska Suomessa ei harjoiteta enää laissa säädettyä toimintaa. Vakioiduilla johdannaisopimuksilla, joiden kohde-etuutena on suomalainen osake, käydään kauppaa lähinnä Tukholman pörssissä ja saksalaisessa johdannaispörssissä, EU-REX:ssä.

## 2.4 Laki arvo-osuusjärjestelmästä

Arvopaperinvälittäjien ja muiden kaupan käyntiosapuolten käytännön kaupankäyntimahdollisuudet riippuvat keskeisesti pääsystä arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiin. Laissa arvo-osuusjärjestelmästä (826/1991) säädetään edellytyksistä, joilla arvopaperinvälittäjille ja muille osapuolille voidaan myöntää tilinhoitajayhteisön oikeudet arvopaperikeskukseen. Tilinhoitajayhteisöillä on oikeus tehdä kirjausmerkintöjä arvo-osuusjärjestelmään kuuluville tileille laissa arvo-osuustileistä (827/1991) tarkemmin säädetyllä tavalla.

## 2.5 Sijoitusrahastolaki

Sijoitusrahastotoiminnasta ja rahastoyhtiölle sallitusta liiketoiminnasta säädetään sijoitusrahastolaissa. Lailla on saatettu voimaan neuvoston direktiivi arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (*yhteissijoitusyritykset*) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (85/611/ETY), jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Rahastoyhtiön liiketoiminnan ala on rajoitettu sijoitusrahastotoimintaan, jolla tarkoitetaan varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista rahoitusvälineisiin. Tämän lisäksi rahastoyhtiö saa tarjota eräitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisia sijoituspalveluja. Rahastoyhtiö saa tarjota ensinnäkin omaisuudenhoitoa, jolla tarkoitetaan sijoituskohdeiden hoitamista sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa päätösvalta joko kokonaan tai osittain on annettu toimeksisaajalle. Tämän lisäksi se saa tarjota

omaisuudenhoitoon liittyvää sijoitus- ja rahoitusneuvontaa sekä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytyspalveluja.

Rahastoyhtiö määrittää arvopaperimarkkinalaissa arvopaperinvälittäjäksi silloin, kun se tarjoaa sijoituspalveluja. Siten sen tarjotessa omaisuudenhoitoa tai sijoitus- ja rahoitusneuvontaa toimintaa koskevat arvopaperimarkkinalain 4 luvussa säädetty menettelytapasäännökset.

## 2.6 Laki luottolaitostoinnasta

Luottolaitostoinnasta säädetään laissa luottolaitostoinnasta, jolla on saatettu voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/48/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta ja direktiivi 2006/49/EY sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä. Laissa säädetään luottolaitostoinnalle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta. Lain mukaan talutuspankki ja luottoyhteisö voivat tarjota muun muassa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisia sijoituspalveluja ja säilytys- ja oheispalveluja, jos tästä on mainittu niiden yhtiöjärjestyksissä tai säännöissä. Laissa säädetään mahdollisuudesta harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä ja riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien ulkoistamisesta.

## 2.7 Lait ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja luottolaitoksen toiminnasta Suomessa

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa säädetään laissa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa (580/1996). Sen mukaan ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan, mitä sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

Sijoituspalveluja voivat Suomessa tarjota myös ulkomaiset luotto- ja rahoituslaitokset sekä rahastoyhtiöt. Ensin mainituista säädetään laissa ulkomaisen luotto- ja rahoituslai-

toksen toiminnasta Suomessa (1608/1993) ja rahastoyhtiöistä laissa ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa (225/2004).

## 2.8 Laki Rahoitustarkastuksesta

Laissa Rahoitustarkastuksesta (587/2003) on yleiset säännökset Rahoitustarkastuksen valvontatoiminnasta ja toimivallasta. Rahoitustarkastuksen tehtävänä on valvoa rahoitusmarkkinoilla toimivien toimintaa ja ohjata niitä noudattamaan toiminnassaan hyviä menettelytapoja sekä edistää tietämystä rahoitusmarkkinoista.

Rahoitustarkastus myöntää toimitilulupia, vahvistaa sääntöjä ja päättää toimitilulupien peruuttamisesta. Arvopaperipörssin ja optioyhteisön toimitiluvan myöntää ja säännöt vahvistaa kuitenkin valtiovarainministeriö. Rahoitustarkastus valvoo, että rahoitusmarkkinoita koskevia säännöksiä ja määräyksiä sekä valvottavien sääntöjä ja toimitilulupien ehtoja noudatetaan. Rahoitustarkastus valvoo myös rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Rahoitustarkastus antaa määräyksiä, seuraa ja arvioi valvottavien taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia. Rahoitustarkastus edistää myös hyvien menettelytapojen noudattamista ja rahoitusmarkkinoiden tietoa-aineiston saatavuutta ja osallistuu viranomaisten kotimaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Rahoitustarkastus voi määrätä hallinnollisia sanktioita, kuten rikemaksun, julkisen huomautuksen ja julkisen varoituksen. Markkinaoikeus voi Rahoitustarkastuksen esityksestä määrätä seuraamusmaksun.

## 2.9 Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta

Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvat kulut katetaan valvottavilta perittävillä toimenpide- ja valvontamaksuilla. Laissa Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta

(1249/2004) säädetään muun muassa siitä, millä yhteisöillä on velvollisuus suorittaa vuosittainen valvontamaksu ja miten maksuperusteet määräytyvät.

## 2.10 Rikoslain 51 luku

Rikoslain 51 luvussa on säännökset arvopaperimarkkinarikoksista. Luvussa säädetään rangaistavaksi muun muassa julkisen kaupankäynnin tai ammattimaisesti järjestetyn kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvän sisäpiirintiedon väärinkäyttö ja kurssin vääristäminen sekä säädetään tiedotamisrikoksista.

## 3 Direktiivi rahoitusvälineiden markkinoista

### 3.1 Direktiivin tavoitteet

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tavoitteena on Euroopan rahoitusmarkkinoiden yhdentäminen poistamalla sijoituspalvelun tarjoamisen esteitä ja yhdenmukaistamalla markkinapaikkoja koskevaa sääntelyä. Direktiivi muuttaa merkittävästi rahoitusvälineiden markkinapaikkojen sääntelyä ja pyrkii edistämään markkinapaikkojen välistä kilpailua. Tavoitteena on sääntelyjärjestelmä, joka mahdollistaa kauppajien toteuttamisen arvopaperi- ja johdannaispörssien ohella myös muilla markkinapaikoilla ja kokonaan markkinapaikkojen ulkopuolella, esimerkiksi arvopaperinvälittäjien hoitamana kauppajien sisäisenä toteutuksena. Uuden sääntelyn tavoitteena on kilpailun lisäämisen ohella varmistaa markkinoiden luotettava ja tehokas toiminta sekä vahvistaa sijoittajien suojaa uudessa sääntely-ympäristössä.

Direktiivi tehostaa rajat ylittävien sijoituspalvelujen tarjontaa. Tavoitteena on edistää sijoituspalvelujen tarjoamista kaikkialla Euroopan talousalueella kotivaltiossa myönnetyn toimitiluvan nojalla. Pitkälle harmonisoidulla asiakassuhteen menettelytapojen sääntelyllä pyritään siihen, että sijoituspalveluyritykset voivat tarjota palveluja samanlaisin ehdoin koko yhteisön alueella ilman jäsen-

valtiokohtaisia eroavuuksia. Sääntelyllä pyritään myös lisäämään sijoittajien luottamusta rajat ylittävään toimintaan. Direktiivillä laajennetaan myös sekä sijoituspalvelujen että rahoitusvälineiden piiriä vastaamaan markkinoiden kehitystä.

Direktiivin säännöksiä täydentävät komission täytäntöönpanoasetus ja -direktiivi.

Täytäntöönpanodirektiivillä annetaan tarkentavia säännöksiä sijoituspalveluyritysten menettelytavoista, eri asiakasryhmien huomioon ottamisesta, palvelun soveltuvuudesta asiakkaille ja velvollisuudesta toteuttaa toimeksiannot asiakkaan kannalta parhaalla tavalla. Sijoituspalveluyritysten sisäisestä valvonnasta ja tarkastuksesta, riskien hallinnasta, eturistiriitojen käsittelystä sekä ulkoistamisesta annetaan uutta sääntelyä. Komission täytäntöönpanoasetuksella säädetään muun muassa markkinoiden avoimuudesta, kauppaportoinnista ja rahoitusvälineen ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

### 3.2 Direktiivin keskeinen sisältö

Direktiiviä sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin sekä säänneltyihin markkinoihin, joita ovat esimerkiksi arvopaperi- ja johdannaispörssit. Direktiiviä sovelletaan myös sellaisiin luottolaitoksiin ja rahastoyhtiöihin, jotka tarjoavat sijoituspalveluja. Direktiivin soveltamisala on pääpiirteissään sama kuin sitä edeltäneen sijoituspalveludirektiivin, mutta sääntely sisältää uusia periaatteita ja sen kohteena on uusia rahoitusvälineitä ja palveluja. Lisäksi sääntely on huomattavasti sijoituspalveludirektiiviä yksityiskohtaisempaa.

Arvopaperi- ja johdannaispörssien ja niissä käytävän kaupan sääntely muuttuu uuden direktiivin myötä merkittävästi. Jäsenvaltiot eivät enää saa soveltaa niin sanottua pörssipakkoa eli vaatia arvopaperikauppoja toteutettavaksi pörssissä, vaan sijoituspalveluyrityksille luodaan mahdollisuudet kilpailuun antamalla niille mahdollisuus toteuttaa kauppoja pörssien ulkopuolella vaihtoehtoisissa kaupankäyntijärjestelmissä tai sisäisenä toteutuksena. Toisin kuin sijoituspalveludirek-

tiivissä, direktiivin sääntely koskee arvopapereiden ja arvopaperijohdannaisten lisäksi muun muassa hyödykejohdannaissia.

Direktiivissä säädetään uudesta sijoituspalvelusta, monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämisestä (*MTF, englanniksi Multilateral Trading Facility*). Direktiivin myötä sijoituspalveluyritykset ja säännellyt markkinat voivat perustaa uusia monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä. Direktiivissä säädetään varsin joustavista perusteista, joilla rahoitusväline voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi. Kauppaa voidaan käydä esimerkiksi pörssissä tai muulla säännellyllä markkinalla jo listatulla rahoitusvälineellä, mutta kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa myös listaamattomien yritysten liikkeeseen laske-mia arvopapereita. Kauppaa voidaan myös käydä erilaisilla johdannaissopimuksilla.

Monenkeskisen kaupankäynnin ohella direktiivissä säädetään uutena sijoituspalveluna sijoitusneuvonnan tarjoamisesta.

Direktiivissä määritellään myös sellainen kauppajen sisäinen toteuttaminen, jossa sijoituspalveluyritys järjestelmällisesti pyrkii toteuttamaan kauppoja säänneltyjen markkinoiden tai monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella asettumalla itse kaupan vastapuoleksi.

Direktiivissä otetaan huomioon kaupankäynnin mahdollinen hajaantuminen useisiin eri markkina- ja toteutuspaikkoihin. Likviditeetin hajaantumisesta osakekaupankäynnille johtuvien haittojen välttämiseksi ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luomiseksi direktiivissä asetetaan säännellyille markkinoille, monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille ja kauppajen sisäisille toteuttajille osakekaupankäynnin avoimuutta ja kauppätietojen julkistamista koskevat velvoitteet.

Direktiivillä luodaan myös kattava kauppaportointijärjestelmä, jolla pyritään mahdollistamaan kaupankäynnin tehokas valvonta koko yhteisön alueella. Tarkempia määräyksiä kauppaportoinnista annetaan komission täytäntöönpanosäännöksin.

Direktiivin sääntely ei koske kauppajen jälkeistä selvitystä harjoittavia selvitysyhteisöjä, mutta jäsenvaltioille asetetaan velvollisuus varmistaa, että toisista jäsenvaltioista tulevat sijoituspalveluja tarjoavat yritykset pääsevät kansallisiin selvitysjärjestelmiin yhtä-



läisin ehdoin. Lisäksi monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille ja säännellyille markkinoille on annettava mahdollisuus valita selvitysyhteisö tai keskusvastapuoli, jossa kaupat selvitetään sekä sijoituspalveluyrityksille yhteisö, jossa kaupat toteutetaan.

Sijoituspalveluyritysten sääntely direktiivissä perustuu yhden toimiluvan periaatteeseen. Kuten sijoituspalveludirektiivissä, yhdessä jäsenvaltiossa toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys saa oikeuden tarjota sijoituspalveluja koko yhteisön alueella. Merkittävä muutos sijoituspalveludirektiiviin verrattuna on se, että sijoituspalveluyrityksen on sovellettava ainoastaan kotivaltionsa menettelytapasääntöjä tarjotessaan sijoituspalveluja asiakkaille muussa Euroopan talousalueen valtiossa.

Aikaisempaan sääntelyyn verrattuna sijoituspalveluyritysten sääntely on yksityiskohtaisempaa. Direktiivillä ja sen nojalla annetuilla komission täytäntöönpanosäännöksillä yhdenmukaistetaan sijoituspalveluyritysten menettelytapavaroitukset asiakassuhteissa, kuten tiedonantovelvollisuus ja velvollisuus toteuttaa toimeksiannot asiakkaan kannalta edullisimmalla tavalla. Menettelytapasääntöjen soveltaminen riippuu siitä, onko sijoittaja vähittäissijoittaja (ei-ammattimainen sijoittaja), ammattimainen sijoittaja vai hyväksyttävä vastapuoli.

Sijoituspalveluyritysten toimiluvan osalta säädetään toimilupavaatimuksista, pääoma-vaatimuksista ja toiminnan järjestämisestä mukaan lukien ulkoistamisjärjestelyt, toimiluvan laajuudesta sekä sen myöntämisestä ja peruuttamisesta. Lisäksi säädetään muun muassa tosiasiallisesta liikkeenjohdosta, määräosuuden omistavista osakkeenomistajista ja eturistiriitojen välttämisestä. Direktiivissä säädetään myös niin sanottujen sidonnaisasiamiesten käyttöä koskevista periaatteista. Sidonnaisasiamiesten käytön salliminen riippuu kuitenkin jäsenvaltion harkinnasta.

Direktiivi sisältää säännökset toimivaltaisten viranomaisten nimeämisestä ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä. Tämä mahdollistaa rajat ylittävän valvontayhteistyön. Yhentyneiden markkinoiden toiminta edellyttää viranomaisilta entistä tiiviimpää yhteistyötä ja tietojen vaihtoa.

### 3.3 Sijoituspalvelujen sääntely

#### Sijoitusneuvonta

Sijoitusneuvonnalla tarkoitetaan joko asiakkaan pyynnöstä tai sijoituspalveluyrityksen aloitteesta tapahtuvaa suosituksen antamista asiakkaalle yhdestä tai useammasta rahoitusvälineeseen liittyvästä liiketoimesta. Sijoitusneuvontaa, kuten muitakin sijoituspalveluja, voi tarjota vain toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys. Sijoitusneuvonnan sääntelyssä on erityisesti otettu huomioon tilanteet, joissa palvelua tarjotaan muille kuin ammatillisille sijoittajille.

#### Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen on sijoituspalvelu, jota koskevien direktiivin säännösten tavoitteena on mahdollistaa säännellyille markkinoille, lähinnä arvopaperepörsseille vaihtoehtoisten, kevyemmin säänneltyjen markkinapaikkojen syntyminen ja kehittyminen. Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää voi ylläpitää sijoituspalveluyrityksen lisäksi säännelty markkina. Uusien markkinapaikkojen yhtenä tarkoituksena on tarjota esimerkiksi pienten ja keskisuurten yritysten liikkeeseen laskemille arvopapereille kaupankäyntipaikka, joka antaa näille yrityksille laajemmat mahdollisuudet pääoman hankintaan ja sen myötä toiminnan kehittämiseen ja kasvuun.

#### Hyödykejohdannaissopimukset

Rahoitusvälineen käsite direktiivissä kattaa myös hyödykejohdannaiset. Tämä merkitsee sijoituspalvelujen sääntelyn ulottamista osin uusille toiminta-alueille. Direktiivin myötä hyödykejohdannaisilla tapahtuvaa sijoituspalvelujen tarjoamista tulisivat koskemaan vastaavat yhteisötason säännökset kuin muita rahoitusvälineitä. Toisaalta direktiiviin sisältyy useita poikkeuksia, joiden seurauksena vain osa niistä yrityksistä, jotka tarjoavat sijoituspalvelua hyödykejohdannaisilla, tarvitsee sijoituspalveluyrityksen toimiluvan.

Menettelytapoja sekä toiminnan järjestämistä koskeva sääntely

Direktiivissä säädetään yksityiskohtaisesti sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä ja asiakkaansuojaa koskevista vaatimuksista. Muun muassa sijoituspalveluyrityksen tiedonanto- ja selonottovelvollisuutta sekä toimeksiantojen toteuttamistapaa säännellään nykyistä huomattavasti yksityiskohteisemmin.

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisessä on otettava huomioon sen liiketoiminnan sekä toteutettavien sijoituspalvelujen luonne ja laajuus.

Direktiivissä säädetään muun muassa sijoituspalveluyrityksen sisäisen organisaation järjestämistä, riskienhallintaa, sisäistä valvontaa, sisäistä tarkastusta ja säännösten noudattamisen varmistamista (englanniksi *compliance*) koskevista vaatimuksista sekä eturistiriitojen tunnistamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava palveluihin ja liiketoimiin liittyvien tietojen säilyttämisestä.

Sijoituspalveluyrityksen omistajilta edellytetään sopivuutta ja sen liiketoimintaa tosiasiallisesti johtavilta henkilöiltä riittävää kokemusta ja hyvämaineisuutta sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritystä johdetaan terveiden ja järkevien liikkeenjohdon periaatteiden mukaisesti.

Jäsenvaltio voi säätää kansallisesti pitämälle menevistä velvoitteista ja vaatimuksista. Jäsenvaltion on ilmoitettava ja perusteltava mahdolliset lisävaatimukset komissiolle.

Sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen palvelujen tarjoamisessa on noudatettava sen jäsenvaltion menettelytapoja koskevia säännöksiä, jossa sivuliike sijaitsee.

#### Sidonnaisasiamies

Jäsenvaltiot voivat sallia erityisen sidonnaisasiamiehen käyttämisen. Sijoituspalveluyritys voi nimetä sidonnaisasiamiehen edistämään sen tarjoamien palvelujen myyntiä, hankkimaan asiakkaita, ottamaan vastaan toimeksiantoja asiakkailta ja välittämään niitä, tarjoamaan rahoitusvälineitä sekä antamaan neuvoja kyseisen sijoituspalveluyrityksen tarjoamista rahoitusvälineistä ja -

palveluista. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen vastuulla ja sen lukuun. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun ja tämän sijoituspalveluyrityksen toimiluvan puitteissa. Direktiivin soveltamisalaan kuulumattomien muiden palvelujen, kuten vakuutuspalvelujen tarjoamista ja välittämistä ei ole direktiivissä rajoitettu. Sidonnaisasiamies voi siten toimia myös esimerkiksi vakuutusyhtiön asiamiehenä tai vakuutusmeklarina.

Sijoituspalveluyritys vastaa sidonnaisasiamiestensä toiminnasta. Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että sidonnaisasiamiehellä on toimintaan riittävä ammattitaito ja kokemus, ja että sidonnaisasiamies noudattaa sijoituspalvelujen tarjoamisessa sovellettavia menettelytapasäännöksiä. Lisäksi on varmistettava, että sidonnaisasiamies ilmoittaa ennen palvelun tarjoamista asiakkaalle, minkä sijoituspalveluyrityksen lukuun asiamies toimii. Sidonnaisasiamiehistä on pidettävä julkista rekisteriä.

#### Ulkoistaminen

Direktiivin mukaan sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa toimintojaan. Komission direktiivissä määritellään ulkoistaminen ja ratkaisun tärkeä operatiivinen toiminto sekä säädetään sijoituspalvelujen ja ratkaisevan tärkeiden operatiivisten toimintojen ulkoistamisesta. Ulkoistamisella tarkoitetaan sellaista toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluyritykselle prosessin, palvelun tai toiminnon, jonka sijoituspalveluyritys olisi muuten itse suorittanut.

Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että ulkoistettua toimintaa hoitavalla on siihen mahdollisesti tarvittava toimilupa. Ulkoistamisesta on sovittava kirjallisesti.

Jäsenvaltion on varmistettava, että sijoituspalveluyritys, joka ulkoistaa toimintojaan, vastaa edelleen kaikista direktiivistä johtuvista velvoitteistaan. Ulkoistaminen ei saa haitata sijoituspalveluyrityksen sisäistä valvontaa, riskien hallintaa tai liiketoiminnan taikka muun merkittävän toiminnon hoitamista. Sijoituspalveluyrityksen on pyynnöstä annetta-

va valvontaviranomaiselle kaikki tarvittavat tiedot ulkoistetusta toiminnasta.

Direktiivin säännökset ulkoistamisesta koskevat myös luottolaitoksia sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta. Direktiivillä muutetaan myös sijoitusrahastodirektiiviä 85/611/ETY (66 artikla) siten, että säännökset toiminnan järjestämisestä ja ulkoistamisesta ulotetaan koskemaan rahastoyhtiöitä, jotka tarjoavat omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai rahasto-osuuksien säilytystä ja hallinnointia.

### 3.4 Markkinapaikkojen sääntely

Markkinoiden ylläpitäjät ja säännelty markkinat

Sijoituspalveludirektiivin tavoin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin keskeinen käsite on säännellyn markkinan käsite. Käsite on keskeinen erityisesti siksi, että useiden muiden yhteisötason säädösten soveltaminen rahoitusvälineeseen, sen liikkeeseenlaskijoihin ja muihin tahoihin riippuu siitä, onko rahoitusväline kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Näitä säädöksiä ovat muun muassa markkinoiden väärinkäyttödirektiivi, esitedirektiivi, avoimuusdirektiivi ja julkisia ostotarjouksia koskeva direktiivi. Myös kansainvälisten IFRS -tilinpäätösstandardien soveltaminen on pakollista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena oleville arvopaperien liikkeeseenlaskijoille.

Sijoituspalveludirektiivin mukaan jäsenvaltioiden viranomaiset voivat harkita, mitkä vaihdantajärjestelmät ne ilmoittavat komission ylläpitämälle säänneltyjen markkinoiden listalle. Uusien kilpailevien markkinapaikkojen perustaminen riippui siten viime kädessä jäsenvaltioiden viranomaisten hyväksymisestä. Jäsenvaltioiden oli myös mahdollista vaatia rahoitusvälineiden kauppohenkilöstön keskittämistä tiettyyn pörssiin, jolloin kilpailu oli käytännössä mahdotonta.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan jäsenvaltiot eivät voi vaatia rahoitusvälineiden vaihdannan keskittämistä yhteen kansalliseen pörssiin ja siten säännellä markkinapaikkojen lukumäärää, vaan niiden on

myönnettävä toimilupa kaikille vaihdantajärjestelmille, jotka noudattavat direktiivissä asetettuja vaatimuksia.

Sääntelyn vapauttamisen vastapainona voidaan pitää sitä, että kansallisesta sääntelystä johtuvia eroja vähennetään. Direktiivillä lähennetään jäsenvaltioiden säänneltyjen markkinoiden, kuten arvopaperi- ja johdannaispörssien toimilupasääntelyä, joskin sääntely perustuu monelta osin minimiharmonisointiin. Direktiivissä säädetään muun muassa säänneltyjen markkinoiden toimiluvasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, johtohenkilöistä ja merkittävää valtaa käyttävistä henkilöistä, toiminnan luotettavasta järjestämisestä, valvonnasta, rahoitusvälineen ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi, rahoitusvälineen poistamisesta markkinoilta, sijoituspalveluyritysten ja muiden kaupankäyntiosapuolten pääsystä säännellyille markkinoille sekä osakekaupankäynnin läpinäkyvyydestä.

Direktiivin lähtökohtiin kuuluu myös se, että säännelty markkina itse päättää, mitä rahoitusvälineitä otetaan kaupankäynnin kohteeksi. Eräitä tarkempia säännöksiä kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta annetaan komission täytäntöönpanoasetuksessa. Uuden sääntelyn myötä kaupankäynnin kohteeksi ottaminen ei voi perustua esimerkiksi viranomaisen harkintaan tai muun vastaavan kansallisesti säännellyn elimen päätökseen.

#### Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä

Direktiivissä säädetään uudesta sijoituspalvelusta, monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpidosta. Monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien sääntelyllä luodaan yhteisötason sääntelyjärjestelmä erityisesti sijoituspalveluyritysten ylläpitämille, säänneltyjen markkinoiden kanssa kilpaileville kaupankäyntijärjestelmille. Näiden vaihtoehtoisten kaupankäyntijärjestelmien sääntely yhteisön oikeudessa on ollut epäselvää, ja direktiivillä pyritään siihen, että ne edustaisivat samankaltaista järjestäytyneen kaupankäynnin muotoa kuin säännelty markkinat.

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää koskeva sääntely on direktiivissä monelta osin puitesääntelyä. Kaupankäyntimenettelyn määritelmä on laadittu samanlaiseksi sään-

nellyn markkinan kanssa. Keskeinen velvoite on laatia kaupankäynnille julkiset säännöt, joiden mukaan kaupankäynti voidaan järjestää luotettavalla tavalla. Direktiivin mukaan kaupankäyntimenettelylle on luotava avoimet ja ehdottomat säännöt ja menettelyt puolueettonta ja asianmukaista kaupankäyntiä varten sekä sijoittajansuojaa vahvistavat objektiiviset perusteet toimeksiantojen tehokasta toteuttamista varten.

Kaupankäynnin järjestäjän on varmistettava sijoittajien tiedonsaanti kaupankäynnin kohteena olevista rahoitusvälineistä. Säännöissä on myös määrittävä, kuinka kaupankäyntiosapuoleksi pääsee. Kaupankäyntiosapuolia koskevat säännökset ovat samat kuin säänneltyjen markkinoiden osalta. Direktiivissä asetetaan myös kaupankäynnin järjestäjälle velvollisuus valvoa kaupankäyntiä ja estää markkinoiden väärinkäyttöä.

Toisin kuin säänneltyjen markkinoiden osalta, monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin otettaville rahoitusvälineille ei ole asetettu laadullisia vähimmäisvaatimuksia. Kaupankäynnin kohteeksi ottaminen riippuu ainoastaan kaupankäynnin järjestäjän harkinnasta. Kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa esimerkiksi säännellyillä markkinoilla jo kaupankäynnin kohteena olevia rahoitusvälineitä ja myös listaamattomien yritysten liikkeeseen laskemia arvopapereita. Jos arvopaperi on jo kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, ei liikkeeseenlaskijalle voida asettaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä uusia velvoitteita, ellei liikkeeseenlaskija niihin itse sitoudu. Toisaalta on huomattava, ettei liikkeeseenlaskija voi myöskään estää kaupankäyntiä säännellyn markkinan ulkopuolella monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Direktiivissä säädetään myös kaupankäynnin läpinäkyvyydestä eli transparensista silloin, kun monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä käydään kauppaa sellaisilla osakkeilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla. Lisäksi direktiivissä on eräitä säännöksiä kauppohen selvityksestä.

Kun monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitää sijoituspalveluyritys, soveltuvat direktiivin sijoituspalvelujen tarjoamista koskevat säännökset myös tähän sijoituspal-

veluun. Siten esimerkiksi kaupankäynnin järjestäjä saa yhden toimiluvan perusteella tarjota palvelua koko yhteisön alueella.

Sääntelyn erityispiirteisiin kuuluu, että myös säännelty markkinat ja sellaisten markkinoiden ylläpitäjät voivat ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää edellyttäen, että ne noudattavat soveltuvin osin sijoituspalveluyrityksiä koskevia direktiivin velvoitteita. Siten esimerkiksi arvopaperipörssit voivat direktiivin mukaisesti ottaa kaupankäynnin kohteeksi toisella säännellyllä markkinalla olevia arvopapereita tai järjestää kaupankäyntiä listaamattomilla arvopapereilla.

#### Kauppohen sisäiset toteuttajat

Kauppohen sisäisellä toteuttamisella direktiivissä tarkoitetaan sitä, että sijoituspalveluyritys toteuttaa arvopaperikaupan markkinapaikan ulkopuolella käymällä kauppaa omaan lukuun asettumalla itse ostajan tai myyjän vastapuoleksi. Joissakin maissa sijoituspalveluyritykset pyrkivät kanavoimaan mahdollisimman suuren osan osto- ja myyntitarjouksista tehtäväksi omassa kaupankäyntijärjestelmässään säännellyn markkinan ulkopuolella.

Direktiivissä ja komission täytäntöönpanoasetuksessa säädetään edellytyksistä, joiden mukaan sijoituspalveluyritystä voidaan pitää kauppohen sisäisenä toteuttajana (*systematic internaliser*). Direktiivissä edellytetään, että sijoituspalveluyritys toteuttaa omaan lukuunsa kauppohen järjestelmällisesti ja suunnitelmallisesti säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella. Tunnuksmerkki saat-taa täyttyä esimerkiksi silloin, jos sijoituspalveluyritys perustaa erillisen tietoteknisen järjestelmän, joka järjestelmällisesti kanavoi tarjouksia sen omaan järjestelmään. Lisäksi direktiivissä säädetään sisäisen toteuttajan velvollisuuksista silloin, kun kauppohen tehdään komission täytäntöönpanoasetuksessa tarkemmin määritellyillä likvideillä osakkeilla eivätkä kaupat ole tavanomaista markkinakokoa suurempia.

Edellä mainittujen edellytysten täyttyessä sisäiselle toteuttajalle tulee velvollisuus julkistaa sitovat hintatarjoukset jatkuvasti ta-

vanomaisena kaupankäyntiaikana siten, että ne ovat markkinaosapuolten saatavilla helposti ja kohtuullisin kustannuksin. On kuitenkin huomattava, että kauppohen sisäisen toteuttajan velvollisuudet koskevat vain osakkeita ja vain, jos niillä on likvidit markkinat. Sisäinen toteuttaja ei ole myöskään velvollinen noudattamaan säännöksiä, jos liiketoimia tehdään tiettyä tavanomaista markkinakokoa suuremmilla määrillä. Esimerkiksi Suomessa käytännössä melko harvat osakkeet ovat direktiivin tarkoittamia likvidejä osakkeita. Sellaisten osakkeiden osalta, joilla ei ole likvidejä markkinoita, kauppohen sisäisten toteuttajien on ainoastaan pyynnöstä ilmoitettava hintatarjoukset asiakkailleen.

### 3.5 Osakekaupankäynnin läpinäkyvyys

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä ja komission täytäntöönpanoasetuksella luodaan läpinäkyvyyssääntely sellaisille osakkeille, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla. Direktiivin tavoitteena on sijoittajien tiedonsaanti tarjouksista ja toteutuneista kaupoista, jotka tapahtuvat säännellyillä markkinoilla, monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä, kauppohen sisäisten toteuttajien järjestelmissä tai näiden järjestelmien ulkopuolella niin sanotuna ”over the counter” -kauppoina.

Kattava läpinäkyvyyssääntely johtuu siitä, että direktiivin myötä luovutaan keskittämisperiaatteesta ja sallitaan kilpailu kauppohen toteuttamisessa eri markkinapaikkojen ja arvopaperinvälittäjien välillä. Uudessa toimintaympäristössä kaupankäynti saattaa hajautua eri kaupankäyntijärjestelmiin. Direktiivin läpinäkyvyyssääntelyllä pyritään vähentämään hajautumisesta aiheutuvia haittoja markkinoiden likviditeetille ja luomaan edellytykset toistensa kanssa kilpaileville markkinoille, joiden hintainformaatiota sijoittajat ja arvopaperinvälittäjät pystyvät vertaamaan.

Direktiivin pääsääntönä on, että tarjouksia ja toteutuneita kauppohen koskevat hinnat, määrät ja ajankohdat annetaan markkinoiden saataville mahdollisimman reaaliaikaisesti ja kohtuullisin kustannuksin. Direktiivissä mahdollistetaan poikkeaminen julkistamisesta ja julkistamisen lykkääminen tiettyjen kauppatyyppien ja kokojen osalta.

Kauppohen edeltävän läpinäkyvyyden osalta jäsenvaltioiden viranomaiset voivat vapauttaa markkinapaikkojen ylläpitäjät velvollisuudesta julkistaa tiedot markkinamallin, toimeksiannon tyyppin tai suuruuden perusteella. Sääntelyn taustalla on se, että erilaiset markkinamallit edellyttävät luonteensa vuoksi erityyppistä julkisuutta.

Lisäksi vapautus voidaan antaa erityisesti suurien kauppaerien osalta. Tämän osalta direktiivissä on jouduttu tasapainottamaan sääntelyä läpinäkyvyyden ja likviditeetin luomisen välillä. Erityisesti suurissa kaupoissa sijoituspalveluyritysten halu käydä kauppaa omalla riskillään voi vähentyä liian läpinäkyvyyden vuoksi, jota muut markkinaosapuolet voisivat käyttää hyväksi.

Samat periaatteet pätevät lähtökohtaisesti markkinapaikkoja ylläpitävien sijoituspalveluyritysten velvoitteeseen julkistaa kauppohen jälkeiset tiedot. Toteutuneista kaupoista on julkistettava hinnat, määrät ja ajankohdat. Toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan julkistamisen lykkäämiseen erityisesti tavanomaista suurempien kauppohen osalta.

Direktiivin sääntely koskee ainoastaan osakkeita, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa avoimuusvaatimuksia myös muihin rahoitusvälineisiin kuin osakkeisiin.

### 3.6 Kaupparaportointi

Direktiivissä ja komission täytäntöönpanoasetuksessa säädetään huomattavasti sijoituspalveludirektiiviä yksityiskohtaisemmin sijoituspalveluyritysten kaupparaportointivelvollisuudesta. Lisäksi niissä on kokonaan uusia yksityiskohtaisia säännöksiä toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta toimittaa toisilleen säännöllisesti kaupparaportointitietoja. Koska pyrkimyksenä on ollut maksimiharmonisointi, komission asetus jättää erittäin vähän kansallista harkintavaltaa sääntelyn sisällön osalta. Eräiden kaupparaportoinnin sisältöpoikkeusten ohella direktiivi sallii jäsenvaltioiden kuitenkin ulottaa kaupparaportointivelvollisuuden myös muihin kuin säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin.

### 3.7 Muut direktiivimääräykset

Direktiivissä säädetään direktiivin 93/6/ETY muuttamisesta sijoituspalveluyritysten pääomavaatimusten osalta. Siinä eräät sijoituspalveluyritykset on vapautettu tietyistä omien varojen riittävyydestä direktiivissä 93/6/ETY asetetuista velvoitteista. Näiltä sijoituspalveluyrityksiltä vaadittaisiin joko tietyn suuruista vähimmäispääomaa tai vastuuvakuutusta taikka näiden yhdistelmää ottaen huomioon vakuutusedustuksesta annetun direktiivin 2002/92/EY määräykset.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että viranomaisen pystyy valvomaan sijoituspalveluyritysten toimintaa varmistaakseen, että ne toimivat rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti sekä tavalla, joka edistää markkinoiden eheyttä, rajoittamatta sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) annetun direktiivin 2003/6/EY säännösten täytäntöönpanoon liittyvien vastuiden kohdentamista. Direktiivin mukaan säännellyn markkinan järjestelmiä käyttäen harjoitettuun liiketoimintaan sovelletaan säännellyn markkinan kotijäsenvaltion julkisoikeudellisia säännöksiä, rajoittamatta direktiivin 2003/6/EY asiaa koskevien säännösten soveltamista.

Asiakkaan lukuun toteutettavien liiketoimien osalta olisi säilytettävä yksityiskohtaiset tiedot asiakkaan henkilöllisyydestä ja tiedot, jotka vaaditaan rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun direktiivin 91/308/ETY nojalla. Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat siirtää henkilötietoja kolmanteen maahan yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen liikkuvuudesta annetun direktiivin 95/46/EY mukaisesti.

Direktiivissä säädetään myös suhteista tilintarkastajiin, lakisääteisten tilintarkastusten suorittamisesta vastuussa olevien henkilöiden hyväksymisestä annetun direktiivin 84/253/ETY mukaisesti.

### 4 Esityksen tavoitteet

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rahoitusvälineiden markkinoista.

Esityksen tavoitteena on yhtäältä tehostaa kilpailua sijoituspalvelumarkkinoilla luomalla palveluntarjoajille nykyistä tasapuolisemmat toimintaedellytykset sekä toisaalta lisätä sijoittajien suojaa parantamalla arvopapereilla käytävän kaupan läpinäkyvyyttä, täsmentämällä tietoja, joita palveluntarjoajien on annettava sijoittajille ja kehittämällä sijoituspalvelujen tarjoamisessa noudatettavia menettelytapoja. Esityksellä pyritään myös kehittämään Suomen arvopaperimarkkinoiden markkinapaikkarakennetta uudistamalla monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien sääntelyä. Tämä parantaisi pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia hankkia oman pääoman ehtoista rahoitusta. Lisäksi tavoitteena on tehostaa Euroopan talousalueella kansallisten rajojen yli harjoitettua sijoituspalvelujen tarjontaa.

Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä voi tarjota vaihtoehtoisen markkinapaikan säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleville arvopapereille, säänneltyjä markkinoita kevyemmin säännellyn markkinapaikan arvopaperipörssin ulkopuolisille liikkeeseenlaskijoille, ja kaupankäyntipaikan säännellyillä markkinoilla listaamattomille arvopapereille. Esityksellä pyritään siten lisäämään sijoittajansuojaa luomalla läpinäkyvät puitteet myös listaamattomien yritysten arvopapereiden vaihdannalle. Kokonaisuutena ehdotusten tavoitteena on edistää sekä yrittäjyyden toimintaympäristöä että välillisesti talouskasvua, investointeja ja työllisyyttä.

## 5 Keskeiset ehdotukset

### 5.1 Muutettavat säännökset

Direktiivin täytäntöönpanemiseksi on tarpeen uudistaa voimassa oleva laki sijoituspalveluyrityksistä kokonaan ja tehdä laajoja muutoksia arvopaperimarkkinalakiin. Lisäksi on muutettava useita muita lakeja. Näitä lakeja ovat laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä, sijoitusrahastolaki, laki luottolaitostoiminnasta, laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa, laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suo-

nessa, laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa, laki arvo-osuusjärjestelmästä, laki Rahoitustarkastuksesta, laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta, rahoitusvakuuslaki, laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista ja rikoslaki.

Keskeisimmät lainsäädäntöön tehtävät muutokset liittyvät markkinapaikkojen ja sijoituspalvelutoiminnan sääntelyyn. Pörssissä käytävän julkisen kaupankäynnin lisäksi arvopaperimarkkinalaissa olisi säädettävä direktiivin mukaisesta monenkeskisestä kaupankäynnistä. Monenkeskisen kaupankäynnin mahdollistamiseksi Suomessa lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 3 a luku, jossa olisi säännökset monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä, kaupankäyntiosapuoleksi ottamisesta, arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi, arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudesta ja kaupankäynnissä noudatettavasta menettelystä. Direktiivin säännökset säännelystä markkinasta, kauppajien sisäisestä toteuttamisesta, kaupankäynnin läpinäkyvyydestä, sijoituspalvelujen tarjoamisesta noudatettavista menettelytavoista ja kauppajien selvittämisestä edellyttävät lukuisia muutoksia myös lain muihin säännöksiin.

Uudella sijoituspalveluyrityksistä annettavalla lailla tarkistettaisiin sijoituspalveluyrityksiä ja niiden toimintaa koskevia säännöksiä vastaamaan direktiivin vaatimuksia. Merkittävimmät muutokset voimassa olevaan sääntelyyn koskevat laissa tarkoitettujen toimiluvanvaraisten sijoituspalvelujen piirin täydentämistä kattamaan myös sijoitusneuvonnan ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisen, sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia ja toiminnan ulkoistamisen edellytyksiä sekä sidonnaisasiamiesten käyttöä. Lisäksi sijoituspalveluyritysten pääomavaatimuksiin on tehtävä direktiivin vaatimia täsmennyksiä.

## 5.2 Sijoituspalvelut

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sijoituspalveluyrityksistä. Laki korvaisi samannimisen voimassa olevan lain. Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin säännökset edellyttävät siinä määrin laajoja

ja lukuisia muutoksia sijoituspalveluyrityksiä koskevaan sääntelyyn, että direktiivin täytäntöönpaneminen voimassaolevaan lakiin tehtävillä muutoksilla ei ole lainsäädännön selkeystavoitteen kannalta perusteltua. Vaikka lukuisia voimassa olevia säännöksiä ei tarvitse tässä yhteydessä muuttaa asiasisällöltään, niihin kohdistuu kuitenkin merkittävää teknisluonteista muutostarvetta muun muassa säännöksiin sisältyvien lakiviittausten tarkistustarpeiden vuoksi.

Ehdotuksen mukaan lain soveltamisalaa täsmennettäisiin vastaamaan direktiiviä. Merkittävimmät muutokset verrattuna voimassa olevaan lakiin liittyvät uusiin sijoituspalveluihin ja rahoitusvälineen käsitteeseen. Uusina sijoituspalveluina tulisivat sääntelyn piiriin sijoitusneuvonta ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen. Rahoitusvälineen käsite saatettaisiin vastaamaan direktiiviä. Direktiivin mukaisesti rahoitusvälineitä olisivat myös johdannaissovimukset, joiden kohde-etuutena on hyödyke.

Lakiehdotukseen sisältyy voimassa olevaan lakiin nähden uutta sääntelyä myös sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä kuten toiminnan ulkoistamisesta, sidonnaisasiamiehestä, sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevien henkilökohdaisista liiketoimista sekä liiketoimista ja palveluista.

### Lain soveltamisala

Ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä sovellettaisiin sijoituspalvelun tarjoamiseen liiketoimintana. Sijoituspalveluyritys on direktiivin mukaisesti oikeushenkilö, jonka tavanomaisena ammatti- tai liiketoimintana on sijoituspalvelun (englanniksi *investment service*) ammattimainen tarjoaminen kolmansille osapuolille tai sijoitustoiminnan (englanniksi *investment activity*) ammattimainen harjoittaminen. Laissa käsite sijoituspalvelu kattaisi myös direktiivissä tarkoitettua sijoitustoiminnan harjoittamisen. Ehdotus vastaisi voimassa olevan lakia, jonka mukaan laki koskee sijoituspalvelun ammattimaista tarjoamista varsinaisena elinkeinotoimintana.

Lain soveltamisalan poikkeukset saatettaisiin vastaamaan direktiivin 2 artiklan poikkeuksia. Muun muassa omaan lukuun tapah-

tuva kaupankäyntiä sekä hyödyke- ja hyödykejohdannaismarkkinoilla toimivia yhteisöjä koskevat poikkeukset vastaisivat siten direktiiviä. Lakiin ei sisältyisi sijoitusneuvontaa ja toimeksiantojen välittämistä koskevaa direktiivin 3 artiklan mukaista valinnasta poikkeusta.

#### Sijoitusneuvonta

Sijoitusneuvonnan harjoittaminen ei edellytä Suomessa toimilupaa eikä toimintaa ole muutenkaan säännelty. Lakiehdotuksen mukaan sijoitusneuvonta olisi sijoituspalvelu, jota voisi tarjota vain siihen toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys. Kaikilta sijoituspalveluyrityksiltä edellytettäisiin laissa osakeyhtiömuotoa ja tästä syystä luonnollinen henkilö ei voisi toimia sijoitusneuvonajana laissa tarkoitettulla tavalla. Luonnollinen henkilö voisi kuitenkin toimia sijoituspalveluyrityksen asiamiehenä sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla ja siinä ominaisuudessa antaa sijoituspalveluihin liittyvää neuvontaa.

Sijoitusneuvonnan tarjoamiselta edellytettäisiin menettelytapasäännösten noudattamista niin kuin muultakin sijoituspalvelujen tarjoamiselta. Koska sijoitusneuvontaa tarjottaisiin sijoituspalveluna myös muille kuin ammattimaisille sijoittajille, toiminnassa korostuu vaatimus riittävän sijoittajansuojan toteutumisesta. Ehdotuksen mukaan sijoitusneuvonajan olisi selvitettävä etukäteen asiakkaan sijoituskokemus, sijoitustavoitteet ja eräät muut seikat, jotta asiakkaalle voidaan antaa nimenomaan tälle sopiva neuvo.

Sijoitusneuvonta määriteltäisiin yksilöllisen suosituksen antamiseksi asiakkaalle yksittäistä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi. Yleinen neuvo tai yleisölle suunnattu sijoitussuositus ei olisi sijoitusneuvontaa. Jos sijoitusneuvontaa annetaan satunnaisesti muun laissa säännellyn toiminnan yhteydessä, kyseessä ei ole laissa tarkoitettu sijoitusneuvonta.

#### Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen olisi sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen, arvopaperipörssin tai optioyhteisön ylläpitämä sijoituspalvelu, josta säädettäisiin

tarkemmin arvopaperimarkkinalaissa. Monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä voitaisiin käydä kauppaa arvopapereiden lisäksi myös johdannaissojimuksilla. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpito edellyttäisi toimilupaa ja toiminta tulisi Rahoitustarkastuksen valvonnan piiriin. Samalla kumottaisiin arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n säännökset muusta ammattimaisesta kaupankäynnistä arvopapereilla.

#### Kaupankäynti omaan lukuun

Lisäksi lakiin otettaisiin uutena sijoituspalveluna direktiivin mukaisesti kaupankäynti omaan lukuun. Se sisältyi myös sijoituspalveludirektiiviin, mutta Suomessa sijoituspalveludirektiivi on pantu täytäntöön määrittelemällä luvanvaraiseksi vain markkinatakaus ja arvopaperikaupinta. Kaupankäynti omaan lukuun olisi ymmärrettävä huomattavasti laajemmin kuin markkinatakaus ja arvopaperikaupinta siinä mielessä, että sillä tarkoitettaisiin kaikkea sellaista omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa sijoituspalveluyritys ostaa tai myy rahoitusvälineitä omaan lukuun, lukuun ottamatta pelkkää sijoituspalveluyrityksen omien varojen passiivista sijoittamista. Sijoituspalveluyritys, joka käy kauppaa omaan lukuun, tarvitsee siihen erikseen toimiluvan.

Kaupankäynnin omaan lukuun määrittelystä luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi ei kuitenkaan ehdotukseen mukaan seuraisi, että esimerkiksi pelkät niin sanotut sijoitusyhtiöt tulisivat sääntelyn piiriin. Lakiin otettaisiin direktiivin mukainen soveltamisalapoikkeus, jonka mukaan lakia sovelletaan pelkästään omaan lukuun kauppaa käyvään yritykseen vain, jos yritys harjoittaa voimassa olevassa laissa luvanvaraiseksi määritellyn markkinatakauksen tai arvopaperikaupinnan tapaista toimintaa. Näin ollen muutos vaikuttaisi käytännössä vain yrityksiin, jotka tarjoavat myös muita luvanvaraisia sijoituspalveluja.

#### Hyödykekaupankäynti oheispalveluna

Sijoituspalveludirektiivistä poiketen rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan yhden toimiluvan piiriin oheispalveluna tulee



myös palvelujen tarjoaminen ja toiminta sellaisilla johdannaisten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä, jos palvelujen tarjoaminen tai toiminta liittyy sijoituspalvelujen tai muiden oheispalvelujen tarjoamiseen. Tämän mukaisesti sijoituspalveluyrityksille sallitaksi oheispalveluksi lakiin otettaisiin palvelujen tarjonta sellaisilla johdannaissopimusten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan. Tällä tavoin selkeytettäisiin voimassa olevan lain tulkinnanvaraista tilannetta, saako sijoituspalveluyritys esimerkiksi käydä omaan lukuunsa kauppaa hyödykkeillä tai päästöoikeuksilla.

#### Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin laissa arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua arvopaperia ja erilaisia johdannaissopimuksia. Johdannaissopimusten kohde-etuutena voisi olla arvopaperi, toinen johdannaissopimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai muu tunnusluku taikka hyödyke. Myös luottoriskin siirtoon tarkoitettu johdannaissopimus, hinnanerosopimus tai muu johdannaissopimus, joka liittyy omaisuuteen, oikeuksiin, velvollisuuksiin, indekseihin tai muihin tunnuslukuihin, olisi rahoitusväline. Euroopan yhteisöjen komission asetuksessa säädetään tarkemmin eräistä johdannaisrahoitusvälineiden olennaisista piirteistä.

Direktiivin mukaisesti sijoituspalvelun kohteita, rahoitusvälineitä, olisivat myös hyödykejohdannaissopimukset.

#### Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

Lakiin sijoituspalveluyrityksistä otettaisiin direktiivin edellyttämät säännökset sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä.

Lakiin otettaisiin yleissäännös toiminnan järjestämisestä. Sen mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi järjestettävä toimintansa sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen olisi toteutettava kohtuulliset toimenpiteet toimintaan liittyvien riskien hallinnan,

sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Laissa säädettäisiin sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta ja sen edellytyksistä. Sijoituspalveluyritys voisi nimetä sidonnaisasiamiehen, joka toimii yksinomaan sen lukuun ja vastuulla.

Sijoituspalveluyrityksen olisi säilytettävät tiedot asiakkaiden toimeksiannoista, rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista ja muista asiakkaalle tarjoamista palveluista vähintään viiden vuoden ajan. Asiakkaiden toimeksiantoja koskevat puhelut olisi tallennettava ja tallenteet säilytettävä vähintään kahden vuoden ajan.

Sijoituspalveluyrityksen olisi toteutettava riittävät toimenpiteet sellaisten henkilökoh- taisten liiketoimien estämiseksi, joihin liittyy mahdollinen eturistiriita tai sisäpiirintiedon väärinkäytön mahdollisuus.

Samassa yhteydessä ehdotetaan tarkistettavaksi sisäpiirirekisterejä koskevia säännöksiä. Samalla, kun henkilökohtaisia liiketoimia koskevista sisäisistä ohjeista itsesääntelyn sijaan säädetään laissa, sisäisten ohjeiden henkilöpiiriä laajennetaan. Yhteisön lainsäädäntö ei edellytä arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvälittäjän vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden henkilökoh- taisten liiketoimien julkistamista, vaan tältä osin ilmoitusvelvollisuus perustuu kansalliseen tarkoituskäytännön mukaisuusharkintaan. Arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvälittäjän vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden sisäpiirisäännöksiä ehdotetaan tarkistettavaksi lähemmäksi eurooppalaista käytäntöä rajoittamalla arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvälittäjän palveluksessa olevien henkilöiden lähipiiriin kuuluvan ilmoitusvelvollisuutta.

#### Menettelytavat asiakassuhteissa

Sijoituspalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista ehdotetaan säädettäväksi arvopaperimarkkina-laissa. Ammattimaisesta asiakkaasta ja hyväksyttävästä vastapuolesta ehdotetaan otettavaksi lakiin direktiivin mukaiset määritelmät. Direktiivin mukaisesti lakiin ehdotetaan otettavaksi

myös säännös, jonka mukaan arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelemisesta ammattimaiseksi tai ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi taikka hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Sijoituspalveluyrityksen olisi selvitettävä luokittamisen vaikutus asiakkaan asemaan. Lakiin ehdotetaan myös säännöstä, joka mahdollistaisi asiakkaan luokittelun muuttamisen tämän pyynnöstä.

Lakiin ehdotetaan nykyistä tarkempia säännöksiä sijoituspalvelun tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista. Esimerkiksi tietojen pyytämistä asiakkaasta säädettäisiin direktiivin mukaisesti nykyistä tarkemmin. Muun muassa sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa tarjoavan olisi ennen sijoituspalvelun tarjoamista hankittava riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta, sijoitustuntemuksesta ja sijoituspalvelua koskevista tavoitteista, jotta palvelun tarjoaja voi suositella asiakkaalle sopivia rahoitusvälineitä tai palveluja.

Arvopaperinvälittäjän tiedonantovelvollisuutta ehdotetaan tarkennettavaksi direktiivin mukaisesti. Asiakkaalle olisi ilmoitettava rahoitusvälineisiin liittyvistä riskeistä, kuluista ja palkkioista. Lakiin ehdotetaan otettavaksi myös erityinen säännös arvopaperinvälittäjän raportointivelvollisuudesta asiakkaille.

Toimeksiantojen huolellisesta toteuttamisesta ehdotetaan säädettäväksi direktiivin mukaisesti. Asiakkaan toimeksianto olisi hoidettava siten, että saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos.

#### Pääomavaatimukset

Lakiin sijoituspalveluyrityksistä otettaisiin säännökset sijoituspalveluyritykseltä vaadittavasta vähimmäispääomasta. Pääomavaatimus riippuisi sijoituspalveluyrityksen harjoittamasta toiminnasta. Pääomavaatimus olisi 730 000 euroa, jollei laissa toisin säädetä.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, olisi direktiivin mukaisesti oltava vähintään 50 000 euron suuruinen osakepääoma tai vastuuvakuutus, jonka määrän olisi oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä

1 500 000 euroa, taikka näiden yhdistelmä siten, että se kattaisi edellytetyn vastuun. Jos tällainen sijoituspalveluyritys toimisi myös vakuutusmeklarina, sillä olisi kuitenkin oltava vakuutusedustuksesta annetussa laissa säädetyn lisäksi vähintään 25 000 euron osakepääoma tai vastuuvakuutus 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa, taikka näiden yhdistelmä edellä edellytetyn mukaisesti.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä sekä sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla on asiakasvaroja hallussaan, osakepääoman olisi oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödyke-markkinoihin liittyvillä johdannaissovimuksilla, osakepääoman olisi oltava vähintään 125 000 euroa. Säännös perustuisi kansalliseen harkintaan.

#### Ulkoistaminen

Luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden toiminnan ulkoistamista koskevat säännökset ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan rahoitusvälineiden markkinat-direktiiviä.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja sijoitusrahastolaissa säädetään liiketoiminnan harjoittamisesta asiamiehen välityksellä sekä riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämisestä sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu kyseisen yrityksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät muihin hallinnollisiin tehtäviin liittyvien palvelujen hankkiminen ulkopuolisilta yrityksiltä sekä yrityksen asiakkailleen edelleen välittämien palvelujen hankinta muilta yrityksiltä, esimerkiksi asiakkaiden omaisuudenhoidossa tarvittavien palvelujen ostaminen muilta yrityksiltä (HE 33/2002 vp). Toimintojen ulkoistamisesta yrityksen konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään

kuulumattomalle yritykselle on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä ja komission direktiivissä ei tehdä eroa sen suhteen, kuuluuko ulkopuolinen palveluntarjoaja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään vai ei.

Sijoituspalveluyrityksistä annettavassa laissa ehdotetaan säädettäväksi toiminnan ulkoistamisesta rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä vastaavasti. Direktiivin voimaan saattaminen edellyttää myös luottolaitostoinnasta annetun lain ja sijoitusrahastolain tarkistamista luottolaitoksen ja rahastoyhtiön sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta.

Sijoituspalveluyrityksistä annettavaan lakiin sisällytettäisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä vastaava ulkoistamisen määritelmä ja säädettäisiin sijoituspalvelun ja sen toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta ja ulkoistamisen edellytyksistä. Sijoituspalvelun tarjoaminen asiamiehen välityksellä olisi edelleen mahdollista. Ehdotuksen mukaan riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvät tehtävät luokiteltaisiin yrityksen toiminnan kannalta merkittäviksi toiminnoiksi. Ehdotetut säännökset ulkoistamisesta koskisivat myös yrityksen konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä, mikä tarkoittaisi muutosta voimassa oleviin säännöksiin. Voimassa olevasta laista poiketen liiketoiminnan tai muun merkittävän toiminnon ulkoistamisesta olisi tehtävä kirjallinen sopimus palvelun tarjoajan kanssa. Toimiluvanvaraista toimintaa voisi ulkoistaa vain sellaiselle ulkopuoliselle toimijalle, jolla on kyseiseen toimintaan tarvittava toimilupa. Toiminnan ulkoistamisesta olisi ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Edellä mainittu sääntely saatettaisiin voimaan luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden osalta siltä osin kuin ne tarjoavat sijoituspalveluja.

Luottolaitosten tarjoamien muiden palveluiden kuin sijoituspalvelujen osalta on tarpeen säilyttää nykyinen joustava sääntely, joka mahdollistaa kaikkien pankkipalvelujen tarjoamisen asiamiesten välityksellä. Tämä on perusteltua erityisesti välttämättömien vähittäispankkipalvelujen saatavuuden turvaamiseksi

haja-asutusalueilla, jossa pankit voivat käyttää esimerkiksi kauppaliikkeitä asiamiehinä. Lakiin luottolaitostoinnasta lisättäisiin säännös ulkoistamisesta sekä säädettäisiin liiketoiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta pääosin yhtenevästi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain kanssa.

Rahastoyhtiöiden harjoittaman sijoitusrahastolain 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnan osalta säilytettäisiin nykyinen sääntely ulkoistamisesta. Sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi myös sijoitusrahastolakiin lisättäisiin säännös ulkoistamisesta ja muutettaisiin lakia siten, että säännökset liiketoiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta vastaisivat sijoituspalveluyrityksistä annettavaa lakia ja luottolaitostoinnasta annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia.

### 5.3 Markkinapaikkojen sääntely

Julkinen kaupankäynti arvopapereilla

Säännökset julkisesta kaupankäynnistä sisältyvät arvopaperimarkkinalain 3 lukuun. Luku ehdotetaan uudistettavaksi kokonaan. Rakenteellisesti merkittävin muutos olisi, että julkisen kaupankäynnin jaosta kaupankäyntiin pörssilistalla ja muuhun julkiseen kaupankäyntiin luovuttaisiin. Ehdotuksen mukaan käsite julkinen kaupankäynti vastaisi direktiivin tarkoittamaa säänneltyä markkinaa, siltä osin kuin kauppaa käydään arvopapereilla ja sitä ylläpitäisi arvopaperipörssi-toimintaan toimiluvan saanut suomalainen osakeyhtiö.

Laissa säädettäisiin arvopaperipörssin mahdollisuudesta pitää arvopapereiden ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/34/EY (listalleottodirektiivi) mukaista virallista listaa. Virallisesta listasta käytettäisiin nimitystä *pörssilista*. Arvopaperin pörssilistalle ottamiseen ja poistamaan sovellettaisiin samoja listalleottodirektiivin edellyttämiä säännöksiä kuin voimassa olevassa sääntelyssä sovelletaan kaupankäyntiin pörssilistalla. Käytännössä merkittävin muutos voimassa olevaan sääntelyyn olisi, että

toisin kuin pörssilistan kohdalla, arvopaperipörssi voisi itse päättää säännöissään, pitääkö se pörssilistaa julkisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista.

Direktiivin täytäntöönpanemiseksi arvopaperimarkkinalain 3 lukuun ehdotetaan otettavaksi voimassa olevaa lakia täsmällisempiä vaatimuksia arvopaperipörssin toiminnalle. Uusi sääntely koskisi arvopaperipörssin taloudellisia toimintaedellytyksiä, johtamista, sidonnaisuuksia, riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa, markkinavalvontaa, eturistiriitoja ja toiminnan ulkoistamista. Lisäksi eräät arvopaperipörssin toiminnalliset vaatimukset ulotettaisiin koskemaan myös yhteisöä, jolla on määräysvalta arvopaperipörssissä. Lisäksi arvopaperimarkkinalakiin otettaisiin direktiivin edellyttämät säännökset julkisessa kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvityksestä.

Arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa tietoja julkisessa kaupankäynnissä tehdyistä osakekaupoista on yksityiskohtaiset määräykset komission täytäntöönpanoasetuksessa. Asetus on voimassa ilman kansallista täytäntöönpanoa. Tästä syystä lain 3 lukuun on tarpeen ottaa säännökset ainoastaan julkisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta muilla arvopapereilla käytävässä kaupassa.

Arvopaperimarkkinalain 3 luvun säännöksiin pörssivälittäjistä ja muista julkisen kaupankäynnin osapuolista tehtäisiin direktiivin edellyttämiä täsmennyksiä. Ne koskisivat lähinnä edellytyksiä, joilla muu kuin arvopaperinvälittäjä voidaan ottaa julkisen kaupankäynnin osapuoleksi.

Arvopaperimarkkinalain 3 luvun säännökset julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta tarkistettaisiin direktiivin ja sen täytäntöönpanoasetuksen mukaisiksi. Lisäksi säännöksiä arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettamisesta ehdotetaan lievennettäväksi kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Keskeinen muutos nykyiseen kaupankäynnin sääntelyyn olisi, että myös julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi otettu arvopaperi voitaisiin ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan hyväksyntää. Liikkeeseenlaskijalla ei olisi oikeutta

kieltää kaupankäyntiä. Toisaalta tällaiselle yritykselle ei myöskään johtuisi uusia tiedonanto- tai muita velvoitteita kaupankäynnin järjestäjää taikka muuta tahoa kohtaan.

Direktiivin edellyttämällä tavalla arvopaperimarkkinalain 3 lukuun otettaisiin myös säännökset niin sanotusta notifikaatiomenettelystä silloin, kun arvopaperipörssi tarjoaa mahdollisuutta osallistua julkiseen kaupankäyntiin rajan yli toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Samalla ehdotetaan säädettäväksi luvanvaraiseksi Euroopan talousalueen ulkopuolisille pörseille oikeus tarjota suomalaisille arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suoraa mahdollisuutta osallistua kaupankäyntiin. Tällä tavalla puutteellinen voimassa oleva sääntely saatettaisiin vastaamaan Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevien sijoituspalvelun tarjoajien sääntelyä.

#### Monenkeskinen kaupankäynti arvopapereilla

Arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 3 a luku, joka koskisi uutta järjestäytyneen arvopaperikaupankäynnin muotoa, monenkeskistä kaupankäyntiä. Luvun säännöksillä saatettaisiin voimaan direktiivin monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä koskeva sääntely. Samalla lakiin sisältyvät kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä koskevat säännökset kumottaisiin.

Oikeus monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen olisi arvopaperinvälittäjillä, arvopaperipörssillä ja optioyhteisöillä. Arvopaperinvälittäjän järjestämä monenkeskinen kaupankäynti olisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain mukaan sijoituspalvelu ja kaupankäynnin järjestämiseen olisi haettava toimilupa Rahoitustarkastukselta. Muiden sijoituspalvelujen tarjoamisesta monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen poikkeaisi kuitenkin siinä suhteessa, ettei kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisissä oikeussuhteissa sovellettaisi arvopaperimarkkinalain 4 luvun menettelytapasäännöksiä. Ehdotuksen mukaan arvopaperipörssit ja optioyhteisöt eivät tarvitse erillistä toimilupaa monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen.

Lakiin ehdotetut säännökset vastaisivat käytännössä rahoitusvälineiden markkinat -

direktiivin mukaista vähimmäissääntelyä. Kaupankäynnin järjestäjän olisi laadittava kaupankäyntimenettelyä koskevat julkiset säännöt ja järjestettävä kaupankäyntimenettelyn valvonta luotettavalla tavalla.

Monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi voitaisiin ottaa hyvin erityyppisiä arvopapereita. Monenkeskistä kaupankäyntiä voitaisiin järjestää myös johdannaissopimuksilla. Kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevat vaatimukset olisivat direktiivin mukaisella tavalla julkista kaupankäyntiä vähäisemmät ja kaupankäynnin aloittaminen riippuisi ensisijaisesti kaupankäynnin järjestäjän harkinnasta.

Kaupankäynnin kohteeksi voitaisiin myös ottaa niin sanottujen listaamattomien liikkeeseenlaskijoiden arvopapereita, joita voisivat olla esimerkiksi yksityisten osakeyhtiöiden liikkeeseen laskemat arvopaperit.

#### Meklarilista

Direktiivin vähimmäissääntelyn lisäksi arvopaperimarkkinalain 3 a lukuun ehdotetaan otettavaksi säännökset erityisesti *meklarilistasta*, jota monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voisi pitää tietyistä arvopapereista. Tälle listalle voitaisiin ottaa arvopapereita, joiden liikkeeseenlaskijat nimenomaisesti hakevat arvopaperinsa kaupankäynnin kohteeksi ja sitoutuvat noudattamaan kaupankäynnin järjestäjän laatimia sääntöjä. Myös meklarilistalle otetuilla arvopapereilla käytävä kauppa olisi monenkeskistä kaupankäyntiä ja siten myös kaupankäyntiä direktiivin tarkoittamassa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Meklarilistalla voitaisiin käydä kauppaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten liikkeeseen laskemilla arvopapereilla. Listalle voitaisiin ottaa myös yksityisten osakeyhtiöiden arvopapereita. Viime vuosina useat eurooppalaiset pörssit ovat perustaneet tällaisia julkista kaupankäyntiä kevyemmin säänneltyjä markkinapaikkoja. Näitä markkinapaikkoja ovat esimerkiksi Lontoon pörssin *Alternative Investment Market (AIM)*, Euronextin *Alternext* -markkina ja *Deutsche Börsen* ylläpitämä *Entry Standard*. Pohjoismaissa Kööpenhaminan ja Tukholman pörssi-

seihin on myös perustettu uusi *First North* -markkina. Tällaisia markkinapaikkoja koskeville sääntelypuitteille on olemassa tarve myös Suomessa.

Kansainvälisesti on yleistä, että tällaisilla markkinapaikoilla toimii usein markkinapaikan nimeämiä sijoituspalveluyrityksiä ja luottolaitoksia niin kutsuttuina kaupankäyntiavustajina ("*nominated advisor*" tai "*sponsor*"), jotka avustavat liikkeeseenlaskijaa sekä listautumisen yhteydessä että myöhemmin kun kaupankäynti arvopaperilla on aloitettu. Niiden tehtävänä on muun muassa avustaa liikkeeseenlaskijaa täyttämään laista ja markkinapaikan säännöistä johtuvia velvoitteita.

Meklarilistan sääntely eroaisi julkisesta kaupankäynnistä erityisesti siinä suhteessa, että kaupankäynti perustuisi monilta osin kaupankäynnin järjestäjän laatimiin sääntöihin, ja lainsäädännön tasolla säädettäisiin ainoastaan markkinoiden luotettavaa toimintaa ja sijoittajan suojaa koskevista ydinperiaatteista.

Ehdotuksen mukaan arvopaperi voitaisiin ottaa meklarilistalle, jos liikkeeseenlaskija tekee kirjallisen sopimuksen kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta. Nimenomaista sopimusta edellytettäisiin, koska meklarilistalle otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija velvoitautuisi tällä tavoin noudattamaan kaupankäynnin järjestäjän laatimia sääntöjä. Arvopaperia ei voitaisi ottaa meklarilistalle ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta.

Arvopaperi voitaisiin ottaa meklarilistalle, jos arvopaperista olisi julkisesti saatavilla tietoa, jonka perusteella kaupankäynti voitaisiin järjestää luotettavasti.

Kaupankäynti olisi julkista kaupankäyntiä kevyemmin säänneltyä. Lain tasolla säädettäisiin liikkeeseenlaskijan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta, jonka mukaan liikkeeseenlaskijan olisi julkistettava sellaiset arvopaperia ja liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Sen sijaan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta voitaisiin määrätä kaupankäynnin järjestäjän säännöissä. Liikkeeseenlaskijan ei tarvitsisi myöskään noudattaa kansainvälisiä IFRS -tilinpäätösstandardeja ja siten tilinpäätös voitaisiin laatia kansallisten säännösten mukai-

sesti, jollei kaupankäynnin säännöissä toisin määrättäisi.

Markkinoiden väärinkäyttö olisi julkisen kaupankäynnin tapaan kielletty, mutta velvoitetta sisäpiirirekisterien ylläpitoon ei asetettaisi. Lukuun otettaisiin myös säännös, jonka mukaan julkisen ostotarjouksen tekijän olisi kohdeltava sijoittajia tasapuolisesti. Lisäksi lain 6 luvun säännöksiä tarjousvastikkeen määrittämisestä sovellettaisiin soveltuvin osin meklarilistalla. Sitä vastoin muilta osin 6 lukua ei sovellettaisi.

#### Kauppojen sisäinen toteuttaminen

Kauppojen sisäisestä toteuttamisesta ehdotetaan otettavaksi määritelmä arvopaperimarkkinalain 1 lukuun. Lisäksi lain 4 lukuun otettaisiin säännökset, joissa viitataan myös komission täytäntöönpanoasetukseen.

#### 5.4 Kaupparaportointi

Direktiivin 25 artiklan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset ehdotetaan otettavaksi arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ään. Käytännön soveltamisen kannalta tarpeelliset tarkemmat säännökset kaupparaportoinnista sisältyvät kuitenkin komission täytäntöönpanoasetukseen.

Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ssä delegoitaisiin Rahoitustarkastukselle myös määräyksenantovaltaa kaupparaportoinnin tietosisällön kansallisten optioiden osalta. Lisäksi siinä delegoitaisiin Rahoitustarkastukselle määräyksenantovalta ulottaa samanlainen kaupparaportointivelvollisuus muihin rahoitusvälineisiin kuin säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettuihin rahoitusvälineisiin. On vaikea ennakoida, missä laajuudessa muilla kuin julkisen kaupankäynnin kohteeksi otetuilla arvopapereilla tullaan käymään kauppaa esimerkiksi monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Lisäksi on mahdollista, että kaupparaportointia tarvitaan, kun pyritään valvomaan markkinoiden väärinkäyttöä sellaisilla markkinoiden väärinkäyttödirektiivissä tarkoitetuilla rahoitusvälineillä, esimerkiksi arvopapereilla, joiden arvo riippuu julkisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista, vaikka ar-

vopaperi itse ei olisi julkisen kaupankäynnin kohteena.

Rahoitustarkastuksen velvollisuuksista suhteessa muihin valvontaviranomaisiin säädetään komission täytäntöönpanoasetuksessa. Tämän vuoksi niistä ei otettaisi lakiin tarkempia säännöksiä.

#### 5.5 Kauppojen selvitys ja oikeus valita selvitysjärjestelmä

Lain selvitystoimintaa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös sellaisille Euroopan talousalueelta tuleville arvopaperinvälittäjille, joilla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa, asetetaan samat oikeudet päästä selvitysosapuoliksi selvitysyhteisöihin kuin suomalaisille arvopaperinvälittäjille. Saadakseen selvitysosapuolen oikeudet arvopaperinvälittäjän olisi täytettävä laissa ja selvitysyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset myös arvopaperipörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän oikeudesta valita selvitysyhteisö tai käyttää vastaavaa ulkomaista selvitys- tai keskusvastapuolijärjestelmää.

#### 5.6 Muut lakiehdotukset

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa olevia säännöksiä sijoituspalvelujen tarjoamisesta tarkistettaisiin vastaamaan annettavaa lakia sijoituspalvelu yrityksistä.

Sijoitusrahastolakiin ehdotetaan tehtäväksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin edellyttämät muutokset sekä eräitä tarkistuksia sisäpiiri-ilmoituksia koskeviin säännöksiin.

Rahastoyhtiön ja säilytysyhtiön toimilupaa ja niiden toimintaa koskevia säännöksiä yhdenmukaistettaisiin sijoituspalvelu yrityksistä annettavan lain vastaavien säännösten kanssa. Muutokset perustuvat osin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä muutettuun sijoitusrahastodirektiiviin, jonka mukaan rahastoyhtiöt voivat harjoittaa omaisuudenhoi-

toa ja tarjota sijoitusneuvontaa edellyttäen, että rahastoyhtiöihin sovelletaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin säännöksiä toiminnan perustamispääomasta, toiminnan järjestämisestä ja menettelytavoista.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin edellyttämiä tarkistuksia rahoitusvakuuslakiin, lakiin arvo-osuusjärjestelmästä, lakiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa, lakiin ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa, lakiin Rahoitustarkastuksesta, lakiin Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta ja rikoslakiin.

## 6 Esityksen vaikutukset

### 6.1 Taloudelliset vaikutukset

#### Markkinapaikat

##### *Säännelty markkinat*

Ehdotettujen säännösten vaikutukset säänneltyjen markkinoiden eli käytännössä Helsingin Pörssin toimintaan ovat sellaisinaan suhteellisen vähäiset, sillä pörssitoiminta on jo nyt kattavasti säänneltyä. Ehdotetut muutokset eivät merkitse periaatteellisesti merkittäviä tarkistuksia voimassa olevaan oikeustilaan.

Monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien perustaminen voi heikentää säänneltyjen markkinoiden ylläpitäjien suhteellista kilpailuasemaa. Monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien vaikutuksia arvopaperipörssin tuleviin liiketoimintaedellytyksiin Suomessa on kuitenkin vaikeaa tässä vaiheessa arvioida, sillä vaikutukset riippuvat sekä mahdollisista uusista palveluntarjoajista että arvopapereiden liikkeeseenlaskijoista ja sijoittajista. On myös mahdollista, että säännellyn markkinan ylläpitäjä perustaa itse monenkeskisen kaupankäyntipaikan säännellyn markkinan rinnalle ja voi näin hyödyntää jo olemassa olevia kaupankäyntijärjestelmiä koskevia teknisiä ratkaisuja ilman huomattavan suuria kertaluonteisia investointeja.

#### *Monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät*

Esityksen keskeinen vaikutus markkina-paikkoihin ja niillä tapahtuvaan kaupankäyntiin tulee mahdollisuudesta edelleen perustaa myös arvopaperipörssijä kevyemmin säänneltyjä monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä.

Suomessa on viime vuosina hakeutunut uusia yhtiöitä julkisen kaupankäynnin kohteeksi varsin vähän. Listautumisen vähäisyys on osoittanut yritysten arvioivan tarkasti listautumisen hyötyjä ja haittoja. Kehitykseen on vaikuttanut erityisesti yritysten toistaiseksi vahvana pysynyt kannattavuus. Yritysten kasvanut oman pääoman tarve onkin voitu aikaisempaa suuremmalta osin tyydyttää tulorahoituksella. Listautumista rahoituksen hankkimiseksi on vähentänyt lisäksi edullisen velkarahoituksen helppo saatavuus. Listautumiseen on vaikuttanut myös julkisen kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden hallinnollisia kustannuksia lisännyt sääntely. Lisäksi listautumattomien yhtiöiden omistus on yleensä varsin keskittynyttä, ja listattujen yhtiöiden osinkojen verotus on tavallisesti kireämpää kuin listaamattomien. Omistajilla on siten kannustin tarkastella listautumista myös oman verotuksensa näkökulmasta.

Osakesijoitusten lisääntyminen sekä suoraan että erityisesti sijoitusrahastojen kautta edellyttäisi osakkeiden tarjonnan lisäämistä, jotta kysynnän kasvu ei heijastuisi liiallisesti hintoihin. Myös arvopaperimarkkinoiden toimivuuden edellytyksenä on listattujen yhtiöiden riittävä määrä, jotta sijoitusten tehokkaalla kohdentamisella voidaan vähentää sijoituksiin liittyvää riskiä. Monenkeskisen kaupankäyntimenettelyn sääntelymuutosten yhtenä tavoitteena onkin edistää pienten ja keskisuurten yritysten listautumismahdollisuuksia. Markkinapaikka voisi tukea myös pääomasijoitustoimintaa tarjoamalla pääomasijoittajalle keinon irtautua sijoituksestaan. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän varainsiirtoverovapaus tulee siten todennäköisesti lisäämään arvopapereilla käytävän kaupankäynnin kokonaisvolyymia, sillä kaupankäynnin kohteeksi tulee yritysten liikkeeseen laskemia tällä hetkellä noteeraamattomia arvopapereita. Yleisellä tasolla tarkasteltuna monenkeskisillä kaupankäyntijärjestel-

millä voi tosin olla myös likviditeetin hajautumisen johdosta oma heikentävä vaikutuksensa markkinoiden tehokkuudelle.

Vaikka Helsingin Pörssiin ei ole viime vuosina ollut merkittävää uusien yritysten listautumishalukkuutta, monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin riittänee potentiaalisia yhtiöitä, jotka ovat valmiita listautumaan. Listautumista edistäisi se, että listautumisen kustannukset ja myös markkinapaikan ylläpidosta johtuvat vuosittaiset kustannukset ovat pienemmät kuin säänneltyjen markkinoiden vastaavat. Onkin mahdollista, että Suomeen perustetaan monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä. Markkinoiden pienuudesta johtuen suurelle määrälle monenkeskisiä kaupankäyntipaikkoja ei ole kuitenkaan taloudellisia toimintaedellytyksiä.

Helsingin Pörssin kaupankäyntilistoilla on yli 30 osakesarjalla markkinatarkaus. Asianomaisilla yhtiöillä on siten säänneltyjen markkinoiden kattavien tiedonantovelvollisuuksien täyttämistä koituvien kulujen lisäksi sopimuskohtainen suoritevelvollisuus markkinatarkaukselle. Keskeiset syyt markkinatarkauksen hankinnalle ovat osakkeen likviditeetin ylläpito ja vaihdon lisääminen. Markkinatarkauksesta huolimatta näitä osakkeita koskeva osakevaihto on volyymitasolla mitattuna kuitenkin yleisesti ottaen jäänyt vähäiseksi. Onkin mahdollista, että jotkin säännellyille markkinoille arvopaperinsa kaupankäynnin kohteeksi hakeneista liikkeeseenlaskijoista hakeutuvat kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä.

Määrällisen arvion esittäminen monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien perustamisen ja ylläpidon kustannuksista on erittäin hankalaa, koska arviot riippuvat monesta tekijästä, kuten kauppapaikkojen sijainnista, lukumäärästä ja toimintatavasta sekä kaupankäynnin järjestäjien tietojärjestelmien kustannuksista.

#### Selvitystoiminta

Arvopaperipörssi voisi esityksen mukaan käyttää arvopaperikauppojen selvityksessä muutakin selvitysyhteisöä kuin arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä tai arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa

tarkoitettua arvopaperikeskusta. Käytännössä pörssin valintamahdollisuudet kohdistuvat Suomen Arvopaperikeskus Oy:tä vastaaviin yhteisöihin Euroopan talousalueella.

Selvitystoiminnan säilyttämistä arvopaperikeskuksessa puoltaa tällä hetkellä olemassa oleva toimiva infrastruktuuri sekä selvitystä ja arvoperisäilytystä koskevat operatiiviset synergiaedut. Kansainvälisissä vertailuissa ja tutkimuksissa on yleisemminkin todettu, että kansallinen arvopapereiden selvitys on ollut tähän asti sijoittajille huomattavasti edullisempaa kuin rajan yli tapahtuvien kauppojen selvitys. Tältä osin tilanne muistuttaa pankkien maksupalvelujen hinnoittelua. Mikäli arvopaperimarkkinoiden yhdentymistä halutaan edistää, joudutaan siksi ottamaan huomioon myös hinnoitteluerot. Selvitystoiminnassa on merkittävistä mittakaavaeduista johtuen saavutettavissa tehokkuushyötyjä toimintojen konsolidoinnilla. Jos hinnoittelu kuvaa edes suuntaa-antavasti selvityksen tehokkuutta, on oletettavaa, että järjestelmät konsolidoituvat edelleen, kustannukset alenevat ja kansallinen arvo-osuusmuotoisten arvopapereiden selvitys tulee olemaan osa suurempaa kokonaisuutta.

#### Sijoituspalveluja tarjoavat yritykset

Esitys lisää sijoittajansuojaan liittyviä sijoituspalveluja tarjoavien sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden velvoitteita. Tämä merkitsee toimijoille sääntelyn noudattamisesta johtuvaa kasvavaa työ-määrää ja edellyttää aikaisempaa huolellisempaa toimintaa. Sijoituspalveluja tarjoaville yrityksille asetetaan ehdotuksessa merkittäviä menettelytapoja ja toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia.

Sijoituspalveluja tarjoaville yrityksille esityksestä aiheutuvat kustannukset johtuvat ennen kaikkea asiakassuhteita koskevista menettelytapavelvoitteista, kuten kasvavista tiedonantovaatimuksista ja velvoitteesta toteuttaa toimeksiannot asiakkaan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Raportointivaatimukset edellyttävät erityisesti alkuvaiheessa huomattavia kertaluonteisia investointeja sekä merkitsevät sen jälkeen jatkuvia tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia. Vaikutuksissa tietojärjestelmiin on kuitenkin mer-



kittäviä välittäjäkohtaisia eroja. Määrällisiä arvioita tiedonantovelvollisuuksien täyttämistä yrityksille aiheutuvista kustannuksista on siksi vaikea arvioida kattavasti. Rahoitustarkastukselle toimitettavia arvopaperikauppatietoja koskevan kauppaportointijärjestelmän perustamisen kustannuksia on myös hankala arvioida tarkasti. Erään rahoitusalan atk-järjestelmiä kehittävän yrityksen esittämän varsin alustavan ja karkean arvion mukaan järjestelmien perustamis- ja muutokustannukset sekä koulutustarpeet voisivat aiheuttaa noin 50—60 milj. euron menot Suomessa toimiville pankeille ja sijoituspalveluyrityksille. Toimijat eivät ole itse esittäneet omia arvioita kustannuksistaan. Kustannusten määrään vaikuttavia keskeisiä tekijöitä ovat myös jo olemassa olevien tietojärjestelmien ominaisuudet sekä mahdollisuudet ulottaa näiden järjestelmien käyttö yrityksen tarjoamiin eri sijoituspalveluihin.

Sijoituspalveluja tarjoavien yritysten kilpailu asiakkaista on lisääntynyt huomattavasti viime vuosien aikana. Tämän seurauksena yritysten palkkiorakenteet ovat tulleet aikaisempaa läpinäkyvimmiksi. Kilpailun lisääntymisen seurauksena palkkiorakenteilla on edelleen kannustin kehittyä sijoittajien kannalta edullisemmiksi, sillä esityksen voi olettaa lisäävän sijoittajien aktiviteettia markkinoilla. Koska palkkioilla on kannattavan liiketoiminnan määrittävät rajat, on oletettavaa, että raja-arvoja lähestyttäessä kilpailun lisääntyminen parantaa palkkiorakenteiden vertailtavuutta. Tosin on myös mahdollista, että sijoituspalveluja tarjoavien yrityksen palveluvalikoimista poistuvat jotkin tietyt läpinäkyvyysvaatimusten vuoksi hankalimmiksi osoittautuvat palvelut. Mikäli markkinat ovat kilpailulliset, avoimemman hinnoittelun kustannukset kantavat silti etupäässä yritykset itse, sillä kaikkia lisäkustannuksia ei voida siirtää hintoihin. Sijoittajia voi ilmeisestikin pitää uudistuksen merkittävimpinä hyötyjinä.

Sijoituspalveluja tarjoavien yrityksen olisi säilytettävä tiedot asiakkaiden toimeksiantoista, rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista ja muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista vähintään viiden vuoden ajan. Asiakkaiden toimeksiantoja koskevat puhelut olisi tallennettava ja tallenteet säilytettävä

kahden vuoden ajan. Velvoitteet korostuvat erityisesti pienempien yritysten kohdalla. Lisätyön tarve merkitsee kustannusten kasvua, todennäköisesti ei kuitenkaan kovin merkittävällä tavalla, sillä toimeksiantojen säilyttäminen ja puhelujen tallentaminen on jo nyt suhteellisen kattavasti noudatettu käytäntö pankeissa ja sijoituspalveluyrityksissä.

Ehdotuksen mukaan sijoitusneuvontaa voisi tarjota vain toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys. Toimiluvan edellytyksinä ovat täten muun muassa luotettava hallinto, taloudelliset toimintaedellytykset sekä hyväksyttävät menettelytavat. Sijoitusneuvonnan sääntelyssä otettaisiin huomioon erityisesti ne tilanteet, joissa sijoituspalvelua tarjotaan muille kuin ammattimaisille sijoittajille. Sijoitusneuvojan edellytetäänkin selvittävän etukäteen asiakkaan sijoituskokemuksen ja sijoitustavoitteet. Yksittäisten itsenäisten sijoitusneuvojien osalta esitys tulee merkitsemään velvollisuuksien huomattavaa kasvua. Sijoitusneuvonnalle asetettavien vaatimusten myötä toiminnan luotettavuus paranee. Toisaalta uudet vaatimukset voivat johtaa myös siihen, että itsenäisille sijoitusneuvojille ei jää merkittävästi toimintaedellytyksiä, koska sama toiminto voidaan toteuttaa todennäköisesti tehokkaammin muun sijoituspalvelutoiminnan ohessa muitakin sijoituspalveluja tarjoavissa sijoituspalveluyrityksissä. Pienten sijoitusneuvojien kynnykseksi jatkaa toimintaansa voi myös nousta toimilupaan liitetty vakavaraisuusvaatimus.

#### Hyödykejohdannaisten välittäjät

Suomessa tietyt yritykset ovat pitkään välittäneet hyödykejohdannaisia asiakkailleen. Toiminta ei ole edellyttänyt toimilupaa. Johdannaiskauppa on perustunut sekä yritysten varsinaiseen liiketoimintaan että asiakkaan riskienhallintaan tai sijoitustoimintaan. Tämä on ollut liiketoiminnallisesti ja markkinoiden kannalta perusteltua, sillä kaikkien yritysten ei ole järkevää käydä kauppaa hyödykejohdannaispörssissä.

Esityksen mukaan hyödykejohdannaisten välittäjiltä edellytettäisiin sijoituspalveluyrityksen toimilupa silloin, kun toiminnan ei voida katsoa kuuluvan yrityksen pääasialliseen liiketoimintaan.

Niille yrityksille, jotka ovat voineet toimia ilman toimilupaa, uudistus merkitsee lisäkustannuksia, sillä sääntely edellyttää mahdollisesti merkittäviä muutoksia toiminnoissa ja niiden organisoinnissa.

#### Arvopapereiden liikkeeseenlaskijat

Kun arvopapereita tarjotaan yleisölle tai kun arvopaperi haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on voimassa olevien säännösten mukaan laadittava tarjousesite tai listalleottoesite. Tällä pyritään siihen, että sijoittaja voi tehdä perustellun arvion liikkeeseenlaskijasta ja arvopaperista. Jos arvopaperilla käydään kauppaa julkisessa kaupankäynnissä, on noudatettava arvopaperimarkkinalain säännöksiä säännöllisestä ja jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta sekä liputusvelvollisuudesta.

Yhtiölle säädetty tiedonantovelvollisuus on keskeinen sijoittajansuojan ja markkinoiden tehokkaan toiminnan kannalta. Toisaalta se aiheuttaa liikkeeseenlaskijayhtiöille huomattavia kustannuksia. Pienessä yrityksessä tarjousesitteen laatiminen, neljännesvuosi- ja vuosikatsausten laatiminen, sisäpiirirekisteristä huolehtiminen, liputusilmoitusten tekeminen ja jatkuvan tiedonantovelvollisuuden noudattaminen saattavat vaatia yrityksen toimintaan suhteutettuna merkittäviä resursseja. Velvoitteet voivat käytännössä jopa estää pieniä yrityksiä hakeutumasta kaupankäynnin kohteeksi.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit ja niiden liikkeeseenlaskijat ovat jo nyt kattavan sääntelyn kohteena. Sijoittajat voivat saada tiedot liikkeeseenlaskijasta ja arvopaperista suoraan niiltä markkinoilta, joille arvopaperi on listattu. Esityksellä ei ole käytännössä vaikutuksia julkisen kaupankäynnin kohteena oleviin tai tällaisen kaupankäynnin kohteeksi hakeutuviin yhtiöihin.

Esitys vaikuttaa lähinnä niihin liikkeeseenlaskijoihin, joiden arvopaperit otetaan kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Lähtökohtana on, että säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena jo olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalle ei aseteta uusia velvoitteita monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmää kohtaan. Omaaloitteisesti monenkeskiseen kaupan-

käyntijärjestelmään kaupankäynnin kohteeksi hakeutunutta yhtiötä tulisivat sen sijaan koskemaan tämän markkinapaikan tiedonantovelvollisuudet.

Monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi haettua arvopaperia koskevat tiedonantovelvollisuudet olisivat säännellyllä markkinalla sovellettavia vaatimuksia kevyemmät. Monenkeskiseen kaupankäyntiin listautumisesta yritykselle koituvien toimintatapojen muutosten ja välittömien kustannusten suuruutta on vaikea arvioida, mutta kustannusvaikutuksiltaan monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään kaupankäynnin kohteeksi listautuneiden yhtiöiden tiedonantovelvoitteet ovat merkittävästi pienemmät kuin säännellyillä markkinoilla. Listautumista hakevan yrityksen ei tarvitsisi muuttaa yhtiömuotoaan julkiseksi osakeyhtiöksi eikä noudattaa kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja, ellei kaupankäynnin säännöissä toisin määrättäisi. Yrityksen sisäiset kirjanpito-, hallinto- ja tilintarkastuskulut voisivatkin olla vuosittain arviolta 100 000–200 000 euroa pienemmät kuin säännellyllä markkinalla listatulla osakeyhtiöllä. Arvopapereiden liittäminen arvosuusjärjestelmään ei olisi kaupankäynnin kohteeksi ottamisen ehto, joskin arvosuusjärjestelmään liittyminen olisi omistuksen luotettavuuden lisäksi todennäköisesti taloudellisestikin perusteltua.

Yhtiön tiedonantovelvollisuus monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistalle poikkeaisi julkisesta kaupankäynnistä, sillä sovellettavaksi tulisi ainoastaan jatkuva tiedonantovelvollisuus. Liikkeeseenlaskijan olisi aina ilman aiheutonta viivytystä julkistettava ja toimitettava kaupankäynnin järjestäjälle tiedoksi kaikki sellaiset liikkeeseenlaskijaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Jatkuva tiedonantovelvollisuus saattaa sinänsä olla yritykselle raskas ja kustannuksia aiheuttava menettely, mutta on perusteltavissa sijoittajansuojan kannalta. Listattavilta yrityksiltä voidaan lisäksi edellyttää, että niiden raportointijärjestelmät ovat riittävän hyvät vaatimuksen täyttämiseksi. Kaupankäynnin järjestäjä voisi kuitenkin yritysten ongelmia vähentääkseen, säännöissään määrätä, mitä tietoja liikkeeseenlaskijan olisi julkistettava.

Markkinoiden väärinkäyttö, kuten sisäpiirintiedon väärinkäyttö ja arvopaperin kurssin vääristäminen, olisi kiellettyä myös monenkeskisessä kaupankäynnissä. Tähän kaupankäyntimenettelyyn ei kuitenkaan sisältyisi yrityksille velvollisuutta sisäpiirirekisterien ylläpitoon.

#### Vaikutukset valtiontalouteen

Suomessa kaupankäynti arvopapereilla on keskittynyt Helsingin Pörssiin. Keskittymistä on tukenut ennen kaikkea julkisen kaupankäynnin verokohtelu, sillä pörssin järjestämissä julkisessa kaupankäynnissä toteutetut kaupat on vapautettu varainsiirtoverosta. Sitä vastoin arvopaperinvälittäjien ylläpitämää julkista kaupankäyntiä sekä arvopaperinvälittäjien ja arvopaperipörssin ylläpitämää muuta ammattimaisesti järjestettyä kaupankäyntiä suomalaisilla arvopapereilla koskee 1,6 prosentin varainsiirtovero. Voimassa olevat varainsiirtoveroa koskevat säännökset ovat käytännössä estäneet vaihtoehtoisten kaupankäyntijärjestelmien syntyminen Suomeen.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien perustamiselle asetetut tavoitteet eivät toteudu, jos monenkeskisessä kaupankäynnissä vaihdannan kohteena olevien arvopaperien verokohtelu poikkeaa olennaisesti säännellyllä markkinalla sovellettavasta. Pörssikauppaa nyt koskeva varainsiirtovero vapaus olisikin ulotettava koskemaan monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin otettujen yhtiöiden arvopapereita. Varainsiirtoverovapaus tulisi näin koskemaan kaupankäyntiä sekä säännellyllä markkinalla että monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä listattujen yhtiöiden arvopapereilla riippumatta siitä, missä kauppa toteutetaan. Varainsiirtoverolakiin tarvittavista muutoksista on tarkoitus valmistella eduskunnalle erillinen esitys siten, että verosäännösten muutokset voivat tulla voimaan arvopaperimarkkinalain muutosten kanssa.

Varainsiirtoverolakiin ehdotettavien muutosten vaikutus verokertymään riippuu kaupankäynnin määrästä monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä eikä muodostune kovin merkittäväksi.

#### 6.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotus vaikuttaa laajalti Rahoitustarkastuksen toimintaan. Rahoitustarkastukselle tulee ensinnäkin joukko uusia valvottavia sijoitusneuvonnan alalta. Lisäksi arvopaperikaupan varainsiirtoverokohtelun muutoksen vuoksi on mahdollisia, että Rahoitustarkastuksen valvontaan tulee kokonaan uusia suomalaisia markkinapaikkoja ja niillä kaupankäynnin kohteena olevia liikkeeseenlaskijoita. Tämän ohella uusia valvottavia tulee mahdollisesti hyödykejohdannaistoimialalta, mikä edellyttää uudenlaista osaamista valvontaviranomaiselta. Uudet valvottavat lisäävät Rahoitustarkastuksen työmäärää.

Ehdotuksessa esitetään delegoitavaksi laajasti sääntelyvaltaa Rahoitustarkastukselle. Tämän alemmanasteisen sääntelyn asianmukainen ylläpito tulee jatkossa edellyttämään Rahoitustarkastukselta jonkin verran lisäresursseja. Ehdotetusta lainsäädännöstä aiheutuu luonnollisesti kertaluonteisesti huomattava alemmanasteisen sääntelyn muutos-tarve.

Uuden sijoituspalvelutoimintaa koskevan lainsäädännön käytännön toimeenpano edellyttää kertaluonteisesti joukon muutoksia Rahoitustarkastuksen valvontamenetelmiin ja tietojärjestelmiin. Tältä osin lisäresurssitarpeet eivät ole kuitenkaan merkittäviä, lukuun ottamatta kaupparaportointia. Kaupparaportoinnin järjestäminen edellyttää Rahoitustarkastukselta kokonaan uutta tietojärjestelmää, jonka kustannukset, kun otetaan huomioon myös unionitason tietojen kerääminen, ovat näillä näkymin toista miljoonaa euroa. Toisaalta kaupparaportointi on omiaan parantamaan Rahoitustarkastuksen edellytyksiä valvoa rahoitusvälineiden kauppaa, erityisesti jos kaupankäynti laajemmassa määrin siirtyy säänneltyjen markkinoiden ulkopuolelle.

Kaupparaportointijärjestelmän ylläpidon ohella sääntelymuutokset aiheuttavat Rahoitustarkastukselle eräitä kokonaan uusia jatkuvia tehtäviä, jotka edellyttävät lisäresursseja. Tästä esimerkkinä on osakekaupankäynnin läpinäkyvyyttä varten tarpeellisista laskelmista huolehtiminen ja laskelmätietojen julkistaminen.

### 6.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitys vaikuttaa lyhyellä aikavälillä välillisesti työllisyyteen lisäävästi, joskin lähinnä erityisosaamisalueisiin painottuen. Esityksen työllisyysvaikutukset liittyvät ennen kaikkea tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon, jolloin myös työllisyysvaikutuksissa painottuvat näiden alojen palveluja tarjoavien yritysten mahdollisuudet työllistää uutta henkilöstöä. Esitys vaikuttaa myös jossain määrin sijoituspalveluyritysten työllisyyteen. Sijoituspalveluyhtiöiden osalta työllisyysvaikutus ja sen suuntaus riippuu suurelta osin erityisesti monenkeskisten kaupankäyntipaikkojen perustamisesta ja toiminnasta. Esityksen kokonaistaloudellisten työllisyysvaikutusten voidaan kaiken kaikkiaan silti olettaa olevan vähäiset.

Esityksellä ei ole edellä kuvattujen vaikutusten lisäksi muita vaikutuksia ympäristöön, ihmisten elinoloihin, eri ihmisryhmien asemaan, aluekehitykseen, tasa-arvoon tai muihin vastaaviin yhteiskunnallisiin tai sosiaaliin tekijöihin.

## 7 Asian valmistelu

Valtiovarainministeriö asetti 29 päivänä lokakuuta 2004 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta sekä kyseisen direktiivin perusteella komission antamien säännösten täytäntöön panemiseksi tarvittavasta lainsäädännöstä. Työryhmään kutsuttiin jäseniksi asiantuntijoita oikeusministeriöstä, Suomen Pankista, Rahoitustarkastuksesta, Helsingin Pörssi Oy:stä, Suomen pankkiyhdistys ry:stä ja Arvopaperinvälittäjien yhdistys ry:stä.

Esitys perustuu mainitun työryhmän ehdotukseen. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot kauppa- ja teollisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Suomen Pankilta, Rahoitustarkastukselta, Kuluttajavirastolta, Kilpailuvirastolta, Vakuutusvalvontavirastolta, Elinkeinoelämän

keskusliitto ry:ltä, OMX Exchanges Oy:ltä, Keskuskauppakamarilta, KHT-yhdistys ry:ltä, Arvopaperilautakunnalta, Arvopaperinvälittäjien yhdistys ry:ltä, Energiateollisuus ry:ltä, Osakesäästäjien keskusliitto ry:ltä, Suomen Asianajajaliitto ry:ltä, Suomen Pankkiyhdistys ry:ltä, Suomen Pääomasiirtoyhdistys ry:ltä, Suomen sijoitusanalyttikot ry:ltä, Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry:ltä, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry:ltä ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:ltä.

Lausunnoissa esitetyt näkökohdat on pääsääntöisesti pyritty ottamaan huomioon. Merkittävimmät muutokset työryhmän ehdotuksiin koskevat arvopaperimarkkinalakiin ehdotettua monenkeskisen kaupankäynnin sääntelyä. Tämän kaupankäyntimenettelyn sääntelyä meklarilistan kohdalta on kevennetty erityisesti jatkuvan tiedonantovelvollisuuden ja niin sanotun liputusvelvollisuuden osalta.

## 8 Riippuvuus muista esityksistä

Direktiivin kansalliseen täytäntöönpanoon liittyy keskeisesti kysymys varainsiirtoverolain (931/1996) 15 §:n soveltamisalasta. Pykälän mukaan veroa ei ole suoritettava myytäessä tai vaihdettaessa pörssiarvopapereita tai markkina-arvopapereita arvopaperipörsissä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa julkisessa kaupassa. Lakia on tarkoitus ehdottaa muutettavaksi siten, että julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtioissa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi otetun arvopaperin luovutus olisi varainsiirtoverosta vapaa riippumatta siitä toteutetaanko kauppa direktiivin tarkoittamalla säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai arvopaperinvälittäjän sisäisenä toteutuksena. Myös kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella tehtävät niin sanotut over-the-counter -kaupat yllä mainituilla arvopapereilla olisivat verosta vapaita edellyttäen, että kauppa toteutetaan arvopaperinvälittäjän välityksellä. Jos verokohtelua koskevia säännöksiä ei muutettaisi, direktiivin täytäntöönpanossa keskeistä pyrkimystä lisätä kilpailua eri kaupankäyntitapojen välillä ei saavutettaisi.

Varainsiirtoverolakia olisi lisäksi muutettava siten, että kaupankäynti monenkeskisisä kaupankäyntijärjestelmissä muilla kuin julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla arvopapereilla olisi verosta vapaa laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Tällaisen kaupankäyntimenettelyn kohteeksi voitaisiin ottaa myös yksityisten osakeyhtiöiden liikkeenlaskemia arvopapereita.

Direktiivin voimaannpano edellyttää myös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) tarkistamista arvopaperilainasta

koskevien säännösten osalta. Lain vaatimukset lainaussopimusten ehtojen ennakko hyväksynnästä ovat ristiriidassa komission direktiivin kanssa ja vaatimus sopimusten selvittämisestä suomalaisessa selvitysyhteisössä on direktiivin vastainen.

Varainsiirtoverolakiin ja lakiin elinkeinotulon verottamisesta liittyvät muutokset on tarkoitus valmistella erikseen siten, että ne voisivat tulla voimaan samanaikaisesti arvopaperimarkkinalain muutosten kanssa.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

**1 Lakiehdotusten perustelut****1.1 Laki sijoituspalveluyrityksistä****1 luku Yleiset säännökset**

Luvun säännökset rajaavat lain soveltamisalan. Lukuun on soveltamisalaa koskevien säännösten lisäksi otettu valvontaa koskeva yleissäännös ja lain soveltamiseen liittyvät määritelmät.

**1 §. Soveltamisala.** Pykälän 1 momentin mukaan lakia sovellettaisiin sijoituspalvelun tarjoamiseen liiketoimintana. Liiketoiminnalta edellytettäisiin muun muassa suunnitelmallisuutta, säännöllisyyttä ja jatkuvuutta. Säännös ei asiallisesti poikkeaisi voimassa olevan lain 1 §:n säännöksestä, jonka mukaan laki koskee sijoituspalvelun ammattimaista tarjoamista varsinaisena elinkeinotoimintana.

Säännös vastaa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohtaa, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan oikeushenkilöä, jonka tavanomaisena ammatti- tai liiketoimintana on sijoituspalvelun ammattimainen tarjoaminen kolmansille osapuolille tai sijoitustoiminnan ammattimainen harjoittaminen. Lakiin sisältyvä käsite sijoituspalvelu kattaisi myös direktiivissä tarkoitetun sijoitustoiminnan harjoittamisen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lain soveltamisalaa koskevista rajoituksista. Momentin mukaan liiketoiminnan harjoittaja, joka ei harjoittaisi muuta sijoituspalvelua kuin lain 5 §:n 3 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lukuun, kuuluisi lain soveltamisalaan vain, jos momentissa säädetyt edellytykset täytyisivät. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä sijoituspalveluna säännelty kaupankäynti omaan lukuun kattaa huomattavasti laajemman toiminnan kuin voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996, jäljempänä voimassa oleva laki) tarkoittama markkinatakaus ja arvopaperikaupinta. Tarkoituksena on saattaa sääntelyn ja toimiluvan piiriin kaikki sellainen omaan lukuun tapah-

tuva kaupankäynti, jolla voi olla merkitystä paitsi markkinoiden vakauden, myös sijoittajien suojan kannalta. Toisaalta ei ole perusteltua edellyttää toimilupaa sellaisilta toimijoilta, jotka harjoittavat ainoastaan tavanomaista oman arvopaperisalkun hoitamista, vaikka ne kävisivätkin kauppaa omaan lukuun.

Momentin 1 kohdan mukaan sellaiset liiketoiminnan harjoittajat, jotka eivät samalla tarjoa muita sijoituspalveluja, tarvitsisivat toimiluvan omaan lukuun tapahtuvaan kaupankäyntiin, jos ne aktiivisesti tarjoutuvat itse asettamiensa hintojen pohjalta käymään kauppaa muiden tahojen kanssa ja kaupankäynti tapahtuu jatkuvasti omaan lukuun. Luvanvaraista toimintaa olisi esimerkiksi arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa julkisessa kaupankäynnissä tai monenkeskisessä kaupankäynnissä tai vastaavilla ulkomaisilla markkinapaikoilla tapahtuva markkinatakaus. Toiminta voisi kuitenkin tapahtua myös markkinapaikkojen ulkopuolella, eli niin sanotulla OTC-markkinalla. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sekä 4 artiklan 1 kohdan 8 alakohtaa.

Momentin 2 kohdan mukaan soveltamisalarajoituksen ulkopuolelle jäisi myös edellä todettujen järjestäytyneiden, laissa säänneltyjen markkinapaikkojen ulkopuolella suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti omaan lukuun tapahtuva kaupankäynti, jossa käytetään erityistä järjestelmää tai muuta menettelyä, jonka tarkoituksena on saada muut markkinaosapuolet käymään kauppaa liiketoiminnan harjoittajan kanssa. Järjestäytyneillä, laissa säännellyillä markkinapaikoilla tarkoitetaan arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä ja monenkeskistä kaupankäyntiä, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa, jäljempänä *optiokauppalaki*, tarkoitettua optioyhteisöä sekä niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavaa kaupankäyntiä. Järjestelmälle tai muulle menettelylle ei olisi asetettu teknisiä tai muita vastaavia vaatimuksia, vaan kohdassa tarkoitettu kaupankäynti voisi ta-

pahtua esimerkiksi puhelimen välityksellä. Kohdassa tarkoitettua omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä olisi muun muassa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kauppohen sisäinen toteuttaminen, jossa olisi kuitenkin samalla kysymys myös 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen toimeksiantojen toteuttamisesta. Kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuuksista säädettäisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohtaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin eräistä muista rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin perustuvista poikkeuksista lain soveltamisalaan. Momentin 1—3 kohtiin sisältyvät poikkeukset vastaavat voimassa olevan lain 1 §:ssä ja 3 §:n 3 momentissa säädettyjä soveltamisalaa koskevia poikkeuksia.

Lakia ei sovellettaisi palvelun tarjoamiseen yksinomaan samaan konserniin kuuluvalla kirjanpitovelvolliselle momentin 1 kohdan mukaan. Tämä vastaa voimassa olevan lain 1 §:n 2 momentin säännöstä. Laki ei siten koskisi yritystä, joka tarjoaa sijoituspalvelua ainoastaan tytäryritykselleen, emoyritykselleen tai muille sen kanssa samaan konserniin kuuluville yrityksille. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohtaa.

Momentin 2 kohdan mukaan lakia ei sovellettaisi toimintaan, jota harjoitetaan satunnaisesti muun liike- tai ammattitoiminnan ohessa noudattaen pääasiallista toimintaa koskevaa lainsäädäntöä tai muita säännöksiä. Säännös vastaa voimassa olevan lain 3 §:n 3 momenttia. Tällaista toimintaa voivat harjoittaa esimerkiksi asianajotoimistot ja tilintarkastusyhteisöt. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa.

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi momentin 3 kohdan mukaan toiminta, jota harjoitetaan liike- tai ammattitoimintana yksinomaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla, kuten asunto-osaakeyhtiöiden ja kiinteistöyhtiöiden osakkeilla. Säännös vastaa voimassa olevan lain 3 §:n 3 momenttia.

Momentin 4 kohdan mukaan lakia ei sovellettaisi pääasiallisen liiketoiminnan oheistoimintana tapahtuvaan kaupankäyntiin omaan lukuun rahoitusvälineillä. Asiaa arvi-

oitaisiin konsernitasolla. Poikkeus ei kuitenkaan tulisi sovellettavaksi, jos yrityksen tai sen konsernin pääasiallinen liiketoimintana olisi sijoituspalvelujen tarjoaminen tai luottolaitostoiminta.

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi myös hyödykejohdannaisopimuksiin tai 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin liittyvä sijoituspalvelun tarjoaminen yrityksen pääasiallisen liiketoiminnan asiakkaalle, jos kysymys on yrityksen pääasiallisen liiketoiminnan oheistoiminnasta. Liiketoiminnan pääasiallisuutta arvioitaisiin konsernitasolla. Poikkeus ei tulisi sovellettavaksi, jos yrityksen tai sen konsernin pääasiallinen liiketoimintana olisi sijoituspalvelujen tarjoaminen tai luottolaitostoiminta. Säännöksessä asiakkuudella tarkoitettaisiin pääasialliseen liiketoimintaan liittyvää aktiivista ja tosiasiallista asiakassuhdetta. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan i alakohtaa.

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi 5 kohdan mukaan myös pääasiallisena liiketoimintana harjoitettu kaupankäynti omaan lukuun hyödykkeillä tai hyödykejohdannaisopimuksilla. Poikkeusta ei kuitenkaan sovellettaisi, jos yritys kuuluu konserniin, jonka pääasiallisena liiketoimintana on sijoituspalvelujen tarjoaminen tai luottolaitostoiminta. Ehdotettu säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan k alakohtaa.

Momentin 6 kohdan mukaan lain soveltamisen ulkopuolelle jäisi lain 4 §:n 2 kohdassa tarkoitetuilla johdannaisopimuksilla sekä niiden kohde-etuuksilla omaan lukuun tapahtuva kaupankäynti yksinomaan johdannaismarkkinoilla tehtyjen sijoitusten suojaamiseksi. Lisäksi edellytettäisiin, että kaupankäynnillä on selvitysosaapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä.

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi momentin 7 kohdan mukaan myös momentin 6 kohdassa tarkoitettujen toimeksiantojen toteuttaminen siinä tarkoitettujen markkinoiden muiden markkinaosaapuolten lukuun tai rahoitusvälineitä koskevien tarjousten tai tarjouskehotusten antamiseen kyseisillä markkinoilla. Lisäksi edellytettäisiin, että toiminnalla on selvitysosaapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä. Momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettu

sääntely koskee käytännössä eräiden muiden jäsenvaltioiden markkinapaikoilla toimivia erikoistuneita kaupankäynnin osapuolia. Momentin 6 ja 7 kohdan poikkeukset vastaavat direktiivin 2 artiklan 1 kohdan 1 alakohdtaa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poikkeuksista, jotka vastaavat eräitä voimassa olevan lain 1 §:n 3 momentissa säädettyjä poikkeuksia. Sijoituspalvelun tarjoamisesta ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjestelmien hallinnoimiseksi säädetään henkilöstörahasolaissa (814/1989). Direktiivissä vastaava säännös on 2 artiklan 1 kohdan e ja f alakohdassa. Poikkeus ei kuitenkaan koskisi muita kuin henkilöstörahasolain mukaisia osallistumisjärjestelmiä ja olisi sen vuoksi soveltamisalaltaan direktiiviä rajatumpi vastaten kuitenkin voimassa olevaa lakia. Momentin mukaan lakia ei myöskään sovelletaisi sijoitusrahasolaissa tarkoitettuun sijoitusrahasotoimintaan. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan h alakohtaa.

Pykälän 5 momentin mukaan laki ei koskisi Valtiokonttoria, Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia eikä muita kansallisia keskuspankkeja. Voimassa olevan lain 1 §:n 4 momentissa säädetään vastaavasta Valtiokonttoria ja Suomen Pankkia koskevasta poikkeuksesta. Ehdotettu säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan g alakohtaa.

Pykälän 6 momentin mukaan laki ei koskisi vakuutusyhtiöitä, joista säädetään vakuutusyhtiölaissa (1062/1979), työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuja työeläkevakuutusyhtiöitä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuja vakuutusyhdistyksiä, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja. Lain ulkopuolelle jäisivät eläkerahastot ja eläkerahastojen perustamat yhdistykset, joiden ainoana tarkoituksena on hoitaa jäseninään olevien eläkerahastojen varoja. Säännös vastaa direktiivin 2 artiklan 1 kohdan a, h ja m alakohtaa.

**2 §. Rahoitusvälineiden markkinat - direktiivi, komission asetus ja komission direktiivi.** Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt käsitteet rahoitusvälineiden markkinat -

direktiivi, komission asetus ja komission direktiivi.

**3 §. Sijoituspalveluyritys.** Pykälässä määriteltäisiin sijoituspalveluyritys. Voimassa olevan lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan sijoituspalvelua saa tarjota sijoittajien korvausrahastoon kuuluva sijoituspalvelun tarjoamista varten toimiluvan saanut suomalainen osakeyhtiö. Pykälän mukaan sijoituspalveluyrityksellä tarkoitettaisiin suomalaista osakeyhtiötä ja eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on laissa tarkoitettu sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi edellyttää, että sijoituspalveluyrityksen toiminnasta, hallinnosta ja sijoituspalvelujen tarjoamisesta noudatettavista menettelytavoista säädetään Suomessa huomattavasti nykyistä seikkaperäisemmin. Tämän vuoksi on perusteltua, että toimintaa harjoitetaan sellaisessa yhteisömuodossa, joka mahdollisimman hyvin turvaa toiminnan luotettavuuden ja sen valvonnan edellytykset. Toimiluvanvaraista sijoituspalvelutoimintaa tulisikin olla mahdollista harjoittaa vain osakeyhtiömuodossa. Vastaava edellytys sisältyy myös voimassa olevaan lakiin. Sijoituspalveluyrityksen osakeyhtiömuotoa koskeva vaatimus vahvistaa osaltaan sijoittajien suojaa, toiminnan vakautta ja jatkuvuutta.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä sijoituspalveluyrityksen määritelmä on 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa. Osakeyhtiömuotoa koskevalla edellytyksellä on otettu huomioon myös mainitun alakohdan toisen kappaleen a alakohdan vaatimus, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen oikeudellisen aseman on oltava sellainen, että varmistetaan kolmansien osapuolten eduille oikeushenkilön tarjoamaa suojaa vastaava suoja.

**4 §. Rahoitusväline.** Pykälän 1 momentissa määriteltäisiin rahoitusväline vastaavalla tavalla kuin se määritellään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 17 alakohdassa viitatussa direktiivin I liitteen C osan luettelossa. Rahoitusvälineen määritelmällä korvattaisiin voimassa olevan lain 2 §:ssä oleva sijoituskohteen määritelmä. Rahoitusvälineitä olisivat arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettut arvopaperit, optikauppain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettut johdannaissovimukset, direktiivissä mainitut muut joh-



dannaissopimukset sekä eräät muut sopimukset.

Momentin 1 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja vaihdantakelpoisia arvopapereita, joita ovat muun muassa osakkeet ja muut osuudet yhteisön pääomaan, joukko-velkakirjalainan osuudet ja niihin rinnastuvat osuudet velallisen sitoumuksesta, kuten valtion velkasitoumukset, kuntatodistukset, sijoitustodistukset ja yritystodistukset, joilla tavallisesti käydään kauppaa rahamarkkinoilla, sekä sijoitusrahastojen rahasto-osuudet. Kohdan tarkoittamia rahoitusvälineitä olisivat myös ulkomaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemat vastaavankaltaiset arvopaperit sekä sellaiset rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen C osan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen ulkomaiset rahamarkkinavälineet ja yhteissijoitusyritysten osuudet, jotka eivät ole osan 1 kohdassa tarkoitettuja siirtokelpoisia arvopapereita. Ehdotettu säännös vastaa direktiivin I liitteen C osan 1—3 kohtia.

Momentin 2 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, tuotto, toinen johdannaissopimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai muu tunnusluku, ja joka voidaan toteuttaa luovuttamalla kohde-etuus tai tilittämällä sen nettoarvo. Tässä kohdassa tarkoitettuja johdannaissopimuksia olisivat muun muassa erilaiset optiot, termiinit ja muut futuurit sekä koron-, valuutan- ja osakkeenvaihtosopimukset, eli niin sanotut swap-sopimukset. Ehdotettu säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen C osan 4 kohtaa.

Momentin 3 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin sellaista optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, kuten swap-sopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka on toteutettava nettoarvon tilityksellä tai joka voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä jonkun osapuolen niin halutessa. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen C osan 5 kohtaa. Direktiivissä tarkoitettu hyödyke määritellään komission täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa.

Momentin 4 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin sellaista optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, kuten

swap-sopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, kun sillä käydään kauppaa optiokauppalaissa tarkoitettussa optioyhteisössä tai arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäynnissä tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavalla säännellyllä tai monenkeskisellä markkinalla. Ehdotettu säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen C osan 6 kohtaa.

Momentin 5 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin muuta kuin 4 kohdassa tarkoitettua johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen. Kohdassa tarkoitettaisiin johdannaissopimuksia, joita käytetään sijoitus- tai suojaustarkoituksessa, mutta ei direktiivin tarkoittamalla tavalla kaupallisiin tarkoituksiin. Lisäksi edellytettäisiin, että tällainen johdannais-sopimus olisi muiden johdannaissopimusten kaltainen. Arvioinnissa otettaisiin huomioon muun muassa se, selvitetäänkö johdannaissopimus tunnustettujen selvityslaitosten kautta ja onko se säännöllisen vakuuslaskennan kohteena. Johdannaissopimuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erilaisia optioita, termiinejä ja muita johdannaissopimuksia, kuten swap-sopimuksia. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen C osan 7 kohtaa. Komission asetuksen 38 artiklassa täsmennetään sitä, milloin johdannaissopimusta voidaan pitää mainitussa kohdassa tarkoitettuna rahoitusvälineenä.

Momentin 6 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin luottoriskin siirtoon tarkoitettuja johdannaissopimuksia. Säännös vastaa direktiivin I liitteen C osan 8 kohtaa.

Momentin 7 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin hinnanerosopimuksia. Säännös vastaa direktiivin I liitteen C osan 9 kohtaa.

Momentin 8 kohdan mukainen rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin johdannaissopimusta, joka liittyy ilmastonvaihteluihin, kuljetusmaksuihin, päästökiintiöihin tai inflaatioasteisiin tai muihin virallisiin taloustilastoihin ja joka on toteutettava nettoarvon tilityksellä tai joka voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä jonkun osapuolen niin halutessa. Kohdan tarkoittama rahoitusväline olisi myös

muu johdannaissopimus, joka liittyy omaisuuteen, oikeuksiin, velvollisuuksiin, indekseihin ja muihin kuin edellä mainittuihin tunnuslukuihin. Lisäksi edellytettäisiin, että johdannaissopimus olisi muiden johdannaissopimusten kaltainen. Arvioinnissa otettaisiin huomioon muun muassa se, käydäänkö johdannaissopimuksella kauppaa säännellyllä markkinalla vai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä sekä se, selvitetäänkö johdannaissopimus tunnustettujen selvityslaitosten kautta tai onko se säännöllisen vakuuslaskennan kohteena. Johdannaissopimuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erilaisia optioita, terminejä ja muita johdannaissopimuksia, kuten swap-sopimuksia. Säännös vastaa direktiivin I liitteen C osan 10 kohtaa. Komission asetuksen 39 artiklassa säädetään mainitun kohdan soveltamisalaan kuuluvista johdannaissopimuksista.

Pykälän 2 momentti olisi informatiivinen säännös, jossa todettaisiin, että komission asetuksessa säädetään 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden ominaispiirteistä ja 8 kohdan soveltamisalaan kuuluvista johdannaissopimuksista.

**5 §. Sijoituspalvelut.** Pykälään ehdotetaan otettavaksi tyhjentävä luettelo laissa tarkoitetuista sijoituspalveluista. Siinä mainittaisiin kahdeksan eri sijoituspalvelua, joista voimassa olevaan lakiin nähden uusina sijoituspalveluina sääntelyn piiriin tulisivat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa määritelty sijoitusneuvonta ja 15 alakohdassa määritelty monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen. Pykälän luettelo vastaa direktiivin I liitteen A osan luetteloa sijoituspalveluista.

Pykälän 1 kohdan mukaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen olisi sijoituspalvelua. Voimassa olevassa laissa oleva arvopaperinvälityksen määritelmä ehdotetaan direktiivin jättöä noudattaen jaettavaksi kahteen osaan - toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen sekä niiden toteuttamiseen. Kohdassa 1 tarkoitettua luvanvaraista palvelua olisi toiminta, jossa sijoituspalveluyritys ottaa asiakkailtaan vastaan yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevia osto-, myynti- tai merkintätoimeksiantoja ja välittää ne eteenpäin jollekin toiselle taholle, kuten pörssivä-

littäjälle, toteuttamista tai edelleen välittämistä varten. Perinteisesti sijoituspalveluyritykset ovat toimineet usein sekä toimeksiantojen vastaanottajina ja välittäjinä että toimeksiantojen toteuttajina. Markkinoiden kehittymisen ja kansainvälistymisen myötä on kuitenkin yleistynyt menettely, jossa toimeksiannon toteuttamiseen voi liittyä useamman toimijan muodostama ketju toimeksiannon vastaanottajasta kaupan lopulliseen toteuttajaan. Niin sanottu emissionmyynti, jossa sijoituspalveluyritys ottaa esimerkiksi osakeannin yhteydessä vastaan merkintöjä asiakkailtaan tai yleisöltä ja välittää ne eteenpäin osakeannin järjestävälle sijoituspalveluyritykselle tai luottolaitokselle, olisi tässä kohdassa tarkoitettua toimeksiantojen välittämistä. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin johdanto-osan 20. perustelukappaleessa todetaan myös, että toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä on myös kahden tai useamman sijoittajan saattaminen yhteen niin, että näiden välillä on mahdollista toteuttaa liiketoimi. Tällöin voi lisäksi olla kyse myös pykälän 2 kohdassa tarkoitettua toimeksiantojen toteuttamisesta asiakkaan lukuun, mikä riippuu kuitenkin sijoituspalveluyrityksen toimenpiteistä liiketoimen toteuttamisessa. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen A osan luettelon 1 kohtaa.

Pykälän 2 kohdan mukaan sijoituspalvelua olisi toimeksiantojen toteuttaminen asiakkaan lukuun eli yhden tai useamman rahoitusvälineen osto, myynti taikka muu hankinta tai luovutus asiakkaan lukuun. Kohta sisältäisi aiemman arvopaperinvälityksen määritelmän toisen osan, toimeksiantojen toteuttamisen. Luvanvaraista toimintaa olisi siten eri muodoissa tapahtuva rahoitusvälineitä koskevien asiakkaan toimeksiantojen toteuttaminen riippumatta siitä, miten toteuttaminen käytännössä tapahtuisi. Olennaista toteuttamisessa on, että siinä syntyy rahoitusvälinettä koskeva oikeustoimi kuten kauppa tai vaihto. Esimerkiksi toimeksiantojen toteuttaminen asiakkaiden lukuun arvopaperipörssin julkisessa tarjouskirjassa tapahtuvassa kaupankäynnissä siten, että sijoituspalveluyritys tulee itse velvoitetuksi syntyneen kaupan osapuolena komissiokaupan periaatteiden mukaisesti, olisi tässä kohdassa tarkoitettua toi-

meksiantojen toteuttamista. Kohdan soveltamisessa ei olisi kuitenkaan merkitystä sillä, onko kyse komissiokaupasta vai ei. Toimeksianto voidaan myös toteuttaa esimerkiksi siten, että sijoituspalveluyritys tulee itse asiakkaan kaupan vastapuoleksi, jolloin sijoituspalveluyritys tarvitsee lisäksi toimiluvan pykälän 3 kohdassa tarkoitettuun omaan lukuun tapahtuvaan kaupankäyntiin. Myös sijoituspalveluyrityksen asiakkaan lukuun harjoittamassa arvopaperien lainaustoiminnassa olisi yleensä kyse kohdassa tarkoitetusta toimeksiantojen toteuttamisesta. Jos sijoituspalveluyritys olisi itse lainaussopimusten vastapuolena, voisi lisäksi olla kyse pykälän 3 kohdassa tarkoitetusta kaupankäynnistä omaan lukuun. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 5 alakohtaa ja direktiivin I liitteen A osan luettelon 2 kohtaa.

Pykälän 3 kohdan mukaan sijoituspalvelua olisi kaupankäynti rahoitusvälineillä omaan lukuun. Tämä sijoituspalvelun muoto sisältäisi voimassa olevan lain 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua markkinatakkauksen ja momentin 3 kohdassa tarkoitettua arvopaperikaupinnan. Ehdotettu palvelu olisi kuitenkin huomattavasti nykyistä laajempi, koska sillä tarkoitettaisiin kaikkea sellaista omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa sijoituspalveluyritys ostaa tai myy rahoitusvälineitä omaan sijoitussalkkuunsa. Se kattaisi myös esimerkiksi tilanteen, jossa sijoituspalveluyritys ostaa rahoitusvälineitä omaan salkkuunsa väliaikaisesti käyttääkseen niitä myöhemmin asiakkaiden toimeksiantojen toteuttamisessa. Säännös ei kuitenkaan koskisi esimerkiksi tilannetta, jossa rahoitusvälineitä, kuten rahasto-osuuksia, hankitaan vain pitkäaikaisiksi sijoituksiksi ja jossa kaupankäynti on siten hyvin passiivista. Säännös koskisi vain lain tarkoittaman sijoituspalveluyrityksen toimintaa. Ehdotetun 1 §:n 2 momentin perusteella yritykset, jotka tarjoamatta muita sijoituspalveluja harjoittavat kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lukuun, tarvitsevat sijoituspalveluyrityksen toimiluvan vain, jos kaupankäynti täyttää momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua toiminnan tunnusmerkit. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 6 alakohtaa

ja direktiivin I liitteen A osan luettelon 3 kohtaa.

Pykälän 4 kohdan mukaisella omaisuudenhoidolla tarkoitettaisiin rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että sijoituksia koskeva päätösvalta olisi annettu joko kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle, omaisuudenhoitajalle. Säännös vastaisi keskeisiltä osin voimassa olevan lain 3 §:n 1 momentin 5 kohtaa. Omaisuudenhoito edellyttäisi aina asiakkaan ja omaisuudenhoitajan välistä omaisuudenhoitosopimusta. Omaisuudenhoidon kohteena olevista sijoituksista vähintään yhden pitää direktiivin mukaan olla rahoitusväline. Tämä tarkoittaa, että omaisuudenhoidon kohteena olevien sijoitusten joukossa voi olla myös muuta omaisuutta kuin rahoitusvälineitä, kuten kiinteistöjä sekä arvometalleja ja muita hyödykkeitä. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 9 alakohtaa ja direktiivin I liitteen A osan luettelon 4 kohtaa.

Pykälän 5 kohtaan otettaisiin uutena sijoituspalvelun muotona sijoitusneuvonta. Sijoitusneuvonnalla tarkoitettaisiin asiakkaan pyynnöstä tai sijoituspalveluyrityksen aloitteesta tapahtuvaa yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi. Komission täytäntöönpanodirektiivin 52 artiklassa määritellään tarkemmin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa olevaan sijoitusneuvonnan määritelmään sisältyvä yksilöllinen suositus. Artiklan mukaan yksilöllisellä suosituksella tarkoitetaan suositusta, joka annetaan henkilölle tämän toimiessa sijoittajana tai mahdollisena sijoittajana tai tällaisen sijoittajan asiamiehenä. Artiklan mukaan suositus on esitettävä kyseiselle henkilölle soveltuvana tai sen on oltava sellainen, että siinä on otettu huomioon hänen yksilölliset olosuhteensa. Siinä on suositeltava tietyn rahoitusvälineen ostamista, myymistä, merkitsemistä, vaihtamista, lunastamista, hallussapitoa tai tällaiseen rahoitusvälineeseen liittyvän merkintäsitoumuksen antamista, taikka tietyn rahoitusvälineeseen perustuvan osto-, myynti-, merkitsemis-, vaihtamis- tai lunastusoikeuden käyttämistä tai käyttämättä jättämistä. Artiklan mukaan suositus ei ole yksilöllinen,

jos se on annettu vain jakelukanavien kautta tai yleisöä varten.

Suosituksen olisi siten oltava tietyllä henkilölle kohdistettu ja sisällettävä suositus tiettyä, yhtä tai useampaa, rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi. Säännöksen sanamuodolla tarkennettaisiin rajaa yleisluonteisen ja kohdassa tarkoitetun yksilöllisen suosituksen välillä. Esimerkiksi suositus hankkia tiettyä rahoitusvälinetyyppiä, kuten tietyn toimialan osakkeita tai joukkovelkakirjoja, ei olisi kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa, jos samalla ei suositeltaisi esimerkiksi tietyn liikkeeseenlaskijan osakkeen hankkimista. Kyse ei olisi kohdassa tarkoitetusta yksilöllisestä suosituksesta silloin, jos suositus julkaistaan ainoastaan jakelukanavien kautta tai yleisölle esimerkiksi sanomalehdissä, aikakauslehdissä tai muissa julkaisuissa. Myöskään internetin, television tai radion välityksellä julkistettavat suositukset eivät olisi tässä kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa.

Muun kuin laissa tarkoitetun liiketoiminnan ohessa tarjottu sijoitusneuvonta, josta ei peritä erillistä maksua, ei olisi laissa tarkoitettua sijoitusneuvontaa. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 2 artiklan 1 kohdan j alakohdan mukaan tällainen toiminta ei kuulu direktiivin soveltamisalaan edellyttäen, että neuvonnasta ei peritä erillistä maksua. Poikkeuksen soveltamisen edellytyksenä olisi kuitenkin käytännössä, että sijoitusneuvonnan antaminen on selvästi varsinaisen liiketoiminnan, kuten esimerkiksi veroneuvonnan, oheistoimintaa.

Kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvonnasta ei olisi kysymys silloin, jos sijoitusneuvon kohteena olisi muu kuin rahoitusväline, kuten sijoitussidonnainen henkivakuutus, joita myydessä tai välitettäessä vakuutusyhtiötä edustava vakuutusasiamies ja asiakasta edustava vakuutusmeklari ovat velvollisia noudattamaan vakuutussopimuslain (543/1994) ja vakuutusedustuksesta annetun lain (570/2005) säännöksiä.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdtaa ja direktiivin I liitteen A osan luettelon 5 kohtaa sekä komission täytäntöönpanodirektiivin 52 artiklaa.

Pykälän 6 kohdan mukaan sijoituspalvelua olisi liikkeeseenlaskun takaaminen. Tällä

tarkoitettaisiin rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä merkintä- tai ostositoumus. Säännös vastaa voimassa olevan lain 3 §:n 1 momentin 4 kohtaa. Merkitäsitoumuksesta on kyse esimerkiksi silloin, kun arvopaperien liikkeeseen laskun yhteydessä sijoituspalveluyritys antaa liikkeeseenlaskijalle sitoumuksen siitä, että kaikki liikkeeseen laskettavat arvopaperit tulevat merkityiksi. Tämä voi tapahtua joko niin, että sijoituspalveluyritys merkitsee liikkeeseen laskettavat arvopaperit itse ja sen jälkeen myy niitä eteenpäin sijoittajille, tai niin, että sijoituspalveluyritys merkitsee arvopaperit siinä tapauksessa, että sijoittajat eivät ole merkinneet kaikkia liikkeeseen laskettuja arvopapereita. Ostositoumuksen antamisessa on kyse arvopaperin myyjälle annettavasta sitoumuksesta ostaa myynnin kohteena olevat arvopaperit. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen A osan luettelon 6 kohtaa.

Pykälän 7 kohdan mukaan sijoituspalvelua olisi liikkeeseenlaskun järjestäminen eli rahoitusvälineen liikkeeseen laskemisen tai myynnin järjestäminen ilman merkintä- tai ostositoumusta. Säännös vastaa voimassa olevan lain 3 §:n 1 momentin 6 kohtaa kuitenkin niin, että niin kutsuttu emissionmyynti olisi tämän jälkeen pykälän 1 kohdassa tarkoitettua toimeksiantojen välittämistä. Liikkeeseenlaskun järjestämisessä on kyse arvopaperin liikkeeseenlaskijalle tai arvopaperien myyjälle tarjottavasta palvelusta, kuten 6 kohdassa tarkoitettua liikkeeseenlaskun takaamisessakin. Erona olisi kuitenkin, että liikkeeseenlaskun järjestämisessä sijoituspalveluyritys ei antaisi liikkeeseenlaskijalle tai arvopaperien myyjälle 6 kohdassa tarkoitettua sitoumusta. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen A osan luettelon 7 kohtaa.

Pykälän 8 kohdan mukaan sijoituspalvelua olisi monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen A osan 8 kohtaa. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän määritelmä sisältyy rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdtaan. Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä tarkoitetaan sijoii-

tuspalveluuyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän, Suomessa arvopaperipörssin tai optioyhteisön, ylläpitämää monenkeskistä järjestelmää, joka kyseisessä järjestelmässä ja ehdottomien sääntöjen mukaan kokoaa yhteen rahoitusvälineitä koskevat useiden kolmansien osapuolten osto- ja myynti-intressit siten, että tuloksena on sitova rahoitusvälineitä koskeva kauppa. Lakiin ehdotetun 14 §:n mukaan arvopaperipörssi ja optioyhteisö voisivat järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä ilman sijoituspalveluuyrityksen toimilupaa.

Monenkeskisen kaupankäynnin määritelmä ehdotetaan otettavaksi arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ään ja itse kaupankäyntiä koskevat säännökset samaan lakiin sen uudeksi 3 a luvuksi. Lain 10 luvun viittaussäännösten nojalla säännöksiä sovelletaan lisäksi soveltuvien osin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen johdannaissopimuksilla.

**6 §. Luottolaitos ja rahoituslaitos.** Ehdotettu luottolaitoksen määritelmä vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 1 momenttia. Luottolaitoksella tarkoitettaisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n mukaista talletuspankkia ja luottoyhteisöä. Maksuliiketyhteisö ei olisi ehdotetussa sijoituspalveluuyrityksistä annettavassa laissa tarkoitettu luottolaitos. Talletuspankki on määritelty luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 §:ssä ja luottoyhteisö sen 11 §:ssä.

Ehdotettu rahoituslaitoksen määritelmä vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 2 momenttia. Rahoituslaitos on määritelty luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 §:ssä.

**7 §. Konserni, emoyritys ja tytäryritys.** Säännöksen mukaan konsernilla, emoyrityksellä ja tytäryrityksellä tarkoitetaan kirjanpitolaisissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä. Vastaava määritelmä on voimassa olevan lain 5 §:n 4 momentissa. Sitä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että konserneja, emoyrityksiä ja tytäryrityksiä olisivat myös niihin rinnastettavat ulkomaiset konsernit, emoyritykset ja tytäryritykset.

**8 §. Palveluuyritys.** Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 5 momenttia. Säännöksen mukaan palveluuyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa sijoituspalveluuyritykselle kiin-

teistöihin tai tietojenkäsittelyyn liittyviä tai muita vastaavia sijoituspalveluuyrityksen pääasialliseen liiketoimintaan liittyviä palveluja.

**9 §. Omistusyhteisö.** Säännöksen 1 momentti vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 3 momenttia, jonka mukaan omistusyhteisöllä tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluuyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia, ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluuyritys.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 6 momenttia. Vastaava säännös omistusyhteisöstä on luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 §:ssä.

**10 §. Konsolidointiryhmä.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 §:ää. Vastaava säännös on luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä.

**11 §. Ulkoistaminen.** Pykälässä määriteltäisiin ulkoistaminen. Ulkoistamisella tarkoitettaisiin sijoituspalveluuyrityksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluuyritykselle toiminnon tai palvelun, jonka sijoituspalveluuyritys olisi ilman mainittua järjestelyä muuten itse suorittanut.

Ehdotus vastaa komission direktiivin 2 artiklan 6 kohdan määritelmää ulkoistamisesta. Määritelmä liittyy rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 5 kohdan säännöksen ratkaisevan tärkeiden operatiivisten toimintojen antamisesta kolmannen osapuolen suoritettavaksi ja sen toteuttamisesta. Komission direktiivin 14 artiklan mukaan sijoituspalveluuyritys voi ulkoistaa ratkaisevan tärkeiden operatiivisten toimintojen lisäksi sijoituspalveluja.

Voimassa olevaan lakiin ei sisälly määritelmää ulkoistamisesta. Lain 16 b §:ssä säädetään sijoituspalveluuyrityksen mahdollisuudesta harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä ja 29 §:n 2 momentissa mahdollisuudesta siirtää riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvä tehtävä sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu sijoituspalveluuyrityksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään. Lain esitöiden (HE 33/2002 vp) mukaan kä-

sitteellä asiamiehen käyttö viitataan ulkoistamiseen, jossa sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaan kuuluvien sopimusten tekeminen on annettu toisen yrityksen hoidettavaksi. Käsitteellä muu ulkoistaminen viitataan sellaisten toimintojen ulkoistamiseen, jolla sijoituspalveluyritys ostaa toiselta yritykseltä tarvitsemiaan palvelujen tuotantoon tai yrityksen hallintoon liittyviä palveluja. Muulla ulkoistamisella tarkoitetaan myös riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kannalta merkittävien tehtävien siirtämistä toisen yrityksen hoidettavaksi.

Voimassa olevaa oikeustilaa vastaavasti kaikenlainen ulkoistaminen olisi edelleen sallittua sopimusvapauteen perustuen. Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistamisen vaatimuksista ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi tarkemmin lain 29—31 §:ssä.

Määritelmässä ei mainittaisi ulkoistamisen tapaa. Se kattaisi asiallisesti voimassa olevan lain mahdollistamat ulkoistamistavat kuitenkin niin, että 32 §:ssä säädettäisiin erikseen rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti sidonnaisasiamiehen käyttämisestä tiettyjen palvelujen hoitamisessa.

Ulkoistamisesta ei olisi kysymys tilanteessa, jossa sijoituspalveluyritys ei voisi itse tuottaa palvelua asiakkaalle. Esimerkiksi tilanteessa, jossa sijoituspalveluyrityksen asiakas hankkii ulkomaisia rahoitusvälineitä, on sijoituspalveluyrityksen käytännössä käytettävä ulkomaista palvelun tarjoajaa rahoitusvälineiden säilyttämisessä. Tällöin kysymys ei olisi pykälässä tarkoitetusta ulkoistamisesta.

**12 §. Valvonta.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 8 §:ää. Rahoitustarkastus valvoisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Jatkuva valvontaa koskevista yleisistä velvollisuudesta säädetään direktiivin 17 artiklassa.

## 2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua

**13 §. Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus.** Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevan lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 9 §:n 1 momenttia. Sijoituspalveluyritys määritellään 3 §:ssä ja tässä pykälässä to-

dettaisiin vaatimus toimiluvasta. Toimilupa edellyttää kuulumista sijoittajien korvausrahastoon, jos sijoituspalveluyritys tarjoaa sellaista sijoituspalvelua, jonka harjoittaminen lakiehdotuksen 47 §:n mukaan edellyttää jäsenyyttä korvausrahastossa. Voimassa olevan 4 §:n 1 momentin mukaan oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen on vain sellaisilla sijoituspalveluyrityksillä ja sijoituspalvelua tarjoavilla luottolaitoksilla ja rahastoyhtiöillä, jotka ovat liittyneet sijoittajien korvausrahaston jäseneksi. Perustettavalla uudella yrityksellä on velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin liittyäkseen korvausrahaston jäseneksi, ennen kuin se voi saada toimiluvan. Säännös vastaa direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklaa.

**14 §. Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla.** Pykälässä säädettäisiin suomalaisen luottolaitoksen ja rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalveluja. Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalvelua saisi tarjota luottolaitos luottolaitostoinnasta annetun lain mukaisesti ja sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimiluvan saanut rahastoyhtiö. Sijoituspalvelun tarjoamisen edellytyksenä olisi, lakiehdotuksen 47 §:ssä mainituin poikkeuksin, kuuluminen korvausrahastoon. Luottolaitoksen osalta tämä edellyttäisi, että se harjoittaa 47 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoamista. Omaisuudenhoitoa tarjoavan rahastoyhtiön olisi 47 §:n nojalla kuuluttava aina korvausrahastoon.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaisesta poikkeuksesta, jonka mukaan säännellyn markkinan ylläpitäjä saa järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä ilman sijoituspalveluyrityksen toimilupaa. Kansallisen sääntelyrakenteen vuoksi momentissa viitattaisiin nimenomaisesti arvopaperipörssiin ja optioyhteisöön.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan lain 4 §:n 2 momenttia, joka koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sekä ulkomaisen rahastoyhtiön oikeutta tarjota sijoituspalveluja Suomessa sitä koskevan lain-säädännön mukaisesti.

**15 §. Oheispalvelut.** Pykälässä säädettäisiin oheispalveluista, joita sijoituspalveluyritys saisi toimilupansa mukaisesti tarjota tarjo-

amiensa sijoituspalvelujen lisäksi. Pykälä vastaa eräin muutoksin voimassa olevan lain 16 §:ää. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 3 alakohdan mukaan oheispalveluja ovat direktiivin I liitteen B osassa luetellut palvelut. Oheispalvelut jaettaisiin pykälän 1 momentin 1—7 kohdissa direktiivin mukaisesti seitsemään ryhmään. Momentin 8 kohta johtuu kansallisista tarpeista.

Momentin 1 kohdan mukaan oheispalvelua olisi rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito asiakkaiden lukuun, mukaan lukien säilytyspalvelut ja muut asiaan liittyvät palvelut, kuten kassanhallinta ja vakuushallinta. Ehdotus vastaa voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin 5 kohtaa.

Momentin 2 kohdassa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen oikeudesta myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta. Luoton tai muun rahoituksen myöntäminen voi olla tarpeellista ja perusteltua esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen välittämien tai toteuttamien rahoitusvälineillä tapahtuvien liiketoimien rahoittamiseksi. Säännös vastaa voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin 1 kohtaa.

Momentin 3 kohdan mukaan oheispalvelua olisi yrityksille annettava neuvonta pääomarakenteesta, toimintastrategiasta sekä muista näihin liittyvistä kysymyksistä sekä yritysten sulautumista ja yritysostoja koskeva neuvonta ja niitä koskevat palvelut. Tällaista toimintaa olisivat muun muassa sijoituspalveluyritysten tarjoamat erilaiset *'corporate finance'* -palvelut. Säännös vastaa voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

Momentin 4 kohdassa säädettäisiin sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyvästä valuutapalvelusta. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin 6 kohtaa.

Momentin 5 kohdan mukaan oheispalvelua olisi sijoitustutkimusten ja rahoitusanalyysin tai muiden vastaavien rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyvien yleisten suositusten tuottaminen ja levittäminen. Voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan sijoituspalveluyritys saa tarjota oheispalveluna sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Ehdotettu säännös poikkeaisi voimassa olevasta säännöksestä

siten, että siinä tarkoitettu oheispalvelu rajoittuisi rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyvien yleisten suositusten antamiseen. Yksilöllisen suosituksen antaminen asiakkaalle rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi olisi lain 5 §:n 5 kohdan mukaista sijoituspalvelua.

Momentin 6 kohdan mukaan oheispalvelua olisi rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen tai järjestämiseen liittyvien palvelujen tarjoaminen. Vastaava säännös on voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa.

Momentin 7 kohdan mukaan oheispalvelua olisi 5 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja ja momentissa tarkoitettuja oheispalveluja vastaavien palvelujen tarjoaminen sellaisilla johdannaissopimusten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä, kuten hyödykkeillä. Oheispalvelun pitäisi kuitenkin liittyä johdannaissopimuksilla harjoitettavaan sijoituspalvelujen tai oheispalvelujen tarjoamiseen. Oheispalvelun pitäisi liittyä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen C osan 5—7 ja 10 kohdissa lueteltujen johdannaissopimusten kohde-etuuksiin. Lain 4 §:n 3—5 kohdissa mainitut optiot, termiinit ja muut johdannaissopimukset, joiden kohde-etuus on hyödyke, vastaavat direktiivin liitteen kohdissa 5—7 tarkoitettuja johdannaissopimuksia ja lain 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja johdannaissopimukset kohdassa 10 tarkoitettuja johdannaissopimuksia.

Momentin 8 kohdan mukaan oheispalvelua olisi myös muun 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavan tai siihen läheisesti liittyvän toiminnan harjoittaminen. Säännös vastaa voimassa olevan lain 16 §:n 2 momentin 7 kohtaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muusta kuin rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin perustuvasta oheispalvelusta. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että sijoituspalveluyritys, jonka toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiannon välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa, voisi tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua, sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Asiakkaan sijoitussalkussa voi olla esimerkiksi sijoitussidonnaisia vakuutuksia tai kiinteistöjä osana sijoituspalveluyri-

tyksen hoidossa olevaa varallisuutta. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta neuvonta voi koskea tietojen antamista siten kuin vakuutusedustuksesta annetun lain 1 §:n 3 momentissa säädetään.

Sijoituspalveluyritys ei voi sijoituspalveluyrityksen toimiluvalla tarjota vakuutuksiin liittyviä palveluja. Estettä ei olisi kuitenkaan sille, että sijoituspalveluyritys myös toimii vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettuna vakuutusmeklarina taikka asiamiehenä.

Pykälän 3 momentti olisi luonteeltaan informatiivinen. Voimassa olevassa laissa vastaava säännös on 16 §:n 2 momentissa. Lainkohdasta ilmenisi sijoituspalveluyritykselle muun lainsäädännön nojalla sallittu toiminta. Sijoituspalveluyritys voi toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain mukaan. Arvopaperimarkkinaissa säädetään sijoituspalveluyrityksen oikeudesta toimia selvitysosapuolena ja sijoitusrahastolaisa oikeudesta hoitaa säilytysyhteisön tehtäviä.

**16 §. Toiminimi.** Pykälään ehdotetaan voimassa olevan lain 7 §:ää vastaavaa säännöstä muutettuna siten, että säännöksessä mainittu arvopaperinvälittäjän nimitys korvattaisiin nimityksellä pankkiiriliike. Tarkoituksena olisi varmistaa, että sijoitusneuvonnan sääntelyn myötä ei käytettäisi harhaanjohtavasti nimitystä pankkiiriliike siten, että se viittaisi sijoituspalveluyrityksen toimintaan. Säännös vastaa luottolaitostoinnista annetun lain 21 §:ää.

### 3 luku Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen

**17 §. Toimilupahakemus.** Säännöksen 1 momentin mukaan Rahoitustarkastus myöntäisi hakemuksesta toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen. Hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädettäisiin valtiovaraministeriön asetuksella. Pykälän 2 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi pyydettävä hakemuksesta lausunto sijoittajien korvausrahastolta ennen asian ratkaisemista. Ehdotetut säännökset vastaavat voimassa olevan lain 9 §:ää ja 10 §:n 4 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lausuntomenettelystä silloin, kun toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen yrityksen tai yhtiön emoyrityksen tytäryritys. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 10 §:n 5 momenttia.

**18 §. Toimilupapäätös.** Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 10 §:n 3 momenttia ja 11 §:ää vastaavalla tavalla toimilupahakemuksen käsittelystä ja toimiluvan ehdoista.

Pykälän 1 momentin mukaan toimilupahakemus olisi ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Hakija voisi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen, jos päätöstä ei olisi annettu säädetyssä määräajassa. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 7 artiklan 3 kohtaa. Momentissa säädettäisiin lisäksi voimassa olevaa lakia vastaavasti vaatimuksesta tehdä toimilupaa koskeva päätös 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan toimiluvassa olisi mainittava ne sijoituspalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota sekä lisäksi ne lain 15 §:ssä tarkoitettut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota sijoituspalvelun lisäksi. Toimilupaa ei voitaisi myöntää ainoastaan oheispalvelujen tarjoamista varten. Säännös vastaa direktiivin 6 artiklan 1 kohtaa. Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa satunnaisesti sijoitus- tai oheispalvelua, joka ei sisälly sen toimilupaan, se ei rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin johdanto-osan 19. perustelukappaleen mukaan lähtökohtaisesti edellytä sijoituspalveluyrityksen toimiluvan täydentämistä.

Pykälän 3 momentti, jonka mukaan Rahoitustarkastuksella olisi oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja, vastaa voimassa olevan lain 11 §:n 2 momenttia.



**19 §. Toimiluvan edellytykset.** Toimilupa olisi pykälän 1 momentin mukaan myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että hakija täyttää toimiluvan myöntämiseksi säädetty edellytykset. Vastaava säännös on voimassa olevan lain 10 §:n 1 momentissa. Hakijan olisi täytettävä pykälän 2 momentissa sekä lain 4 ja 5 luvuissa sijoituspalvelun tarjoamiselle asetetut yleiset ja taloudelliset edellytykset. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 7 artiklan 1 ja 2 kohtaa. Direktiivin 16 artiklassa edellytetään toimivaltaisen viranomaisen valvovan, että sijoituspalveluyritys täyttää jatkuvasti toimiluvan myöntämistä koskevat edellytykset ja ilmoittaa tälle kaikista toimiluvan edellytysten olennaisista muutoksista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen perustajien ja omistajien luotettavuutta koskevasta vaatimuksesta. Vaatimus ulotettaisiin voimassa olevasta 10 §:n 1 momentista poiketen koskemaan myös sijoituspalveluyrityksen perustajia. Tarkoituksena on varmistua siitä, että omistus ei vaaranna sijoituspalveluyrityksen varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista toimintaa. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 10 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, joka koskee osakkeenomistajia.

Pykälän 3 momentin mukaan henkilöä ei pidettäisi luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä. Säännös vastaisi voimassa olevan lain 12 b §:n 2 momentin säännöstä johdon luotettavuudesta. Tästä poiketen momentissa säädettäisiin, ettei henkilöä myöskään pidettäisi luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä. Tällaista sopimattomuutta voisi osoittaa esimerkiksi lain-

voimaa vailla oleva tuomio edellä tarkoitusta rikoksesta. Käytännössä voi kuluja useita vuosia, ennen kuin on olemassa lainvoimainen tuomio esimerkiksi talousrikoksesta, joka voi olla esteenä toimiluvan myöntämiselle.

Aikaisempaa toimintaa koskevassa luotettavuusarvioinnissa voitaisiin ottaa huomioon myös se, että henkilö on lainvoimaisesti tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta yli viisi vuotta sitten, jos rikos osoittaa henkilön ilmeistä sopimattomuutta sijoituspalveluyrityksen perustamiseen tai omistamiseen.

Rikosrekisterilain (770/1993) 4 a §:n nojalla Rahoitustarkastukselle voidaan luovuttaa rikosrekisteristä tietoja henkilön luotettavuuden selvittämiseksi. Lisäksi Rahoitustarkastuksella on Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 §:n 7 momentin mukaan oikeus saada sakkorekisteristä tietoja, jotka ovat tarpeen valvottavan, omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

Aikaisemmalla toiminnalla muutoin osoitettu ilmeinen sopimattomuus ei edellyttäisi, että henkilö on tuomittu rikoksesta rangaistukseen. Hänet on voitu myös määrätä liiketoimintakiellostä annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon. Kieltoon ovat saattaneet johtaa esimerkiksi verovelvollisuuteen tai kirjanpitoon liittyvät laiminlyönnit. Liiketoimintakieltoon määrääminen ei edellytä, että laiminlyönnistä on tuomittu rangaistus. Jos kielto on edelleen voimassa, ei sijoituspalveluyrityksen perustamiseen tai omistamiseen voida ryhtyä. Päätynyt liiketoimintakielto olisi otettava huomioon luotettavuuden arvioinnissa.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevan lain 10 §:n 1 momenttia, jonka mukaan toimilupa voitaisiin myöntää myös perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ennen sen rekisteröimistä.

**20 §. Toimilupa eurooppayhtiölle.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 10 §:n 7 momenttia.

**21 §. Toimiluvan rekisteröinti.** Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 10 a §:ää.

**22 §. Sijoituspalvelurekisteri.** Pykälän mukaan Rahoitustarkastuksen olisi pidettävä si-

joituspalveluyrityksistä rekisteriä, joka sisältää tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen sijoituspalveluyrityksellä on toimilupa. Rekisteri olisi yleisön saatavilla. Säännös vastaa direktiivin 5 artiklan 3 kohtaa.

**23 §. Toiminnan aloittaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 10 §:n 6 momenttia ja direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa. Säännöksen mukaan sijoituspalveluyritys voisi aloittaa toimintansa, kun toimilupa on myönnetty. Jos toimilupa olisi myönnetty perustettavalle yritykselle, se voisi aloittaa toimintansa, kun yritys on rekisteröity.

**24 §. Toimiluvan peruuttaminen.** Pykälän 1 momentin 1—4 kohdat vastaisivat voimassa olevan lain 12 §:n 1 momentin 1—4 kohtia. Voimassa olevan 12 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan toimilupa voidaan myös peruuttaa, jos toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja. Momentin 5 kohdan mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa, jos toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista. Säännös vastaa direktiivin 8 artiklaa.

Toimiluvan peruuttaminen pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla voisi perustua lähinnä sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta keskeisten lakien ja niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka toimiluvan ehtojen olennaiseen rikkomiseen. Tällaisia säännöksiä olisivat erityisesti laki sijoituspalveluyrityksistä, arvopaperimarkkinlaki, laki luottolaitostoiminnasta, laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä, laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä sekä rikoslaki. Toimiluvan peruuttaminen edellyttäisi käytännössä jonkin aikaa kestänyttä useasti tapahtunutta säännösten, määräysten tai toimiluvan ehtojen vastaista menettelyä. Vähäinenkin rikkominen, jos se on jatkuvasti toistuvaa tai järjestelmällistä, voidaan katsoa kokonaisuutena tarkastellen olennaiseksi, jolloin se muodostaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan peruuttamisperusteen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin määräajasta, joka edeltäisi toimiluvan peruuttamista ja jonka kuluessa asianomaisella sijoituspalveluyrityksellä olisi mahdollisuus oikaista menettelynsä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten, määräysten ja ehtojen

mukaiseksi. Momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi asetettava sijoituspalveluyritykselle 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa määräaika puutteellisuuksien korjaamiseksi. Toimiluvan peruuttaminen tulisi kyseeseen vasta, jos vaadittua korjausta toimintaan tai sen harjoittamisen edellytyksiin ei tämän määräajan kuluessa ole tehty.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta peruuttaa sijoituspalveluyrityksen toimiluvan, jos sijoituspalveluyritys on itse päättänyt lopettaa luvanvaraisen toiminnan harjoittamisen. Toimiluvan peruuttaminen voisi kohdistua sijoituspalveluyrityksen toimintaan kokonaisuudessaan tai johonkin taikka joihinkin toimiluvassa mainittuihin sijoituspalveluihin, joiden tarjoamisesta yritys haluaa luopua.

Rahoitustarkastus voisi 4 momentin mukaan antaa toiminnan lopettamisen yhteydessä hakijalle tarkempia määräyksiä siitä, miten toiminta on lopetettava. Rahoitustarkastuksen määräykset voisivat koskea esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen hallussa olevien asiakasvarojen käsittelyä tai muita seikkoja, joilla on vaikutusta asiakkaiden asemaan.

Pykälän 5 ja 6 momentti vastaisivat voimassa olevan lain 12 §:n 5 ja 6 momenttia.

**25 §. Toiminnan rajoittaminen.** Pykälässä säädettäisiin Rahoitustarkastuksen oikeudesta rajoittaa sijoituspalveluyrityksen toimiluvan mukaista toimintaa. Pykälän 1 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi määräajaksi rajoittaa toimiluvan alaista toimintaa, jos se olisi tarpeen arvopaperimarkkinoiden vakauden tai sijoittajien aseman turvaamiseksi. Jos tilanne ei olisi korjautunut toiminnan määräaikaisen rajoittamisen kautta, rajoituksista voitaisiin tehdä pysyviä määräajan kuluttua umpeen. Säännös vastaisi soveltuvien osin voimassa olevan lain 12 §:n 2 momenttia.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 12 §:n 6 momenttia.

#### 4 luku **Sijoituspalveluyrityksen toiminta**

**26 §. Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset.** Pykälä vastaisi voimassa

olevan lain 16 a §:ää. Pykälässä oleva viittaus arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuihin avopapereihin tarkistettaisiin vastaamaan muutettavaa pykälää.

**27 §.** *Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus.* Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen ja muun henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saisi estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa. Momentti vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 10 §:n 1 momenttiin sisältyvää säännöstä. Direktiivissä vastaava säännös on 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 6 a §:ää. Pykälässä oleva viittaus lakiin luottolaitostoinnasta muutettaisiin vastaamaan uutta luottolaitostoinnasta annettua lakia. Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitettaisiin, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

Pykälän 3 momentin mukaan sidonnaisuuksissa tapahtuneista muutoksista olisi ilmoitettava välittömästi Rahoitustarkastukselle. Säännös vastaa direktiivin 10 artiklan 5 kohtaa.

**28 §.** *Toimipaikka ja pääkonttori.* Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi oltava vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Sijoituspalveluyritys voisi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa. Vastaava säännös on voimassa olevan lain 16 b §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen pääkonttorin olisi oltava Suomessa. Vastaava säännös on voimassa olevan lain 10 §:n 1 momentissa. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 5 artiklan 4 kohdassa edellytetään, että sijoituspalveluyrityksen päätoimipaikan on oltava samassa jäsenvaltiossa kuin sen sääntömääräinen kotipaikka.

**29 §.** *Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistaminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta. Edellytyksenä olisi, ettei ulkoistaminen haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa tai sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka sen toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista. Säännös vastaa rahoitus-

välineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 5 kohtaa. Sen mukaan sijoituspalveluyrityksen on, antaessaan kolmannen osapuolen suoritettavaksi ratkaisevan tärkeitä operatiivisia toimintoja, varmistettava, että se toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet aiheettoman lisäriskin välttämiseksi. Ulkoistamista ei saa toteuttaa tavalla, joka heikentää olennaisesti yrityksen sisäisen valvonnan laatua ja valvojan mahdollisuuksia valvoa, että yritys täyttää kaikki velvoitteensa.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävä toiminto. Käsite vastaisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettua ratkaisevan tärkeää toimintoa. Toimintoa olisi pidettävä toiminnan kannalta merkittävänä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voisi olennaisesti haitata sijoituspalveluyrityksen toimintaa koskevien säännösten tai määräysten taikka toimiluvan ehtojen noudattamista, sijoituspalveluyrityksen taloudellista asemaa tai sijoituspalvelun tarjoamisen jatkuvuutta. Säännös vastaa komission direktiivin 13 artiklan 1 kohtaa. Merkittävänä toimintoina voidaan pitää ainakin sijoituspalveluyrityksen riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyviä toimintoja. Oleellista on, että sijoituspalveluyritys täyttämällä jatkuvasti toimilupansa mukaiset edellytykset ja velvoitteet ja muutoinkin noudattamalla sijoituspalveluyritystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä pyrkii varmistamaan toimintansa jatkuvuuden ja vakauden.

Komission direktiivin 13 artiklan 2 kohdassa luetellaan toiminnot, joita ei ole pidettävä ratkaisevan tärkeinä toimintoina. Artiklan mukaan ratkaisevan tärkeinä ei pidetä neuvontapalvelujen ja muiden sellaisten palvelujen tarjoamista sijoituspalveluyritykselle, jotka eivät ole osa sijoituspalveluyrityksen sijoitustoimintaa, oikeudellisten neuvojen tarjoamista sijoituspalveluyritykselle, henkilöstön kouluttamista, laskutuspalveluja ja henkilöstön tai toimitilojen turvallisuuspalveluja sekä standardoituja palveluja, kuten markkina- ja hintatietopalveluja. Nämä toiminnot eivät olisi myöskään 2 momentissa tarkoitettuja sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittäviä toimintoja. Käytännössä kysymys siitä, milloin kyseessä on toiminnan kannalta merkittävä toiminto, olisi

arvioitava 2 momentissa mainittujen edellytysten perusteella.

Voimassa olevan lain 16 b §:n ja 29 §:n mukaan sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa liiketoiminnan eli palvelujen tarjonnan sekä riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvän tehtävän. Näiden säännösten soveltamisalan ulkopuolelle jäävät muut hallinnolliset tehtävät, kuten henkilöstö- ja materiaalihallinto, käyttöomaisuuden ylläpitoon ja markkinointiin liittyvien palvelujen hankkiminen ulkopuolisilta yrityksiltä sekä yrityksen asiakkailleen edelleen välittämien palvelujen hankinta muilta yrityksiltä, esimerkiksi asiakkaiden omaisuudenhoidossa tarvittavien palvelujen ostaminen muilta yrityksiltä (HE 33/2002 vp). Ehdotus toimintojen ulkoistamisesta vastaisi pääosiltaan voimassa olevaa lakia, mutta kattaisi sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävän muunkin toiminnon kuin riskienhallintaan tai muuhun sisäiseen valvontaan liittyvän tehtävän.

Sijoituspalveluyrityksen on jatkuvasti täytettävä toimiluvan edellytykset. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa huomattavan osan sijoituspalvelujen tarjoamisesta tai sen kannalta merkittävistä toiminnoista, saatetaan joutua arvioimaan sitä, täytyvätkö sijoituspalveluyrityksen toimilupaedellytykset edelleen. Sijoituspalveluyritys ei saisi ulkoistaa toimintojaan siinä määrin muille, että sen asema itsenäisenä sijoituspalveluja tarjoavana yhtiönä voidaan asettaa kyseenalaiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan sijoituspalvelun tai merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta olisi sovittava kirjallisesti. Sopimuksesta tulisi käydä ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika. Sopimukseen olisi selkeästi kirjattava osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Säännös vastaa komission direktiivin 14 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ilmoittaa etukäteen Rahoitustarkastukselle, jos se aikoo toimiluvan myöntämisen jälkeen ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat direktiivin 16 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan sijoituspalveluyritysten on ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille

kaikista toimiluvan myöntämisestä koskevista olennaisista muutoksista. Komission direktiivin johdanto-osan 20. perustelukappaleen mukaan sijoituspalvelujen tai ratkaisevan tärkeiden operatiivisten toimintojen ulkoistaminen voidaan katsoa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisestä koskevien edellytysten olennaiseksi muutokseksi. Jos tällaiset ulkoistamisjärjestelyt on tarkoitus ottaa käyttöön sen jälkeen kun sijoituspalveluyritykselle on myönnetty toimilupa direktiivin säännösten mukaisesti, järjestelyistä on ilmoitettava etukäteen toimivaltaiselle viranomaiselle. Sijoituspalveluyrityksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista olisi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaisi tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

**30 §. Ulkoistamisen edellytykset.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta toimia huolellisesti ulkoistaessaan sijoituspalvelun tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 5 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja komission direktiivin 14 artiklaa, jossa säädetään ulkoistamisen edellytyksistä. Artiklan 1 kohdan mukaan sijoituspalveluyritykset vastaavat ulkoistaessaan ratkaisevan tärkeitä toimintoja tai sijoituspalveluja edelleen täysimääräisesti kaikista rahoitusvälineiden markkinat -direktiivistä johtuvista velvoitteistaan. Artiklan 2 kohdan mukaan sijoituspalveluyritysten on noudatettava asianmukaista huolellisuutta ja varovaisuutta, kun ne aloittavat ulkoistamisjärjestelyt tai hoitavat niitä palveluntarjoajan kanssa. Sijoituspalveluyrityksen on noudatettava asianmukaista huolellisuutta ja varovaisuutta kaikissa ulkoistamisen vaiheissa alkaen siitä, kun sijoituspalveluyrityksessä tehdään päätös ryhtymisestä ulkoistamisjärjestelyihin. Jos ulkoistaminen koskee toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla tulee olla tähän tarvittava toimilupa.

Komission direktiivin 14 artiklan 2 kohdassa säädetään toimenpiteistä, joita sijoituspalveluyrityksen on toteutettava ulkoistamisessa. Sijoituspalveluyrityksen on varmistet-

tava, että ulkoistettua toimintaa hoitavalla on tarvittava osaaminen, voimavarat ja lain edellyttämät luvat harjoittaa ulkoistettua toimintaa luotettavasti ja ammattitaitoisesti. Sijoituspalveluyrityksen on pystyttävä arvioimaan palveluntarjoajan suoritustasoa. On varmistuttava siitä, että palveluntarjoaja valvoo toimintojen suorittamista asianmukaisesti ja hallitsee ulkoistamiseen liittyviä riskejä. Sijoituspalveluyrityksen on tarvittaessa voitava lopettaa ulkoistamisjärjestely siten, että siitä ei aiheudu haittaa asiakkaille tarjottavien palvelujen jatkuvuudelle ja laadulle.

Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti sijoituspalveluyrityksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle. Sijoituspalveluyrityksen olisi varmistuttava siitä, että palveluntarjoaja toimii yhteistyössä valvovien viranomaisten kanssa. Sijoituspalveluyrityksellä, sen tilintarkastajilla ja toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava oikeus käyttää ulkoistettuihin toimintoihin liittyviä tietoja. Säännös vastaa voimassa olevan lain 16 b §:n 2 momenttia, jossa sijoituspalveluyritykselle säädetään vastaava velvollisuus silloin, kun sijoituspalveluyritys on antanut liiketoimintaansa asiamiehen hoidettavaksi. Säännös vastaa komission direktiivin 14 artiklan 2 kohdan i alakohtaa ja 5 kohtaa.

Sijoituspalveluyritys on yleisten siviilioikeudellisten periaatteiden mukaan velvollinen korvaamaan vahingon, joka sijoituspalveluyrityksen sopimuspuolelle aiheutuu asiamiehen virheestä tai laiminlyönnistä (HE 33/2002 vp). Ehdotetuilla säännöksillä ei tarkoiteta muutettavaksi tätä oikeustilaa.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin 14 artiklan edellyttämät tarkemmat määräykset ulkoistamisen edellytyksistä.

**31 §. Omaisuudenhoidon ulkoistaminen Euroopan talousalueen ulkopuolelle.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjotun omaisuudenhoitopalvelun ulkoistamisesta muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevalle palveluntarjoajalle. Si-

joituspalveluyrityksen olisi varmistettava, että tällaisella palveluntarjoajalla on kotivaltiossaan toiminnan edellyttämä toimilupa tai se on kotivaltiossaan rekisteröity kyseisen palvelun tarjoamista varten ja että se on kotivaltionsa vakavaraisuusvalvonnan alainen. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen olisi varmistuttava, että Rahoitustarkastuksella on kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavan viranomaisen kanssa valvontayhteistyötä koskeva sopimus.

Sijoituspalveluyrityksen olisi kuitenkin mahdollista 2 momentin mukaan ulkoistaa sijoituspalvelu 1 momentissa tarkoitettulle palvelun tarjoajalle siinä säädetyistä vaatimuksista riippumatta, jos sijoituspalveluyritys ilmoittaa ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle eikä Rahoitustarkastus vastusta järjestelyä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Säännös vastaa komission direktiivin 15 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus pitäisi luetteloa sellaisista 1 momentissa tarkoitettujen valtioiden Rahoitustarkastusta vastaavista valvontaviranomaisista, joiden kanssa sillä on 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhteistyösopimus. Momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi julkaistava 2 momentissa tarkoitettun ulkoistamisen osalta soveltamansa toimintaperiaatteet. Viimeksi mainittu säännös perustuu komission direktiivin 15 artiklan 3 kohtaan, jossa edellytetään, että toimivaltainen viranomainen julkaisee periaatteet artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ulkoistamisesta kolmannessa maassa sijaitsevalle palveluntarjoajalle.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 2 kohtaa ja 5 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja komission direktiivin 15 artiklaa.

**32 §. Sidonnaisasiamies.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen mahdollisuudesta tarjota tiettyjä palveluja erityisen sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimisi sijoituspalveluyrityksen lukuun, sen vastuulla ja toimiluvan puitteissa. Sidonnaisasiamies voisi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun tai yhden sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen lukuun. Sidonnaisasiamies ei tarvitsi erillistä toimilupaa. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 ar-

tiklan 1 kohdan 25 alakohtaa ja 23 artiklan 2 kohtaa. Direktiivin mukaan sidonnaisasiamiehellä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimii vain yhden ainoan sijoituspalveluyrityksen lukuun ja sen täydellä ja ehdottomalla vastuulla. Direktiivin 23 artiklan 2 kohdan mukaan, jos sijoituspalveluyritys päättää nimetä sidonnaisasiamiehiä, se on yksin vastuussa asiamiehensä toiminnasta. Artiklassa edellytetään sijoituspalveluyritysten valvovan asiamiestensä toimintaa varmistuakseen siitä, että asiamiehet toimivat säännösten mukaisesti. Koska asiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla, on sijoituspalveluyrityksen oman edun mukaista valvoa asiamiehensä toimintaa. Sijoituspalveluyritys vastaisi asiamiehen toimista ja laiminlyönneistä tämän toimiessa sijoituspalveluyrityksen lukuun. Sidonnaisasiamies tulisi merkitä sijoituspalveluyrityksen pitämään rekisteriin ennen kuin se alkaa toimia sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin palveluista, joita sidonnaisasiamies voisi hoitaa sijoituspalveluyrityksen lukuun. Sidonnaisasiamies voisi momentin 1 kohdan mukaan vastaanottaa ja välittää sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja, 2 kohdan mukaan välittää rahoitusvälineitä asiakkaille, 3 kohdan mukaan antaa sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja tai rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille, sekä 4 kohdan mukaan markkinoida sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja asiakkaille. Ehdotettu säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 25 alakohtaa ja 23 artiklan 1 kohtaa. Direktiivin johdanto-osan 37 perustelukappaleessa todetaan, että direktiivi ei saisi vaikuttaa sidonnaisasiamiesten oikeuteen harjoittaa muiden direktiivien piiriin kuuluvaa toimintaa tai siihen liittyvää toimintaa, joka koskee rahoituspalveluja tai -tuotteita, jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan. Lisäksi todetaan, että tämä koskee myös toimintaa saman finanssiryhmän lukuun. Vaikka sidonnaisasiamies voikin toimia ainoastaan yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun, asiamiehellä

ei ole estettä toimia sen ohella esimerkiksi vakuutusmeklarina tai -asiamiehenä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuuksista, kun se valitsee asiamiehiä. Sijoituspalveluyrityksen olisi käytettävissä olevin keinoin varmistuttava siitä, että sidonnaisasiamies on hyvämaineinen ja että tällä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä ammattitaito sidonnaisasiamiehenä toimimiseen. Sijoituspalveluyrityksen olisi varmistettava, ettei sidonnaisasiamiestä ole määrätty liiketoimintakieltoon ja, jos kyseessä on luonnollinen henkilö, että hän hallitsee itseään ja omaisuuttaan. Sidonnaisasiamiehellä pitäisi olla ammatillisten taitojen lisäksi myös riittävät yleiset ja taloudelliset tiedot pystyäkseen antamaan kaikki ehdotettua palvelua koskevat tarkat tiedot asiakkaalle. Koska sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla, sijoituspalveluyrityksen olisi huolehdittava siitä, että sidonnaisasiamies ilmoittaa jo ottaessaan yhteyttä asiakkaaseen toimivansa sidonnaisasiamiehenä edustamansa sijoituspalveluyrityksen lukuun. Sidonnaisasiamiehen olisi tässä yhteydessä ilmoitettava myös edustamansa sijoituspalveluyrityksen nimi. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 23 artiklan 2 ja 3 kohtaa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sidonnaisasiamiehen oikeudesta käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Vastava säännös on direktiivin 23 artiklan 2 kohdassa. Asiamiehellä olisi tämä oikeus myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jos kyseinen valtio sallii sidonnaisasiamiestä vastaavan asiamiehen käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä.

Pykälän 5 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi pidettävä julkista rekisteriä sidonnaisasiamiehistä. Jokaisella olisi oikeus saada tieto sidonnaisasiamiehestä. Rekisteriin merkittäisiin luonnollisesta henkilöstä täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja oikeushenkilöstä nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Sijoituspalveluyrityksen olisi säännöllisesti päivitettävä rekisterinsä. Sijoituspalveluyritykset

kuuluvat Rahoitustarkastuksen valvottaviin, joten rekisterinpito olisi Rahoitustarkastuksen valvonnan alasta. Rekisteriä koskeva säännös on direktiivin 23 artiklan 3 kohdassa. Momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava sidonnaisasiamiehensä Rahoitustarkastukselle.

Pykälän 6 momentin mukaan sidonnaisasiamies olisi merkittävä Rahoitustarkastuksen pitämään rekisteriin, jos sidonnaisasiamies on sijoittautunut sellaiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, jossa sijoituspalveluyritys ei saa käyttää sidonnaisasiamiestä vastaavaa asiamiestä. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 23 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa.

**33 §. Toiminnan järjestäminen.** Voimassa olevan lain 10 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen toimiluvan yhtenä edellytyksenä on luotettava hallinto. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta järjestää toimintansa luotettavalla tavalla ottaen huomioon sen liiketoiminnan laatu ja laajuus. Sijoituspalveluyrityksen olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet erityisesti toimintaansa liittyvien riskien hallinnan, sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi kaikissa tilanteissa.

Sijoituspalveluyrityksen toiminnasta mahdollisessa eturistiriitatilanteessa säädetään tällä hetkellä arvopaperimarkkinalaissa. Näitä tilanteita koskeva sääntely ehdotetaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivistä johdettavien täsmennyksin edelleen säilytettäväksi mainitussa laissa. Pykälässä viitattaisiin eturistiriitatilanteen sääntelyn osalta arvopaperimarkkinalakiin, jossa säädetyt vaatimukset sijoituspalveluyrityksen olisi myös täytettävä.

Pykälä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklaa, jossa säädetään sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä koskevista vaatimuksista. Artiklan 2 kohdassa säädetään sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta luoda asianmukaiset toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla pyritään varmistamaan, että yritys ja sen johto, työntekijät ja sidonnaisasiamiehet noudattavat direktiivin mukaisia velvollisuuksia. Artiklan 4 kohdassa säädetään velvollisuudesta toteuttaa koh-

tuulliset toimenpiteet sijoituspalvelujen tarjoamisen jatkuvuuden ja säännönmukaisuuden turvaamiseksi. Artiklan 5 kohdan toisen alakohdan mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava moitteettomat hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, toimivat sisäisen valvonnan järjestelmät, tehokkaat riskinarviointimenettelyt sekä tehokkaat valvonta- ja turvajärjestelyt tietojenkäsittelyjärjestelmille.

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisessä olisi ehdotuksen mukaan otettava huomioon sen liiketoiminnan laatu ja laajuus. Sijoituspalveluyritysten välillä voi olla huomattavia eroja muun muassa niiden koon, rakenteen ja liiketoiminnan luonteen osalta. Sijoituspalveluyrityksen voimavarojen, järjestelmien ja menettelyjen tulisi olla oikeassa suhteessa yrityksen liiketoiminnan laatuun, laajuuteen ja monimutkaisuuteen. Sijoituspalveluyrityksen johto vastaisi siitä, että sen järjestelmät, menettelyt ja toimintaohjeet ovat jatkuvasti riittävät ja asianmukaiset suhteessa harjoitettuun toimintaan.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa koskevan komission direktiivin 6 artiklassa säädetään tarkemmin sijoituspalveluyritystä koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta. Sijoituspalveluyrityksen olisi huolehdittava siitä, että sillä on sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen asianmukaiset toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla tunnistetaan riski siitä, että se ei pysty noudattamaan velvollisuuksiaan. Suomessa sijoituspalveluyrityksenä voi toimia ainoastaan osakeyhtiö, joten sitä koskevat osakeyhtiölain (624/2006) säännökset yhtiön hallinnosta ja sen päätöksenteosta. Ehdotettu pykälä sisältäisi vaatimuksen siitä, että yhtiön johto valvoo sijoituspalveluyritykselle säädettyjen velvollisuuksien noudattamista. Valvonta edellyttäisi asianmukaisen sisäisen ohjeistuksen laatimista ja tehokkaiden toiminta- ja hallintorutiinien luomista ja hyödyntämistä. Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen luotettavalla tavalla edellyttäisi, että yrityksen on toteutettava sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen kohtuulliset toimenpiteet erityisesti sen toimintaan liittyvien riskien hallinnan, sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi kaikissa tilanteissa.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava tehokkaat riskinarviointimenettelyt. Säännöksen täytäntöönpanosta annetun komission direktiivin 7 artiklassa säädetään riskienhallinnasta. Sijoituspalveluyrityksellä tulee olla sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen asianmukaiset riskienhallintaperiaatteet ja -menettelyt yrityksen toimintaan, menettelyihin ja järjestelmiin liittyvien riskien tunnistamiseksi ja niiden hallitsemiseksi. Sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan laatu ja laajuus saattavat edellyttää, että sijoituspalveluyrityksen riskienhallinta on järjestettävä riippumattoman riskienhallintatoiminnon tehtäväksi.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 5 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimiva sisäinen valvonta. Sijoituspalveluyritykseltä edellytettäisiin kohtuullisia toimenpiteitä sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamiseksi. Sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan laatu ja laajuus saattavat edellyttää, että sen on järjestettävä itsenäinen sisäisen tarkastuksen toiminto, joka on riippumaton sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnasta ja muista toiminnoista. Ehdotus vastaa edellä mainitun artiklan täytäntöönpanosta annetun komission direktiivin 8 artiklaa.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 4 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet sijoituspalvelujen tarjoamisen jatkuvuuden ja säännönmukaisuuden turvaamiseksi. Komission direktiivin 5 artiklan mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava järjestelmät ja menettelyt riittävän tietoturvan varmistamiseksi (2 kohta) sekä liiketoiminnan jatkuvuutta koskeva asianmukaiset toimintaperiaatteet, joilla varmistetaan keskeisten tietojen ja toimintojen säilyminen ja sijoituspalvelujen tarjoamisen jatkaminen toimintahäiriöiden yhteydessä (3 kohta). Ehdotus vastaa näitä säännöksiä.

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen luotettavasti sisältäisi vaatimuksen sen toimintaa koskevien asiakasvalitusten asianmukaisen käsittelyn järjestämisestä. Tällä tarkoitetaan komission direktiivin 10 artiklan mukaan sitä, että muiden kuin

ammattimaisten asiakkaiden valitukset olisi käsiteltävä asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Lisäksi olisi säilytettävä tiedot kaikista asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Tietoja olisi säilytettävä vähintään viisi vuotta, mikä vastaa lakiehdotuksen 36 §:n mukaista tietojen säilyttämisen vähimmäisaikaa.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanosta annetussa komission direktiivissä 13 artiklan osalta säädetään toiminnan järjestämisestä koskevista yleisistä vaatimuksista (5 artikla), säännösten noudattamisen valvonnasta (6 artikla), riskienhallinnasta (7 artikla), sisäisestä tarkastuksesta (8 artikla), ylimmän johdon vastuusta (9 artikla) ja asiakasvalitusten käsittelystä (10 artikla). Lakiehdotuksen 35 §:n mukaan Rahoitustarkastus antaisi näiden säännösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset.

**34 §. Henkilökohtaiset liiketoimet.** Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi riittävin toimenpitein pyrittävä estämään sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, ja jos vaikuttavassa asemassa olevalla on käytettävissä sijoituspalveluyrityksen lukuun suorittamansa liiketoimen vuoksi arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sisäpiirintietoa tai asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa, ryhtyminen henkilökohtaiseen liiketoimeen, jossa hallussa olevaa luottamuksellista tietoa käytetään hyväksi. Luottamuksellisia tietoja ei saisi käyttää hyväksi hyötymistarkoituksessa itselle tai arvopaperimarkkinalain markkinoiden väärinkäyttöä koskevan 5 luvun 2 tai 12 §:ssä säädetyllä tavalla taikka sijoituspalveluyrityksen rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin ja tähän lakiin perustuvan velvollisuuden vastaisesti. Liiketoimeen ryhtymiseen rinnastetaan luottamuksellisen tiedon sisältävän neuvon tai tiedon antaminen toiselle sellaista liiketointa varten, joka vaikuttavassa asemassa olevan henkilön toteuttamana ei olisi sallittu. Tällä tarkoitetaan muutoin kuin osana työtehtävää tapahtuvaa toisen neuvomista ja ohjaamista liiketoimen toteuttami-



sessä sekä tiedon antamista toiselle tilanteessa, jossa tiedon antava henkilö tietää tai hänen pitäisi kohtuudella tietää, että toinen henkilö toteuttaa tai todennäköisesti toteuttaa tiedon perusteella liiketoimen taikka neuvoo toista toteuttamaan liiketoimen, joka vaikuttavassa asemassa olevan henkilön toteuttamana ei olisi sallittu. Momentissa tarkoitettuja asiakkaita koskevia luottamuksellisia tietoja olisivat myös asiakkaiden kanssa tai heidän lukuunsa toteutettuja liiketoimia koskevat tiedot sekä toteutusta odottaviin asiakkaiden toimeksiantoihin liittyvät tiedot. Sijoituspalveluyrityksen olisi valvottava momentissa tarkoitettujen järjestelyjen noudattamista.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen on luotava asianmukaiset toimintasuunnitelmat ja menettelyt, jotka riittävät varmistamaan, että yritys ja sen johto, työntekijät ja sidonnaisasiamiehet noudattavat omia henkilökohtaisia liiketoimiaan koskevia asianmukaisia sääntöjä. Säännöksen täytäntöönpanosta annetussa komission direktiivin 11 artiklassa määritellään henkilökohtaisen liiketoimen käsite ja sen 12 artiklassa säädetään järjestelyistä, jotka sijoituspalveluyrityksen on otettava käyttöön estääkseen relevanttia (tässä esityksessä vaikuttavassa asemassa olevaa) henkilöä, jolla on artiklassa mainittuja luottamuksellisia tietoja, toteuttamasta siinä tarkoitettua henkilökohtaista liiketointa. Sijoituspalveluyrityksellä on oltava riittävät järjestelyt, joilla estetään edellä tarkoitettua henkilöä toteuttamasta liiketointa, jota hän ei saa toteuttaa direktiivin 2003/6/EY (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/6/EY sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista) nojalla tai johon liittyy luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö tai asiaton julkistaminen tai joka on ristiriidassa jonkin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivistä johtuvan sijoituspalveluyrityksen velvoitteen kanssa. Artiklassa mainituin järjestelyin on voitava estää relevanttia henkilöä myös neuvomasta muutoin kuin osana työtehtävänsä toista henkilöä liiketoimen toteuttamisessa, joka relevantin henkilön toteuttamana olisi kielletty tai joka kuuluisi komission direktiivin 25 artiklan 2 kohdan a tai b alakohdan tai 47 artiklan 3 kohdan

soveltamisalaan. Lisäksi mainituilla järjestelyillä on voitava estää relevanttia henkilöä antamasta tietoja tai mielipidettä toiselle henkilölle, jonka hän tietää tai on kohtuullista odottaa hänen tietävän, että tämä toinen henkilö toteuttaa tai todennäköisesti toteuttaa tiedon perusteella edellä tarkoitettua liiketoimen tai neuvoo toista toteuttamaan tällaisen liiketoimen. Komission direktiivin 25 artikla koskee toiminnan järjestämistä koskevia lisävaatimuksia, kun sijoituspalveluyritys laatii ja levittää sijoitustutkimuksia. Artiklan 2 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava järjestelyt, joilla varmistetaan, että kohdassa tarkemmin määrätyissä tilanteissa rahoitusanalyytikot ja muut relevantit henkilöt eivät toteuta henkilökohtaisia liiketoimia tai käy kauppaa toisen henkilön tai sijoituspalveluyrityksen lukuun sellaisilla rahoitusvälineillä, joihin sijoitustutkimus liittyy (a kohta) ja että edellä mainitut henkilöt, jotka osallistuvat sijoitustutkimusten laatimiseen, eivät kohdassa tarkemmin määrätyissä tilanteissa toteuta henkilökohtaisia liiketoimia sellaisilla rahoitusvälineillä, joihin sijoitustutkimus liittyy (b kohta). Komission direktiivin 47 artiklan 2 kohdan mukaan sijoituspalveluyritys ei saa käyttää väärin tietoja, jotka liittyvät toteutusta odottaviin asiakkaiden toimeksiantoihin. Sen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet estääkseen vaikuttavassa asemassa olevia henkilöitä käyttämästä väärin tällaisia tietoja.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa oleva. Määritelmä vastaa komission direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa olevaa relevantin henkilön määritelmää ja kattaa myös artiklan 4 kohdassa mainitun rahoitusanalyytikon.

Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin henkilökohtaisen liiketoimen käsite. Henkilökohtaisella liiketoimella tarkoitetaan komission direktiivin 11 artiklan mukaisesti vaikuttavassa asemassa olevan kaupankäyntiä tai hänen lukuunsa tapahtuvaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos henkilö toimii asemansa, toimensa tai tehtävänsä ulkopuolella, tai kaupankäynti tapahtuu vaikuttavassa asemassa olevan henkilön, hänen perheenjäsenensä tai hänen kanssaan muussa läheisessä suhteessa olevan lukuun, taikka sellaisen henkilön lukuun, jonka kaupankäynnin

tuloksesta vaikuttavassa asemassa oleva saa muuta olennaista etua kuin kaupan toteuttamisesta saatavan maksun tai palkkion.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 2 kohtaa ja komission direktiivin 11 ja 12 artiklaa.

**35 §. Tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä.** Pykälän mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 33 §:ssä tarkoitetusta toiminnan järjestämisestä ja 34 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista.

Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin II luvun toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia koskevan 1 jakson 5–10 artiklan ja 12 artiklan täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset. Määräykset koskisivat toiminnan järjestämistä koskevia yleisiä vaatimuksia (5 artikla), säännösten noudattamisen valvontaa (6 artikla), riskienhallintaa (7 artikla), sisäistä tarkastusta (8 artikla), ylimmän johdon vastuuta (9 artikla) asiakasvalitusten käsittelyä (10 artikla), henkilökohtaisia liiketoimia koskevia järjestelyjä (12 artikla) ja toiminnan järjestämistä koskevia lisävaatimuksia, kun sijoituspalveluyritys laatii ja levittää sijoitustutkimuksia (25 artikla).

**36 §. Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot.** Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälinettä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineisiin liittyvistä liiketoimista ja muista asiakkaalle tarjoamista sijoituspalveluista. Tietojen avulla sijoituspalveluyritys voisi osoittaa, että se on täyttänyt toimeksiantoon liittyvät velvollisuutensa suhteessa asiakkaaseen. Tietoja olisi säilytettävä vähintään viisi vuotta. Sijoitus- tai oheispalvelusta tehty sopimus tai muut palvelun tarjoamista koskevat ehdot olisi säilytettävä vähintään asiakassuhteen keston ajan.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 6 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että sen suorittamista palveluista ja liiketoimista pidetään kirjaa riittävällä tavalla, jotta toimivaltainen viranomais voi valvoa direktiivissä säädettyjen vaatimusten noudattamista ja erityisesti

varmistaa, että sijoituspalveluyritys on täyttänyt kaikki velvollisuutensa suhteessa asiakkaisiinsa. Tämän artiklakohdan täytäntöönpanosta annetun komission direktiivin 51 artiklan mukaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin ja sen täytäntöönpanotoimenpiteiden nojalla vaaditut tiedot on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan (1 kohdan ensimmäinen alakohta). Lisäksi tiedot, jotka koskevat palvelusopimukseen perustuvia sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan oikeuksia ja velvoitteita tai ehtoja, on säilytettävä vähintään asiakassuhteen keston ajan (1 kohdan toinen alakohta).

Pykälän 2 momentti olisi informatiivinen ja siinä viitattaisiin komission asetukseen, jonka 7 ja 8 artikla koskevat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 6 kohdan täytäntöönpanoa. Asetuksen 7 artiklassa säädetään asiakkaan toimeksiannoista ja omaisuudenhoitoon sisältyvistä kaupankäyntipäättöksistä ja 8 artiklassa toimeksiannon toteuttamisen jälkeen liiketoimista kirjattavista tiedoista. Asetuksen säännökset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi tarkemmat määräykset vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä ja tietojen säilyttämistavasta. Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin 8 jakson tietojen säilyttämistä koskevan 51 artiklan 2 ja 3 kohdan täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset.

**37 §. Puhelun tallentaminen.** Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi asiakkaan toimeksiannon todentamiseksi tallennettava rahoitusvälinettä koskevaan toimeksiantoon liittyvät puhelut niihin liittyviin ja niistä liittymistä, jotka on tarkoitettu käytettäväksi asiakkaiden toimeksiantojen vastaanottamiseen. Sijoituspalveluyrityksen olisi tallennettava puhelu, jossa asiakas antaa rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon ja tietoja toimeksiantoa varten. Puhelujen tallentaminen on tärkeää sekä sijoituspalveluyritykselle että asiakkaalle, jotta tarvittaessa voidaan jälkikäteen todentaa toimeksiannon sisältö. Puhelujen tallentaminen olisi tärkeää myös arvopaperimarkkinalain 4 luvun menettelytapoja koskevien ja 5 luvun markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten viranomaisvalvonnan kannalta.

Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen velvollisuutena olisi huolehtia siitä, että asiakkaalla on tieto puhelun tallentamisesta. Ehdotettu säännös parantaisi asiakkaan mahdollisuuksia selvittää puhelimitse tapahtunutta toimeksiantoa, josta muutoin olisi vaikea saada esimerkiksi reklamaatiotilanteessa tarvittavia todisteita.

Momentissa säädettäisiin puhelutallenteiden säilytysajasta. Puhelutallenteita olisi säilytettävä vähintään kaksi vuotta ja enintään niin kauan kuin toimeksiantoon liittyvien oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi on tarpeen. Puhelutallenteisiin, jotka muodostavat henkilötietolaissa tarkoitetun henkilökisterin, sovelletaan muutoin henkilötietolakia (523/1999).

Komission direktiivin 51 artiklan 4 kohdan mukaan tietojen säilyttämistä koskevat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä komission direktiivin mukaiset velvoitteet eivät rajoita jäsenvaltioiden oikeutta asettaa sijoituspalveluyrityksille velvoitteita, jotka koskevat asiakkaiden toimeksiantoihin liittyvien puhelinkeskustelujen tai niihin liittyvän sähköisen viestinnän tallentamista.

**38 §. Asiakasvarojen säilyttäminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 52 §:n 1 momenttia siten, että siinä mainittujen asiakkaan varojen sijasta pykälässä säädettäisiin asiakkaan rahavarojen ja muun omaisuuden säilyttämisestä. Asiakkaan rahavarojen ja muun omaisuuden säilyttämisestä olisi voimassa, mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:ssä säädetään. Voimassa olevassa 52 §:n 2 momentissa säädetty vaatimus varojen erillään pitämisestä sisältyisi edellä mainittuun arvopaperimarkkinalain säännökseen. Ehdotus ei merkitsisi asiallista muutosta sijoituspalveluyrityksen velvollisuuteen asiakasvarojen erillään pitämisestä.

**39 §. Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 15 b §:ää.

**40 §. Ulkomaisen konsolidointiryhmän valvonta.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 10 §:n 2 momenttia.

**41 §. Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen.** Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 14 §:ää vastaavasti sijoitus-

palveluyrityksen ja omistusyhteisön omistusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.

Pykälän 1 momentin mukaan Rahoitustarkastukselle olisi tehtävä ilmoitus omistusosuuden hankinnasta, jos hankittava osuus olisi nykyisen viiden prosentin sijasta vähintään 10 prosenttia sijoituspalveluyrityksen tai omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta tai jos se tuottaisi vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien äänivallasta.

Jos osuutta lisättäisiin siten, että se kasvaisi vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake- tai osuuspääomasta tai tuottaisi vähintään samansuuruisen äänioikeuden taikka jos sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä tulisi hankkivan yhteisön tytäryritys, hankinnasta olisi 2 momentin mukaan niin ikään ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

Pykälän 3—7 momentit vastaisivat voimassa olevan lain 14 §:n 3—7 momentteja. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 10 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

**42 §. Hankinnan vastustaminen.** Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 15 §:n 1 momenttia. Sen mukaan Rahoitustarkastus voisi kolmen kuukauden kuluessa 41 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan kieltää osuuden hankinnan, jos omistaja ei olisi luotettava siten kuin 19 §:ssä säädetään. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 10 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi kieltää osakkeen- tai osuudenomistajan hankkimia osakkeita tai osuuksia koskevan saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon, jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu Rahoitustarkastuksen kiellosta huolimatta. Jos Rahoitustarkastus osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vakavasti vaarantavan sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän varovaisten ja terveiden liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan, Rahoitustarkastus voisi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön sijoituspalveluyrityksessä enintään vuodeksi kerrallaan.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan lain 15 §:n 3 momenttia.

**43 §.** *Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen.* Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti eräin tarkistuksin voimassa olevan lain 12 b §:n 1 momenttia. Säännöksessä ehdotetaan luotettavuutta koskevan vaatimuksen ulottamista hallituksen ja toimitusjohtajan ohella myös muuhun ylimpään johtoon. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 9 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa tosiasiaissa johtavien henkilöiden on oltava riittävän hyvämaineisia ja riittävän kokeneita, jotta voidaan varmistaa, että sijoituspalveluyritystä johdetaan terveiden ja järkevien liikkeenjohdon periaatteiden mukaisesti. Direktiivin mukaan ylimmällä johdolla tarkoitetaan henkilöitä, jotka tosiasiaissa johtavat sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa. Muuhun ylimpään johtoon kuuluisi esimerkiksi henkilö, joka johtaa itsenäisesti sijoituspalveluyrityksen kannalta merkittävää toimintaa, kuten keskeistä liiketoimintaa-alueita.

Momentin mukaan yrityksen johdon tulisi johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Johtamiseen sisältyisi velvollisuus varmistua siitä, että noudatetaan toimintaa koskevia lakeja, säännöksiä ja määräyksiä, toimiluvan ehtoja ja yrityksen sisäisiä ohjeita ja toimintatapoja.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 12 b §:n 2 momenttia muutettuna siten, että myös muu 1 momentissa tarkoitettu ylin johto kuuluisi sen soveltamisalaan. Pykälässä säädettäisiin luotettavuuden vaatimuksesta yhdenmukaisesti ehdotetun 19 §:n kanssa.

Pykälän 3—5 momentit vastaisivat voimassa olevan lain 12 b §:n 3—5 momentteja muutettuina siten, että säännökset koskisivat myös muuta ylintä johtoa.

**44 §.** *Sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhtiön johdon erillisyyks.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 12 a §:ää.

## 5 luku **Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset**

**45 §.** *Vähimmäispääoma.* Pykälässä säädettäisiin perustettavan sijoituspalveluyrityksen

vähimmäispääomasta pääosin voimassa olevan lain 13 §:ää vastaavasti. Vähimmäispääomaa koskevat vaatimukset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä antaman direktiivin 2006/49/EY 5 ja 7—9 artiklan vaatimuksiin.

Pykälän 1 momentin yleissäännöksen mukaan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman olisi oltava vähintään 730 000 euroa.

Pykälän 2 momentin mukaan sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä tai niiden toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä ja pitää hallussaan asiakasvaroja, osakepääoman olisi oltava vähintään 125 000 euroa.

Pykälän 3 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä 4 §:n 3—5 kohdissa tarkoitetuilla johdannaisopimuksilla, 7 kohdassa tarkoitetuilla hinnanerosopimuksilla tai 8 kohdassa tarkoitetuilla johdannaisopimuksilla, osakepääoman olisi oltava vähintään 125 000 euroa. Vaatimus olisi yhdenmukainen toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista harjoittavaa sijoituspalveluyritystä koskevan pääomavaatimuksen kanssa. Säännös perustuisi kansalliseen harkintaan.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, perustamispääomaa koskevasta vaatimuksesta. Tällaisella sijoituspalveluyritykseltä tulisi olla toiminnan aloittamishetkellä vähintään 50 000 euron osakepääoma tai kaikissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys olisi ehdotetun lain mukaan vastuussa. Vakuutuksen määrän olisi oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Vaihtoehtoisesti sijoituspalveluyrityksellä voisi olla osakepääoman ja vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että osakepääoma ja vakuutus yhdessä kattaisivat momentin 1 ja 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin 4 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoavan sellaisen sijoituspalveluyrityksen vähimmäispääomavaatimuksesta, joka toimii myös vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettuna vakuutusmeklarina. Vakuutusmeklarina yrityksen on noudatettava edellä mainittua lakia ja sillä tulee myös olla ehdotetun lain mukainen vastuuvakuutus.

Pykälän 6 momentti olisi informatiivinen. Sen mukaan tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä toimivan sijoituspalveluyrityksen oman pääoman määrästä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa, selvitysosapuolena toimivan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman määrästä arvopaperimarkkina-laissa ja säilytysyhteisönä toimivan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman määrästä sijoitusrahastolaissa.

Pykälän 7 momentti vastaisi voimassa olevan lain 13 §:n 4 momenttia.

**46 §. Taloudellisen aseman valvonta.** Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksiin sovellettaisiin luottolaitostoinnasta annetun lain säännöksiä, lukuun ottamatta siinä mainittuja poikkeuksia. Säännös vastaisi voimassa olevan lain 31 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin säännöksiä ei sovellettaisi 45 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.

Pykälän 3 momentin mukaan luottolaitostoinnasta annetun lain 72 §:ää konsolidoidun taloudellisen aseman valvonnasta ei sovellettaisi sijoituspalveluyritykseen, jonka emoyritys on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos taikka tällaisessa valtiossa oleva omistusyhteisö, joka on samalla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen emoyritys ja edellyttäen, että luottolaitosta valvotaan sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

## 6 luku Sijoittajien korvausrahasto

**47 §. Korvausrahaston jäsenyys.** Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 32 §:n 1 momenttia. Momentin mukaan suojattavia saa-

misia olisivat voimassa olevassa pykälässä mainittujen käteisvarojen ja sijoituskohteiden sijasta sijoittajien rahavarat ja rahoitusvälineet. Muutos johtuu direktiivissä käytetystä terminologiasta. Rahavaroilla tarkoitettaisiin asiakasvaroja, joita ei ole sijoitettu rahoitusvälineisiin.

Momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen ei tarvitsisi kuulua korvausrahastoon, jos se tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä, eikä sillä ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja. Ehdotus on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY sijoittajien korvausjärjestelmistä (korvausrahastodirektiivi) mukainen. Korvausrahastodirektiivi edellyttää sellaisen järjestelmän luomista, jolla katetaan saatavat, jotka aiheutuvat siitä, että sijoituspalveluyritys ei pysty maksamaan sijoittajille takaisin varoja, jotka se on sijoittajille velkaa tai jotka kuuluvat sijoittajille ja joita säilytetään niiden lukuun sijoitustoimien yhteydessä, taikka palauttamaan sijoittajille niille kuuluvia ja niiden lukuun sijoitustoimien yhteydessä säilytettäviä, hallinnoitavia tai hoidettavia rahoitusmarkkinavälineitä (2 artiklan 2 kohdan toinen alakohta).

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaisivat voimassa olevan lain 32 §:n 2 ja 3 momenttia.

**48 §. Korvausrahaston säännöt.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 35 §:ää.

**49 §. Korvausrahaston hallinto.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 34 §:ää.

**50 §. Korvausrahaston kannatusmaksu.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 36 §:ää siten tarkistettuna, että 3 momenttiin lisättäisiin viittaus osuuspankeista ja muista osuus-kuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin (1504/2001).

**51 §. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen sekä ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 37 §:ää.

**52 §. Suojan piiriin kuuluvat.** Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan lain 38 §:n 1 momenttia. Momentin mukaan suojan piiriin kuuluvalla sijoittajalla tarkoitettaisiin sijoittajaa, jolle on tarjottu sijoituspalvelua tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa

tarkoitettua säilytys- tai hoitopalvelua. Voimassa olevan lain mukaan suojan piiriin kuuluu myös sijoittaja, jolta sijoituspalveluyritys on sijoituspalvelun yhteydessä vastaanottanut 16 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja takaisinmaksettavia varoja. Koska ehdotetun 15 §:n mukaan sijoituspalveluyritys ei enää saisi vastaanottaa takaisinmaksettavia varoja tilille, tällaisen sijoittajan korvausrahastosuojasta säättäminen ei ole enää tarpeen. Nykyisen oikeuden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen katsotaan olevan vastoin komission direktiivin 18 artiklaa, jossa säädetään sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta tallettaa saamansa asiakasvarat viipymättä tilille keskuspankkiin, direktiivin 2000/12/EY mukaiseen toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen, kolmannessa maassa toimiluvan saaneeseen pankkiin tai hyväksyttyyn rahamarkkinarahastoon.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 38 §:n 2 momenttia.

**53 §. Korvausrahaston maksuvelvollisuuden alkaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 39 §:ää. Säännöksen 1 momentissa ei kuitenkaan ole enää tarpeen säätää voimassa olevan lain 16 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen palvelun yhteydessä olevista varoista.

**54 §. Korvattavat saamiset.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 40 §:ää.

**55 §. Korvauksen maksaminen muusta rahastosta.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 33 §:ää.

**56 §. Sijoittajien saamisten maksaminen.** Pykälän 1—4 momentit vastaisivat voimassa olevan lain 42 §:n 1—4 momentteja siten muutettuna, että 1 momentissa ei enää säädettäisi sijoituspalveluyritysten yhteisvastuusta. Asiasta ehdotetaan säädettäväksi lain 60 §:ssä.

Pykälän 5 momentissa oleva viittaus rikoslakiin muutettaisiin koskemaan muuttunutta rikoslakia.

**57 §. Korvausrahaston takautumisoikeus.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 41 §:ää.

**58 §. Maksuvelvollisuuden alkamisesta ilmoittaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 43 §:ää.

**59 §. Sijoituspalveluyrityksen tiedottamisvelvollisuus.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 46 §:n 2—4 momentteja.

**60 §. Korvausrahaston jäsenten yhteisvastuu.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 42 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

**61 §. Korvausrahaston pääoma.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 44 §:n 1 momenttia.

**62 §. Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 44 §:n 2—4 momentteja.

**63 §. Toimiluvan peruuttaminen ja sijoittajien saamiset.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 12 §:n 4 momenttia.

**64 §. Korvausrahastosta erottaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 45 §:ää.

**65 §. Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku.** Pykälä vastaisi eräin tarkistuksin voimassa olevan lain 47 §:ää. Oikaisuvaatimuksesta annettuun Rahoitustarkastuksen päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

**66 §. Markkinointirajoitus.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 46 §:n 1 momenttia.

## 7 luku

### Salassapito ja asiakkaan tunnistaminen

**67 §. Salassapitovelvollisuus.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 48 §:n 1 ja 6 momenttia.

**68 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.** Pykälässä säädettäisiin salassa pidettävistä tiedoista ja niiden luovuttamisesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 48 §:n 2—4 ja 7 momenttia.

**69 §. Asiakkaan tunnistaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 49 §:ää.

## 8 luku

### Tilinpäätös ja tilintarkastus

**70 §. Tilinpäätös, toimintakertomus ja osavuosikatsaus.** Pykälän mukaan sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, toimintakertomukseen, osavuosikatsaukseen ja vuosikatsaukseen sovellettaisiin luottolaitostoinnista annetun lain 146—157 §:n säännöksiä. Pykälä vastaisi eräin tarkistuksin voimassa olevan lain 21 §:n 1 ja 2 momenttia.

**71 §. Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja.** Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan lain 26 §:ää. Momentissa olevat lakiviittaukset tarkistettaisiin koske-

maan tilintarkastuslakia (459/2007) ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 158—160 §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilintarkastajan velvollisuudesta antaa vähintään kerran vuodessa lausunto asiakasvarojen säilyttämiselle laissa ja arvopaperimarkkinalain 14 ja 15 §:ssä säädettyjen edellytysten täytymisestä. Lausunto pitäisi toimittaa Rahoitustarkastukselle tiedoksi. Säännös vastaa komission direktiivin 20 artiklaa, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että ulkoiset tilintarkastajat raportoivat vähintään vuosittain yrityksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 7 ja 8 kohdan ja komission direktiivin asiakasvarojen suojaamista koskevan 3 jakson mukaisen järjestelyjen riittävyydestä.

#### 9 luku **Sivuliikkeen perustaminen ja palvelun tarjoaminen toiseen valtioon**

**72 §. Sivuliikkeen perustaminen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.** Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan lain 17 §:n 1 momenttia siten tarkistettuna, että Rahoitustarkastukselle tehtävään ilmoitukseen liitettävät tiedot muutettaisiin vastaamaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 2 kohdassa säädettyjä tietoja. Momentti vastaa direktiivin 32 artiklan 1 kohtaa, jossa säädetään sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoitus- ja oheispalveluja jäsenvaltioiden alueella sivuliikkeen perustamalla edellyttäen, että sivuliikkeen tarjoamat palvelut kuuluvat sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltiossa saaman toimiluvan piiriin.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan pykälän 2 momenttia siten tarkistettuna, että Rahoitustarkastuksen olisi jätettävä ilmoitus tekemättä, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen sen suunniteltu toiminta sekä sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen täytä sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Säännös vastaa direktiivin 32 artiklan 3 ja 4 kohtaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ajankohdasta, jolloin sijoituspalveluyritys voisi perustaa sivuliikkeen ja aloittaa liiketoiminnan toisessa jäsenvaltiossa. Tämä voisi tapahtua sen jälkeen, kun vastaanottavan jäsenvaltion Rahoitustarkastusta vastaavalla valvontaviranomaiselta on saatu ilmoitus asiasta tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus teki 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Momentti vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 6 kohtaa.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

Jos sijoituspalveluyritys käyttää toiseen Euroopan talousalueeseen kuin sen kotivaltioon sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä, tällainen sidonnaisasiamies rinnastettaisiin pykälän 5 momentin mukaan sivuliikkeeseen ja tähän sovellettaisiin soveltuvin osin 9 luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä. Momentti vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 2 kohtaa.

**73 §. Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 18 §:ää siten muutettuna, että 1 momentin mukaan lupahakemuksesta ei tarvitsisi enää pyytää Suomen Pankin lausuntoa. Rahoitustarkastuksen oikeus asettaa lupaan ehtoja kytkettäisiin toimintaa koskeviin, valvonnan kannalta välttämättömiin rajoituksiin ja ehtoihin.

**74 §. Sivuliikkeen asiakkaiden saamisen turvaaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 19 a §:ää.

**75 §. Sivuliikkeen lakkauttaminen ja toiminnan rajoittaminen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 19 §:ää.

**76 §. Palvelujen tarjoaminen toiseen valtioon.** Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan lain 20 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentti koskisi voimassa olevaa 20 §:n 2 momenttia vastaavasti vain Euroopan talousalueella tapahtuvaa palvelujen tarjontaa. Momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka aikoi tarjota 5 §:n 1—7 kohdissa tarkoitettuja sijoituspalveluja tai sijoituspalveluja ja 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdissa tarkoitettuja oheispalveluja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alueella, olisi ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle, missä valtiossa ja miten se aikoo

tarjota palveluja ja aikooko se käyttää sidonnaisasiamiehiä kyseisessä valtiossa. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädettäisiin 3 momentissa. Oheispalveluilla tarkoitettaisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan sallittuja oheispalveluja. Oheispalveluja saisi tarjota vain sijoituspalvelun yhteydessä.

Momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta toimittaa sijoituspalveluyrityksen ilmoitus kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta vastaanottavan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Sijoituspalveluyritys voisi aloittaa ilmoittamiensa palvelujen tarjoamisen kyseisessä valtiossa sen jälkeen, kun Rahoitustarkastus on tehnyt edellä mainitun ilmoituksen. Tätä ilmoitusmenettelyä olisi noudatettava myös silloin, kun sijoituspalveluyritys aikoo muuttaa toisessa Euroopan talousalueen valtiossa tarjoamiensa palvelujen valikoimaa. Momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi vastaanottavan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle kohtuullisessa ajassa ne sidonnaisasiamiehet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamiseen kyseisessä valtiossa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin 5 §:n 8 kohdassa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäynnissä, olisi ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksesta olisi käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, johon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys aikoo tarjota suoraa mahdollisuutta käydä kauppaa. Rahoitustarkastuksen

olisi Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle, mille siihen valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Jos 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa Rahoitustarkastukselle toimitetuissa tiedoissa tapahtuu muutos, sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava siitä kirjallisesti Rahoitustarkastukselle. Ilmoitus olisi tehtävä viimeistään kuukautta ennen muutoksen toteuttamista. Rahoitustarkastuksen olisi tehtävä muutoksesta ilmoitus vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Pykälän 2—4 momentit vastaavat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 31 artiklaa.

**77 §. Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 20 a §:ää.

**78 §. Osallistuminen ulkomaisen eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 20 b §:ää.

**79 §. Korvausrahastaselvitys.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 20 c §:ää.

## 10 luku **Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset**

**80 §. Vahingonkorvausvelvollisuus.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 51 §:ää.

**81 §. Sijoituspalvelurikos.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 53 §:ää. Voimassa olevasta pykälästä poiketen se, joka käyttäisi 16 §:n vastaisesti toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan sanaa pankkiiri tai pankkiiriliike, olisi tuomittava pykälässä tarkoitettuun rangaistukseen.

**82 §. Sijoituspalvelurikkomus.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 54 §:ää.

**83 §. Salassapitovelvollisuuden rikkominen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 55 §:ää.

**84 §. Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 56 b §:ää.

**85 §. Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden tai osuuksien hankintaa koskevien säännös-**



ten rikkomisen. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 56 c §:ää.

**86 §.** *Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 56 a §:ää.

## 11 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

**87 §.** *Voimaantulo.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lain voimaantuloajankohdasta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007. Lailla kumottaisiin voimassa oleva laki sijoituspalveluyrityksistä, jäljempänä *vanha laki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Jollei uudesta laista muuta johtuisi, sitä sovellettaisiin 2 momentin mukaan myös ennen sen voimaantuloa toimiluvan saaneeseen sijoituspalveluyritykseen.

Pykälän 3 momentin mukaan muuhun lain-säädäntöön jäävät viittaukset vanhaan lakiin koskisivat lain voimaantulon jälkeen uuden lain vastaavia säännöksiä.

Pykälän 4 ja 5 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta annetun lain (135/2007) voimaantulosäännösten soveltamisesta uudessa laissa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin.

Pykälän 6 momentin mukaan lain voimaantullessa ratkaisematta olevan hakemuksen käsittelyyn sovellettaisiin uutta lakia.

Pykälän 7 momentin mukaan ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

**88 §.** *Sijoituspalveluyrityksen toimilupa.* Pykälään sisältyy toimilupaa koskeva siirtymäsäännös. Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, jolla on vanhan lain nojalla myönnetty toimilupa, on haettava Rahoitustarkastukselta toimiluvan vahvistamista kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Sijoituspalveluyritys voi jatkaa vanhan lain nojalla myönnetyn toimilupansa mukaisena vanhan lain 3 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelujen ja vanhan lain 16 §:ssä tarkoitettujen oheispalvelujen tarjoamista siihen saakka, kun toimiluvan vahvistamista koskeva päätös on tehty.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä sellaisen toiminnan osalta, jota ehdotetaan luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi

uudessa laissa. Tällainen toiminta olisi joko lopetettava kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai sille olisi haettava toimilupa. Momentti koskisi muuta henkilöä kuin 1 momentissa tarkoitettua yritystä, jolla uuden lain voimaantullessa ei ole vanhan lain mukaista toimilupaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain voimaan tullessa ratkaisematta olevien hakemusten käsittelystä jo ennen lain voimaantuloa.

**89 §.** *Asiakastilit.* Pykälässä säädettäisiin asiakasvarojen vastaanottamisen lopettamisesta ja varojen palauttamisesta. Sijoituspalveluyritys ei enää saisi ottaa vastaan asiakkaalta takaisinmaksettavia varoja, koska tätä ei ehdoteta sijoituspalveluyritykselle sallituksi oheispalveluksi. Ehdotettu muutos perustuu komission antaman täytäntöönpanodirektiivin säännöksiin asiakasvarojen säilyttämisestä ja tallettamisesta.

**90 §.** *Sijoituspalveluyrityksen vähimmäispääoma.* Pykälä sisältäisi sijoituspalveluyritysten vähimmäispääomaa koskevan siirtymäsäännöksen.

**91 §.** *Sijoittajien korvausrahaston säännöt.* Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jolla korvausrahaston säännöt saatettaisiin vastaamaan uutta lakia.

## 1.2 Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

### 1 luku Yleisiä säännöksiä

**1 §.** Lain soveltamisalaa koskevan säännöksen 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että se kattaa myös monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisen.

Pykälän 5, 6 ja 8 momentissa oleviin säännösviittauksiin tehtäisiin luvun 4 §:ään ehdotetuista muutoksista johtuvat tarkistukset.

Pykälän 7 momentissa oleviin säännösviittauksiin tehtäisiin lain 4 lukuun ehdotetuista muutoksista johtuvat tarkistukset.

Pykälään lisättäisiin ulkomaisiin sijoituspalvelujen tarjoajiin sovellettaviin lakeihin viittaava 11 momentti. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa säädetään laissa ulkomaisen sijoituspalveluyri-

tyksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa. Lain mukaan ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan, mitä sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkina-alaissa tarkoitettujen arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään. Tähän lakiin sekä lakiin ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa ja lakiin ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa ehdotetaan esityksessä tehtäväksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät muutokset.

Pykälän 11 momentin mukaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun ulkomaiseen arvopaperinvälittäjään sovellettavista lain säännöksistä säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa.

Säännös olisi informatiivinen ja koskisi ulkomaista sijoituspalveluyritystä, ulkomaista luotto- ja rahoituslaitosta, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluja, sekä sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittava ulkomaista rahastoyhtiötä.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan sijoituspalveluyritys ja luottolaitos, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluja, voivat kotivaltionsa toimivaltaisen viranomaisen myöntämän toimiluvan nojalla tarjota vapaasti sijoituspalveluja ja niiden yhteydessä oheispalveluja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alueella edellyttäen, että palvelut kuuluvat sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen toimiluvan piiriin (31 artiklan 1 kohta). Tällainen sijoituspalveluyritys ja luottolaitos kuuluvat niille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen valvontaan. Sijoituspalveluyritys ja luottolaitos voivat tarjota toisen jäsenvaltion alueella sijoitus- ja oheispalveluja myös perustamalla sivuliikkeen edellyttäen, että sivuliikkeen tarjoamat palvelut kuuluvat asianomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen kotivaltiossa saaman toimiluvan piiriin (32 artiklan 1 kohta). Sen valtion vi-

ranomainen, jossa sivuliike sijaitsee, vastaa siitä, että sivuliikkeen tarjoamat palvelut ovat direktiivin 19, 21, 22, 25, 27 ja 28 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien mukaiset (32 artiklan 7 kohta). Ulkomainen arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoitus- ja oheispalveluja sivuliikkeen välityksellä Suomessa, kuuluu mainituissa artikloissa tarkoitettujen toiminnan osalta Rahoitustarkastuksen valvontaan. Mainitut direktiivin artikkelit ehdotetaan pantavaksi täytäntöön lain 1 ja 4 lukuun otettavien säännöksiin ja lailla sijoituspalveluyrityksistä.

**3 §.** Säännöksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisen kaupankäynnin määritelmää. Muutoksella saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan mukainen säännellyn markkinan käsite.

Voimassa oleva määritelmä perustuu jakoon kaupankäyntiin pörssilistalla ja muuhun julkiseen kaupankäyntiin. Esityksen mukaan markkinapaikkoja koskevan sääntelyn rakenne muutettaisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaiseksi. Direktiivi jakaa markkinapaikat kahteen tyyppiin, säänneltyihin markkinoihin ja monenkeskeisiin kaupankäyntijärjestelmiin. Direktiivin säänneltyjä markkinoita koskeva sääntely kohdistuu ensisijaisesti eurooppalaisiin arvopaperi- ja johdannaispörsseihin ja muihin niihin verrattaviin markkinapaikkoihin.

Säännellyn markkinan käsite on Euroopan yhteisön sääntelyssä keskeinen. Monien muiden uusien Rahoituspalveluiden toimitasuunnitelman mukaisten rahoitusmarkkinadirektiivien, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö), direktiivin 2003/71/EY arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta, direktiivin 2004/25/EY julkisista ostotarjouksista sekä direktiivin 2004/109/EY säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta, soveltaminen riippuu merkittävästi siitä, onko rahoitusväli-

ne otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla. Lisäksi yhteisön IFRS-sääntelyä (englanniksi *International Financial Reporting Standards*) sovellettaessa on merkitystä sillä, onko yhtiön arvopapereita kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla.

Ehdotuksen mukaan julkisen kaupankäynnin määritelmä ei enää olisi kiinteästi sidoksissa viralliseen pörssilistaan, jota koskeva yhteisötason sääntely on peräisin vuodelta 1979 ja sittemmin valtaosin korvattu Rahoituspalveluiden toimintasuunnitelman mukaisilla direktiiveillä. Lisäksi pörssilistaa koskevat säännökset määrittävät eräät listaustehtävät viranomaistoinnaksi ja niiden taustalla on oletus arvopaperipörssistä kansallisena suljettuna ja voittoa tavoittelemattomana jäsenen omistamana yhteisönä. Tällainen sääntely soveltuu varsin huonosti nykyiseen eurooppalaiseen markkinapaikkarakenteeseen, jossa pörssit ja muut vastaavat kaupankäyntijärjestelmät ovat yksityisessä omistuksessa olevia osakeyhtiömuotoisia ja voittoa tavoittelevia sekä monesti itsekkin listautuneita toimijoita.

Direktiivin johdanto-osan 6 perustelukappaleessa esitetyn mukaisesti kaupankäynnin järjestämisen tapa on jätetty joustavaksi ja riippumattomaksi valitusta kaupankäyntijärjestelmän toimintaa koskevasta tekniikasta. Julkisen kaupankäynnin järjestäjän ei tarvitse ylläpitää teknistä järjestelmää osto- ja myynti-intressien yhteen saattamiseksi. Kaupankäynti voi olla täysin sähköistä tai sitä voidaan myös järjestää arvopaperinvälittäjien fyysistä läsnäoloa vaativalla markkinapaikalla. Keskeistä on, että julkiselle kaupankäynnille on laadittu säännöt, joissa määrätään muun muassa jäsenyyteen, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen, kaupankäyntiin ja raportointiin liittyvistä oikeuksista ja velvoitteista.

Säännöksessä sanamuoto "saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia" ilmaisee direktiivin tavoitteen, jonka mukaan kaupankäynnin järjestäjä on varsinaisista kaupan osapuolista erillinen toimija. Säänneltynä markkinana tai monenkeskisenä kaupankäyntijärjestelmänä ei direktiivin mukaan pidetä sellaista kaupankäyntiä, jossa kaupankäynnin järjestäjä tai jokin muu taho tulee

jokaiseen kauppaan vastapuoleksi. Sen sijaan kaupankäynnin järjestäjä voi toimia riskittömänä keskusvastapuolena kaupan selvityksessä. Mitään vähimmäismäärää ostajia ja myyjiä määritelmä ei kuitenkaan edellytä.

Ostajien ja myyjien tarjouksilla tarkoitetaan säännöksessä tavanomaiseen tapaan sitovia tarjouksia. Tarjouskehotuksilla tarkoitetaan direktiivin mukaisesti kaikkia muita sitomattomia tahdonilmaisuja. Määritelmä sisältää siten myös kaupankäyntimenettelyt, joissa tahdonilmaisun antajalta edellytetään erikseen vielä esimerkiksi tahdonilmaisun perusteella vastapuolen tekemän tarjouksen hyväksymistä. Edellytyksenä kuitenkin on, että kaupankäyntimenettelyssä ostajat ja myyjät saatetaan yhteen niin, että tuloksena on sitova kauppa kaupankäynnin sääntöjen mukaisesti. Sellaiset järjestelyt, joissa vain julkaistaan tarjouksia tai tarjouskehotuksia ja joissa ostaja ja myyjä sopivat sitovasta kauppasta menettelyissä, joita julkaisumenettelyn säännöt eivät kata, eivät täytä määritelmää. Tällä on tarkoitus erottaa määritelmän mukaiset kaupankäyntimuodot passiivisista ilmoitustauluista ja muista pelkistä tarjousten ilmoitusjärjestelyistä. Samasta syystä määritelmän ulkopuolelle jäävät myös niin sanotut pelkät tarjousten välitysjärjestelmät (englanniksi *order routing*).

On huomattava, että määritelmä ei edellytä julkiselta kaupankäynniltä itsenäistä hinnanmuodostusta. Myös sellainen kaupankäyntimenettely, jossa kaupat toteutetaan esimerkiksi muulla markkinapaikalla toteutuneilla hinnoilla, täyttää määritelmän. Julkisen kaupankäynnin avoimuudesta säädetään erikseen. Määritelmän mukaista kaupankäyntiä ei tarvitse järjestää jatkuvana kaupankäyntinä. Menettely, jossa esimerkiksi kerran päivässä järjestetään huutokauppa, täyttää määritelmän.

**3 a §.** Säännös olisi uusi ja sisältäisi monenkeskisen kaupankäynnin määritelmän. Pykälän 1 momentilla saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdan monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän määritelmä arvopapereiden osalta. Monenkeskisen kaupankäynti olisi julkisesta kaupankäynnistä eroava arvopapereiden kaupankäynnin muoto. Toisin kuin julkista kaupankäyntiä, mo-

nenkeskistä kaupankäyntiä saisivat arvopaperipörssin lisäksi järjestää arvopaperinvälittäjät.

Edellä luvun 3 §:n perusteluissa julkisen kaupankäynnin teknisestä järjestämistavasta todettu koskisi myös monenkeskistä kaupankäyntiä. Direktiivissä säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäynnin määritelmät on laadittu pitkälti yhdenmukaisiksi. Tosin monenkeskisen kaupankäynnin määritelmässä ei edellytetä toiminnan säännöllisyyttä.

Monenkeskistä kaupankäyntiä koskeva sääntely merkitsee muutosta arvopaperimarkkinalain markkinapaikkasääntelyyn. Muutoksen myötä julkiselle kaupankäynnille voisi paremmin edellytyksin syntyä vaihtoehtoisia kaupankäynnin muotoja, kun arvopaperinvälittäjät voisivat perustaa kilpailevia markkinapaikkoja. Myös arvopaperipörssit voisivat nykyistä joustavammin ottaa kaupankäynnin kohteeksi uusia arvopapereita.

Kaupankäynnin kohteeksi voitaisiin ottaa hyvin erityyppisiä arvopapereita. Monenkeskisessä kaupankäynnissä voitaisiin käydä kauppaa esimerkiksi sellaisilla arvopapereilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena julkisessa kaupankäynnissä tai muulla direktiivin tarkoittamalla säännellyllä markkinalla. Arvopaperi voitaisiin ottaa kaupankäynnin kohteeksi myös ilman liikkeeseenlaskijan hyväksyntää, mutta tällöin kaupankäynnin järjestäjä ei saisi asettaa liikkeeseenlaskijalle velvoitteita monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää kohtaan. Kauppaa voitaisiin käydä myös sellaisten liikkeeseenlaskijoiden arvopapereilla, jotka eivät aikaisemmin ole olleet järjestäytyneen kaupankäynnin kohteena. Tällaisia liikkeeseenlaskijoita voisivat olla esimerkiksi pienet ja keskisuuret yksityiset osakeyhtiöt.

**4 §.** Pykälän 1 momentin 1 kohtaan sisältyvä arvopaperipörssin määritelmä muutettaisiin vastaamaan luvun 3 §:n uutta julkisen kaupankäynnin määritelmää. Momentin 2 kohdassa määriteltäisiin sijoituspalvelu ja 3 kohdassa oheispalvelu viittaamalla sijoituspalveluyrityksistä annettavaan lakiin.

Momentin 4 kohdassa olevaan arvopaperinvälittäjän määritelmään sisältyvät säännösviitaukset tarkistettaisiin koskemaan ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä ja la-

kia luottolaitostoiminnasta. Ulkomaista arvopaperinvälittäjää koskevista säännöksistä otettaisiin maininta 1 §:n 11 momenttiin.

Pörssivälittäjän määritelmää kohdassa 5 muutettaisiin vastaamaan lain 3 lukuun ehdotettuja muutoksia. Kohdan 6 meklarin määritelmä vastaisi voimassa olevaa oikeutta.

Kohdassa 7 määriteltäisiin meklarilista, jota monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voisi pitää tietyistä arvopapereista. Meklarilistasta ja sille otettavista arvopapereista säädettäisiin erikseen ehdotetussa uudessa 3 a luvussa.

Pykälän uuteen 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi kauppajien sisäisen toteuttajan määritelmä. Määritelmä olisi direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa säädetyn kauppajien sisäisen toteuttajan määritelmän mukainen. Määritelmässä viitattaisiin lisäksi komission täytäntöönpanoasetukseen, jonka 21 artiklassa säädetään tarkemmin perusteista, joilla arvopaperinvälittäjän toimintaa pidetään määritelmän mukaisesti suunnitelmallisena, toistuvana ja järjestelmällisenä. Komission asetuksen 21 artiklassa säädetään määritelmän lisäksi menettelystä, jota arvopaperinvälittäjän on noudatettava silloin, kun se lakkaa toimimasta sisäisenä toteuttajana, sekä viranomaisen velvollisuudesta varmistua, että sisäisistä toteuttajista osakkeilla julkistetaan lista siten kuin siitä asetuksessa säädetään.

Pykälän 4 momentissa oleva ammattimaisen asiakkaan määritelmä vastaisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä olevaa ammattimaisen asiakkaan määritelmää. Ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan asiakasta, jolla on riittävästi kokemusta, tietämystä ja asiantuntemusta itsenäisten sijoituspäätösten tekemiseen ja niistä aiheutuvien riskien asianmukaiseen arviointiin.

Momentin 1—5 kohdassa tarkoitetut yhteisöt olisivat jo lain nojalla ammattimaisia asiakkaita. Ammattimaisia asiakkaita olisivat 1 kohdan mukaan yhteisöt, joilla on oltava toimilupa tai joiden toimintaa rahoitusmarkkinoilla koskee lakiin perustuva sääntely. Momentin 1 kohdan a—g alakohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut yhteisöt vastaavat pääosin voimassa olevan lain 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—6 kohdassa tarkoitettuja yhteisöjä.

Momentin 1 kohdan h alakohdan mukaan ammattimaisia asiakkaita olisivat ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettut yhteisöt, i alakohdan mukaan yritykset, jotka omaan lukuunsa ostavat ja myyvät yksinomaan hyödykkeitä ja johdannaisopimuksia, joiden kohde-etuus on hyödyke, ja j alakohdan mukaan muut yhteisösijoittajat. Viimeksi mainittuja muita yhteisösijoittajia olisivat muun muassa erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoinnista annettua lakia, kuten valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) mukainen valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (291/1979) mukainen kehitysrahoitusyhtiö Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND). Säännös kattaisi myös edellä mainittuja oikeushenkilöitä vastaavat ulkomaiset oikeushenkilöt, jotka voivat olla Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta tai muusta kolmannelta valtiosta.

Momentin 1 kohdan g alakohdan mukaan eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettut eläkesäätiöt ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettut eläkekassat olisivat ammattimaisia asiakkaita. Eläkesäätiölaissa tarkoitettut eläkesäätiöt ja vakuutuskassalaissa tarkoitettut eläkekassat ovat voineet saada voimassa olevan 4 §:n 4 momentin 8 ja 9 kohdan nojalla ammattimaisen sijoittajan aseman. Eläkekassojen ja -säätiöiden on katsottu muodostavan kooltaan ja arvopaperimarkkinoiden tuntemukseltaan varsin heterogeenisen ryhmän, minkä vuoksi niitä ei ole pidetty ammattimaisina sijoittajina suoraan lain nojalla. Lakiin perustuvan toiminnan ja niiden sijoitustoiminnan huomioon ottaen ne ovat kuitenkin rinnastettavissa työeläkevakuutusyhtiöihin.

Momentin 2 kohdan mukaan siinä mainitut kokovaatimukset täyttävät suuret yritykset olisivat ammattimaisia asiakkaita. Momentin 3 kohdan mukaan voimassa olevassa lainsäädännössä mainittujen julkisyhteisöjen lisäksi myös suomalainen kunta ja kuntayhtymä sekä ulkomaisen valtion alueelliset hallintoyksiköt olisivat ammattimaisia asiakkaita.

Momentin 5 kohdassa tarkoitettuja yhteisösijoittajia olisivat muut kuin 1 kohdassa tarkoitettut toimiluvan nojalla toimintaa harjoit-

tavat tai säännellyt yhteisösijoittajat. Näitä olisivat muun muassa osakeyhtiöt, jotka pääasiallisena toimintanaan harjoittavat rahoitusvälineisiin sijoittamista ja jotka eivät ole 1 kohdassa tarkoitettuja yhteisöjä.

Momentin 6 kohdassa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän mahdollisuudesta kohdella muuta kuin 1—5 kohdassa tarkoitettua asiakasta tämän pyynnöstä ammattimaisena asiakkaana edellyttäen, että säännöksessä mainitut perusteet täyttyvät ja noudatetaan 4 a §:n 5 momentissa säädettyä menettelyä. Pyyntö johdosta arvopaperinvälittäjän olisi riittävän laajasti arvioitava asiakkaan asian-  
tuntemusta, kokemusta ja tietämystä suunniteltujen liiketoimien tai palvelujen osalta voidakseen varmistua, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit. Arvioinnissa vähintään kahden seuraavista kolmesta edellytyksestä tulee täytyä. Edellytyksenä olisi, että asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana, asiakkaan sijoitussalkun arvo on yli 500 000 euroa tai asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalaalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista. Jos arvopaperinvälittäjä arvioinnin perusteella voi katsoa, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisesti sijoituspäätöksiä ja tämä ymmärtää niihin liittyvät riskit, se voi kohdella asiakasta ammattimaisena asiakkaana.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin II liitteen I kohdan ensimmäisen alakohdan 1—4 kohtaa ja II kohdan 1 kohtaa.

Pykälän 5 momentti olisi uusi ja sisältäisi ei-ammattimaisen asiakkaan määritelmän. Tällaisella asiakkaalla tarkoitettaisiin muuta kuin pykälän 4 momentissa määriteltyä ammattimaista asiakasta.

Voimassa olevassa 5 momentissa oleva kokeneen sijoittajan määritelmä tarkistettaisiin 1, 3, 5 ja 6 kohdan osalta vastaamaan 4 momenttiin ehdotettuja muutoksia. Tarkistukset eivät tarkoita asiallista muutosta määritelmään, joka perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/71/EY ar-

vopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta, jäljempänä *esitedirektiivi*. Momentti siirtyisi samalla pykälän 6 momentiksi ja sitä seuraavat momentit 7—11 momenteiksi. Momenteissa 7 ja 8 olevat säännösviitaukset tarkistetaan.

Pykälän 10 momentin säännöstä kotivaltion valinnasta tarkennettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun direktiivin 2004/109/EY 2 artiklan 1 kohdan i alakohdan ii alakohdan mukaisesti. Tämä direktiivi on pantu täytäntöön 15 päivänä helmikuuta 2007 voimaan tulleella lailla arvopaperimarkkinalain muuttamisesta (152/2007). Momentin sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että kotivaltion valinta rajoitettaisiin koskemaan Euroopan talousalueeseen kuuluvia valtioita, joissa liikkeeseenlaskijan arvopaperit on otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteeksi tai jossa on liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka. Rajauksella tarkennettaisiin kotivaltion valintaa koskevia edellytyksiä.

Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen

**4 a §.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta ilmoittaa asiakkaalle tämän luokittelusta ammattimaiseksi asiakkaaksi tai ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Tämä on tarpeen sijoittajansuojaa turvaavien menettelytapasäännösten ja sijoittajan korvausrahastosuojan kohdentamiseksi oikeaan sijoittajaryhmään kuuluvalla asiakkaalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta ilmoittaa asiakkaalle, että tällä on oikeus pyytää asiakasluokittelun muuttamista. Arvopaperinvälittäjän olisi myös selvitettävä asiakkaalle, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Nämä tiedot olisi annet-

tava asiakkaalle pysyvällä tavalla. Pysyvällä tavalla tarkoitetaan tapaa, jonka avulla asiakas voi säilyttää hänelle henkilökohtaisesti osoitetut tiedot sekä tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina tai siten, että asiakkaalle henkilökohtaisesti osoitetut tiedot ovat saatavissa arvopaperinvälittäjän sivuilla sähköisessä tietoverkossa asianmukaisen ajan. Jos tiedot annetaan asiakkaalle muulla pysyvällä tavalla kuin kirjallisesti edellytyksenä olisi, että tietojen antaminen kyseisellä muulla tavalla on asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja asiakas on kirjallisen tavan sijasta valinnut tietojen toimittamisen muulla pysyvällä tavalla.

Tietojen antaminen sähköisessä tietoverkossa olisi asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä, jos asiakkaalla on säännöllinen pääsy tietoverkkoon ja asiakas on osoittanut tämän esimerkiksi antamalla sähköpostiosoitteensa liiketoiminnan toteuttamista varten. Tietojen olisi oltava asiakkaan saatavilla asianmukaisen ajan, toisin sanoen jatkuvasti niin pitkän ajan, kuin asiakkaan voidaan kohtuudella odottaa tarvitsevan niihin tutustumiseen.

Ehdotus vastaa komission direktiivin 2 artiklan 2 kohtaa, 3 artiklan 1 ja 3 kohtaa ja 28 artiklan 1 ja 2 kohtaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain nojalla ammattimaisena pidettävän asiakkaan mahdollisuudesta tulla kohdelluksi ei-ammattimaisena asiakkaana. Momentin mukaan arvopaperinvälittäjä voisi kohdella 4 §:n 4 momentin 1—5 kohdan nojalla ammattimaisena pidettävää asiakasta tämän pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan vastuulla olisi pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana olisi sovittava kirjallisesti. Sopimuksesta olisi käytävä ilmi, sovelletaanko sitä yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

Pykälän 4 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi ilmoitettava 1 luvun 4 §:n

4 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle yritykselle ennen palvelun tarjoamista, että sitä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos tämän kanssa ei toisin sovita. Asiakkaalle olisi myös ilmoitettava, että se voi pyytää tällaista sopimusta varmistaakseen kattavamman sijoittajansuojan.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin II liitteen I kohdan toista, kolmatta ja neljättä alakohtaa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa ei-ammattimainen asiakas haluaa itseään kohdeltavan 4 §:n 4 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna ammattimaisena asiakkaana joko yleisesti tai tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimintatyyppien osalta. Asiakkaan olisi kirjallisesti pyydettävä arvopaperinvälittäjältä ammattimaisen asiakkaan kohtelua. Ennen kuin arvopaperinvälittäjä voi hyväksyä pyynnön, sen on toteutettava kaikki kohtuullisina pidettävät toimenpiteet varmistaakseen, että asiakas täyttää 4 §:n 4 momentin 6 kohdassa asetetut vaatimukset. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammattimaisena asiakkaana kuulu 4 luvussa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetun sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin. Asiakkaan olisi puolestaan ilmoitettava arvopaperinvälittäjälle, että tämä on tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä. Ilmoitukset on tehtävä kirjallisesti.

Asiakkaalla, joka on pyytänyt itseään kohdeltavan ammattimaisena asiakkaana, olisi oikeus peruuttaa pyyntönsä. Peruuttamisessa tulisi noudattaa soveltuvien osin vastaavaa menettelyä kuin ammattimaisen asiakkaan aseman saamisessa.

Pykälän 6 momentin mukaan arvopaperinvälittäjällä olisi oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavasta menettelystä. Ammattimaisten asiakkaiden vastuulla olisi ilmoittaa arvopaperinvälittäjälle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa niiden luokitukseen. Jos arvopaperinvälittäjä saa tietää, ettei asiakas enää täytä alkuperäisiä edellytyksiä, joihin ammattimaisen asiakkaan luokittelu on perustunut, sen olisi toteutettava tarpeelliset toimet.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin II liitteen II kohdan 2 kohtaa.

Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa

**4 b §.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperinvälittäjän liiketoimista hyväksyttävän vastapuolen kanssa ja määriteltäisiin hyväksyttävä vastapuoli. Pykälän 1 momentin mukaan arvopaperinvälittäjä, joka harjoittaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista tai kaupankäyntiä omaan lukuun, voisi toteuttaa liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman että liiketoimiin olisi sovellettava 4 luvun 2 ja 3—6 §:ssä säädettyjä sijoituspalvelun tarjoamisessa noudatettavia velvollisuuksia. Vaikka arvopaperinvälittäjä voisi suorittaa kyseisiä liiketoimia mainittuja velvollisuuksia noudattamatta, sen olisi suoritettava liiketoimi hyväksyttävän vastapuolen kanssa kuitenkin rehellisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan etujen mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin hyväksyttävä vastapuoli. Hyväksyttäviä vastapuolia olisivat 4 §:n 4 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut ammattimaiset asiakkaat. Hyväksyttävä vastapuoli olisi myös 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yritys, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena. Kyseinen asiakas voisi antaa suostumuksensa yleissuostumuksena tai erikseen kunkin liiketoimen osalta. Hyväksyttävä vastapuoli olisi myös 4 §:n 4 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ammattimaisena asiakkaana kohdeltava yritys, joka on pyytänyt, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena. Viimeksi mainittua yritystä olisi pidettävä hyväksyttävänä vastapuolena kuitenkin vain sellaisissa palveluissa ja liiketoimissa, joiden osalta sitä voidaan pitää ammattimaisena asiakkaana.

Pykälän 3 momentin mukaan asiakkaalla, joka luokitellaan hyväksyttäväksi vastapuoleksi 2 momentin 1 kohdan nojalla, olisi kuitenkin oikeus pyytää 1 momentissa mainittujen säännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai tietyn liiketoimen osalta. Kyseisiä asiakkaita ovat

4 §:n 4 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut ammattimaiset asiakkaat. Jos arvopaperinvälittäjä suostuu asiakkaan pyyntöön, sen olisi kohdeltava asiakasta ammattimaisena asiakkaana. Jos tällainen asiakas lisäksi pyytää, että sitä kohdellaan ei-ammattimaisena asiakkaana, olisi pyynnön käsittelyyn sovellettava 4 a §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 24 artiklan 1—3 kohtaa ja komission direktiivin 28 artiklan 1 kohtaa ja 50 artiklaa.

Kokeneita sijoittajia koskeva rekisteri

**4 c §.** Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 1 luvun 4 a §:ää.

## 2 luku **Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus**

**4 e §.** Pykälän 1 momentissa säädetty julkistamisvaatimus korvattaisiin vaatimuksella esitteen ja sen täydennysten antamisesta yleisön saataville. Voimassa oleva säännös perustuu esitedirektiivin 2003/71/EY 17 artiklaan, joka koskee esitteiden yhteisönlajajuista hyväksyntää, ja 19 artiklan 3 kohtaan, joka koskee esitteen laatimiskieltä.

Esitedirektiivissä säädetään julkistamisesta, jolla tarkoitetaan liikkeeseenlaskijan, tarjoajan tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla ottamista hakevan osapuolen velvollisuutta toimittaa hyväksytty esite kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja esitteen asettamista yleisön saataville mahdollisimman nopeasti tai artiklassa säädettyssä ajassa (14 artiklan 1 kohta). Tätä vastaavasta esitteen toimittamisvelvollisuudesta Rahoitustarkastukselle säädetään 2 luvun 4 §:n 7 momentissa.

Liikkeeseenlaskija, tarjoaja tai kaupankäynnin kohteeksi ottamista hakeva ei ole velvollinen toimittamaan esitettä Rahoitustarkastukselle esitedirektiivin 14 artiklan

1 kohdassa tarkoitetulla tavalla silloin, kun esite on hyväksytty muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Esitedirektiivin 14 artiklan 1 kohta huomioon ottaen momentissa edellytetty julkistaminen voidaan tulkita vaatimukseksi esitteen toimittamisesta Rahoitustarkastukselle silloin, kun esite on hyväksytty muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, mikä on vastoin esitedirektiiviä. Tämän vuoksi momenttia selvytyden vuoksi tarkistettaisiin siten, että julkistamisen sijasta siinä säädettäisiin esitteen ja sen täydennysten antamisesta yleisön saataville.

**6 §.** Pykälän 4 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että tilinpäätös ja toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus edellytetään julkistettavaksi aina välittömästi, jos tilintarkastaja antaa muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 15 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai esittää suorittamansa tilintarkastuksen perusteella tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen. Voimassa olevaan momenttiin sisältyvä luettelo tilanteista, joissa julkistaminen on tehtävä välittömästi, poistettaisiin ja korvattaisiin yleissäännöksellä. Tarkistus johtuu uudesta tilintarkastuslaista.

## 3 luku **Julkinen kaupankäynti**

**1 §.** *Arvopaperipörssitoiminnan luvanvaraisuus.* Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssitoiminnan luvanvaraisuudesta. Säännös vastaisi voimassa olevan 3 luvun 1 §:ää. Arvopaperipörssitoiminnan toimiluvanvaraisuus perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 36 artiklaan, jonka 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on myönnettävä säännellyn markkinan toimilupa vain niille järjestelmille, jotka noudattavat direktiivin säännöksiä.

**2 §.** *Toiminimi.* Pykälässä säädettäisiin muita yhteisöjä kuin arvopaperipörssiä koskevasta kiellosta käyttää arvopaperipörssin toiminimeä. Säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 2 a §:ää.

**3 §.** *Toimiluvan myöntäminen.* Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin toimiluvan myöntämisestä. Pykälän 1 momentti vastaisi



voimassa olevaa 3 luvun 1 a §:ää. Säännökset toimilupahakemuksen sisällöstä annettaisiin kuitenkin valtiovarainministeriön asetuksella vastaavalla tavalla kuin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kohdalla. Pykälällä ja sen nojalla annettavalla asetuksella pantaisiin samalla täytäntöön rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 36 artiklan 1 kohdan neljäs alakohhta.

Pykälän 2 momentti korvaisi voimassa olevassa 3 luvun 2 §:n ensimmäisessä virkkeessä säädetyt arvopaperipörssin yleiset toimilupaedellytykset. Säännöksessä ei lueltaisi tyhjentävästi kaikkia toimilupaan ja arvopaperipörssin sääntöihin liittyviä vaatimuksia, vaan niistä säädettäisiin tarkemmin muualla 3 luvussa. Pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 36 artiklan 1 kohdan toinen alakohhta.

Säännöksen 3 ja 4 momentti sisältäisivät samanlaiset säännökset arvopaperipörssin perustaja- ja omistajakontrollista kuin ehdotetaan otettavaksi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 19 §:ään.

Pykälän 5 ja 6 momentti vastaisivat 3 luvun voimassa olevan 2 §:n 2 ja 3 momenttia.

Säännöksen 7 momentin mukaan valtiovarainministeriöllä olisi valtuudet asettaa toimilupaan arvopaperipörssin liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Ministeriöllä on vastaava valtuus myös voimassa olevan 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan, mutta siinä ministeriön päätösvaltaa ei ole rajoitettu vain valvonnan kannalta välttämättömiin rajoituksiin ja ehtoihin.

Pykälän 8 momentissa säädettäisiin ajan kohdasta, jona arvopaperipörssi voi aloittaa toimintansa. Momentilla muutettaisiin toimilupasääntely tältä osin luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevaa sääntelyä vastaavaksi.

**4 §.** *Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle.* Pykälä vastaisi voimassa olevan 3 luvun 2 §:n 4 momenttia.

**5 §.** *Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi.* Säännös olisi laissa uusi, ja sillä yhdenmukaistettaisiin arvopaperipörssin toimiluvan rekisteröintiä koskevat säännökset vastaamaan säännöksiä muiden toimilupien rekisteröinnistä. Ehdotus perustuu kaupparekisterilain (129/1979) 18 b §:n säännökseen.

**6 §.** *Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen.* Säännös vastaisi voimassa olevan 3 luvun 2 d §:ää. Pykälän 1 momentissa säädetty ilmoitusvelvollisuuden alaraja muutettaisiin kuitenkin yhdenmukaiseksi luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevan vastaavan sääntelyn kanssa korottamalla se yhteen kymmenesosaan yhdestä kahdeskymmenesosasta. Pykälällä saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 38 artiklan 2 kohdan säännökset niin sanotusta omistajakontrollista niin, että sääntely olisi yhdenmukainen sen kanssa, mitä direktiivin 10 artiklan mukaisesti ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 41 §:ssä.

**7 §.** *Hankinnan vastustaminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 2 e §:ää. Säännös tarkistettaisiin kuitenkin sanamuodoltaan yhdenmukaiseksi sijoituspalveluyritysten omistajakontrollissa sovellettavien säännösten kanssa. Pykälällä saatettaisiin voimaan samalla direktiivin 38 artiklan 1 ja 3 kohdat kuitenkin niin, että sääntely olisi yhdenmukaista sen kanssa, mitä sijoituspalveluyrityksistä ehdotetaan direktiivin 10 artiklan mukaisesti säädettäväksi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 42 §:ssä.

**8 §.** *Arvopaperipörssin sidonnaisuus.* Säännöksellä yhdenmukaistettaisiin arvopaperipörssin merkittäviä sidonnaisuuksia koskeva sääntely muiden rahoitusmarkkinoilla toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavien yritysten kanssa. Voimassa olevassa laissa ei ole lainkaan arvopaperipörssin merkittäviä sidonnaisuuksia koskevia säännöksiä.

**9 §.** *Kotipaikan siirto Euroopan talousalueella.* Säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 7 §:ää.

**10 §.** *Sulautuminen Euroopan talousalueella.* Säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 7 a §:ää.

**11 §.** *Toimiluvan peruuttaminen.* Pykälän 1 momentti vastaisi, momentin 5 kohtaan tehtyä tarkennusta lukuun ottamatta, voimassa olevaa 3 luvun 2 c §:n 1 momenttia. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 36 artiklan 5 kohta.

Pykälän 2 momentin säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 2 c §:n 2 momenttia. Siihen lisättäisiin kuitenkin valtiovarainministeriölle velvollisuus antaa arvopaperipörss-

sille mahdollisuus korjata puutteet toiminnassa ennen peruutuspäätöksen tekemistä. Lisäksi momentista poistettaisiin perustuslain 21 §:n kannalta ongelmallisena voimassa olevaan lakiin sisältyvä mahdollisuus siihen, että ministeriö voisi kiireellisyyden vuoksi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta kuulematta arvopaperipörssiä.

Pykälän 3 momentti sisältäisi säännöksen arvopaperipörssin toimiluvan peruuttamisesta tilanteessa, jossa arvopaperipörssi on päättänyt lopettaa pörssitoiminnan harjoittamisen.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin valtiovarainministeriön oikeudesta antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen 1 momentin nojalla tulisi tapahtua. Pykälän 5 momentin mukaan valtiovarainministeriön olisi ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

**12 §. Arvopaperipörssitoiminnan keskeyttäminen.** Pykälässä säädettäisiin valtiovarainministeriön oikeudesta keskeyttää arvopaperipörssin toiminta. Säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 5 §:ää. Sen 2 momenttia, jossa säädetään arvopaperipörssin oikeudesta itse keskeyttää toimintansa enintään viikon ajaksi, ei kuitenkaan tarpeellmana enää otettaisi uuteen lakiin. Tilanteista, joissa arvopaperipörssin olisi omaloitteisesti keskeytettävä pörssissä tapahtuva kaupankäynti, otettaisiin tarvittavat määräykset arvopaperipörssin sääntöihin.

Valtiovarainministeriön päätöstä toiminnan keskeyttämisestä ei enää voitaisi tehdä olemaan voimassa toistaiseksi. Voimassa oleva arvopaperimarkkinalain säännös on perustuslaissa turvatuksi elinkeinovapauden kannalta tältä osin ongelmallinen. Tästä syystä valtiovarainministeriön päätöksessä olisi asetettava keskeytykselle määräaika. Säännöstä on näin rajattunakin pidettävä arvopaperipörssin valvonnan kannalta riittävänä.

Rahoitustarkastuksen valtuudesta määrätä kaupankäynnin keskeyttämisestä yksittäisellä arvopaperilla säädettäisiin 7 luvun 1 a §:ssä.

**13 §. Arvopaperipörssin toiminta.** Pykälä vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 3 §:ää. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin kuitenkin kaupankäyntimuotojen uudistamisesta johtuva tekninen muutos. Lisäksi siihen otettaisiin täydennys, jonka mukaan arvopaperipörssi voisi harjoittaa julkiseen ja monenkeskiseen

kaupankäyntiin, arvopaperien vaihdantaan ja säilytykseen liittyviin tietojenkäsittelypalveluihin tai arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviin koulutus- ja tiedotuspalveluihin läheisesti liittyvää toimintaa. Arvopaperipörssi voisi esimerkiksi tarjota jäsenilleen palveluja arvopaperipörssin ulkopuolisten osakekauppatietojen julkistamiseksi, mutta ei esimerkiksi luvanvaraisia sijoituspalveluja.

**14 §. Arvopaperipörssin säännöt.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin säännöistä. Lähtökohtana olisi voimassa oleva 3 luvun 4 §, mutta säännöstä muutettaisiin vastamaan luvun uutta rakennetta ja rahoitusvälineiden markkinat-direktiiviä.

Pykälän 1 momentti sisältäisi säännökset arvopaperipörssin viranomaisvahvisteisten sääntöjen vähimmäissisällöstä. Pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 39 artiklan 1 kohdan d alakohhta. Valtiovarainministeriön vahvistamissa säännöissä voisi kuitenkin olla muitakin määräyksiä, jotka eivät välittömästi liity julkiseen kaupankäyntiin.

Momentin 1 kohdan mukaan säännöissä olisi oltava tarkemmat määräykset siitä, miten julkinen kaupankäynti arvopaperipörssissä tapahtuu. Kysymys on esimerkiksi sellaisista kaupankäyntimenettelyä koskevista perusratkaisuista kuin käydäänkö markkinapaikalla kauppaa sitovilla tarjouksilla vai tarjouskehotuksilla, käydäänkö kauppaa jatkuvasti vai määräajoin järjestettävissä huutokaupoissa ja voiko julkisessa kaupankäynnissä lisäksi toteuttaa myös niin sanottuja sopimuskauppoja (englanniksi *negotiated transactions*). Kohta edellyttäisi sääntöihin kirjattavaksi vain kaupankäynnin pääpiirteet. Yksityiskohtaisemmat määräykset kaupankäynnistä pörssi voisi antaa alemmanasteisissa säännöissä ja ohjeissa, jotka eivät luonnollisesti voisi olla ristiriidassa pykälässä tarkoitettujen sääntöjen kanssa. Säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Voimassa olevassa laissa edellytetty sääntöihin otettava maininta siitä, milloin kaupankäynti tapahtuu, on kuitenkin poistettu liian yksityiskohtaisena.

Momentin 2 kohdan mukaan säännöissä olisi oltava määräykset siitä, miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Tällä saatettaisiin voi-

maan direktiivin 40 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta. Säännös vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohtaa. Lisäksi säännöissä olisi oltava tarkemmat määräykset siitä, miten ja millä perusteilla kaupankäynti arvopaperilla voidaan keskeyttää tai lopettaa.

Momentin 3 kohta vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 4 §:n 1 momentin 5 kohtaa, kuitenkin niin, että säännös koskisi vain arvopapereiden liikkeeseenlaskijoita.

Momentin 4 kohdan mukaan säännöissä olisi oltava määräykset siitä, miten ja millä perusteilla pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet myönnetään ja peruutetaan. Kohdalla saatettaisiin voimaan direktiivin 42 artiklan 1 kohta.

Momentin 5 kohta vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 4 §:n 1 momentin 5 kohtaa, kuitenkin niin, että säännös koskisi vain pörssivälittäjiä ja muita arvopaperipörssissä toimivia. Säännöksellä saatettaisiin voimaan direktiivin 42 artiklan 2 kohta.

Momentin 6 kohta vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 4 §:n 1 momentin 6 kohtaa.

Momentin 7 kohdassa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta ottaa sääntöihin määräyksiä sellaisista kurinpitoseuraamuksista, joita voitaisiin määrätä sääntöjen rikkomisesta. Säännös korvaisi voimassa olevan 3 luvun 4 §:n 1 momentin 7 kohdan, jonka mukaan sääntöihin on otettava määräykset siitä, miten arvopaperipörssille lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan. Ei ole tarkoituksenmukaista, että sääntöihin otettaisiin määräyksiä vain pörssiin itseensä kohdistuvista valvontatehtävistä. Arvopaperipörssin valvontatehtävästä säädettäisiin erikseen luvun 22 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan arvopaperipörssin säännöt vahvistaisi, voimassa olevaa lakia vastaavasti, valtiovarainministeriö. Säännöt olisi vahvistettava, jos ne ovat arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin. Vahvistamispäätös ei siten perustuisi tarkoituksenmukaisuusharkintaan, vaan olisi sidottua oikeusharkintaa. Muuten sääntely vastaisi voimassa olevaa 3 luvun 4 §:n 2 momenttia.

Pykälän 3 momentin säännökset hakemuksen käsittelystä vastaisivat voimassa olevia 3 luvun 4 §:n 2 momenttiin asiasta otettuja säännöksiä.

Pykälän 4 momentin säännös vastaisi voimassa olevan 3 luvun 4 §:n 3 momenttia. Säännös valtiovarainministeriön toimivallasta puuttua jälkeenpäin sääntöjen sisältöön on kuitenkin tarkistettu vastaamaan pykälän 2 momentin sanamuotoa.

**15 §. Taloudelliset toimintaedellytykset.** Säännöksen 1 momentti vastaisi voimassa olevan 3 luvun 2 §:n 1 momentin säännöstä arvopaperipörssiltä vaadittavista riittävästä taloudellisista toimintaedellytyksistä. Momentilla saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 39 artiklan f alakohta.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin uusi säännös arvopaperipörssin osakepääomalta edellytettävästä 730 000 euron vähimmäismäärästä. Määrä olisi direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhdenmukainen monenkeskistä kaupankäyntiä järjestävältä sijoituspalveluyritykseltä edellytettävän vähimmäisosakepääoman kanssa.

**16 §. Arvopaperipörssin johtaminen.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin johtamisesta. Arvopaperipörssin johdolta säännöksen mukaan edellytettävät vaatimukset olisivat yhdenmukaiset sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten johdolta edellytettävien vastaavien vaatimusten kanssa. Pykälän 1—4 momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 37 artikla.

Pykälän 5 momentin mukaan säännöksiä sovellettaisiin myös sellaiseen yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on. Sääntely on tarpeen arvopaperipörssitoiminnan luotettavuuden varmistamiseksi, koska tällainen yhteisö voi tosiasiassa ohjata arvopaperipörssin toimintaa.

**17 §. Arvopaperipörssin toiminnan järjestäminen.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin toiminnan luotettavasta järjestämisestä samaan tapaan kuin ehdotetussa sijoituspalveluyrityksistä annettavassa laissa sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä. Pykälällä saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 39 artiklan a, b ja c alakohtat. Lisäksi direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti arvopaperipörssin,

joka järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä, on täytettävä direktiivin 13 artiklan nojalla sijoituspalveluyrityksille asetetut vaatimukset.

Säännöksen 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus oikeutettaisiin antamaan tarkempia määräyksiä arvopaperipörssin toiminnan luottavasta järjestämisestä. Määräyksenantovaltuutta ei voida sijoituspalveluyrityksiä koskevan vastaavan valtuuden tapaan perustaa suoraan direktiivin täytäntöönpanodirektiiviin, mutta käytännössä kysymys olisi samankaltaisesta tekniluonteisesta ja vähämerkityksellisestä sääntelystä. Rahoitustarkastuksen antamien määräysten olisikin säännöksen mukaan soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksiä koskevia vastaavia määräyksiä.

**18 §. Henkilökohtaiset liiketoimet.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssille samanlainen velvollisuus toteuttaa riittävät toimenpiteet arvopaperipörssissä vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden henkilökohtaisten liiketoimien varalta kuin sijoituspalveluyritysten osalta säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 34 §:n 1 momentissa.

Säännöksen 3 momentissa Rahoitustarkastus oikeutettaisiin antamaan tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista. Määräyksenantovaltuutta ei voida sijoituspalveluyrityksiä koskevan vastaavan valtuuden tapaan perustaa suoraan direktiivin täytäntöönpanodirektiiviin, mutta käytännössä kysymys olisi samankaltaisesta tekniluonteisesta ja vähämerkityksellisestä sääntelystä. Rahoitustarkastuksen määräysten olisikin soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia vastaavia määräyksiä.

**19 §. Velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin omaavan yhteisön velvollisuudesta toimittaa Rahoitustarkastukselle jäljennökset tilinpäätösasiakirjoista, tilintarkastuskertomuksista ja arvopaperipörssin yhtiökokousten pöytäkirjoista. Velvollisuudesta toimittaa asiakirjoja valvontaviranomaiselle on perustuslakivaliokunnan mukaan säädettävä lailla (PeVL 67/2002 vp). Tarkemmat määräykset jäljennösten toimittamisesta Rahoitustarkastus voisi antaa Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 §:n 2 momentin nojalla.

tarkastus voisi antaa Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 §:n 2 momentin nojalla.

**20 §. Kaupankäynnin julkisuus.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa tietoja julkisesta kaupankäynnistä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa yleisölle tietoja tarjouksista tai tarjouskehotuksista ja kaupoista asianomaisessa arvopaperipörssissä julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla muilla arvopapereilla kuin osakkeilla. Säännös korvaisi voimassa olevan 3 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisen arvopaperipörssin velvollisuuden ottaa pörssin sääntöihin määräyksiä kaupankäynnin julkisuudesta. Tietojen julkistamisvelvollisuus koskisi vain niitä tarjouksia tai tarjouskehotuksia, jotka pörssivälittäjät tai muut arvopaperipörssissä toimivat ovat tehneet asianomaisen pörssin julkisen kaupankäynnin piirissä. Samalla tavalla velvollisuus julkistaa tietoja kaupoista koskisi vain asianomaisen arvopaperipörssin julkisessa kaupankäynnissä toteutettuja kauppvoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa tietoja osto- ja myyntitarjouksista tai tarjouskehotuksista osakkeilla, jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena asianomaisessa pörssissä, eli kaupankäynnin niin sanotusta kauppaa edeltävästä läpinäkyvyydestä (*pre-trade transparency*). Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 44 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta. Momenttiin ei ole otettu nimenomaisia säännöksiä julkistettavista tiedoista, julkistamisen ajankohdasta eikä tavasta, koska niistä säädetään tarkemmin komission asetuksessa. Siihen ei ole myöskään otettu direktiivin 44 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan säännöstä, jonka mukaan säännelty markkina voi kohtuullisin kustannuksin ja syrjimättömällä tavalla antaa tietojen julkistamiseen käyttämänsä järjestelyt myös kaupojen sisäisten toteuttajien saataville. Tämä mahdollisuus käy ainakin osin välillisesti ilmi myös komission asetuksen 30 artiklasta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksista 2 momentissa tarkoitettuun kaupankäyntiä edeltävään läpinäkyvyyteen. Säännös perustuu direktiivin 44 artiklan 2 kohtaan. Valtuutta myöntää poikkeuksia ei kuitenkaan osoitettaisi toimivaltaiselle viran-

omaiselle direktiivin mukaisesti vaan poikkeuksista säädettäisiin lailla. Säännöksessä viitattaisiin komission asetukseen, jonka 18 ja 20 artiklassa säädetään tarkemmin poikkeusten edellytyksistä eli siitä, millaisia markkinamalleja ja tarjoustyyppejä poikkeus koskee (18 artikla) ja minkä kokoisia tarjouksia ei tarvitse julkistaa (20 artikla). Arvopaperipörssi voisi kuitenkin päättää noudattaa ylläpitämässään julkisessa kaupankäynnissä komission asetusta laajempia julkistamisvaatimuksia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa mahdollisimman reaaliaikaisesti tietoja toteutuneista osakekaupoista eli kaupankäynnin niin sanotusta kaupan jälkeisestä läpinäkyvyydestä (*post-trade transparency*). Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 45 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta. Säännöksen ei ole otettu kohdan mukaisia säännöksiä julkistettavista tiedoista, julkistamisen ajankohdasta eikä tavasta, koska niistä säädetään komission asetuksessa. Siihen ei myöskään ole otettu direktiivin 45 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan säännöstä, jonka mukaan säännelty markkina voi kohtuullisin kustannuksin ja syrjimättömällä tavalla antaa tietojen julkistamiseen käyttämänsä järjestelyt myös sijoituspalveluyritysten saataville, jotta ne voisivat julkistaa tietoja osakekaupoista säänneltyjen markkinoiden tai monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella. Tämä mahdollisuus käy ainakin osin välillisesti ilmi myös komission asetuksen 30 artiklasta.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeus 4 momenttiin sisältyvästä arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa tiedot kaupoista mahdollisimman reaaliaikaisesti. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 45 artiklan 2 kohdan kaksi ensimmäistä virkettä, mutta niistä poiketen valtuutaa myöntää poikkeus ei osoitettaisi toimivaltaiselle viranomaiselle vaan asiasta säädettäisiin lailla. Samalla viitattaisiin komission asetukseen, jossa säädetään tarkemmin, kuinka viiveiden pituudet määräytyvät kullekin osakkeelle kaupan koon perusteella, sekä muista lykkäämisen edellytyksistä. Arvopaperipörssi voisi luonnollisesti päättää noudat-

taa tiukempia vaatimuksia ylläpitämässään julkisessa kaupankäynnissä.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin vielä, että ennen kuin arvopaperipörssi voi päättää käyttää 5 momentissa tarkoitettua poikkeusmahdollisuutta, sen on saatava valtiovarainministeriön lupa järjestelyille, joilla tietojen julkistamisen lykkääminen mahdollistetaan. Järjestelyt voivat arvopaperipörssin sääntöjen ohella kohdistua esimerkiksi tietojärjestelmiin. Järjestelyistä olisi tiedotettava yleisölle. Säännökset perustuvat direktiivin 45 artiklan 2 kohdan kolmanteen virkkeeseen.

**21 §. Kauppojen selvitys.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin direktiivin 39 artiklan e alakohdan mukaisesti arvopaperipörssin velvollisuudesta järjestää julkisessa kaupankäynnissä tehtyjen kauppojen selvitys. Säännöksessä edellytetyllä asianmukaisella järjestämisellä tarkoitetaan esimerkiksi tietotekniisiä ja muita järjestelyjä, joilla direktiivin tarkoittamalla tavalla varmistetaan, että julkisessa kaupankäynnissä syntyneet velvoitteet määritetään ja toteutetaan oikea-aikaisesti. Arvopaperipörssillä voi olla tässä tarkoitettuja järjestelyjä useiden selvitysyhteisöjen tai selvitys- ja talletuslaitosten kanssa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden mukaisesti arvopaperipörssi voisi arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden määrittämiseksi ja toteuttamiseksi käyttää myös muuta selvitys- tai talletuslaitosta kuin arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä. Lainkohdasta johtuisi, että arvopaperipörssi voisi selvittää kaikki kaupat tai osan niistä muussa kuin arvopaperimarkkinalain tarkoittamassa selvitysyhteisössä. Suomessa toimii tällä hetkellä ainoastaan yksi selvitysyhteisö, Suomen Arvopaperikeskus Oy, joten arvopaperipörssin valintamahdollisuudet kohdistuvat käytännössä vastaavatyypisiin ulkomaisiin yhteisöihin. Muun kuin arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua selvitysyhteisön käyttämisen edellytyksenä olisi, että arvopaperipörssin ja selvitys- ja talletuslaitosten välillä on sellaiset yhteistoimintajärjestelyt, kuten tehokkaat ja luotettavat tietoliikenneyhteydet, joiden käyttö ei vaaranna julkisen kaupankäynnin luotettavuutta.

Ehdotettu säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 46 artiklan

1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltio ei saa kieltää säänneltyä markkinaa käyttämästä myös muuta kuin kotimaista selvitysyhteisöä, keskusvastapuolta tai selvitysjärjestelmää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta ilmoittaa Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille muutoksista 1 momentissa tarkoitetuissa järjestelyissä. Ilmoitus on tarpeen 4 momentissa säädetyn kieltovaltuuden vuoksi.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin direktiivin 46 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, että Rahoitustarkastus voisi kieltää järjestelyn ulkomaisen selvitysyhteisön kanssa vain, jos se todennäköisesti vaarantaisi julkisen kaupankäynnin luottavuuden.

**22 §. Arvopaperipörssin valvontatehtävät.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa 3 luvun 6 §:n 1 kohtaa vastaavalla tavalla arvopaperipörssille kuuluvista arvopaperipörssitoiminnan valvontatehtävistä. Viittaus arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä arvopaperipörssin sääntöjen noudattamisen valvontaan viittaisi varsinaisen kaupankäynnin valvonnan lisäksi liikkeeseenlaskijoiden valvontaan, esimerkiksi liikkeeseenlaskijoiden tiedonantovelvollisuuksien valvontaan ensi- ja jälkimarkkinoilla.

Säännöksen 1 momentilla saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat - direktiivin 43 artiklan 1 kohdan säännökset varsinaisen kaupankäynnin valvonnasta. Lisäksi saatettaisiin voimaan 40 artiklan 4 kohdan säännökset kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta säännellylle markkinalle ja direktiivin 40 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaiset säännökset liikkeeseenlaskijoiden tiedonantovelvollisuuden valvonnasta.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan 3 luvun 6 §:n 3 kohtaa. Säännös perustuu direktiivin 43 artiklan 2 kohtaan. Artiklan edellyttämä pörssin velvollisuus avustaa väärinkäytösten tutkinnassa toteutuisi sitä kautta, että Rahoitustarkastuksella on oikeus saada arvopaperipörssiltä esimerkiksi kaikki markkinavalvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

**23 §. Kaupankäynnin keskeyttäminen.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta keskeyttää kaupankäynti arvo-

paperilla. Kysymys olisi poikkeuksellisesta, esimerkiksi kaupankäynnin lopettamista edeltävästä pitempiaikaisesta keskeyttämisestä. Tästä syystä säännökseen ei ole otettu 3 luvun 6 §:n 5 kohtaan nyt sisältyvää mahdollisuutta keskeyttää kaupankäynti pelkäämään arvopaperin hinnanmuodostukseen vaikuttavan seikan vuoksi. Lyhytaikaisista kaupankäyntitauoista ei säädettäisi lain tasolla, vaan niistä voitaisiin ottaa määräyksiä arvopaperipörssin sääntöihin. Pykälän 1 momentti vastaisi muuten asiallisesti voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuuksista julkistaa keskeyttämispäätös ja ilmoittaa siitä Rahoitustarkastukselle.

Lainsäädännön selkeyden vuoksi pykälän 3 momentissa viitattaisiin lain 7 luvun 1 a §:ään sisältyvään säännökseen Rahoitustarkastuksen oikeudesta keskeyttää julkinen kaupankäynti arvopaperilla.

Säännöksillä pantaisiin täytäntöön kaupankäynnin keskeyttämisen osalta direktiivin 41 artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

**24 §. Arvopaperipörssitoiminnan ulkoistaminen.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisesta. Sääntely vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 12, 29 ja 30 §:ään otettavaksi ehdotettuja säännöksiä sijoituspalveluyrityksen toiminnan ulkoistamisesta. Arvopaperipörssi ei voisi kuitenkaan ulkoistaa ydintoimintoaan, julkisen kaupankäynnin järjestämistä.

Rahoitustarkastus voisi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisesta. Tavoitteena on, että ulkoistamista koskeva sääntely olisi rahoitusmarkkinoilla toimivien palveluntarjoajien osalta mahdollisimman yhdenmukainen. Rahoitustarkastuksen määräystenantovaltuutta ei voida arvopaperipörssin osalta kuitenkaan kytkeä suoraan direktiivin täytäntöönpanodirektiiviin samalla tavalla kuin sijoituspalveluyritysten kohdalla. Käytännössä kysymys olisi kuitenkin samanlaisesta teknisestä ja vähämerkityksellisestä sääntelystä. Rahoitustarkastuksen määräysten olisikin soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksille ulkoistamisesta annettavia määräyksiä.

**25 §. Pörssivälittäjä ja muu arvopaperipörssissä toimiva.** Pykälään ehdotetaan otet-

tavaksi perussäännökset oikeudesta osallistua julkiseen kaupankäyntiin. Säännös vastaa pitkälti voimassa olevan 3 luvun 6 a §:ää. Osallistumista koskevista tarkemmista edellytyksistä päättäisi arvopaperipörssi. Määräykset edellytyksistä olisi sisällytettävä pörssin viranomaisvahvisteisiin sääntöihin.

Mainitun 6 a §:n 1 momentin mukaan arvopaperipörssin on myönnettävä pörssivälittäjän oikeudet hakijalle, joka täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa. Pykälän 1 momentilla laajennettaisiin pörssivälittäjien oikeuksien saamiseen mahdollisten välittäjien piiri koskemaan myös sellaiset Euroopan talousalueella toimiluvan saaneet arvopaperinvälittäjät, joilla ei ole sivuliikettä Suomessa. Säännös olisi direktiivin 33 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti pörssiä velvoittava.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kotipaikan omaavan muun henkilön kuin arvopaperinvälittäjän mahdollisuudesta osallistua julkiseen kaupankäyntiin. Osallistumisoikeuden myöntäminen olisi harkinnanvaraista ja arvopaperipörssi voisi siten esimerkiksi säännöissään määrätä, ottaako se muita kuin arvopaperinvälittäjiä jäseniksi. Voimassa olevasta laista poiketen muu arvopaperipörssissä toimiva voisi olla myös luonnollinen henkilö. Lisäksi momentissa säädettäisiin tarkemmin, millä edellytyksillä muille henkilöille kuin arvopaperinvälittäjille voidaan myöntää muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet. Säännös vastaa direktiivin 42 artiklan 3 kohtaa.

Pykälän 3 momentti sisältäisi nyt arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 a §:n 2 momenttiin sisältyvää säännöstä vastaavan säännöksen välittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeuksien myöntämisestä Euroopan talousalueen ulkopuolisesta maasta tulevalle arvopaperinvälittäjälle. Momentti kattaa myös sellaiset arvopaperinvälittäjät, joilla ei ole sivuliikettä Suomessa. Säännöksen piiriin otettaisiin myös sellaiset muut henkilöt kuin arvopaperinvälittäjät, joilla ei ole kotipaikkaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Säännöksen 4 momentti vastaisi voimassa olevan 3 luvun 6 a §:n 3 momenttia.

Pykälän 5 momentti vastaisi voimassa olevan 3 luvun 6 §:n 1 momentin 4 kohtaan sisältyvää säännöstä pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta ilmoittamisesta Rahoitustarkastukselle. Ilmoitusvelvollisuuden vuoksi ei ole tarpeellista ottaa lakiin säännöstä toimittavaa direktiivin 42 artiklan 7 kohdan edellyttämällä tavalla Rahoitustarkastukselle säännöllisesti luettelo pörssivälittäjistä ja muista kaupankäynnin osapuolista.

**26 §. Pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeus valita selvitysyhteisö.** Pykälässä säädettäisiin pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudesta käyttää kauppohenkilötoimikunnan valitsemia selvitysyhteisöjä. Lainkohdasta johtuisi, että pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan ei olisi välttämättä oltava selvitysosapuolena siinä selvitysyhteisössä, jonka kanssa arvopaperipörssillä on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tarkoittamat järjestelyt. Edellytyksenä oikeuden käyttämiselle olisi, että valittujen järjestelmien yhteistoiminta on siten järjestetty, että julkisen kaupankäynnin luotettavuus ei vaarannu. Lainkohta perustuisi direktiivin 34 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltion on velvoitettava säännelty markkina tarjoamaan jäsenille ja markkinaosapuolille oikeus nimetä selvitysjärjestelmä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pörssivälittäjien ja muiden arvopaperipörssissä toimivien velvollisuudesta ilmoittaa etukäteen aikomuksestaan käyttää kauppohenkilötoimikunnan valitsemia selvitysyhteisöjä. Ilmoitusvelvollisuus perustuu pykälän 3 momentissa ehdotettuun Rahoitustarkastuksen kielto-oikeuteen.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi kieltää muun kuin 1 momentin mukaisen järjestelyjen käytön vain, jos se todennäköisesti vaarantaa julkisen kaupankäynnin luotettavuuden. Kieltovaltuus perustuu direktiivin 34 artiklan 2 kohtaan.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 34 artiklan 3 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksille myönnetty valintaoikeus ei rajoita keskusvastapuolijärjestelmien tai arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien ylläpitäjien oi-

keutta kieltäytyä kaupallisten syiden vuoksi antamasta pyydettyjä palveluita käyttöön. Direktiivin soveltamisala ei koske selvitysyhteisöjä, joten tätä direktiivin kohtaa ei ole tarpeen erikseen ottaa lakiin.

**27 §. Arvopaperin ottaminen julkisen kaupankäynnin kohteeksi.** Pykälässä säädettäisiin vähimmäisvaatimuksista, joilla arvopaperi voidaan ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi arvopaperipörssin pörssilistalle säädettäisiin lain 3 luvun 30 §:ssä. Julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamisessa noudatettavista vaatimuksista määrättäisiin tarkemmin arvopaperipörssin säännöissä.

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan 3 luvun 10 §:n 1 momenttia. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 40 artiklan 1 kohdan toinen alakohta. Lisäksi momentissa viitattaisiin selvyiden vuoksi komission asetukseen, jossa säädetään tarkemmin edellytyksistä, joilla arvopaperi voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin oikeudesta ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperi ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta. Säännös perustuu direktiivin 40 artiklan 5 kohtaan. Lisäksi momentissa säädettäisiin direktiivin mukaisesti, ettei tässä tapauksessa arvopaperin liikkeeseenlaskijalle voida asettaa tiedonantovelvollisuuksia julkisen kaupankäynnin säännöissä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta ilmoittaa arvopaperin liikkeeseenlaskijalle kaupankäynnin aloittamisesta, jos arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta. Vastaava, voimassa olevan lain mukaan muuta julkista kaupankäyntiä koskeva säännös sisältyy nyt 3 luvun 12 §:n 2 momenttiin. Ehdotettuun momenttiin ei ole kuitenkaan otettu voimassa olevaan säännökseen sisältyvää ilmoittamiselle asetettua 30 päivän minimiaikaa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 40 artiklan 5 kohdan vaatimus.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevan 3 luvun 6 §:n 1 momentin 4 kohtaa siltä osin kuin siinä säädetään arvopaperin ottamisesta julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Säännös on tarpeellinen myös esimerkiksi sen vuoksi, että Rahoitustarkastus voi pitää yllä kauppaportointia varten tarvittavia tietoja. Arvopaperipörssille säädettäisiin myös velvollisuus ilmoittaa Rahoitustarkastukselle arvionsa osakkeen kaupankäynnistä ja markkina-arvosta silloin, kun osake otetaan ensimmäisen kerran säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella. Tällä tavoin Rahoitustarkastus voisi varmistua arvioitujen tietojen julkistamisesta direktiivin täytäntöönpanoasetuksen 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Samassa asetuksen kohdassa säädetään tarkemmin myös momentissa tarkoitettujen arvioiden tekemisestä.

**28 §. Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperilla käytävän julkisen kaupankäynnin lopettamisesta. Säännös vastaisi osaksi voimassa olevan 3 luvun 11 §:n 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia. Merkittävien muutosten olisi, että vaatimusta siitä, että ”tavanomainen ja säännöllinen kaupankäynti arvopaperilla ei ole enää mahdollista” ei enää otettaisi säännökseen. Lisäksi säännöksen sana ”olenainen” korvattaisiin lievemällä ilmaisulla ”merkittävä”.

Muutoksen taustalla on se, että oikeuskäytännössä viralliselta pörssilistalta poistamisen vaatimuksia on sovellettu erittäin tiukasti. Tämän vuoksi kaupankäynnin kohteena on ollut eräiden liikkeeseenlaskijoiden arvopapereita, jotka eivät ole pitkään aikaan täyttäneet julkisen kaupankäynnin kohteena olevalle arvopaperille tai sen liikkeeseenlaskijalle asetettavia vaatimuksia, esimerkiksi liikkeeseenlaskijan pysyvästi heikosta taloudellisesta tilanteesta johtuen. Muutoksella pyritään siihen, että kaupankäynnin lopettaminen olisi mahdollista sellaisissa tilanteissa, joissa arvopaperille tai sen liikkeeseenlaskijalle yleisesti lainsäädännössä tai pörssin säännöissä asetetut vaatimukset eivät enää täyty.

Julkisen kaupankäynnin lopettaminen olisi edelleenkin poikkeuksellinen toimenpide, sillä jälkimarkkinoiden puuttuminen johtaa useissa tapauksissa sijoittajan aseman heikentymiseen. Näin ollen sen arvioinnissa, aiheutuuko kaupankäynnin lopettamisesta merkittävästi haittaa sijoittajille, voitaisiin ottaa huomioon muun muassa se, otetaanko arvopaperi kaupankäynnin kohteeksi esimer-



kiksi monenkeskisessä kaupankäynnissä. Osana kokonaisarviota voitaisiin myös ottaa huomioon esimerkiksi se, onko liikkeeseenlaskijan yhtiökokous tehnyt päätöksen hakea julkisen kaupankäynnin lopettamista.

Pykälän 1 momentti perustuisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklan 1 kohtaan, jossa säädetään kaupankäynnin lopettamisesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia täydentäen julkisen kaupankäynnin lopettamisesta myös liikkeeseenlaskijan hakemuksesta. Kaupankäynti voitaisiin lopettaa, vaikka arvopaperi tai sen liikkeeseenlaskija täyttäisi edelleen arvopaperipörssin sääntöjen vaatimukset. Edellytyksenä kuitenkin olisi, ettei julkisen kaupankäynnin lopettamisesta aiheudu merkittävää haittaa sijoittajille tai, niin kuin direktiivi edellyttää, arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Lähtökohtana olisi, että pörssi arvioi objektiivisesti kaupankäynnin lopettamiselle asetettujen edellytysten olemassa oloa ja tekee lopettamispäätöksen niiden täytyessä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin arvopaperipörssin velvollisuudesta julkistaa päätös kaupankäynnin lopettamisesta ja ilmoittaa siitä Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastuksella olisi velvollisuus ilmoittaa lopettamisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille. Lainkohta perustuisi direktiivin 41 artiklan 1 kohdan toisen alakohtaan.

Säännöksen 4 momentissa viitattaisiin siihen, että 7 luvun 2 §:n 1 momentin nojalla markkinaoikeudella on myös oikeus kieltää julkinen kaupankäynti yksittäisellä arvopaperilla.

**29 §. Pörssilista.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin mahdollisuudesta pitää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/34/EY arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta mukaista virallista listaa. Toisin kuin voimassa oleva laki, säännös ei edellyttäisi arvopaperipörssiä pitämään direktiivissä tarkoitettua virallista listaa, vaan asia olisi pörssin omassa harkinnassa. Pörssilista ei olisi voimassa olevassa laissa tarkoitettulla tavalla erillinen julkisen kau-

pankäynnin muoto, vaan ainoastaan lista selaisista julkisen kaupankäynnin kohteeksi otettavista ja otetuista arvopapereista, joihin sovelletaan direktiivin 2001/34/EY mukaisia erityisiä listalleotto- ja listaltapoistamisvaatimuksia. Arvopaperipörssin, joka pitää pörssilistaa, olisi otettava asiaa koskevat tarvittavat määräykset pörssin sääntöihin.

**30 §. Arvopaperin ottaminen pörssilistalle.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin pörssilistalle ottamisen vähimmäisvaatimuksista viitattaamalla ensinnäkin julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamisen edellytyksiin 3 luvun 27 §:n 1 momentissa. Lisäksi säädettäisiin, että kaupankäynnissä pörssilistalla noudatettaisiin direktiivin 2001/34/EY täytäntöönpanemisesta annettua valtiovarainministeriön asetusta. Tämän asetuksen vaatimukset ovat tiukemmat kuin komission täytäntöönpanoasetuksen säännökset kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta säännellyillä markkinoilla. Keskeinen ero on myös se, että pörssilistalle arvopaperi voidaan ottaa vain liikkeeseenlaskijan hakemuksesta. Sääntely vastaisi tältä osin nykyistä pörssilistaa koskevaa sääntelyä kuitenkin niin, että siihen ei enää sisältyisi vaatimusta arvopaperin vapaasta luovutettavuudesta.

Pykälän 2—4 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 3 luvun 10 §:n 3—5 momenttia vastaavasti eräistä erityisistä vaatimuksista, joita sovellettaisiin vain pörssilistalle ottamiseen. Pykälän 4 momentin säännös eroaisi kuitenkin voimassa olevasta sääntelystä siinä suhteessa, että velvollisuus hakea samaan liikkeeseenlaskuun kuuluvat arvopaperit yhtä aikaa pörssilistalle laajenisi joukkovelkakirjoista myös muihin arvopapereihin, jotka eivät ole oman pääoman ehtoisia.

Pykälän 5—7 momentissa säädettäisiin listalleottoa koskevan hakemuksen hylkäämisestä, hakemuksen käsittelyajasta ja liikkeeseenlaskijan valitusoikeudesta. Sääntely vastaisi asiallisesti voimassa olevan 3 luvun 11 §:n 1—2 ja 4 momenttia.

**31 §. Arvopaperin poistaminen pörssilistalta.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että 3 luvun 28 §:n säännöksiä julkisen kaupankäynnin lopettamisesta sovellettaisiin myös arvopaperin poistamiseen pörssilistalta. Nimellinen säännös asiasta on tarpeellinen

sen vuoksi, että arvopaperipörssi saattaa järjestää julkista kaupankäyntiä vain pörssilistalle otetuilla arvopapereilla. Toisaalta, jos arvopaperipörssi järjestää julkista kaupankäyntiä myös muilla arvopapereilla ja pörssilistalta poistettava arvopaperi säilyisi tästä syystä edelleen julkisen kaupankäynnin kohteena, voidaan tämä seikka ottaa huomioon arvioitaessa, onko listalta poistamisen estäviä seikkoja mahdollisesti olemassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin liikeeseenlaskijan oikeudesta valittaa Rahoitustarkastukselle arvopaperipörssin päätöksestä poistaa arvopaperi listalta. Valitusoikeus olisi myös sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä ja sijoittajalla, joka omistaa kyseisiä arvopapereita tai niihin oikeuttavia arvopapereita. Asiallisesti säännös vastaisi voimassa olevan 3 luvun 11 §:n 4 momentin säännöstä.

**32 §. Kaupankäyntikalenteri.** Pykälään sisältyvä säännös Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta julkistaa kalenteri arvopaperipörssin kaupankäyntipäivistä vastaisi voimassa olevan lain 3 luvun 15 a §:ää.

**33 §. Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle.** Säännös vastaisi voimassa olevan 3 luvun 15 §:ää. Säännökseen ei kuitenkaan sisältyisi vaatimusta siitä, että ilmoittamista luetteloon pyydetäisiin valtiovarainministeriöltä erikseen sääntöjen vahvistamista koskevassa hakemuksessa. Tämä vaatimus ei ole rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukainen. Sanamuotoa on muutinkin tarkistettu vastaamaan paremmin direktiivin vaatimuksia. Pykälällä saatettaisiin voimaan direktiivin 47 artikla.

**34 §. Arvopaperipörssin toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperipörssin toiminnasta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Suoran kaupankäyntimahdollisuuden tarjoamisella tarkoitettaisiin sellaisia teknisiä kaupankäyntijärjestelyjä, jotka mahdollistavat suoran etäjäsenyyden arvopaperipörssissä. Arvopaperipörssin olisi tehtävä tästä hyvissä ajoin ilmoitus Rahoitustarkastukselle. Ilmoitusvelvollisuus sisältäisi velvollisuuden ilmoittaa valtio, jossa mahdollisuutta tarjotaan, sekä kuvaus teknisistä ja muista järjestelyistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta ilmoittaa saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittautuneille arvopaperinvälittäjille tai muille henkilöille arvopaperipörssi aikoo tarjota suoraa kaupankäyntimahdollisuutta. Pykälän 1 ja 2 momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 42 artiklan 6 kohdan toinen alakohta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta ilmoittaa toisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta olevan Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä, mille arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle arvopaperipörssi on myöntänyt pörsivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet. Pykälän 3 momentilla saatettaisiin voimaan direktiivin 42 artiklan 6 kohdan kolmas alakohta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vielä, että 1—3 momentin säännöksiä sovellettaisiin myös arvopaperipörssin järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin. Euroopan talousalueen osalta säännös perustuu direktiivin 31 artiklan 6 kohtaan.

**35 §. Ulkomaisen arvopaperipörssin toiminta Suomessa.** Pykälässä säädettäisiin ulkomaisen arvopaperipörssin toiminnasta Suomessa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 42 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan mukaisesti Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen säännellyn markkinan oikeudesta tarjota Suomessa sijaitseville arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suora mahdollisuus osallistua kaupankäyntiin.

Pykälän 2 momentin säännös ei perustuisi suoranaisesti direktiiviin. Tässä yhteydessä olisi kuitenkin johdonmukaista säätää myös Euroopan talousalueen ulkopuolisista valtioista tulevien arvopaperipörssien oikeudesta tarjota suoraa mahdollisuutta osallistua kaupankäyntiin Suomesta käsin. Toiminta olisi luvanvaraista samalla tavalla kuin sijoituspalveluiden tarjoaminen Suomeen Euroopan talousalueen ulkopuolisesta valtiosta.

Pykälän 3 momentin mukaan 1 ja 2 momentin säännöksiä sovellettaisiin myös ul-

komaisen arvopaperipörssin järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin. Euroopan talousalueen osalta säännös perustuu direktiivin 31 artiklan 6 kohtaan.

**36 §. *Julkisen kaupankäynnin markkinointi.*** Pykälässä kielletäisiin julkisen kaupankäynnin markkinointi antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 3 luvun 17 §:ää.

### 3 a luku Monenkeskinen kaupankäynti

**1 §. *Kaupankäynnin järjestäjä.*** Pykälässä säädettäisiin, että vain arvopaperipörssi, optiokauppalaissa tarkoitettu optioyhteisö ja muu arvopaperinvälittäjä kuin sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettu rahastoyhtiö tai ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomesa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö saavat järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan sijoituspalveluyritykset ja markkinoiden ylläpitäjät saavat ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää. Sijoituspalveluyritysten ylläpitäessä kaupankäyntijärjestelmää kyseessä on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I A osan 8 kohdan mukainen toiminta, jonka tarjoaminen edellyttää 5 artiklan 1 kohdan mukaan lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta. Ehdotetussa sijoituspalveluyrityksistä annettavassa laissa säädettäisiin siitä, että monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen olisi toimilupaa edellyttävä sijoituspalvelu.

Lainkohdalla saatettaisiin voimaan direktiivin 5 artiklan 2 kohta, jonka mukaan markkinoiden ylläpitäjät voivat myös ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää edellyttäen, että ne noudattavat direktiivin II osaston 1 luvun säännöksiä sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja -menettelystä, lukuun ottamatta 11 artiklan säännöksiä jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa ja 15 artiklan säännöksiä suhteista kolmansiin maihin.

Direktiivin 5 artiklan 2 kohta ehdotetaan saatettavaksi voimaan siten, että arvopaperipörssin ja optioyhteisön toimilupavaatimukset yhdenmukaistetaan direktiivin edellyttä-

miltä osin sijoituspalveluyritysten kanssa laakiehdotuksen 3 luvun perusteluissa kuvatulla tavalla. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa se, että arvopaperipörssi voisi toimiluvallaan järjestää myös monenkeskistä kaupankäyntiä. Samalla on pyritty siihen, että lainsäädäntö ei tarpeettomasti nosta arvopaperipörssin tai optioyhteisön kynnystä perustaa vaihtoehtoisia markkinapaikkoja julkisen kaupankäynnin rinnalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin erillisestä meklarilistasta, jota monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voisi pitää tietyistä arvopapereista. Meklarilistaa koskeva sääntely ei perustuisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin, vaan meklarilistalle asetetut lisävaatimukset perustuvat kansalliseen harkintaan. Meklarilistalla tapahtuva kaupankäynti olisi kuitenkin kaupankäyntiä direktiivin tarkoittamassa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Arvopaperi voitaisiin ottaa meklarilistalle ainoastaan liikkeeseenlaskijan omasta hakemuksesta. Arvopaperin ottamisesta meklarilistalle johtuisi liikkeeseenlaskijalle velvollisuus julkistaa markkinapaikalla tietoja, jotka ovat omiaan vaikuttamaan arvopaperin arvoon tai hintaan, ja noudattaa muutoinkin markkinapaikan säännöissä asetettuja velvoitteita.

Lainkohdan tavoitteena on erityisesti mahdollistaa rahoituksen hankkimista pääomamarkkinoilta sellaisille pienille ja keskisuurille yrityksille, joille listautuminen julkiseen kaupankäyntiin ja siitä johtuvat velvoitteet ovat liian raskaita täytettäväksi. Viime vuosina useilla keskeisillä arvopaperimarkkinoilla on perustettu vastaavia kansallisesti säänneltyjä markkinoita, joilla kynnys listautumiseen on julkista kaupankäyntiä alhaisempi. Tällaisen markkinapaikan sääntelylle on myös Suomessa selvä tarve, sillä kynnys julkiseen kaupankäyntiin listautumiselle on noussut viime vuosina johtuen muun muassa kattavasta Euroopan unionin sääntelystä.

**2 §. *Kaupankäynnin säännöt.*** Pykälän 1 momentin mukaan monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän olisi laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla kaupankäyntiä koskevat säännöt. Lain tasolla säädettäisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 14 artiklan mukaisesti ainoastaan sääntöjen sisällön vä-

himmäisvaatimuksista. Kaupankäynnin järjestäjä voisi asettaa säännöissään lakia tiukempia velvoitteita.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan säännöissä olisi oltava määräykset siitä, miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi. Lainkohta perustuu direktiivin 14 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan, jonka mukaan kaupankäynnin järjestäjän on luotava avoimet säännöt perusteista, joiden mukaan järjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevat rahoitusvälineet määritellään.

Kohdan 2 mukaan kaupankäynnin järjestäjän olisi säännöissään mainittava, miten kaupankäynti tapahtuu. Kohta perustuu direktiivin 14 artiklan 1 kohtaan, jossa edellytetään, että säännöissä on vahvistettava objektiiviset perusteet toimeksiantojen tehokasta toteutusta varten.

Kohdan 3 mukaan säännöissä olisi määrättävä, miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan. Lainkohta perustuu direktiivin 14 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjien on laadittava objektiivisiin perusteisiin perustuvat avoimet säännöt, jotka koskevat pääsyä niiden järjestelmiin. Sääntöjen olisi täytettävä 42 artiklan 3 kohdan vaatimukset. Näistä vaatimuksista säädettäisiin erikseen luvun 4 §:ssä.

Kohdan 4 mukaan olisi mainittava, mitä oikeuksia ja velvoitteita kaupankäyntiosapuolille asetetaan. Erityisesti velvoitteiden osalta on asianmukaista antaa määräyksiä mahdollisten kaupankäyntiin liittyvien sopimusrikkomusten seuraamuksista ja esimerkiksi kurinpitomaksuista, jotka voivat olla tarpeen kaupankäynnin luotettavan valvonnan järjestämiseksi.

Kohdan 5 mukaan säännöissä olisi määrättävä, miten kaupoista syntyneet maksu- ja toimitusvelvoitteet selvitetään ja toteutetaan. Lainkohta perustuu direktiivin 14 artiklan 5 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen, jossa edellytetään kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän tiedottavan järjestelmän käyttäjille selvitystä koskevista velvollisuuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan kaupankäynnin järjestäjän olisi toimitettava kaupankäynnin säännöt ja niiden muutokset Rahoitustarkastukselle ennen niiden voimaantuloa. Toi-

sin kuin julkisen kaupankäynnin osalta, kaupankäynnin järjestäjän ei tarvitsisi vahvistuttaa sääntöjään valtiovarainministeriössä, mutta velvollisuus toimittaa säännöt ja niiden muutokset toimintaa valvovalle viranomaiselle vahvistaisi osaltaan kaupankäynnin luotettavuutta ja mahdollistaisi kaupankäynnin sääntöjen valvonnan. Lisäksi on huomattava, että sijoituspalveluyrityksen järjestäessä kaupankäyntiä toiminta on sijoituspalvelun tarjoamista, jolloin toimiluvan myöntävä Rahoitustarkastus tarkistaa sääntöjen sisällön ennen toimiluvan myöntämistä.

**3 §. Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus.** Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuudesta kaupankäyntiosapuolille. Koska monenkeskisessä kaupankäynnissä voidaan käydä kauppaa hyvin erityyppisillä arvopapereilla, olisi kaupankäynnin järjestäjän annettava kaupankäyntiosapuolille riittävästi tietoa, minkälaisesta arvopaperista on kysymys, tai muuten varmistuttava tietojen saannista. Säännöksen tavoitteena on, että kaupankäyntiosapuolet voivat muodostaa perustellun arvion arvopaperista. Järjestäjän tiedonantovelvollisuuden tason arvioinnissa olisi otettava huomioon kaupankäyntiosapuolten ammattitaito ja kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit. Silloin kun kaupankäyntiosapuolet ovat ammattimaisia toimijoita, voi tiedonantovelvollisuus olla varsin yleisluontoinen. Jos arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, voi olla riittävää viitata esimerkiksi siihen, missä arvopaperia koskevat tiedot ovat julkisesti saatavilla.

Ehdotettu lainkohta perustuu direktiivin 14 artiklan 2 kohdan toiseen alakohtaan, jonka mukaan on edellytettävä, että kaupankäynnin järjestäjät tarjoavat riittävästi julkisesti saatavaa tietoa tai ovat muuten vakuuttuneita tiedonsaatavuudesta rahoitusvälineestä. Järjestelmän käyttäjien on pystyttävä muodostamaan arvio sijoituksesta ottaen huomioon sekä käyttäjien että kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden luonne.

**4 §. Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen.** Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi monenkeskisen kaupankäynnin kaupankäyntiosapuoleksi ottamisesta. Pykälän 1 momentin

mukaan kaupankäynnin järjestäjän olisi myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet kaikille sellaisille suomalaisille arvopaperinvälittäjille tai vastaavan toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa saaneille arvopaperinvälittäjille, jotka täyttävät laissa ja kaupankäynnin järjestäjän säännöissä asetetut vaatimukset. Kaupankäynnin järjestäjä voisi asettaa säännöissään oikeuksien myöntämiselle vähimmäisvaatimuksia, mutta lainkohdan kannalta keskeistä olisi, että näitä vaatimuksia sovelletaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikkiin Euroopan talousalueelta tuleviin arvopaperinvälittäjiin. Momentti kattaa myös sellaiset arvopaperinvälittäjät, joilla ei ole sivuliikettä Suomessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden mukaan myös muulle kaupankäyntiin soveltuvalle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voitaisiin myöntää kaupankäyntioikeudet lainkohdassa määritellyin edellytyksin. Tällaisia muita henkilöitä voisivat olla esimerkiksi niin sanotut institutionaaliset sijoittajat, kuten vakuutusyhtiöt sekä sijoitus- ja eläkerahastot. Jotkin vaihtoehtoiset kaupankäyntijärjestelmät ovat tarjonneet myös yksityishenkilöille suoraa kaupankäyntimahdollisuutta. Lain tasolla tätä mahdollisuutta ei rajoitettaisi. Kaupankäynnin järjestäjän olisi kuitenkin tässä tapauksessa huolehdittava riittävästä sijoittajansuojasta tiedottamalla kaupankäyntimenettelyn erityispiirteistä ja siihen liittyvistä riskeistä, jotka voivat poiketa julkisesta kaupankäynnistä. Toisin kuin 1 momentin osalta, kaupankäynnin järjestäjä voisi harkita, hyväksyykö se tällaisia toimijoita kaupankäyntiosapuoliksi. Pykälän 1 ja 2 momentti perustuvat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 14 artiklan 4 kohtaan, jossa viitataan 42 artiklan 3 kohdassa määritelyihin, säänneltyjen markkinoiden kaupankäyntiosapuolia koskeviin vaatimuksiin.

Sellaisten ulkomaisten arvopaperinvälittäjien ja muiden henkilöiden, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, oikeudesta päästä kaupankäyntiosapuoleksi säädettäisiin pykälän 3 ja 4 momentissa. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että sellaiselle Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevalle arvopaperinvälittäjälle, jolle on jo

myönnetty pörssivälittäjän oikeudet 3 luvun 25 §:n 3 momentin mukaisesti, voitaisiin myöntää ilman erillistä ehtojen vahvistusta oikeus toimia myös monenkeskisessä kaupankäynnissä kaupankäyntiosapuolena. Tällöin samoja valtiovarainministeriön määrittämiä ehtoja sovellettaisiin myös kyseisen arvopaperinvälittäjän toimiessa monenkeskisessä kaupankäynnissä kaupankäyntiosapuolena.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sellaisista tilanteista, joissa Euroopan talousalueen ulkopuolelta tuleva arvopaperinvälittäjä tai muu henkilö, kuten institutionaalinen sijoittaja, hakee kaupankäyntiosapuolen oikeuksia monenkeskiseen kaupankäyntiin. Tällaiselle toimijalle voitaisiin myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Momentti kattaa myös sellaiset arvopaperinvälittäjät, joilla ei ole sivuliikettä Suomessa.

Momentissa tarkoitettut valtiovarainministeriön määräämät ehdot liittyvät yksittäistapauskelliseen harkintaan. Ehdolla tarkoitetaan mahdollisuutta asettaa yksittäistapauksessa monenkeskisen kaupankäynnin osapuoleksi hyväksymiselle ehtoja, jotka ovat välttämättömiä toiminnan luotettavuuden, valvonnan ja sijoittajan suojan kannalta. Valtiovarainministeriö määräisi ehdot monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän hakemuksesta.

Kaupankäyntiosapuolen oikeuksien peruuttamisesta säädettäisiin pykälän 5 momentissa. Lainkohta olisi samansisältöinen kuin vastaava säännös julkisen kaupankäynnin osalta.

**5 §. Arvopaperin ottaminen kaupankäynnin kohteeksi.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisen edellytyksistä. Arvopaperi voitaisiin ottaa kaupankäynnin kohteeksi, jos sitä koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata 3 §:ssä säädetyllä tavalla. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä asetetut vaatimukset kaupankäynnin kohteeksi ottamiselle ovat käytännössä vähäiset ja yleisten edellytysten täyttyessä kaupankäynnin järjestäjä itse päättää, millä arvopapereilla kauppaa järjestetään. Kaupankäynnin kohteeksi voitaisiin ottaa esimerkiksi julkisen kaupankäynnin kohteena tai muulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita.

Kauppaa voitaisiin käydä myös niin sanotuilla listaamattomilla arvopapereilla, joita voisivat olla myös yksityisten osakeyhtiöiden liikkeeseen laskemat arvopaperit.

Pykälän 2 momentin mukaan arvopaperi voitaisiin ottaa kaupankäynnin kohteeksi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta tai ilman tämän suostumusta taikka jopa tämän nimenomaisen tahdon vastaisesti. Ilman suostumusta kaupankäynnin kohteeksi otettavan arvopaperin osalta laista ei kuitenkaan johtuisi liikkeeseenlaskijalle tiedonanto- tai muita velvoitteita monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää eikä muutakaan tahoa kohtaan. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi, ettei liikkeeseenlaskijalle tällaisessa tapauksessa saa asettaa tiedonantovelvollisuuksia myöskään monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä.

**6 §. Kaupankäynnin julkisuus.** Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa tietoja monenkeskisestä kaupankäynnistä vastaavalla tavalla kuin 3 luvun 20 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi julkisen kaupankäynnin osalta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yleisesti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa tietoja tarjouksista tai tarjouskehotuksista ja kaupoista asianomaisen kaupankäynnin kohteena olevilla muilla arvopapereilla kuin sellaisilla osakkeilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena myös säännellyillä markkinoilla. Tietojen julkistamisvelvollisuus koskisi vain tarjouksia tai tarjouskehotuksia, joita monenkeskisen kaupankäynnin osapuolet ovat tehneet asianomaisen kaupankäynnin piirissä. Samalla tavalla velvollisuus julkistaa tietoja kaupoista koskisi vain asianomaisessa kaupankäynnissä toteutettuja kauppvoja. Sääntely vastaisi julkisen kaupankäynnin sääntelyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa tietoja osto- ja myyntitarjouksista tai tarjouskehotuksista osakkeilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena myös jollakin säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella, eli kaupankäynnin niin sanotusta kauppaa edeltävästä läpinäkyvyydestä. Sääntely vastaisi julkisen kaupankäynnin sääntelyä. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 29 artiklan 1 kohta. Moment-

tiin ei ole otettu direktiivin kohdan mukaisia säännöksiä julkistettavista tiedoista, julkistamisen ajankohdasta eikä tavasta, koska niistä säädetään tarkemmin komission asetuksessa samalla tavalla kuin säänneltyjen markkinoiden kohdalla.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksista 2 momentista tarkoitettuun kaupankäyntiä edeltävään läpinäkyvyyteen. Säännös perustuu direktiivin 29 artiklan 2 kohtaan. Valtuutta myöntää poikkeuksia ei kuitenkaan osoitettaisi toimivaltaiselle viranomaiselle direktiivin mukaisesti, vaan poikkeuksista säädettäisiin lailla. Säännöksessä viitattaisiin komission täytäntöönpanoasetukseen, jonka 18 ja 20 artiklassa säädetään tarkemmin poikkeusten edellytyksistä eli siitä, millaisia markkinamalleja ja tarjoustyyppejä poikkeus koskee ja minkä kokoisia tarjouksia ei tarvitse julkistaa. Samalla tavalla kuin arvopaperipörssi, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voisi kuitenkin päättää noudattaa ylläpitämässään kaupankäynnissä komission asetusta laajempia julkistamisvaatimuksia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa mahdollisimman ajantasaisia tietoja toteutuneista osakekaupoista, eli kaupankäynnin niin sanotusta kaupan jälkeisestä läpinäkyvyydestä. Myös tämä säännös vastaa julkisen kaupankäynnin sääntelyä. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 30 artiklan 1 kohdan kaksi ensimmäistä virkettä. Säännökseen ei ole otettu direktiivin kohdan mukaisia säännöksiä julkistettavista tiedoista, julkistamisen ajankohdasta eikä tavasta, koska niistä säädetään komission täytäntöönpanoasetuksessa. Siihen ei ole myöskään otettu direktiivin 30 artiklan 1 kohdan viimeisen virkkeen säännöstä, jonka mukaan julkistamisvelvollisuus ei koske kauppvoja, jotka julkistetaan säänneltyjen markkinoiden järjestelmissä.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeus 4 momenttiin sisältyvästä velvollisuudesta julkistaa tiedot kaupoista mahdollisimman ajantasaisesti. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 30 artiklan 2 kohdan kaksi ensimmäistä virkettä, mutta niistä poiketen valtuutta myöntää poikkeus ei osoitettaisi toimivaltaiselle viranomaiselle,

vaan asiasta säädettäisiin lailla. Samalla viitattaisiin komission asetukseen, jossa säädetään tarkemmin, kuinka kullekin osakkeelle määräytyvät viiveiden pituudet kaupan koon perusteella, sekä muista lykkäämisen edellytyksistä.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin vielä, että ennen kuin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi päättää käyttää 5 momentissa tarkoitettua poikkeusmahdollisuutta, sen on saatava Rahoitustarkastuksen lupa järjestelyille, joilla tietojen julkistamista lykätään. Järjestelyt voivat kaupankäynnin sääntöjen ohella kohdistua esimerkiksi tietojärjestelmiin. Järjestelyistä olisi tiedotettava yleisölle. Säännökset perustuvat direktiivin 30 artiklan 2 kohdan kolmanteen virkkeeseen.

**7 §. Kauppojen selvitys.** Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta järjestää kauppojen selvitys ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän oikeudesta valita selvitysyhteisö. Lainkohta olisi samansisältöinen kuin vastaava julkista kaupankäyntiä koskeva säännös 3 luvun 21 §:ssä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta järjestää kaupoista johtuvien velvoitteiden määrittäminen ja toteuttaminen asianmukaisesti. Monenkeskisessä kaupankäynnissä voidaan käydä kauppaa hyvin erityyppisillä arvopapereilla, joten järjestelyiden asianmukaisuuden harkinta on tapauskohtaista. Laista ei johtuisi velvoitetta liittää kaupankäynnin kohteeksi otettavia arvopapereita arvo-osuusjärjestelmään ja kauppojen selvitys voitaisiin toteuttaa muualla kuin laissa tarkoitetussa selvitysyhteisössä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden mukaisesti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voisi arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden määrittämiseksi ja toteuttamiseksi käyttää muuta selvitys- tai talletuslaitosta kuin arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä. Lainkohdasta johtuisi, että monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voisi selvittää kaikki kaupat tai osan niistä muualla kuin Suomessa. Samoin kuin julkisen kaupankäynnin osalta, muun selvitys- ja talletuslaitoksen käyttämisen edellytyksenä olisi, että kaupankäynnin järjestäjän ja selvitys- ja talletuslaitosten välillä on sellaiset yhteistoimintajärjestelyt, kuten tehokkaat ja luotettavat tieto-

liikenneyhteydet, joiden käyttö ei vaaranna monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuutta.

Ehdotettu säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 35 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltio ei saa kieltää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää käyttämästä myös muuta kuin kotimaista selvitysyhteisöä, keskusvastapuolta tai selvitysjärjestelmää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta ilmoittaa Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille muutoksista 1 momentissa tarkoitetuissa järjestelyissä. Ilmoitus on tarpeen 4 momenttiin sisältyvän Rahoitustarkastuksen kieltovaltuuden takia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin direktiivin 35 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, että Rahoitustarkastus voisi kieltää järjestelyt ulkomaisen selvitysyhteisön kanssa vain, jos se todennäköisesti vaarantaisi monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuuden.

**8 §. Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät.** Pykälässä säädettäisiin kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävistä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 26 artiklan mukaisesti. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin velvoitteesta huolehtia kaupankäyntimenettelyn markkinavalvonnasta.

Pykälän 2 momentin mukaan kaupankäynnin järjestäjällä olisi velvollisuus ilmoittaa Rahoitustarkastukselle, jos sääntöjä rikotaan merkittävästi tai kaupankäyntiin liittyy poikkeavia piirteitä, joihin voi liittyä markkinoiden väärinkäyttöä, kuten kurssin vääristämistä tai sisäpiirintiedon hyväksikäyttöä. Sääntöjen rikkomisen osalta ilmoitusvelvollisuus ei koskisi sellaisia vähämerkityksellisiä sääntörikkomuksia, jotka oikaistaan välittömästi ja asiointi muutoinkin korjaantuu kaupankäynnin järjestäjän harjoittaman tavanomaisen markkinavalvonnan keinoin.

**9 §. Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen.** Pykälässä säädettäisiin kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta keskeyttää tai lopettaa kaupankäynti. Lainkohta perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 14 artiklan 7 kohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan kaupankäynti olisi keskeytettävä tai lopetettava, kun se on

tarpeen kaupankäynnistä annettujen säännösten tai määräysten, kaupankäynnin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi. Kaupankäynnin keskeyttäminen tulisi erottaa lyhytaikaisista kaupankäyntitauoista. Tällaisista lyhytaikaisista tauoista voitaisiin kuitenkin ottaa määräyksiä kaupankäyntimenettelyn sääntöihin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta välittömästi julkistaa päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta ja sen ilmoittamisesta Rahoitustarkastukselle. Tieto keskeyttämisestä tai lopettamisesta voitaisiin julkistaa esimerkiksi julkaisemalla tieto kaupankäynnin järjestäjän kaupankäyntijärjestelmässä, Internet-verkkosivulla tai lehdistötiedotteella. Pykälän 3 momentissa viitattaisiin ehdotetun 7 luvun 1 a §:n mukaiseen Rahoitustarkastukselle annettavaan oikeuteen määrätä kaupankäynnin keskeyttämisestä ja luvun 2 §:n mukaiseen markkinaoikeuden valtuuteen määrätä kaupankäynnin lopettamisesta.

**10 §. Kaupankäynnin markkinointi.** Pykälässä säädettäisiin kaupankäynnin markkinoinnista. Kaupankäyntiä ei saisi markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai muuten harhaanjohtavia tietoja. Markkinoinnissa ei saisi myöskään käyttää hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä. Kaupankäyntiä markkinoitaessa oli tehtävä erityisesti selväksi, että kysymyksessä ei ole julkinen kaupankäynti. Varsinkin silloin, kun monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi otetaan niin sanottuja listaamattomia arvopapereita, olisi korostettava, etteivät nämä arvopaperit välttämättä täytä samoja vaatimuksia kuin julkisen kaupankäynnin kohteeksi otetut arvopaperit.

**11 §. Meklarilistan säännöt.** Pykälässä säädettäisiin meklarilistan säännöistä. Kaupankäynnin järjestäjä voisi ylläpitää erillistä meklarilistaa tietyistä arvopapereista, joiden liikkeeseenlaskijat ovat sitoutuneet noudattamaan tälle listalle pääsyyn ja sillä oloon liittyviä velvoitteita. Pykälässä säädettäisiin lisävaatimuksista, jotka kaupankäynnin järjestäjän olisi otettava sääntöihin.

Pykälän 1 kohdan mukaisesti säännöissä olisi määrättävä, millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopapereiden liik-

keeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamiseksi tai sääntöihin perustuvien velvoitteiden noudattamiseksi tai muuten asetetaan. Tältä osin kaupankäynnin järjestäjän olisi määriteltävä säännöissään tietyt laatuvaatimukset, jotka kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden ja niiden liikkeeseenlaskijoiden olisi vähintään täytettävä.

Pykälän 2 kohdan mukaan säännöissä olisi määrättävä, miten ja missä menettelyssä arvopapereita ja niiden liikkeeseenlaskijoita koskevat tiedot julkistetaan. Meklarilistan osalta lähtökohtana olisi, että lain tasolla säädettäisiin ainoastaan liikkeeseenlaskijoita koskevasta jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Asiasta säädettäisiin luvun 13 §:ssä. Sitä vastoin säännöllisen tiedonantovelvollisuuden, kuten osavuositarkastusten laatimisen ja muun vastaavan tiedottamisen tarkempi sääntely, jäisi määrättäväksi kaupankäynnin järjestäjän säännöissä. Kaupankäynnin järjestäjä voisi esimerkiksi määrätä säännöissään, että tietyiltä osin liikkeeseenlaskijoiden tiedottamiseen sovelletaan 2 luvun säännöksiä säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta. Tällaisessa tapauksessa kysymys olisi kuitenkin sopimusoikeudellisesta järjestelystä, eikä säännöllisen tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta tässä tapauksessa johtuisi esimerkiksi rikosoikeudellista vastuuta. Kaupankäynnin järjestäjän olisi säännöissään kuitenkin määrättävä sääntöjen rikkomisesta seuraavista kurinpitomaksuista tai muista sopimusrikkomuksen seuraamuksista.

Pykälän 3 kohdan mukaan säännöissä olisi määrättävä, miten niin sanottu yhtiöesite laaditaan ja julkistetaan tilanteissa, joissa lain 2 luvusta ei johdu määrämuotoisen esitteen julkistamisvelvoitetta. Tällaisia tilanteita olisivat lähinnä ne, joissa arvopaperi haetaan kaupankäynnin kohteeksi ilman, että sitä samalla tarjotaan lain tarkoittamalla tavalla yleisölle.

Pykälän 4 kohdan mukaan säännöissä olisi määrättävä, mitä seuraamuksia meklarilistan sääntöjen rikkomisesta voi liikkeeseenlaskijoille ja kaupankäyntiosapuolille seurata.

**12 §. Arvopaperin ottaminen meklarilistalle.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperin ottamisesta meklarilistalle. Pykälän 1 momentin



mukaan arvopaperi voitaisiin ottaa kaupankäynnin kohteeksi ainoastaan liikkeeseenlaskijan nimenomaisesta hakemuksesta. Kaupankäynnin kohteeksi ottaminen edellyttäisi, että arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta on saatavissa riittävästi tietoa, jonka perusteella kaupankäynti voidaan järjestää luotettavasti.

Meklarilistalle kaupankäynnin kohteeksi ottamisen vaatimukset olisivat julkista kaupankäyntiä kevyemmät. Kaupankäynnin kohteeksi voitaisiin esimerkiksi ottaa yksityisten osakeyhtiöiden arvopapereita. Arvopapereita ei tarvitsisi myöskään lain velvoittamana liittää arvo-osuusjärjestelmään. Luvun 13 §:stä ja meklarilistan säännöistä kuitenkin johtuisi, että arvopaperin liikkeeseenlaskijalla olisi sijoittajia kohtaan jatkuva tiedonantovelvollisuus, jonka mukaan liikkeeseenlaskijan on julkistettava markkinoille jatkuvasti sellaiset liikkeeseenlaskijaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sen arvopaperin arvoon. Tästä ja luvun 11 §:n 1 momentin 1 kohdan sääntövaatimuksesta seuraisi käytännössä, että ainoastaan sellaisten yritysten, jotka voivat nämä tiedot luotettavasti julkistaa, arvopaperi voitaisiin ottaa kaupankäynnin kohteeksi. Ennen arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnin järjestäjän olisi tämän vuoksi varmistuttava, että esimerkiksi yrityksen talousseuranta- ja raportointijärjestelmät ovat luotettavat, jotta arvopaperin arvoon vaikuttava tieto voidaan saattaa luotettavasti sijoittajien ja markkinapaikan tietoon. Lisäksi 11 §:stä seuraisi, että kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta olisi laadittava ja julkistettava niin sanottu yhtiöesite, jos arvopapereista ei tarvitse julkistaa lain 2 luvussa tarkoitettua esitettä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta tehdä kirjallinen sopimus kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta kaupankäynnin järjestäjän kanssa. Sopimuksessa olisi sitouduttava noudattamaan kaupankäyntimenettelyn sääntöjä.

**13 §.** *Arvopaperin arvoon vaikuttavat tiedot.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistalle otetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Liikkee-

seenlaskija olisi velvollinen ilman aiheetonta viivytystä julkistamaan kaikki sellaiset liikkeeseenlaskijaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan kyseisen arvopaperin arvoon. Vaikka monenkeskinen kaupankäynti meklarilistalla on ensisijaisesti tarkoitettu perustumaan kaupankäynnin järjestäjän itsesääntelyyn, laintasoiseen vähimmäissääntelyyn perustuvaa jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta voidaan pitää perusteltuna erityisesti arvopaperimarkkinoiden luotettavan toiminnan ja sijoittajansuojan kannalta. Koska meklarilistalle otettua arvopaperia koskevan sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltä sovellettaisiin kaupankäyntiin meklarilistalle otetulla arvopaperilla, myös oikeusvarmuuteen liittyvät seikat puoltavat lain tasolla asetettua jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta. Säännöksen tulkinnassa olisi otettava huomioon se, että meklarilistalla kaupankäynnin kohteena olevat yhtiöt tulisivat monissa tapauksissa poikkeamaan esimerkiksi kooltaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevista yhtiöistä. Säännöksen mukaista tiedonantovelvollisuutta tulisi siksi lähtökohtaisesti arvioida 2 luvun 7 §:n tiedonantovelvollisuutta lievemmin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että meklarilistan säännöissä on määrättävä tarkemmin siitä, mitä tietoja arvopaperin liikkeeseenlaskijan on 1 momentin nojalla julkistettava. Momentin mukaan säännöissä olisi myös otettava huomioon kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien, niiden liikkeeseenlaskijoiden ja arvopapereilla käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat. Kaupankäynnin järjestäjän tulisikin säännöissään pyrkiä tämentämään 1 momentissa säädetyin jatkuvan tiedonantovelvollisuuden sisältöä esimerkiksi erilaisin esimerkein. Säännöissä voitaisiin myös ottaa huomioon muun muassa arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden erityispiirteet, kuten kaupankäynnin kohteena olevien liikkeeseenlaskijoiden pieni koko tai esimerkiksi se, että kaupankäyntimahdollisuutta tarjotaan vain ammattimaisille asiakkaille tai muille ammattimaisille sijoittajille.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain 2 luvun 7 §:n 4 momenttia vastaavasti, että tiedonantovelvollisuus ei koskisi eräitä julkisyhteisöjä.

**14 §. Julkinen ostotarjous.** Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistalla sovellettaisiin julkisia ostotarjouksia koskevia ydinperiaatteita. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin julkista kaupankäyntiä vastaavasti tasapuolisen kohtelun vaatimuksesta. Tehtäessä julkinen ostotarjous meklarilistalle otetuista osakkeista tai niihin oikeuttavista arvopapereista sannotujen arvopaperien haltijoita on kohdeltava tasapuolisesti eikä osakkeenomistajia tai muita arvopaperien haltijoita saa asettaa eriarvoiseen asemaan. Momentin sisältö vastaisi lain 6 luvun 2 §:ssä säädettyä.

Pykälän 2 momentissa asetettaisiin ostotarjouksen tekijälle yleinen tarjousta koskeva tiedonantovelvollisuus. Toisin kuin lain 6 luvussa, joka koskee vain julkista kaupankäyntiä, ostotarjouksen tekijältä ei vaadittaisi määrämuotoisen tarjousasiakirjan laatimista eikä Rahoitustarkastuksen hyväksyntää sen julkistamiselle. Koska meklarilistalle otettavien arvopaperin liikkeeseenlaskijat ja näistä arvopapereista tehtävät ostotarjoukset ovat todennäköisesti huomattavasti pienempiä kuin liikkeeseenlaskijat ja vastaavat tarjoukset julkisessa kaupankäynnissä, olisi lain 6 luvun säännösten soveltaminen kokonaisuudessaan liian raskas tälle markkinalle. Siksi tarjous olisi vapaamuotoinen ja sen riittävyyden arviointi tehtäisiin tapauskohtaisesti. Tiedot olisi kuitenkin aina annettava hyvää arvopaperimarkkinatapaa noudattaen selkeästi ja yksiselitteisessä muodossa siten, että arvopaperin haltijat voivat sen perusteella tehdä perustellun arvion ostotarjouksesta.

Pykälän 3 momentin mukaan ostotarjouksen tekijän olisi julkistettava tarjouksensa ja toimitettava se tiedoksi arvopapereiden haltijoille, kaupankäynnin järjestäjälle ja Rahoitustarkastukselle. Tarjous olisi toimitettava Rahoitustarkastukselle ainoastaan tiedoksi ja valvontaa varten, mutta sen toimittamiseen ei liittyisi muodollista hyväksymismenettelyä. Lisäksi vaadittaisiin, että tarjouksen tekijällä on taloudelliset edellytykset tarjouksen tekemiseen.

Pykälän 4 momentin mukaan ostotarjoukseen sovelletaan soveltuvien osin mitä 6 luvun 12 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään tarjousvastikkeen määrittämisestä ja 6 luvun 13 §:ssä hankinnoista tarjousaikana ja sen

jälkeen. Tarjousvastiketta koskevalla säänteilyllä pyritäisiin varmistamaan tasapuolisen kohtelun vaatimuksen toteutuminen.

#### 4 luku

#### **Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen**

**1 §. Hyvä tapa arvopaperikaupassa ja sijoituspalvelun tarjoamisessa.** Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritys toimii rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaidensa etujen mukaisesti tarjotessaan näille sijoituspalvelua ja tarvittaessa oheispalvelua ja noudattaa erityisesti direktiivin 19 artiklan 2—8 kohdassa määritettyjä periaatteita (19 artikla 1 kohta). Kaiken tiedon, mainonta mukaan lukien, jonka sijoituspalveluyritys osoittaa asiakkaalle, on oltava asiallista, selkeää eikä se saa olla harhaanjohtavaa. Mainonnan on oltava tunnistettavissa mainonnaksi (19 artikla 2 kohta).

Voimassa olevan 4 luvun 1 §:ssä säädetään, ettei arvopaperien kaupassa ja sijoituspalvelun tarjoamisessa saa käyttää hyvän tavan vastaista menettelyä. Ehdotettu pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa pykälää täydennettynä siten, ettei myöskään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua oheispalvelun tarjoamisessa saisi käyttää hyvän tavan vastaista menettelyä. Arvopaperien kaupassa velvollisuus noudattaa hyvää tapaa koskisi edelleen kaikkia arvopaperikaupan osapuolia eli myyjiä, ostajia ja arvopaperinvälittäjiä. Velvollisuus koskisi myös julkisen ostotarjouksen tekijää.

Hyvän tavan noudattamisen katsotaan sisältävän vaatimuksen siitä, että sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan etujen mukaisesti. Hyvään tapaan kuuluu asianmukaisen tiedon antaminen asiakkaalle ajoissa siten, että tällä on riittävästi aikaa tiedon lukemiseen ja ymmärtämiseen ennen sijoituspäätöksen tekemistä. Momentissa säädettäisiin lisäksi, ettei arvopaperikaupassa ja sijoituspalvelun tai oheispalvelun

tarjoamisessa saa käyttää muuten sopimaton-  
ta menettelyä.

Pykälän 2 momentissa kiellettäisiin totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon antaminen sijoitus- ja oheispalvelun markkinoinnissa. Pykälän 1 ja 2 momentin vaatimukset olisivat yhdenmukaiset 2 luvun 1 §:ssä säädettyjen vaatimusten kanssa, jotka koskevat arvopaperien markkinoinnissa noudatettavaa menettelyä. Kyseiseen pykälään on sisällytetty sopimattomuuskriteeri, jotta eri lakien, kuten kuluttajansuojalain (38/1978) ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978), vaatimukset hyvän tavan mukaiselle menettelylle pysyisivät oikeuskäytännössä yhtenäisinä (HE 157/1988 vp, LaVL 2/1988vp, PaVM n:o 1/1989 vp).

Pykälän 2 momentissa säädettävä markkinoinnin harhaanjohtavuuskielto edellyttää, että asiakkaille sijoitus- ja oheispalvelusta annettavat tiedot ovat asiallisia ja selkeitä. Markkinoinnista olisi myös käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus. Vastaavat vaatimukset sisältyvät myös voimassa olevaan kuluttajansuojalakiin ja lakiin sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa.

Säännös edellyttäisi, että arvopaperinvälittäjän markkinointiaineiston vastaanottaja voi tarvittaessa selvittää, minkä yrityksen markkinointiaineistosta on kyse. Arvopaperinvälittäjän virallisen toiminimen ilmeneminen esimerkiksi mainoksista ei olisi kuitenkaan aina välttämätöntä, vaan joissakin tapauksissa arvopaperinvälittäjän tunnistamiseksi olisi riittävää, että asiakas saa tietoonsa konsernin, johon palvelun tarjoaja kuuluu. Tarkoituksena olisi, että velvollisuus yksilöidä arvopaperinvälittäjä riippuisi siitä, minkälaisesta markkinointiaineistosta olisi kyse. Esimerkiksi sijoituspalveluja kuvaavassa seikkaperäisessä esitteessä pitäisi mainita elinkeinonharjoittajan virallinen nimi, kun taas mielikuvamainonnan kaltaisessa lehti- tai muussa mainoksessa riittävää olisi niin sanotun brandi-nimen ilmoittaminen.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista maksuista ja muista

eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista. Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin III luvun kannustimia koskevan 1 jakson 26 artiklan sekä asiakkaille annettavia tietoja koskevan 2 jakson 27 artiklan ja 29 artiklan 7 ja 8 kohdan täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 19 artiklan mukaan artiklassa määrätty velvollisuudet eivät koske sijoituspalvelua, kun sitä tarjotaan osana rahoitustuotetta, johon sovelletaan muita luottolaitoksiin ja kulutusluottoihin liittyviä yhteisöläinsäädännön säännöksiä tai yhteisiä eurooppalaisia normeja ja asiakkaiden riskien arvioinnin tai tietoja koskevien vaatimusten osalta (19 artikla 9 kohta). Artiklassa tarkoitettu palvelu voi Suomessa kuulua luottolaitostoiminnasta annetun lain tai kuluttajansuojalain kulutusluottoja koskevan 7 luvun alaan. Jos palvelu esimerkiksi käsittää luoton tarjoamisen, joka kuuluu luottolaitostoiminnasta annetun lain tai kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan, palveluun sovelletaan näiden lakien säännöksiä asiakkaiden riskien arvioinnista ja tietovaatimuksista.

Pykälä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 19 artiklan 1, 2 ja 9 kohtaa sekä komission direktiivin 26 ja 27 artiklaa ja 29 artiklan 7 ja 8 kohtaa.

**2 §. Sopimus sijoituspalvelusta.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 4 luvun 2 §:ää vastaavasti sijoituspalvelun tarjoamista koskevan sopimuksen tekemisestä kirjallisesti siten, että siitä käyvät ilmi osapuolten oikeudet ja velvollisuudet ja muut tarjottuun palveluun liittyvät sopimuksen ehdot. Sopimuksen ehdot voisivat sisältyä sopimukseen liitettäviin vakioehtoihin. Merkintäpaikkana toimimisessa merkintälomakkeen allekirjoittaminen täyttäisi pykälän vaatimuksen sopimuksesta.

Sopimuksen muotovaatimukseen sovelletaan lakia tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta (458/2002). Tämän lain 12 §:n mukaan silloin, kun sopimus on lain mukaan tehtävä kirjallisesti, vaatimuksen täyttää myös sellainen sähköinen sopimus, jonka sisältöä ei voida yksipuolisesti muuttaa ja joka säilyy osapuolten saatavilla. Sopimuksen allekirjoittamiseen sovelletaan, mitä sähköis-

tä allekirjoituksista erikseen säädetään. Informatiivisuuden vuoksi pykälässä olisi viittaus tähän lainkohtaan.

Momentin mukaan vaatimus kirjallisen sopimuksen tekemisestä ei kuitenkaan koskisi arvopaperinvälittäjää, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai joka tarjoaa sijoituspalvelua ammattimaiselle asiakkaalle. Säännös vastaa komission direktiivin 39 artiklaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että muita sijoituspalveluja kuin sijoitusneuvontaa ensimmäisen keran direktiivin soveltamispäivän jälkeen uudelle ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjoava sijoituspalveluyritys tekee asiakkaan kanssa kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla sopimuksen, jossa määritetään sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan keskeiset oikeudet ja velvollisuudet.

Pykälän 2 momentissa kiellettäisiin hyvän tavan vastaisen tai asiakkaan kannalta kohutuuttoman ehdon käyttäminen sopimuksessa. Säännös vastaa voimassa olevan 4 luvun 2 §:n 2 momentin säännöstä.

Pykälä vastaa rahoitusvälineiden markkinat-direktiivin 19 artiklan 1 ja 7 kohtaa ja komission direktiivin 39 artiklaa.

**3 §. Asiakasta koskevat tiedot.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin asiakkaalta hankittavista tiedoista silloin, kun arvopaperinvälittäjä tarjoaa asiakkaalle sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa. Arvopaperinvälittäjän olisi ennen palvelun tarjoamista hankittava riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai arvopapereita koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoituspalvelua koskevista tavoitteista. Tietojen hankkiminen on tarpeen, jotta arvopaperinvälittäjä voisi arvioida sijoituspalvelun tai arvopaperin soveltuvuutta asiakkaalle. Lain 10 lukuun otettavien viittaussäännösten johdosta momentissa säädetty velvollisuus koskisi myös johdannaissopimusten soveltuvuuden arviointia asiakkaalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tiedoista, jotka arvopaperinvälittäjän on pyydettävä asiakkaalta silloin, kun arvopaperinvälittäjä tarjoaa asiakkaalle muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sijoituspalvelua. Arvopaperinvälittäjän olisi pyydettävä ennen palvelun tarjoamista asiakkaalta tiedot tämän kyseistä arvopapereita tai sijoituspalvelua koskevasta

sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko sijoituspalvelu tai arvopaperi asiakkaalle soveltuva. Jos arvopaperinvälittäjä saamansa tiedon perusteella katsoo, ettei arvopaperi tai sijoituspalvelu ole asiakkaalle soveltuva, sen olisi ilmoitettava tästä asiakkaalle. Ilmoitus voitaisiin tehdä vakiomuotoisena.

Jos asiakas kieltäytyy antamasta 2 momentissa tarkoitettuja tietoja tai jos hän ei anna riittäviä tietoja sijoituskokemuksestaan tai -tietämyksestään, arvopaperinvälittäjän olisi annettava asiakkaalle ilmoitus siitä, ettei se tässä tapauksessa voi arvioida arvopaperin tai palvelun soveltuvuutta asiakkaalle. Tämä ilmoitus voitaisiin tehdä vakiomuotoisena.

Lain 10 lukuun otettavien viittaussäännösten johdosta 2 momentissa säädetty velvollisuus koskisi myös johdannaissopimusten soveltuvuuden arviointia asiakkaalle.

Pykälän 3 momentin mukaan 2 momentissa säädettyä menettelyä tietojen hankkimisesta ja soveltuvuuden arvioinnista ei tarvitsisi noudattaa, jos on kysymys asiakkaan aloitteesta tarjottavasta palvelusta, joka koostuu pelkästään asiakkaan toimeksiantojen toteuttamisesta tai niiden välittämisestä ja edellyttäen, että palvelut liittyvät niin sanottuihin yksinkertaisiin arvopapereihin. Momentin mukaan yksinkertaisia arvopapereita olisivat julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena tai niitä muussa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet (1 kohta), rahamarkkinavälineet (2 kohta), joukkovelkakirjat ja muut vastaavat velkainstrumentit, joihin ei sisälly johdannaissopimuksen ominaisuutta (3 kohta), sijoitusrahastodirektiivin mukaiset rahasto-osuudet tai yhteissijoitusyritysten osuudet (4 kohta) ja muut yksinkertaiset arvopaperit, joista säädetään komission direktiivin 38 artiklassa (5 kohta). Edellytyksenä olisi lisäksi, että arvopaperinvälittäjä on ilmoittanut asiakkaalle, ettei se palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan tarjotun palvelun tai arvopaperin soveltuvuutta asiakkaan kannalta. Tämä ilmoitus voitaisiin antaa asiakkaalle vakiomuotoisena.

Momentin 5 kohdassa tarkoitettuja muita yksinkertaisia arvopapereita ovat komission direktiivin 38 artiklassa säädetty edellytykset täyttävät arvopaperit. Artiklan mukaan arvo-

paperi katsotaan yksinkertaiseksi, jos se täyttää seuraavat edellytykset:

a) se ei kuulu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 18 alakohdan c alakohdan tai liitteessä I olevan C osan 4—10 kohdan soveltamisalaan;

b) tarjolla on toistuvia tilaisuuksia sen luovuttamiseen, lunastamiseen tai muunlaiseen rahaksi muuttamiseen hintoihin, jotka ovat julkisesti markkinatoimijoiden saatavilla ja jotka ovat joko markkinahintoja tai liikkeeseenlaskijasta riippumattomien arvonmäärittäjäjärjestelmien saataville asettamia tai vahvistamia hintoja;

c) siihen ei liity minkäänlaista asiakkaalle aiheutuvaa tosiasiallista tai mahdollista maksuvelvoitetta, joka ylittäisi rahoitusvälineen hankintakustannukset;

d) sen ominaispiirteistä on julkisesti saatavilla riittävän kattavaa tietoa, ja kyseiset tiedot ovat todennäköisesti helposti ymmärrettävissä niin, että keskimääräinen ei-ammattimainen asiakas voi tehdä perustellun päätöksen siitä, toteuttaako hän kyseiseen rahoitusvälineeseen liittyvän liiketoimen.

Pykälän 3 momentin mukaan sijoitusrahastodirektiivin mukaiset rahasto-osuudet olisivat yksinkertaisia arvopapereita. Sijoitusrahastolain 12 luvussa tarkoitetun erikoissijoitusrahaston osuudet saattavat täyttää edellä mainitun artiklan edellytykset, jolloin myös niitä voitaisiin pitää yksinkertaisina arvopapereina.

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa tapahtuvaa kaupankäyntiä pidetään julkista kaupankäyntiä vastaavana, jos se täyttää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin III osaston säänneltyjä markkinointa vastaavat vaatimukset. Direktiivin mukaan komissio julkaisee listan tällaisista markkinapaikoista.

Pykälän 4 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset asiakkaalta pyydettyistä tiedoista ja tietojen pyytämisessä noudatettavista menettelytavoista. Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin III luvun soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointia koskevan 3 jakson 35—37 artiklan täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 19 artiklan 4—6 kohtaa ja komission direktiivin 35—38 artiklaa.

4 §. *Arvopaperinvälittäjän tiedonantovelvollisuus.* Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan asiakkaille on toimitettava ymmärrettävässä muodossa asianmukaista tietoa sijoituspalveluyrityksestä ja sen tarjoamista palveluista, rahoitusvälineistä ja ehdotetuista sijoitusstrategioista, toimeksiantojen toteuttamispaikoista sekä kuluista ja liitännäisistä veloituksista, jotta asiakkaat voivat kohtuullisesti ymmärtää tarjottavan sijoituspalvelun ja tietyn arvopaperityypin ominaispiirteet ja siihen sisältyvät riskit voidakseen tehdä perusteltuja sijoituspäätöksiä (19 artiklan 3 kohta). Arvopaperinvälittäjän on myös raportoitava asiakkaalleen riittävästi tälle tarjoamistaan palveluista (19 artiklan 8 kohta).

Pykälän 1—5 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän tiedonantovelvollisuudesta ei-ammattimaiselle asiakkaalle ennen sijoituspalvelua koskevan sopimuksen tekemistä tai sijoituspalvelun antamista sekä 6 momentissa annettua palvelua koskevasta arvopaperinvälittäjän raportointivelvollisuudesta. Pykälän 7 momentti sisältäisi informatiivisen säännöksen, jonka mukaan arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta antaa tietoja ammattimaiselle asiakkaalle määrättäisiin momentin nojalla annettavissa Rahoitustarkastuksen määräyksissä.

Lain 10 lukuun otettavien viittaussäännösten johdosta pykälä koskisi myös johdannais-sopimuksia ja tietoja niistä kuten niiden luonteesta ja riskeistä annettavia tietoja.

Pykälän 1 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä tiedoksi sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot arvopaperinvälittäjästä ja sijoituspalvelusta. Tiedot olisi annettava siten hyvissä ajoin, että asiakkaalla on kohtuullisesti aikaa perehtyä tietoihin ja ymmärtää tarjottavan sijoituspalvelun ominaispiirteet.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tiedoista, jotka ei-ammattimaiselle asiakkaalle on toimitettava hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista. Asiakkaalle olisi annettava tiedot arvopaperinvälittäjäs-

tä ja arvopaperinvälittäjän tarjoamista palveluista, palvelun kohteena olevista arvopapereista ja niihin liittyvistä riskeistä, sijoitusstrategioista, jos niitä on ehdotettu, ja niiden riskeistä, toimeksiantojen toteuttamiskoista, asiakasvarojen säilyttämisestä ja sijoituspalveluun liittyvistä kuluista ja palkkioista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta ilmoittaa asiakkaalle 2 momentissa tarkoitettujen tietojen olennaisista muutoksista.

Pykälän 4 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi annettava 1—3 momentissa tarkoitettut tiedot asiakkaalle pysyvällä tavalla siten kuin 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa säädetään. Vaihtoehtoisesti tiedot voitaisiin antaa asiakkaalle tämän suostumuksella sähköisesti arvopaperinvälittäjän verkkosivuilla ilman, että tiedot on osoitettava asiakkaalle henkilökohtaisesti, jos tietojen antaminen tällä tavalla on asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja tiedot olisivat asiakkaan saatavilla asianmukaisen ajan. Arvopaperinvälittäjän olisi ilmoitettava asiakkaalleen sähköisesti verkkosivujen osoite ja tietojen sijainti kyseisillä sivuilla. Tietojen tulisi olla ajan tasalla ja niiden olisi oltava asiakkaan saatavilla jatkuvasti niin pitkän ajan kuin asiakkaan voidaan kohtuudella odottaa tarvitsevan niihin tutustumiseen.

Tietojen antaminen 4 momentissa tarkoitettulla tavalla verkkosivuilla olisi asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä, jos asiakkaalla on säännöllinen pääsy Internetiin ja asiakas on tämän osoittanut esimerkiksi antamalla sähköpostiosoitteensa liiketoiminnan toteuttamista varten.

Pykälän 5 momentti koskisi tietojen antamista ei-ammattimaiselle asiakkaalle silloin, kun sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus tehdään asiakkaan pyynnöstä etäviestintä käyttäen. Etäviestimellä tarkoitetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua etäviestintä. Jos 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei voitaisi antaa 4 momentissa tarkoitettulla tavalla ennen sopimuksen tekemistä, momentissa edellytetyt tiedot olisi annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Jos 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ei voitaisi antaa ennen palvelun

antamista, momentissa edellytetyt tiedot olisi annettava viipymättä sen jälkeen, kun palvelun antaminen on aloitettu.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta antaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle riittävät tiedot tälle annetusta palvelusta, kuten tiedot asiakkaan lukuun suoritetuista liiketoimista ja palveluista ja niiden kustannuksista sekä arvopaperinvälittäjän hallussa olevista asiakkaan rahavaroista ja muusta omaisuudesta.

Pykälän 7 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset ei-ammattimaisille asiakkaalle annettavista tiedoista ja tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista sekä arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta antaa tietoja ammattimaiselle asiakkaalle. Määräykset tietojen antamisesta ei-ammattimaiselle asiakkaalle koskisivat komission direktiivin III luvun 2 jaksossa tarkoitettuja asiakkailla arvopaperinvälittäjästä ja sen tarjoamista palveluista annettavia tietoja (30 artikla), rahoitusvälineistä annettavia tietoja (31 artikla), asiakkaan rahoitusvälineiden ja varojen säilyttämisestä annettavia tietoja (32 artikla), tietoja kuluista ja liitännäisistä maksuista (33 artikla) ja direktiivin 85/611/ETY mukaisesti laadittuja tietoja (34 artikla). Määräykset koskisivat myös komission direktiivin III luvun asiakasraportointia käsittelevässä 4 jaksossa tarkoitettua muiden kuin omaisuudenhoitoon liittyvien toimeksiantojen toteuttamiseen liittyvää raportointivelvollisuutta (40 artikla), omaisuudenhoitoon liittyvää raportointivelvollisuutta (41 artikla), ei-ammattimaisia asiakkaita koskevaa erityistä raportointivelvollisuutta (42 artikla) ja asiakkaan rahoitusvälineitä tai varojen säilyttämistä koskevaa raportointivelvollisuutta (43 artikla). Määräykset velvollisuudesta antaa tietoja ammattimaiselle asiakkaalle koskisivat komission direktiivin 29 artiklan 3 ja 4 kohdassa, 31 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja 32 artiklan 5 ja 6 kohdassa edellytetyjä tietoja. Komission direktiivin säännökset ammattimaiselle asiakkaalle annettavista tiedoista ovat luonteeltaan melko teknisluonteisia.

Ehdotus vastaa direktiivin 19 artiklan 3 ja 8 kohtaa ja komission direktiivin 29 artiklan 1 6 kohtaa sekä 30—34 ja 40—43 artiklaa.

**5 §. Toimeksiannon huolellinen toteuttaminen.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperivälittäjän velvollisuudesta toteuttaa asiakkaan toimeksiannot huolellisesti. Pykälää sovellettaisiin arvopaperinvälittäjään, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista. Komission direktiivin johdanto-osan 69. perustelukappaleen mukaa toimeksiantojen toteuttamisena voidaan myös pitää omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä arvopaperinvälittäjän asiakkaan kanssa. Pykälä perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 21 artiklaan.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Näitä ovat arvopaperin tai muun rahoitusvälineen hinta, toimeksiannon toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset, toimeksiannon toteutumisen nopeus ja toimeksiannon toteutumisen ja selvityksen todennäköisyys, toimeksiannon koko ja luonne sekä muut toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat (21 artiklan 1 kohta). Arvopaperinvälittäjän olisi kuitenkin noudatettava asiakkaan antamia ohjeita, jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon toteuttamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan arvopaperinvälittäjällä olisi oltava toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet menettelytavoista (englanniksi *order execution policy*), jotka sisältävät tiedot niistä kaupankäyntipaikoista, joissa arvopaperinvälittäjä toteuttaa toimeksiantoja sekä kaupankäyntipaikan valintaan vaikuttaneet tekijät. Tiedot olisi esitettävä kunkin arvopaperi- tai muun rahoitusvälinetyypin osalta. Toimintaperiaatteiden tulisi sisältää ne kaupankäyntipaikat, joissa arvopaperinvälittäjän on mahdollista saavuttaa asiakkaiden toimeksiantojen toteuttamisen kannalta säännönmukaisesti paras mahdollinen tulos (21 artiklan 2 ja 3 kohta).

Momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi seurattava toimintaperiaatteidensa asianmukaisuutta. Arvopaperinvälittäjän olisi muun muassa säännöllisesti arvioitava, sisältävätkö sen toimintaperiaatteet ne kaupankäyntipaikat, joissa arvopaperinvälittäjän on mahdollista saavuttaa asiakkaiden kannalta

säännönmukaisesti paras mahdollinen tulos (21 artiklan 4 kohta).

Pykälän 3 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi annettava asiakkaalle riittävät tiedot toimintaperiaatteistaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Asiakkaalle olisi annettava etukäteen tilaisuus hyväksyä toimeksiantonsa hoitamisessa noudatettava menettelytapa. Silloin, kun toimintaperiaatteet ovat olleet saatavilla ennen sijoituspalvelun tarjoamista, asiakkaan voidaan katsoa hyväksyneen toimeksiannon hoitamista koskevan menettelytavan. Asiakkaan olisi pyynnöstä saatava arvopaperinvälittäjältä jälkikäteen tiedot siitä, että arvopaperinvälittäjä on toteuttanut asiakkaan toimeksiannon toimintaperiaatteidensa mukaisesti (21 artiklan 5 kohta).

Momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi ilmoitettava toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista asiakkailleen (21 artiklan 4 kohta).

Pykälän 4 momentin mukaan, jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin tai niitä muussa valtiassa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella, olisi siihen saatava asiakkaan nimenomainen suostumus. Asiakkaan suostumus voi olla joko yleinen tai asiakas voi antaa sen kutakin liiketointa varten erikseen (21 artiklan 3 kohta).

Pykälän 5 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toimeksiannon toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä. Lisäksi rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan arvopaperinvälittäjän on toimitettava asiakkaiden toimeksiantoja hoitaessaan. Tarkastus direktiivin 45 artiklassa säädetään toimeksiantojen huolellisesta toteuttamisesta kyseisten sijoituspalvelujen osalta.

Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin III luvun 5 jakson toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat tarkemmat määräykset. Määräykset koskisivat toimeksiantojen toteuttamista koskevia kriteerejä (44 artikla), sijoituspalveluyrityksen velvoi-

tetta toimia asiakkaan etujen mukaisesti sen tarjotessa sijoituspalveluna omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä (45 artikla) sekä toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita (46 artikla).

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat-direktiivin 19 artiklan 1 kohtaa ja 21 artiklaa sekä komission direktiivin 44—46 artiklaa.

**6 §. Toimeksiantojen käsittely.** Pykälän 1 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, olisi hoidettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheutonta viivytystä. Arvopaperinvälittäjä ei saisi myöskään antaa tosien asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta toteuttaa asiakkaiden toimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä se, miten toimeksianto on annettu.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission antaman direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toimeksiantojen hoitamisessa noudatettavasta menettelystä. Momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission antaman direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset myös siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan arvopaperinvälittäjän on toimittava asiakkaiden toimeksiantoja hoitaessaan. Komission direktiivin 47—49 artiklassa säädetään toimeksiantojen käsittelystä kyseisten sijoituspalvelujen osalta.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 22 artiklan 1 kohtaa ja komission direktiivin 47—49 artiklaa.

**7 §. Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta arvopaperinvälittäjältä.** Pykälässä säädettäisiin toimeksiannon vastaanottamisesta toiselta arvopaperinvälittäjältä. Toimeksiannon välittänyt arvopaperinvälittäjä vastaisi muun muassa 4 luvun 4 §:ssä tarkoitettujen asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta ja asiakkaalle antamistaan suosituksista.

Toimeksiannon vastaanottava arvopaperinvälittäjä voisi toimia toimeksiannon välittäneeltä arvopaperinvälittäjältä saamiensa asiakasta koskevien tietojen ja toimeksiantoa koskevien ohjeiden mukaisesti ilman, että sillä olisi esimerkiksi selonottovelvollisuutta asiakasta koskevien tietojen osalta. Toimeksiannon vastaanottava arvopaperinvälittäjä vastaisi kuitenkin toimeksiannon toteuttamisesta 4 luvussa asetettujen velvollisuuksien, kuten luvun 5 §:n vaatimusten mukaisesti.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat-direktiivin 20 artiklaa.

**8 §. Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin direktiivin 22 artiklan 2 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta julkistaa asiakkaan rajahintatoimeksianto, jos arvopaperinvälittäjä ei voi markkinaolosuhteiden vuoksi toteuttaa sitä välittömästi (englanniksi *client limit order display rule*). Samalla siihen sisällytettäisiin soveltuvin osin direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 16 alakohdan mukainen rajahintatoimeksiannon määritelmä.

Velvollisuus julkistaa asiakkaan rajahintatoimeksianto koskee direktiivin mukaisesti vain säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita. Lisäksi momentin viimeisessä virkkeessä säädettäisiin direktiivin mukaisesti, ettei julkistamisvelvollisuutta ole, jos asiakas antaa arvopaperinvälittäjälle tästä nimenomaan poikkeavan ohjeen.

Pykälän 2 momentti perustuu direktiivin 22 artiklan 2 kohdan toiseen virkkeeseen. Sen mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että sijoituspalveluyritykset täyttävät rajahintatoimeksiannon julkistamisvelvollisuuden, jos ne välittävät toimeksiannon säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään. Välittäjän katsotaan täyttäneen velvoitteensa 1 momentin tarkoittamalla tavalla ainakin silloin, kun rajahintatoimeksianto välitetään markkinapaikan tarjouskirjassa julkistettavaksi. Tästä säädetään tarkemmin komission täytäntöönpanoasetuksen 31 ja 32 artiklassa. Lisäksi säädetään tarkemmin, millä muulla tavalla arvopaperinvälittäjä voi täyttää 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden. Lainsäädäntökokonaisuuden selkeyden



vuoksi momentissa viitattaisiin myös tältä osin komission asetukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin suuria toimeksiantoja koskevasta poikkeuksesta arvopaperinvälittäjän julkistamisvelvollisuuteen. Direktiivin 22 artiklan 2 kohdan kolmannessa virkkeessä edellytetään jäsenvaltioiden säätävän, että toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan poiketa velvollisuudesta julkistaa rajahintatoimeksianto, jos se on kooltaan suuri markkinalla tavanomaiseen verrattuna. Tästä poikkeuksesta säädettäisiin suoraan laissa. Lisäksi momentissa selvytyden vuoksi viitattaisiin siihen, että komission asetuksessa säädetään tarkemmin, kuinka kunkin osakkeen normaaliin markkinakoon verrattuna suuren toimeksiannon vähimmäiskoko määräytyy.

**9 §. Liiketoimet julkisessa kaupankäynnissä ja monenkeskisessä kaupankäynnissä.** Pykälässä säädettäisiin siitä, ettei pörssivälittäjien ja muiden arvopaperipörssissä toimivien välisiin liiketoimiin sovelleta luvun 1 §:n 2 ja 3 momentin, 2—6 §:n eikä 8 §:n menettelytapasäännöksiä silloin, kun liiketoimi toteutetaan julkisessa kaupankäynnissä. Säännös perustuu direktiivin 42 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan direktiivin 19, 21 ja 22 artiklan mukaisia velvoitteita ei sovelleta säännellyillä markkinoilla toteuttaviin liiketoimiin.

Pykälän 2 momentti sisältäisi 1 momenttia vastaavan säännöksen monenkeskisen kaupankäynnin osalta. Se perustuu direktiivin 14 artiklan 3 kohtaan. Sanamuoto poikkeaisi 1 momentista siksi, että monenkeskistä kaupankäyntiä voi järjestää myös arvopaperinvälittäjä, joka voi myös käydä kauppaa järjestämässään monenkeskisessä kaupankäynnissä.

**10 §. Kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuudet.** Pykälässä säädettäisiin kauppojen sisäisten toteuttajien velvollisuuksista.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta ilmoittaa ennakkoon Rahoitustarkastukselle, kun se aikoo aloittaa tai lopettaa toiminnan kauppojen sisäisenä toteuttajana. Ilmoitusvelvollisuus on tarpeen, jotta Rahoitustarkastus voisi täyttää komission asetuksen 21 artiklan 4 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistua, että suomalaisista sisäisistä toteuttajista pidetään julkista luetteloa. Ilmoitusvelvollisuus kos-

kee vain sellaisia sisäisiä toteuttajia, jotka käyvät kauppaa sellaisilla osakkeilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena direktiivin mukaisilla säännellyillä markkinoilla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvytyden vuoksi erikseen pykälän muiden säännösten soveltamisalasta. Toisin kuin 1 momentin ilmoitusvelvollisuus, nämä säännökset soveltuvat direktiivin 27 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti vain sellaisiin sisäisiin toteuttajiin, jotka toteuttavat toimeksiantoja osakkeilla, joilla on likvidit markkinat. Lisäksi artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti säännökset koskevat vain sellaisia liiketoimia, jotka ovat kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruisia.

Komission täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin, kuinka määritellään osakkeet, joilla on likvidit markkinat, ja kuinka niille määritellään tavanomainen markkinakoko. Lisäksi asetuksessa säädetään näiden tietojen julkistamisesta. Komission asetuksen 22 artiklan 1—3 kohdassa kuitenkin jätetään kansallista harkintavaltaa sen suhteen, mitä perusteita osakkeen markkinan likvidiiden määräytymisessä kansallisesti käytetään. Koska perusteiden valinta on jäsenvaltion vapaassa harkinnassa, pykälän 3 momentissa osoitettaisiin valtuutus päättää valinnasta valtiovarainministeriölle. Kysymyksessä on poliittisluonteinen päätös, eikä kysymys ole vähämerkityksellisestä teknisestä erityisasiantuntemusta vaativasta täytäntöönpanosääntelystä, joka sellaisena voitaisiin antaa Rahoitustarkastukselle.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi sisäisen toteuttajan velvollisuudesta julkistaa sitovia tarjouksia osakkeelle. Momentilla pantaisiin täytäntöön soveltuvin osin direktiivin 27 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta. Sisäinen toteuttaja voisi päättää, julkistaako se erikokoisia tarjouksia vai vain yhden tarjouksen. Tarjouksen ei tarvitse olla niin sanottu kaksipuolinen tarjous vaan pelkkä osto- tai myyntitarjous on riittävä. Tarjoustusten pitää hinnaltaan vastata osakkeen markkinatilannetta. Kooltaan tarjous voi olla enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruinen. Eriksin ei pantaisi täytäntöön direktiivin 27 artiklan 3 kohdan ensim-

mäisen alakohdan ensimmäistä virkettä ja saman kohdan toista alakohtaa, jotka koskevat sitä, milloin ja miten tarjous pitää julkistaa. Näistä seikoista säädetään myös komission asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa, 30 artiklassa ja 32 artiklassa. Lisäksi asetuksen 24 artiklassa säädetään tarkemmin momentissa tarkoitettusta tarjouksen markkinahintaisuudesta ja sisäisen toteuttajan velvollisuudesta säilyttää tiedot tarjouksistaan.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin lisäksi sisäisen toteuttajan oikeudesta milloin tahansa päivittää tarjouksensa ja poikkeuksellisesa markkinatilanteessa myös perua tarjouksensa. Säännöksillä pantaisiin täytäntöön direktiivin 27 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan toinen virke.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi direktiivin mukainen pääsääntö, jonka mukaan sisäinen toteuttaja on velvollinen toteuttamaan asiakkailta saamansa toimeksiantot julkistamansa tarjouksen mukaisesti. Näin ollen sisäinen toteuttaja ei saa esimerkiksi harkinnanvaraisesti antaa jollekin asiakkaalleen julkistamaansa tarjousta parempaa hintaa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön sekä direktiivin 27 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta että sen neljännen alakohdan ensimmäinen virke. Pykälän seuraavissa momenteissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksista tähän pääsääntöön. Momentissa ei viitattaisi erikseen direktiivin 21 artiklan mukaisiin menettelytapasäännöksiin (*best execution*), koska ne soveltuvat ilman eri säännöstä myös sisäisiin toteuttajiin.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin 27 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan toisen virkkeen mukaisesti poikkeuksesta sisäisen toteuttajan 5 momentin mukaiseen velvollisuuteen toteuttaa toimeksiannot tarjouksen mukaisella hinnalla. Ammattimaisen asiakkaan toimeksianto voitaisiin toteuttaa tarjoushintaa parempaan hintaan momentissa säädettävien edellytyksin. Komission asetuksen 26 artiklassa säädetään, että asiakkaan toimeksiantoa on pidettävä momentissa tarkoitettulla tavalla suurempana kuin yksityisjoittajan tavanomaista toimeksiantoa, jos se on määrältään yli 7 500 euroa.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin kahdesta muusta poikkeuksesta, jotka soveltuvat niin ikään vain ammattimaisten asiakkaiden

toimeksiantoihin. Sillä pantaisiin täytäntöön direktiivin 27 artiklan 3 kohdan viides alakohta. Samalla informatiivisuuden vuoksi viitattaisiin komission asetukseen, jossa säädetään tarkemmin näistä poikkeuksista.

Pykälän 8 momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 27 artiklan 6 kohdan ensimmäinen virke. Momentin säännökset soveltuvat tilanteessa, jossa asiakkaan toimeksianto on kooltaan suurempi kuin sisäisen toteuttajan ainoa tarjous tai, jos sisäinen toteuttaja on julkistanut useita tarjouksia, suurempi kuin sisäisen toteuttajan suurin tarjous.

Pykälän 9 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, kuinka sisäisen toteuttajan on toteutettava toimeksianto silloin, kun se on julkistanut erikokoisia tarjouksia ja asiakkaan toimeksianto on kooltaan tarjousten välissä. Momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 27 artiklan 6 kohdan toinen virke kuitenkin niin, ettei siinä erikseen viitata direktiivin 22 artiklan mukaisiin menettelytapasäännöksiin. Arvopaperimarkkinalain 4 luvun säännökset asiakkaiden toimeksiantojen käsittelystä soveltuvat luonnollisesti myös sisäisiin toteuttajiin.

Pykälän 10 momentissa säädettäisiin sisäisen toteuttajan oikeudesta päättää, mille asiakkaille se myöntää pääsyn tarjouksiinsa. Sanamuoto vastaisi direktiivin 27 artiklan 5 kohdan ensimmäinen virkkeen tulkinnanvaraista englanninkielistä sanamuotoa ”give access”. Tämän liiketoiminnallisen päätöksen olisi oltava direktiivin kohdan mukaisesti selkeä ja tasapuolinen. Direktiivin johdanto-osan 50. perustelukappaleessa täsmennetään, että päätös voidaan tehdä sen suhteen, annetaanko pääsy tarjouksiin ammattimaisille asiakkaille vai ei-ammattimaisille asiakkaille, mutta asiakasluokan sisällä asiakkaita ei saisi syrjiä. Lisäksi momentissa säädettäisiin sisäisen toteuttajan oikeudesta kieltäytyä taloudellisilla perusteilla asiakassuhteesta tai sen jatkamisesta. Esimerkkejä sellaisista taloudellisista perusteista direktiivin 27 artiklan 5 kohdan mukaan ovat asiakkaasta aiheutuva luotto-, vastapuoli- ja selvitysriski.

Pykälän 11 momentissa ehdotetaan säädettäväksi sisäisen toteuttajan oikeudesta rajoittaa liiketoimien lukumäärää riskinhallintamielessä. Momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 27 artiklan 6 kohta, mutta kohdan

viittausta direktiivin 22 artiklan mukaisiin menettelytapasäännöksiin ei sisällyttäisi erikseen tähän momenttiin.

Direktiivin 27 artiklan 4 kohdan säännöksiä toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta tarkistaa eräiden artiklan mukaisten säännösten noudattaminen ei ole tarpeellista panna erikseen täytäntöön. Lain 7 luvun 1 §:n nojalla Rahoitustarkastuksen tehtävänä on valvoa arvopaperimarkkinalain noudattamista yleensä.

**11 §.** *Arvopaperinvälittäjän velvollisuus julkistaa tietoja osakekaupoista.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi direktiivin 28 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukainen säännös arvopaperinvälittäjien velvollisuudesta julkistaa tietoja osakekaupoista silloin, kun kaupat tehdään markkinapaikan ulkopuolella. Tämä velvollisuus koskee vain kauppvoja osakkeilla, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla. Säännöksessä on kysymys, samalla tavalla kuin julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin kohdalla, niin sanotusta kaupan jälkeisestä läpinäkyvyydestä.

Pykälän 2 momentissa viitataan informatiivisuuden vuoksi komission täytäntöönpanoasetukseen, jossa säädetään 1 momentin velvollisuuden tarkemmasta sisällöstä. Luettelon 1 kohta viittaa asetuksen 27 artiklan 1—3 kohtaan, joissa säädetään tarkemmin julkistettavista tiedoista. Luettelon 2 kohta viittaa asetuksen 29 artiklan, jossa täsmennetään, missä ajassa tiedot kaupasta on viimeistään julkistettava eri tilanteissa. Luettelon 3 kohta viittaa asetuksen 30 artiklaan, jossa säädetään tarkemmin eri tavoista, joilla tiedot voidaan julkistaa. Luettelon 4 kohta viittaa asetuksen 32 artiklan edellytyksiin, jotka arvopaperinvälittäjän järjestelyn on täytettävä. Niihin sisältyy myös direktiivin 28 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen vaatimus siitä, että tietojen on oltava helposti ja kohtuullisin kustannuksin muiden markkinaosapuolten saatavilla. Luettelon 5 kohta viittaa asetuksen 27 artiklan 4 kohtaan, missä säädetään menettelystä, jossa sekä ostajana että myyjänä tai niiden lukuun toimivat eri arvopaperinvälittäjät.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin reaaliaikaiseen julkistamisvelvollisuuteen. Samalla tavalla kuin

julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin kohdalla, lykkäämismahdollisuus koskisi vain kauppvoja, jotka ovat kooltaan suuria kunkin osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna. Tämä kokoehdelytys täsmennetään komission täytäntöönpanoasetuksessa, johon momentissa informatiivisuuden vuoksi viitattaisiin.

**12 §.** *Eturistiriitatilanteiden hallinta.* Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan arvopaperinvälittäjän on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet havaitakseen eturistiriidat, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti sen asiakkaiden etuihin ja joita voi syntyä sijoitus- tai oheispalvelujen tarjoamisen yhteydessä (13 artiklan 3 kohta, 18 artiklan 1 kohta). Eturistiriitatilanteita voi syntyä esimerkiksi arvopaperinvälittäjän ja sen asiakkaan tai arvopaperinvälittäjän henkilökunnan ja sen asiakkaan välillä tai arvopaperinvälittäjän eri asiakkaiden välillä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Arvopaperinvälittäjän olisi eturistiriitatilanteen syntyessä kohdeltava asiakastaan hyvän tavan mukaisesti. Eturistiriitojen tunnistaminen ja ehkäiseminen edellyttäisi muun muassa tehokkaita ja riittäviä organisatorisia ja hallinnollisia toimenpiteitä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta ilmoittaa asiakkaalle eturistiriidasta, jos 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet eivät olisi riittäviä ehkäisemään sen syntymistä. Arvopaperinvälittäjä ei voisi suorittaa liiketoimintaa asiakkaan lukuun ennen kuin asiakkaalle on annettu riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai sen syistä. Tiedot eturistiriidasta olisi annettava asiakkaalle 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla.

Pykälän 3 momentin mukaan arvopaperinvälittäjällä tulisi olla toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista. Toimintaperiaatteiden on oltava kirjalliset.

Pykälän 4 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 3 momentissa tarkoitetuista menettelytavoista. Rahoitustarkastus antaisi komissi-

on direktiivin II luvun 4 jakson eturistiriitatilanteita koskevat tarkemmat määräykset. Määräykset koskisivat eturistiriitatilanteiden määrittelyä (21 artikla), eturistiriitatilanteita koskevia toimintaperiaatteita (22 artikla), eturistiriitatilanteen aiheuttavista sijoituspalveluista ylläpidettäviä tietoja (23 artikla) sekä sijoitustutkimusten laatimiseen ja levittämiseen liittyviä eturistiriitatilanteita ja niiden ehkäisemisessä noudatettavia toimintatapoja (24 ja 25 artikla).

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 3 kohtaa, 18 artiklaa ja komission direktiivin 21—25 artiklaa.

**13 §.** *Arvopapereita koskevien tutkimustietojen ja sijoitus suositusten esittäminen.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan 4 luvun 4 §:n 4 momenttia ja pykälän 2 ja 3 momentti voimassa olevan 4 luvun 10 §:ää.

**14 §.** *Asiakasvarojen säilyttäminen.* Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan 4 luvun 5 a §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Asiakkaan rahavarojen ja muun omaisuuden (*asiakasvarat*) säilytys, käsittely ja selvitys olisi järjestettävä luotettavalla tavalla. Asiakasvarojen säilytys, käsittely ja selvitys olisi myös järjestettävä niin, ettei ole vaaraa varojen sekoittumisesta arvopaperinvälittäjän omiin tai välittäjän toisen asiakkaan rahavaroihin tai muuhun omaisuuteen. Säännöstä sovellettaisiin kaikkeen arvopaperinvälittäjän harjoittamaan toimintaan. Säännös koskisi myös muuta arvopaperinvälittäjän hallussa olevaa asiakkaan omaisuutta kuin rahavaroja ja arvopapereita. Esimerkiksi arvopaperinvälittäjällä, joka tarjoaa sijoituspalveluna omaisuudenhoitoa, voi olla hallussaan asiakkaan rahavarojen ja arvopapereiden lisäksi muutakin asiakkaan omaisuutta. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 7 ja 8 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen, jolla on oikeus talletusten vastaanottamiseen, taikka hyväksytyyn rahamarkkinarahastoon. Hyväksytyllä rahamarkkinarahastolla tarkoitetaan komission direktiivin 18 artiklan 2 kohdassa määriteltyä sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävää tai muuta valvonnan kohte-

na olevaa rahastoa, joka täyttää kohdassa säädetyt vaatimukset. Komission direktiivin mukaan asiakkaalla on oikeus vastustaa rahavarojensa säilyttämistä hyväksytyssä rahamarkkinarahastossa (18 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta). Momentin mukaan arvopaperinvälittäjä voisi sijoittaa asiakkaan rahavarat hyväksytyyn rahamarkkinarahastoon vain, jos asiakas ei ole sitä kieltänyt.

Momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi noudatettava riittävää huolellisuutta talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja hyväksytyn rahamarkkinarahaston valitsemisessa. Arvopaperinvälittäjän olisi säännöllisesti seurattava edellä tarkoitettua säilyttäjän toiminnan asianmukaisuutta. Arvopaperinvälittäjän olisi riittävästi varmistettava, että keskuspankissa, talletuspankissa, ulkomaisessa luottolaitoksessa tai hyväksytyssä rahamarkkinarahastossa säilytetyt asiakkaan rahavarat säilytetään erillään arvopaperinvälittäjän rahavaroista. Tämä edellyttäisi erityisesti sitä, että asiakkaiden rahavarat säilytetään eri tilillä kuin arvopaperinvälittäjälle kuuluvat rahavarat, kuten niin sanotulla asiakasvarojen tilillä. Komission direktiivin 16 artiklan 3 kohdassa on kuitenkin otettu huomioon, että asiakkaan rahavarojen säilyttäminen erillisellä tilillä ei ole kansainvälisessä sijoittamisessa aina mahdollista. Tältä osin Rahoitustarkastus voisi antaa 5 momentin nojalla täydentäviä määräyksiä. Momentin ehdotus vastaa komission direktiivin 16 artiklan 1 kohdan e kohtaa ja 18 artiklaa.

Säännös kattaa voimassa olevaan lakiin sisältyvän vaatimuksen muun arvopaperinvälittäjän kuin talletuspankin velvollisuudesta pitää asiakkaan rahavarat myös kirjanpidossa erillään välittäjän omista varoista ja omaisuudesta. Tätä kirjanpitolakiin ja vakiintuneeseen käytäntöön perustuvaa vaatimusta ei tarkoiteta muutettavaksi.

Momentin mukaan arvopaperinvälittäjä, joka on talletuspankki, saisi kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille, jolloin tähän ei sovellettaisi momentin vaatimuksia. Ehdotus vastaa komission direktiivin 18 artiklan 1 kohdan toista alakohdtaa.

Pykälän 3 momentin mukaan arvopaperinvälittäjä voisi säilyttää asiakkaan arvopapereita ulkopuolisen säilyttäjän hallussa. Oike-

us ulkopuolisen säilyttäjän käyttämiseen on asiakassopimukseen sisältyvä keskeinen ehto, joka vakiintuneen käytännön mukaan kirjataan ei-ammattimaisten asiakkaiden kanssa tehtäviin sopimuksiin. Sopimuksessa olisi myös luontevaa ottaa huomioon komission direktiivin 32 artiklan 2 kohdassa asetetut vaatimukset, kuten ei-ammattimaiselle asiakkaalle annettavat tiedot ulkopuolisen säilyttäjän käyttämiseen liittyvistä vastuukysymyksistä. Arvopaperinvälittäjän olisi momentin mukaan noudatettava riittävää huolellisuutta ulkopuolisen säilyttäjän valitsemisessa. Sen olisi säännöllisesti myös seurattava säilyttäjän toiminnan asianmukaisuutta.

Momentin mukaan asiakkaan arvopaperit voitaisiin säilyttää vain Rahoitustarkastuksen tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista. Komission direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava ettei, jos arvopapereiden säilyttäminen toisen henkilön lukuun on erityisen sääntelyn ja valvonnan kohteena lainkäyttöalueella, jolla arvopaperinvälittäjän asiakkaan arvopapereiden säilyttämispaikaksi ehdottama ulkopuolinen säilyttäjä (kolmas osapuoli) sijaitsee, arvopaperinvälittäjä ei saa säilyttää kyseisiä arvopapereita tällaisella lainkäyttöalueella sellaisen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, joka ei ole tällaisen sääntelyn ja valvonnan kohteena (17 artiklan 2 kohta). Momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi riittävästi varmistuttava siitä, että asiakkaan arvopaperit, joita säilytetään ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, voidaan erottaa arvopaperinvälittäjän ja säilyttäjän omaisuudesta. Arvopaperinvälittäjän olisi varmistuttava, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan arvopaperit voidaan erottaa arvopaperinvälittäjälle tai kyseiselle säilyttäjälle kuuluvista arvopapereista siten, että ne on kirjattu ulkopuolisen säilyttäjän järjestelmissä eri säilytystileille. Komission direktiivin 16 artiklan 3 kohdassa on kuitenkin otettu huomioon, että asiakkaan arvopaperien säilyttäminen erillisellä säilytystilillä ei ole kansainvälisessä sijoittamisessa aina mahdollista, miltä osin Rahoitustarkastus voisi antaa 4 momentin nojalla täydentäviä määräyksiä. Momentin ehdotus vastaa komission direktiivin 16

artiklan 1 kohdan d kohtaa ja 17 artiklan 1 ja 2 kohtaa.

Komission direktiivissä säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä asiakkaan arvopapereita voidaan säilyttää ulkopuolisen säilyttäjän hallussa muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jossa ei säännellä arvopapereiden säilyttämistä toisen henkilön lukuun (17 artiklan 3 kohta). Näistä melko teknisluonteisista vaatimuksista ehdotetaan määrättäväksi 4 momentin nojalla annettavissa Rahoitustarkastuksen määräyksissä.

Lain 10 lukuun otettavien viittaussäännösten johdosta 3 momentin säännökset koskisivat soveltuvin osin myös asiakkaan tekemien tai asiakkaan lukuun tehtyjen johdannaissovimusten säilyttämistä.

Pykälän 4 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisestä.

Rahoitustarkastus antaisi komission direktiivin II luvun 3 jaksossa tarkoitettujen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat tarkemmat määräykset. Määräykset koskisivat asiakkaan rahoitusvälineiden ja varojen säilyttämistä (16–18 artikla).

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 7 ja 8 kohtaa ja komission direktiivin 16–18 artiklaa.

**15 §. Asiakkaan arvopaperien panttaaminen tai luovuttaminen.** Pykälän 1 momentin mukaan arvopaperinvälittäjä ei saisi omaan eikä toisen asiakkaan lukuun pantata tai luovuttaa toiselle asiakkaalle kuuluvaa arvopaperia ilman kyseisen asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta. Momentin mukaan asiakkaan suostumuksen olisi sisällettävä ehdot, joilla arvopaperinvälittäjä voi omaan tai toisen asiakkaan lukuun pantata tai luovuttaa asiakkaalle kuuluvia arvopapereita. Arvopaperien panttaaminen tai luovuttaminen olisi sallittua vain näiden ehtojen määrittämissä rajoissa. Jos toimenpide koskee ei-ammattimaisen asiakkaan arvopapereita, asiakkaan suostumus olisi saatava kirjallisesti. Jos sopimus sijoituspalvelusta on tehty 4 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla sähköisesti, asiakas voisi antaa suostumuksensa vastaavassa muodossa.

Momentissa mainituin edellytyksin arvopaperinvälittäjä voisi tehdä komission direktiivissä tarkoitettuja (2 artikla 8 kohta) ja komission asetuksessa määriteltyjä (2 artikla 10 kohta) arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia omaan tai toisen asiakkaan lukuun. Komission asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Sen mukaan arvopapereilla toteutettavalla rahoitustoimella tarkoitetaan osakkeiden lainaksi ottamista tai lainaksi antamista tai muiden rahoitusvälineiden lainaksiottamista tai -antamista, takaisinostosopimuksia ja käänteisiä takaisinostosopimuksia sekä *buy-sell* ja *sell-buy back* -sopimuksia. Ehdotuksen mukaan Rahoitustarkastus ei enää hyväksyisi lainaus- tai takaisinostosopimuksen ehtoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, ettei arvopaperinvälittäjä saa omaan tai toisen asiakkaan lukuun pantata tai luovuttaa asiakkaalle kuuluvia ulkopuolisen säilyttäjän pitämällä yhteistilillä (englanniksi *omnibus account*) säilytettäviä arvopapereita. Tämä olisi kuitenkin mahdollista, jos asiakas, jonka arvopapereita panttaus tai luovuttaminen koskee, ja jokainen asiakas, jonka arvopapereita säilytetään yhteistilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitettua suostumuksensa. Momentin mukaan arvopaperinvälittäjä saisi luovuttaa ja pantata yhteistilillä olevia arvopapereita myös silloin, kun sillä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan arvopapereihin, joka on antanut toimenpiteeseen 1 momentissa tarkoitettua suostumuksen.

Pykälän 3 momentin mukaan arvopaperinvälittäjän olisi säilytettävä riittävät tiedot 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Ehdotus vastaa komission direktiivin 19 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa. Sen mukaan mahdolliset tappiot on voitava kohdentaa asianmukaisesti, minkä vuoksi arvopaperinvälittäjän säilyttämiin tietoihin on sisällytettävä yksityiskohtaiset tiedot asiakkaasta, jonka ohjeiden mukaan rahoitusvälineitä on käytetty, ja tiedot käytettyjen rahoitusvälineiden määrästä kutakin suostumuksen antanutta asiakasta kohden.

Pykälän 4 momentin mukaan arvopaperinvälittäjä saisi kuitenkin sen estämättä, mitä pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään, pantata

tai luovuttaa sellaisen asiakkaalta pantiksi saamansa arvopaperin, josta pantinsaaja saa määrätä rahoitusvakuuslain mukaan. Säännös vastaa voimassa olevaan 4 luvun 5 §:n 1 momenttiin sisältyvää säännöstä ja ulotettaisiin koskemaan myös 2 momentissa tarkoitettuja tilanteita. Momentin mukaan arvopaperinvälittäjä saisi lisäksi pykälän 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan arvopaperin pantiksi selvitysyhteisölle tai selvitysosapuolelle arvopaperia koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi. Säännös vastaa voimassa olevan 4 luvun 5 a §:n 2 momenttia.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 7 kohtaa, komission direktiivin 2 artiklan 8 kohtaa ja 19 artiklaa.

**16 §. Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus.** Pykälä vastaa voimassa olevan 4 luvun 5 b §:ää.

**17 §. Vahingonkorvausvelvollisuus.** Pykälä vastaa voimassa olevan 4 luvun 5 c §:ää.

**18 §. Kaupparaportointi.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperinvälittäjien kaupparaportointivelvollisuudesta. Säännöksillä pannaan täytäntöön direktiivin 25 artiklan 3–5 kohdan säännökset arvopaperinvälittäjien velvollisuudesta raportoida toimivaltaiselle viranomaiselle toteuttamistaan arvopaperikaupoista. Direktiivin 25 artiklan täytäntöön panemiseksi tarpeelliset säännökset arvopaperinvälittäjien velvollisuudesta raportoida myös liiketoimia säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevilla johdannaissopimuksilla sisällytettäisiin puolestaan viittauksina lain 10 lukuun.

Pykälän 1 momentin mukaan suomalainen arvopaperinvälittäjä ja ulkomaisen arvopaperinvälittäjän Suomessa sijaitseva sivuliike olisi velvollinen raporttoimaan kaikki julkisen kaupankäynnin kohteina olevilla arvopapereilla toteuttamansa liiketoimet Rahoitustarkastukselle viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä. Sama velvollisuus koskisi momentin toisen virkkeen mukaan kaupoja arvopapereilla, jotka ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäyntimenettelyn kohteina toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Pykälän 2 momentissa selvennettäisiin, että pykälän 1 momentin mukainen raportointivelvollisuus ei koske kuitenkaan suomalaisen arvopaperinvälittäjän sellaisia kauppajoja, jotka se toteuttaa muualla kuin Suomessa. Direktiivin 32 artiklan 7 kohdan mukaan sivuliikkeeseen sovelletaan isäntävaltion kauppaportointisäännöksiä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin direktiivin 25 artiklan 5 kohdan mukaisesti eri raportointitavoista. Ensinnäkin arvopaperinvälittäjä voi itse raportoida liiketoimet suoraan Rahoitustarkastukselle (1 kohta). Toiseksi välittäjä voi ulkoistaa raportoinnin kolmannelle (2 kohta), joka toimii silloin arvopaperinvälittäjän puolesta. Tässä tilanteessa vastuu raportoinnista säilyy arvopaperinvälittäjällä. Liiketoimet voisi kuitenkin arvopaperinvälittäjän sijasta raportoida myös esimerkiksi markkinapaikka (3 kohta), jolla liiketoimi toteutettiin. Lisäksi direktiivin 5 kohdan mukaisesti liiketoimen voisi arvopaperinvälittäjän sijasta raportoida myös toimivaltaisen viranomaisen erikseen hyväksymä muu kauppojen täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmä (4 kohta).

Pykälän 4 momentissa informatiivisuuden vuoksi todettaisiin, että kaupparaportointisäännösten käytännön soveltamisen kannalta tarpeelliset säännökset sisältyvät jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaan komission asetukseen. Komission asetuksessa määritellään ensinnäkin tarkemmin ne liiketoimet, joita kaupparaportointivelvollisuus koskee. Se sisältää myös yksityiskohtaisia säännöksiä siitä, mitä tietoja kaupparaportin pitää sisältää ja kuinka ne pitää raportissa esittää. Lisäksi asetuksessa säädetään teknisiä vaatimuksia raportointijärjestelmille ja siitä, millä edellytyksillä toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettu täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmä.

Pykälän 5 momentti sisältäisi määräyksen antovaltuuksia Rahoitustarkastukselle. Ensinnäkin Rahoitustarkastus voisi sen nojalla antaa tarkempia määräyksiä kaupparaportin sisällöstä. Komission asetuksen 12 artiklan 3 ja 4 kohta sallivat eräitä rajoitettuja kansallisia laajennuksia kaupparaportoinnin sisältöön. Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltio voi edellyttää raporttiin valvonnan kannalta tarpeellisia lisäkenttiä, jos ne johtu-

vat rahoitusvälineen tai kaupankäynnin selaisista erityisominaisuuksista, joita komission asetuksen tietokentät eivät kata. Artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltio voi lisäksi edellyttää kaupparaporttiin myös kentän, joka identifioi arvopaperinvälittäjän asiakkaan. Lisäksi Rahoitustarkastus voisi antaa puhtaasti teknisiä määräyksiä kaupparaportointitietojen esitystavasta ja raporttien toimitustavasta.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta raportoida liiketoimet muilla kuin säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevilla arvopapereilla. Direktiivin johdanto-osan 45. perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioille on nimenomaan sallittua ulottaa kaupparaportointivelvollisuus myös muihin kuin säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin.

Kansallinen raportointivelvollisuus koskisi ensinnäkin automaattisesti myös sellaisia muita arvopapereita, joiden arvo on sidoksissa 1 momentissa tarkoitettuun arvopaperiin. Tältä osin raportointivelvollisuuden perusteena on se, että markkinoiden väärinkäyttö - direktiivin 9 artiklan toisen kohdan mukaan eräitä säännöksiä markkinoiden väärinkäytöstä sovelletaan myös muihin sellaisiin rahoitusvälineisiin, joiden arvo on sidoksissa säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin. Kattava kaupankäynnin valvonta edellyttää siksi myös samanlaista raportointivelvollisuutta.

Toiseksi kansallinen raportointivelvollisuus koskisi momentin mukaan myös muita arvopapereita, jos niiden kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden arvopaperimarkkinoiden tehokas valvonta edellyttää sitä. Koska on erittäin vaikea ennakoida, millä muilla arvopapereilla kuin julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla arvopapereilla aletaan käydä kauppaa esimerkiksi monenkeskisessä kaupankäynnissä ja missä laajuudessa kauppaa käytäisiin, ei laissa voida säätää kaupparaportointivelvollisuuden soveltamisalasta tyhjentävästi. Lisäksi tässä suhteessa markkinarakenteessa voi tapahtua niin nopeita muutoksia, ettei niihin ehditä lainsäädännöllä reagoida. Toisaalta raportointivelvollisuuden ulottaminen lailla kaikkiin esimerkiksi monenkeskisen kaupankäynnin kohteena oleviin

arvopapereihin on epätarkoituksenmukaista. Soveltamisalan yksityiskohtien päättäminen jätettäisiin siksi valvontaviranomaiselle niin, että se voisi määrätä, millä perusteilla arvioidaan sitä, edellyttääkö tehokas valvonta raportointia. Määräyksenantovallan käytössä Rahoitustarkastuksen olisi kiinnitettävä huomiota siihen, mikä on kaupankäynnin laatu ja laajuus huomioon ottaen tehokas tapa järjestää kaupankäynnin valvonta.

Pykälän 7 momentissa selvyiden vuoksi säädettäisiin vielä, että Rahoitustarkastus voi erikseen pyytää muuta arvopaperinvälittäjää kuin liiketoimen toteuttanutta arvopaperinvälittäjää täydentämään kaupparaportointitietoja. Täydennysvelvollisuus voisi koskea esimerkiksi loppuasiakkaan yksilöintitietoa silloin kun toimeksiannon liiketoimen toteuttaneelle arvopaperinvälittäjälle on välittänyt toinen arvopaperinvälittäjä. Säännös ei sinänsä sisältäisi mitään uutta velvollisuutta arvopaperinvälittäjille, koska samanlainen tietojenantovelvollisuus arvopaperinvälittäjillä on Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 §:n 2 momentin yleissäännöksen nojalla. Säännös otettaisiin tähän lainkohtaan erikseen siksi, että kaupparaportointisääntelystä saadaan selkeämpi kokonaisuus. Samalla siinä valtuutettaisiin Rahoitustarkastus antamaan tarkempia määräyksiä täydennyksen esitysmuodosta ja toimitustavasta. Tämä määräyksenantovaltuus koskisi vain teknisiä kysymyksiä, ja se on tarpeen kaupparaportointijärjestelmän teknisen toiminnan turvaamiseksi.

Pykälän 8 momentissa viitattaisiin informatiivisuuden vuoksi vielä komission täytäntöönpanoasetukseen. Momentissa tarkoitusta viranomaisten välisistä velvoitteista säädetään jäsenvaltioissa suoraan sovellettavassa komission asetuksessa. Näin ollen sääntelyä ei ole tarpeellista käsitellä tämän yksityiskohtaisemmin kansallisessa lainsäädännössä.

#### 4 a luku **Selvitystoiminta**

**5 §.** Pykälän 1 momentin 1 ja 4 kohtaan tehtäisiin arvopaperimarkkinalakiin ehdotetuista muutoksista johtuvat tekniset tarkistukset. Momentin 1 kohtaa muutettaisiin myös siten, että lainaus- ja takaisinostoso-

pimuksien selvitystoiminnan sijasta säilytysyhteisö saisi harjoittaa komission asetuksen 2 artiklan 10 kohdassa tarkoitettujen arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien selvitystoimintaa.

**6 §.** Lakiehdotuksen mukaan arvopaperipörssiä ja optioyhteisöä koskevat vaikutusvaltarajoitukset kumottaisiin. Tästä syystä säännöksen 3 momentti olisi tarpeettomana kumottava.

**8 §.** Pykälän 2 momenttia muutettaisiin niin, että selvitysyhteisö on velvollinen myöntämään selvitysosapuolen oikeuden samalla tavalla Euroopan talousalueelta tulevalle arvopaperinvälittäjälle kuin suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle riippumatta siitä, onko välittäjällä kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 34 artiklan 1 kohta. Lisäksi momentin säädösviittauksiin tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia.

Pykälän 5 momentissa olevat säännösviittaukset tarkistettaisiin vastaamaan ehdotetun 4 luvun säännöksiä. Pykälän 6 momentissa oleva säännösviittaus muutettaisiin koskemaan ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain säännöstä.

**10 §.** Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin lain 4 luvusta johtuvat muutokset säännösviittauksiin.

#### 5 luku **Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset**

**1 §.** Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäpiirintiedon määritelmä laajennettaisiin kattamaan monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvä tieto. Muutos ei perustuisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin eikä muutenkaan EY-säännöksiin, mutta markkinoiden luotettavan toiminnan kannalta sisäpiirisääntely on perusteltua ulottaa myös monenkeskiseen kaupankäyntiin.

**2 §.** Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvä sisäpiirintiedon käytön kieltö.

Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että käytäessä kauppaa monenkeskisessä kaupankäynnissä sellaisilla arvopapereilla, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena jul-



kisessa kaupankäynnissä tai millään muulla-  
kaan rahoitusvälineiden markkinat -  
direktiivin tarkoittamalla säännellyllä mark-  
kinalla eikä monenkeskisen kaupankäynnin  
meklarilistalla, sisäpiirintiedon käytön ni-  
menomainen kielto rajoittuisi itse kaupan-  
käyntimenettelyn piirissä tehtyihin hankin-  
toihin tai luovutuksiin.

Säännös olisi sisällöltään samanlainen kuin  
voimassa oleva 3 luvun 16 §:n mukaista kau-  
pankäyntimenettelyä koskeva säännös. Mo-  
mentissa tarkoitettuja tilanteita olisivat esi-  
merkiksi sellaiset, jossa niin sanottu lista-  
maton arvopaperi on otettu kaupankäyntime-  
nettelyn kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan  
hakemusta tai hyväksyntää. Tällaisilla liik-  
keeseenlaskijoilla ei olisi tiedonantovelvolli-  
suutta kaupankäynnin järjestäjää kohtaan. Jos  
julkistamattoman tiedon käyttö olisi kokonai-  
suudessaan kiellettyä, yrityksen johto ja muu  
lähipiiri ei voisi käytännössä lainkaan käydä  
arvopaperilla kauppaa ilman laajamittaista  
tietojen julkistamista. Tällainen tilanne aihe-  
uttaisi käytännössä useita epäselvyyksiä esi-  
merkiksi pienten ja keskisuurten listaamat-  
tomien yritysten yritysjärjestelytilanteissa.

#### Omistuksen julkisuus ja ilmoitettavat tiedot

**3 §.** Pykälän edellä oleva väliotsikko ehdo-  
tetaan muutettavaksi. Voimassa oleva sään-  
nös ehdotetaan jaettavaksi kahteen pykälään.  
Ehdotetussa 3 §:ssä säädettäisiin voimassa  
olevaa lakia vastaavasti julkisen kaupan-  
käynnin kohteena olevan osakkeen liikkee-  
seen laskeneen yhtiön johtoon kuuluvien ja  
tilintarkastajien sekä heidän lähipiiriinsä kuu-  
luvien henkilöiden arvopaperien omistuksen  
julkisuudesta. Ehdotetussa 5 §:ssä säädettäi-  
siin voimassa olevaa lakia vastaavasti arvo-  
paperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvo-  
paperinvälittäjän johtoon kuuluvien ja eräi-  
den muiden henkilöiden sekä heidän lähipii-  
riinsä kuuluvien henkilöiden arvopaperien  
omistuksen julkisuudesta. Ehdotettu 3 § vas-  
taisi asiallisesti voimassa olevan 3 §:n  
1 momentin 1 ja 2 kohtaa sekä 3 momenttia.

**4 §.** Pykälän edellä oleva väliotsikko ehdo-  
tetaan kumottavaksi. Pykälän 1 momentin  
johdantokappaleen sanamuotoa tarkennettai-  
siin siten, että julkisen kaupankäynnin koh-

teena olevan osakkeen liikkeeseen laskenee-  
seen yhtiön 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 koh-  
dassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopa-  
perien omistajan (ilmoitusvelvollinen) olisi  
annettava tietoja yhtiölle. Pykälän 1 momen-  
tin 3 kohdassa oleva säännösviittaus tarkis-  
tettaisiin vastaamaan 3 §:ään ehdotettua  
muutosta. Pykälän 1—4 momenttiin ehdote-  
taan tehtäväksi teknisluonteisia korjauksia.

**5 §.** Pykälässä säädettäisiin arvopaperikes-  
kuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvä-  
littäjän johtoon kuuluvien ja eräiden muiden  
henkilöiden sekä heidän lähipiiriinsä kuu-  
luvien henkilöiden arvopaperien omistuksen  
julkisuudesta. Säännös vastaisi pääasiassa  
voimassa olevaa 3 §:ää kuitenkin siten, että  
ilmoitusvelvollisten joukkoa ehdotetaan su-  
pistettavaksi.

Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti  
eräin muutoksin voimassa olevan 3 §:n  
1 momentin 1, 3 ja 4 kohtaa ja 3 momenttia.  
Voimassa olevaa sääntelyä ehdotetaan muu-  
tettavaksi siten, että omistuksen julkisuus ei  
koskisi puolisoa, vähintään yhden vuoden  
samassa taloudessa asunutta perheenjäsentä  
eikä näiden määräysvalta-yhteisöjä. Ei myös-  
kään ole perusteltua, että omistuksen julki-  
suus koskee määräysvalta-yhteisöjä, jotka  
henkilöllä on yhdessä perheenjäsenen tai toi-  
sen kyseessä olevan pykälässä tarkoitetun  
henkilön tai tämän perheenjäsenen kanssa.  
Omistuksen julkisuus rajoitettaisiin koske-  
maan vain yhteisöjä ja säätiöitä, jossa ilmoi-  
tusvelvollisella on suoraan tai välillisesti  
määräysvalta.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa ole-  
vaa 3 §:n 2 momenttia, jota ehdotetaan täs-  
mennettäväksi siten, että luottolaitoksen hal-  
littoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, halli-  
tuksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, va-  
ratilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyh-  
teisön toimihenkilön, joka on päävastuussa  
luottolaitoksen tilintarkastuksesta, omistus on  
julkista vain, jos hän saa säännöllisesti hal-  
tuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisä-  
piirintietoa.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa ole-  
van 3 §:n 4 momenttia.

**5 a §.** Pykälä olisi uusi. Pykälässä säädet-  
täisiin tiedoista, jotka arvopaperikeskukseen  
tai arvopaperipörssiin 5 §:n 1 momentin 1 tai  
3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan se-

kä arvopaperinvälittäjään 5 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan on ilmoitettava. Pykälä vastaisi sisällöltään pääasiassa voimassa olevaa 5 §:ää. Voimassa olevaa lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitusvelvollisen vaikutusvaltauyhteisöjen ilmoitusvelvollisuus poistettaisiin. Vaikutusvaltauyhteisöjen ilmoittaminen palvelee ensisijaisesti valvonnan tarpeita. Ilmoitusvelvollisille vaikutusvaltauyhteisöjen ilmoittaminen on hallinnollisesti raskas menettely. Valvonnan toteuttamiseksi tieto voidaan saada muista rekistereistä. Pykälään ehdotetaan myös tehtäväksi 5 §:ään ehdotetuista muutoksista aiheutuvat säännösviitauksia koskevat muutokset.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tiedoista, jotka ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava tehtävään tullessaan ja 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tiedoista, jotka ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava tehtävässä ollessaan.

Pykälän 3 momentissa voimassa olevaa lakia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, ettei 1 momentissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön tytäryrityksiä tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöosakeyhtiöitä eikä aatteellisia tai taloudellisia yhdistyksiä, jos nämä yhteisöt eivät käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla.

Ehdotetun pykälän 4 momentissa voimassa olevaa lakia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että ilmoitusvelvollisen on sisällytettävä ilmoitukseen asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä arvopapereita koskevat tiedot.

**6 §.** Pykälässä oleva viittaus 5 §:ään muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta 5a §:ää.

**7 §.** Pykälässä säädettäisiin sisäpiirin omistusta koskevasta julkisesta rekisteristä. Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan tehtäväksi 5 §:ään ehdotetuista muutoksista aiheutuvat säännösviitauksia koskevat muutokset. Voimassa olevan pykälän 1 momentti jaettaisiin kahdeksi momentiksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön sisäpiirin omistusta koskevasta julkisesta rekisteristä. Säännös vastaa julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osak-

keen liikkeeseen laskeneen yhtiön osalta voimassa olevaa 7 §:ää. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvälittäjän sisäpiirin omistusta koskevasta julkisesta rekisteristä.

Pykälän 3—5 momentit vastaavat voimassa olevan säännöksen 2—4 momenttia.

**12 §.** Pykälässä ulotettaisiin kurssin vääristämisen kiello myös monenkeskiseen kaupankäyntiin.

Pykälään tehtäisiin myös lain muiden muutosten ja sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain edellyttämät tarkistukset.

## 7 luku **Arvopaperimarkkinoiden valvonta**

**1 §.** Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, ettei Rahoitustarkastuksen valvontatehtävä ulottuisi enää julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin sopimusehtojen noudattamiseen. Ei voida pitää asianmukaisena, että viranomainen valvoisi puhtaasti kaupallisten sopimusten noudattamista. Tämän jälkeen Rahoitustarkastuksen valvontavelvollisuus käsittäisi arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä mainitun lain nojalla vahvistettujen sääntöjen noudattamisen valvonnan.

**1 a §.** Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin eräitä teknisiä tarkistuksia. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rahoitustarkastus voisi määrätä kaupankäynnin keskeytettäväksi julkisen kaupankäynnin ohella myös monenkeskisessä kaupankäynnissä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 14 artiklan 7 kohta ja 50 artiklan 2 kohdan j alakohta.

**2 §.** Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että säännöksen mukainen valtuus kieltää kaupankäynnin järjestäminen yksittäisellä arvopaperilla koskisi myös monenkeskistä kaupankäyntiä. Kielloista päättäisi, samoin kuin voimassa olevan lain mukaan, markkinaoikeus. Direktiivin 50 artiklan 2 kohdan k alakohta edellyttää tämän laajennuksen kieltovaltuuteen.

Pykälän 4 momenttiin sisältyvä säännösviittaus tarkistettaisiin vastaamaan lain 3 lukuun ehdotettuja muutoksia.

**2 a §.** Uudella säännöksellä pannaan täytäntöön direktiivin 41 artiklan 2 kohdan ensimmäinen virke.

## 8 luku Rangaistussäännökset

**2 §.** Pykälä sisältää rangaistussäännöksen luvattoman kaupankäyntimenettelyn järjestämisestä. Julkisen kaupankäynnin osalta säännös vastaisi voimassa olevaa lakia ja se ulotettaisiin koskemaan myös luvaton monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä.

**3 §.** Pykälässä saatettaisiin rangaistavaksi julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin markkinointi, jossa annetaan totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tai käytetään muuten hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä. Julkisen kaupankäynnin osalta säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

## 10 luku Erinäisiä säännöksiä

**1 §.** Pykälään sisältyviin säännösviittauksiin tehtäisiin tarkistuksia, jotka johtuvat lain 4 ja 5 lukuun ehdotetuista muutoksista. Direktiivin sijoituspalvelun tarjoamista koskevat menettelytapasäännökset soveltuvat kaikkiin rahoitusvälineisiin, joita ovat myös lain 10 luvussa säännellyt johdannaissopimukset. Lakiehdotuksen 4 luvun yksityiskohtaisissa perusteluissa arvopaperikaupasta ja sijoituspalvelun tarjoamisesta todettu soveltuu siten myös johdannaisten tarjoamiseen sijoituspalveluna.

Käytännössä merkittävin muutos liittyisi johdannaiskauppojen raportointiin, joka nyt perustuu voimassa olevan lain 4 luvun 7 §:ään. Direktiivin 25 artiklassa luodaan kattava kaupparaportointijärjestelmä, joka koskee kaikkia rahoitusvälineitä mukaan lukien johdannaiset, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi direktiivin tarkoittamalla säännellyllä markkinalla. Kaupparaportointin tarkempi sääntely perustuisi komission antamaan täytäntöönpanoasetukseen, johon viitataan lain 4 luvun 18 §:ssä.

Pykälän 2 ja 3 momentin säännösviittauksiin tehtäisiin tarkistuksia. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

**1 a §.** Pykälään sisältyviä säännösviittauksia tarkistettaisiin vastaavalla tavalla kuin luvun 1 §:ssä. Muilta osin sääntely vastaisi voimassa olevaa lakia. Kaupparaportointivelvollisuus koskisi kuitenkin vain sellaisia johdannaissopimuksia, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

**1 b §.** Pykälään tehtäisiin lain muiden luku- ja muutosten edellyttämät säännösviittauksia koskevat tarkistukset. Lisäksi 1 momenttia tarkistettaisiin niin, että siitä poistettaisiin nykyisen säännöksen sanat "tai selvityksen". Tällä muutoksella täsmennettäisiin sitä, että pykälässä säädetään arvopaperimarkkinalain soveltamisesta vain sellaisiin muihin johdannaissopimuksiin, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla. Sillä, millä tavalla johdannaiskauppa selvitetään, ei ole tässä yhteydessä merkitystä.

**1 c §.** Säännös olisi uusi ja se korvaisi pykälään nyt sisältyvät vanhentuneet säännökset euron käyttöönotosta. Samalla kumottaisiin tarpeettomana säännöstä edeltävä väliot sikko.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi monenkeskisestä kaupankäynnistä luvun 1 b §:ssä tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla. Direktiivin mukaan monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai luottolaitos voi järjestää kaupankäyntijärjestelmässään kaupankäyntiä kaikilla rahoitusvälineillä johdannaissopimukset mukaan lukien.

Mainitussa 1 b §:ssä säädetään, mitä arvopaperimarkkinalain säännöksiä sovelletaan kaupankäyntiin ja sijoituspalvelun tarjoamiseen säännöksessä tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla. Esimerkiksi rahoitusmarkkina- ja verolainsäädännön kannalta on kuitenkin huomattava, ettei monenkeskisen kaupankäynnin kohteena oleva johdannaissopimus, vaikka sen ehdot olisi vakioitu kaupankäynnin säännöissä, olisi kuitenkaan muualla lainsäädännössä tarkoitettu optiokauppalaan mukainen vakioitu johdannaissopimus tai siihen rinnastettava ulkomainen johdannaissopimus.

Lakiin ei ehdoteta otettavaksi erillisiä säännöksiä monenkeskisestä kaupankäynnistä johdannaissopimuksilla, vaan ainoastaan viitattaisiin arvopapereiden monenkeskistä kaupankäyntiä koskeviin säännöksiin lain 3 a luvussa. Ne soveltuisivat soveltuvin osin myös monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen johdannaissopimuksilla. Monenkeskiseen kaupankäyntiin johdannaissopimuksilla ei kuitenkaan sovellettaisi 3 a luvun säännöksiä meklarilistasta.

### Voimaantulo

*Voimaantulosäännös.* Voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädettäisiin arvopaperivälittäjällä lain voimaantullessa olevien asiakkaiden luokittelusta. Arvopaperinvälittäjän olisi luokiteltava nämä asiakkaansa uusien säännösten mukaan ja ilmoitettava jokaiselle asiakkaalle viipymättä tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Arvopaperivälittäjän olisi ilmoitettava asiakkaalle 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla myös tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista sekä esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Arvopaperinvälittäjä voisi kuitenkin säilyttää arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momenttiin perustuvan ammattimaisen asiakkaan luokittelun entisellään, jos arvopaperinvälittäjä on luokitellut asiakkaansa momentissa säädetyllä tavalla tehdyn arvioinnin perusteella. Arvopaperinvälittäjän olisi ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelun säilyttämisestä entisellään. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat direktiivin 71 artiklan 6 kohtaa.

Arvopaperipörssin ja selvitysyhteisön olisi tehtävä 4 momentin mukaan sääntöjensä täydentämistä ehdotetun lain mukaiseksi koskeva hakemus neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka lain voimaan tullessa järjestää voimassa olleen 3 luvun 12 §:n

mukaista muuta julkista kaupankäyntiä olisi 5 momentin mukaan saatettava kaupankäyntimenettelyn säännöt 3 luvun 14 §:n mukaisiksi neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai lopetettava kaupankäyntimenettelyn järjestäminen.

Arvopaperivälittäjän, joka lain voimaan tullessa järjestää voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, olisi 6 momentin mukaan lopetettava kaupankäyntimenettelyn järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka lain voimaan tullessa harjoittaa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaisia järjestämistä, olisi 7 momentin mukaan saatettava säännöt lain vaatimusten mukaisiksi tai lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperivälittäjän, joka lain voimaan tullessa harjoittaa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaisia järjestämistä, olisi 8 momentin mukaan haettava toiminnalle sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain mukainen sijoituspalveluyrityksen toimilupa ja saatettava säännöt lain vaatimusten mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen kaupankäynnin järjestäjän, joka lain voimaan tullessa järjestää 3 luvun 35 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu kaupankäyntiä, olisi 9 momentin mukaan haettava toimintaa varten tässä laissa edellytetty lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän, joka lain voimaan tullessa toimii 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna kauppohen sisäisenä toteuttajana, olisi 10 momentin mukaan ilmoitettava kirjallisesti Rahoitustarkastukselle toiminnan jatkamisesta yhden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän ei tarvitsisi 11 momentin mukaan noudattaa lain voimaan tullessa olevaan asiakkaaseen lain 4 luvun 3 §:n 2 momentin säännöstä arvopaperin, johdan-

naissopimuksen tai sijoituspalvelun asianmukaisuuden arvioinnista siltä osin, kun asiakkaalle tarjotut sijoituspalvelut sekä arvopaperit ja johdannaissopimukset, joihin asiakas on sijoittanut, pysyvät ennallaan lain voimaantulon jälkeen.

Arvopaperipörssi veloitettaisiin 12 momentin mukaan toimittamaan Rahoitustarkastukselle laskelmia osakekaupankäynnistä 1 päivään maaliskuuta 2009 saakka. Laskelmat ovat välttämättömiä osakekaupankäynnin läpinäkyvyyttä koskevan sääntelyn toimeenpanon kannalta. Komission asetuksen 33 artiklan 1 momentissa säädetään toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta varmistua, että laskelmat laaditaan ja julkistetaan asetuksen mukaisesti. Laskelmat perustetaan kuitenkin vasta 1 päivästä maaliskuuta 2009 lukien viranomaisen saamiin kauppaportointitietoihin. Ennen sitä laskelmat perustetaan asetuksen 33 artiklan 6 kohdan siirtymäsäännöksen mukaisesti säännellyn markkinan kaupankäyntitietoihin.

Arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin ja arvopaperinvälittäjän voimassa olleen 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen johtoon kuuluvien ja eräiden muiden henkilöiden omistuksen julkisuutta koskevaa ilmoitusvelvollisuutta lähipiiriin kuuluvien henkilöiden osalta ehdotetaan muutettavaksi. Julkisen sisäpiirirekisterin pitäjille on varattava kohtuullinen aika päivittää olemassa olevat sisäpiirirekisterit ehdotettujen muutosten mukaisiksi. Tämän johdosta 13 momentissa ehdotetaan, että 5 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sisäpiirirekisterien tiedot olisi saatettava lain mukaisiksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

### 1.3 Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamista

#### 1 luku Yleisiä säännöksiä

**3 §. Optioyhteisö.** Pykälän 3 momenttiin sisältyvää säännöstä siitä, että optiopörssitoimintaa harjoittava optioyhteisö voi selvittää optiokaupat itse, ehdotetaan direktiivin 39 artiklan e kohdan mukaisesti tarkistettavaksi velvoittavaan muotoon. Lisäksi momenttiin lisättäisiin direktiivin 46 artiklan 1 kohdan

edellyttämä maininta optiopörssitoimintaa harjoittavalle suomalaiselle optioyhteisölle annettavasta mahdollisuudesta käyttää suomalaisen optioyhteisön ohella optiokauppojen selvittämiseen myös optioyhteisöön rinnastettavaa ulkomaista optioyhteisöä eli selvitysyhteisöä.

Säännökseen lisättäväksi ehdotetuilla 4 ja 5 momenteilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 46 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan vaatimukset.

**4 §. Markkinaosapuolet.** Voimassa olevan säännöksen 2 ja 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Ensin mainittu momentti sisältää markkinatakaajan määritelmän, joka, samoin kuin markkinatakaajaa koskeva muukin sääntely laissa, on vanhentunut eikä sovi yhteen ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 5 §:ään sisältyvän sijoituspalvelun määritelmän kanssa. Pykälän 3 momentissa oleva meklarin määritelmä kumottaisiin tarpeettomana.

#### 2 luku Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

**1 §. Luvanvaraisuus.** Pykälän 1 momenttiin sisältyvä maininta toimiluvan myöntävästä asianomaisesta ministeriöstä muutettaisiin nykyisen lainkirjoitustavan mukaisesti valtiovarainministeriöksi.

Rahoitustarkastuksen valvontatehtävää koskeva pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Optioyhteisön ja siinä toimivien valvonnasta säädetään lain 4 luvun 1 §:ssä ja Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa. Pykälän otsikko ehdotetaan samalla muutettavaksi vastaamaan säännöksen suppeampaa sisältöä.

**1 a §. Toimiluvan hakeminen.** Pykälän 5 momenttiin sisältyvä maininta valtiovarainministeriön päätöksestä muutettaisiin perustuslain vaatimusten mukaisesti valtiovarainministeriön asetukseksi.

**2 §. Toimiluvan myöntämien.** Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että optioyhteisön toimilupa voitaisiin myöntää vain sellaiselle suomalaiselle osakeyhtiölle, jonka pääkonttori on Suomessa. Säännök-

sestä myös poistettaisiin maininta valtiovarainministeriön mahdollisuudesta ottaa yleinen etu huomioon toimituspaharkinnassa. Muutokset vastaavat arvopaperipörssin toimituspää koskevaan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 3 §:ään ehdotettuja tarkistuksia.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin maininta optioyhteisöltä edellytettävän osakepääoman vähimmäismäärästä. Tämä edellytys on yhdenmukainen arvopaperimarkkinalain 3 luvun 15 §:ssä säädetyn arvopaperipörssin pääomavaatimuksen kanssa. Pääomavaatimus soveltuu kuitenkin pelkästään optiopörssitoimintaa harjoittavaan optioyhteisöön, sillä saman momentin mukaan selvitystoimintaa varten optioyhteisöllä olisi, voimassa olevan säännöksen mukaisesti, edelleenkin oltava kahden miljoonan euron vähimmäisosakepääoma.

**3 a §. Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen.** Pykälän 1 momentin mukaan ilmoitusvelvollisuuden raja nostettaisiin arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:ään ehdotettua arvopaperipörssiä koskevaa muutosta vastaavasti yhdestä kahdeskymmenesosasta yhteen kymmenesosaan. Tästä johtuva muutos ilmoitusrajoihin tehtäisiin myös pykälän 2 momenttiin.

**4 §. Optioyhteisön toiminta.** Pykälän 1 momentin viimeiseen virkkeeseen lisättäisiin direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukainen viittaus siihen, että myös optioyhteisö voi järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä säädettäisiin tarkemmin arvopaperimarkkinalaissa.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta markkinatakaajasta lain 1 luvun 4 §:n 2 momentin kumoamisen vuoksi.

**6 §. Optioyhteisön säännöt.** Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi vaatimus siitä, että säännöissä on määrättävä optioyhteisön valvontatehtävästä. Samanlaista muutosta ehdotetaan arvopaperipörssin sääntöjä koskeviin vaatimuksiin arvopaperimarkkinalain 3 luvun 14 §:ään. Kumottava vaatimus korvattaisiin vaatimuksella ottaa sääntöihin määräyksiä sääntöjen rikkomisesta seuraavasta kurinpitomenettelystä ja seuraamusten määräämisestä. Säännöksen sanamuotoa yhdenmukaistettaisiin muutoinkin

arvopaperipörssin sääntöjä koskevan sääntelyn kanssa.

**7 §. Vaikutusvaltarajoitus.** Säännökset vaikutusvaltarajoituksista ehdotetaan vanhentuneina kumottavaksi samalla tavalla kuin vastaavat arvopaperipörssiä koskevat säännökset on ehdotettu kumottavaksi arvopaperimarkkinalaissa.

**8 §. Optioyhteisön tehtävät.** Pykälän 4 kohdasta poistettaisiin viittaukset markkinatakaajaan ja meklariin lain 1 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentin kumoamisen vuoksi.

**9 §. Optiopörssitoimintaa koskevat säännökset.** Voimassa olevan pykälän sisältämät säännökset optioyhteisön tilintarkastajista ovat vanhentuneita ja ne ehdotetaan kumottavaksi. Pykälään ehdotetaan niiden sijaan otettavaksi viittaukset niihin arvopaperipörssin sidonnaisuuksia, johtamista, riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa, eturistiriitoja sekä toiminnan ulkoistamista koskeviin säännöksiin arvopaperimarkkinalain 3 luvussa, jotka soveltuvat sellaisinaan myös optioyhteisöön. Näillä viittaussäännöksillä pantaisiin täytäntöön optioyhteisön kohdalla direktiivin 39 artiklan a–c kohdan vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka johtuvat optioyhteisölle annettusta mahdollisuudesta järjestää myös monenkeskistä kaupankäyntiä. Säännökset soveltuvat vain sellaiseen optioyhteisöön, joka harjoittaa optiopörssitoimintaa. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan sen uutta sisältöä.

**10 §. Välittäjä ja muu optioyhteisössä toimiva.** Pykälä sisältää säännökset välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä. Voimassa oleva säännös ehdotetaan kirjoitettavaksi kokonaan uudelleen siten, että sen sisältö vastaisi asiallisesti ehdotettua arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:n säännöstä pörssivälittäjistä ja muista arvopaperipörssissä toimivista. Samalla pantaisiin optioyhteisön kohdalla täytäntöön direktiivin 33 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 42 artiklan 3 kohta. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan säännöksen muutettua sisältöä.

**11 §. Välittäjän ja markkinatakaajan riippumattomuus.** Pykälä ehdotetaan vanhentuneena kumottavaksi samalla tavalla kuin vastaavat arvopaperipörssissä käytävää julkista

kaupankäyntiä koskevat arvopaperimarkkinalain säännökset.

**12 §. Meklari.** Pykälä, joka sisältää säännökset meklarin oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä meklarin käyttämisestä edustajana optioyhteisössä, ehdotetaan vanhentuneena kumottavaksi.

**13 §. Ulkomainen optioyhteisö.** Voimassa olevan säännöksen mukaan optioyhteisö saa Rahoitustarkastuksen määräämin ehdoin myöntää ulkomaiselle optioyhteisölle oikeuden käydä kauppaa vakioituilla optioilla ja termiineillä ja jättää niitä selvitettäväksi. Rahoitustarkastus korvattaisiin valtiovarainministeriöllä, jotta sääntely olisi tältä osin yhdenmukainen lain 2 luvun 10 §:n sääntelyn kanssa.

### 3 luku Optioyhteisön toiminta

**2 §. Kohde-etuudet ja tunnusluvut.** Direktiivin 40 artiklan 1 kohdan täytäntöön panemiseksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Samalla nykyinen 4 momentti siirtyisi 5 momentiksi. Uudessa momentissa viitattaisiin sääntelyn informatiivisuuden vuoksi siihen, että vähimmäisvaatimuksista säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettaville optiolle ja termiineille säädetään jäsenvaltioissa suoraan sovellettavassa komission täytäntöönpanoasetuksessa.

**3 §. Kaupankäynnin keskeyttäminen.** Pykälän uudessa 5 momentissa säädettäisiin Rahoitustarkastuksen oikeudesta keskeyttää kaupankäynti optiolla ja termiinillä. Säännös perustuu direktiivin 50 artiklan 2 kohdan j alakohtaan ja vastaa ehdotettua arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 a §:n säännöstä arvopaperikaupan keskeyttämisestä. Toisin kuin arvopaperikaupankäynnin kohdalla, direktiivin 50 artiklan 2 kohdan k alakohdassa tarkoitettu kaupankäynnin lopettaminen optioyhteisössä ei edellytä uusia säännöksiä. Kauppaa voidaan käydä vain optioyhteisön sääntöjen mukaisilla johdannaistuotteilla ja valtiovarainministeriö voi lopettaa kaupankäynnin johdannaistuotteella vaatimalla muutoksia optioyhteisön sääntöihin 2 luvun 6 §:n nojalla.

Pykälän uudella 6 momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 41 artiklan 2 kohdan ensimmäinen virke siltä osin kuin kysymys

on johdannaiskaupankäynnin keskeyttämisestä Rahoitustarkastuksen päätöksellä.

**5 §. Optiokauppojen selvitys.** Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus markkinatakaajaan lain 1 luvun 4 §:n 2 momentin kumoamisen vuoksi.

**6 §. Vakuudet.** Pykälästä poistettaisiin viittaukset markkinatakaajaan lain 1 luvun 4 §:n 2 momentin kumoamisen vuoksi.

**10 §. Lisävaluudet.** Pykälässä mainittu pankkitarkastusvirasto muutettaisiin Rahoitustarkastukseksi.

**15 §. Vakuuksien tarkastus.** Pykälä, jonka mukaan optioyhteisön ja välittäjän on pankkitarkastusviraston ohjeiden mukaisesti valvottava, että vaadittavat vakuudet on asetettu, kumottaisiin vanhentuneena.

### 4 luku Johdannaismarkkinoiden valvonta

**1 §. Valvonta.** Pykälää muutettaisiin siten, että sen 1—3 momentin säännökset optioyhteisön toiminnan ja optioyhteisössä toimivien valvonnasta korvattaisiin vastaavanlaisella säännöksellä kuin arvopaperimarkkinalakiin ehdotettu 7 luvun 1 §. Pykälän 4 momentti, josta siten tulisi säännöksen 2 momentti, ei sisällöltään muuttuisi.

**2 §. Valvonnan edellyttämät tietojärjestelmät.** Pykälä ehdotetaan tarpeettoman yksityiskohtaisena kumottavaksi. Säännöksessä tarkoitetuista arvopaperinvälittäjien tietojenkäsittelyn järjestämistä koskevista vaatimuksista asetetaan vaatimuksia arvopaperinvälittäjien toimintaa koskevissa säännöksissä muualla lainsäädännössä.

### 5 luku Erinäiset säännökset

**7 a §. Optioyhteisön toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.** Pykälä olisi uusi ja sen 1 ja 2 momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 42 artiklan 6 kohdan toinen alakohhta siltä osin kun kysymys on suomalaisesta säännelystä markkinasta, jolla käydään kauppaa johdannaisso-pimuksilla. Pykälän 1 momentissa suoralla mahdollisuudella tarkoitetaan lähinnä sellaisia direktiivin 42 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja teknisiä

järjestelyjä, jotka mahdollistavat suoran etäjäsenyyden optioyhteisössä. Ilmoitusvelvollisuus sisältää velvollisuuden ilmoittaa valtio, jossa mahdollisuutta tarjotaan, sekä kuvauksen muun muassa siellä toteutettavista teknisistä järjestelyistä.

Pykälän 3 momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 42 artiklan 6 kohdan kolmas alakohta.

Pykälän 4 momentin mukaan pykälässä säädettyä menettelyä olisi noudatettava myös silloin, kun optioyhteisö järjestää arvopaperimarkkina-alueissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä ja mahdollisuutta osallistua siihen tarjotaan Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 31 artiklan 6 kohta optioyhteisön osalta.

**7 b §.** *Ulkomaisen optioyhteisön toiminta Suomessa.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin ulkomaisen optioyhteisön toiminnasta Suomessa. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi direktiivin 42 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan mukaisesti säännös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen säännellyn markkinan oikeudesta tarjota Suomessa sijaitseville arvopaperinvälittäjille ja muille yhteisöille suora mahdollisuus osallistua johdannaiskaupankäyntiin.

Pykälän 2 momentin säännös ei perustu suoranaisesti direktiiviin, mutta on johdonmukaista säätää myös muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivien johdannaispörssien oikeudesta tarjota suoraa mahdollisuutta osallistua kaupankäyntiin Suomesta. Toiminta olisi luvanvaraista samalla tavalla kuin sijoituspalvelujen tarjoaminen Suomeen Euroopan talousalueen ulkopuolisesta valtiosta. Lupaviranomainen olisi valtiovarainministeriö kuten suomalaisen optioyhteisönkin kohdalla. Sääntely vastaisi muualla kuin Euroopan talousalueella toimivien arvopaperipörssien sääntelyä arvopaperimarkkinalain 3 luvun 34 §:ssä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi, että ilmoitus- tai lupamenettelyä sovelletaan ulkomaiseen johdannaispörssiin, jos se tarjoaa Suomeen monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaa kaupankäyntiä. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 31 artiklan 5 kohta siltä osin kuin kysymys on säännelty-

jen markkinoiden ylläpitäjän järjestämästä monenkeskisestä kaupankäynnistä.

**7 c §.** *Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle.* Pykälä olisi uusi ja vastaisi arvopaperimarkkinalain 3 luvun 33 §:ää. Pykälä on tarpeen direktiivin 47 artiklan täytäntöönpanemiseksi.

**8 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentin lakiviittaus tarkistettaisiin koskemaan voimassa olevaa Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

**8 a §.** *Euron käyttöönotto optioyhteisön toiminnassa.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi vanhentuneena.

*Voimaantulosäännös.* Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjän, joka lain voimaan tullessa järjestää lain 5 luvun 7 b §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, olisi voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan haettava toimintaa varten lain edellyttämä lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

#### **1.4 Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta**

**3 §.** *Määritelmiä.* Pykälän 2 momentin 3 kohdassa olevat säännösviittaukset luotto- ja sijoituslaitosten toiminnasta annettuun lakiin ja sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin tarkistettaisiin ja 4 kohtaan tehtäisiin optikauppalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin kumoamisesta johtuva muutos.

#### **1.5 Laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

**7 §.** Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että arvopaperikeskuksen olisi myönnettävä 1 momentissa säädetyin edellytyksin tilinhoitajayhteisön oikeudet muusta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta tulevalle sellaiselle arvopaperinvälittäjälle, jonka toimilupa vastaa Suomessa annettua toimilupaa.

Lainkohdalla saatettaisiin voimaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 34 artiklan 1 kohta.



Pykälän 5 momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin soveltuvien osin sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 19 §:n 2 ja 3 momenttiin, jossa säädettäisiin toimiluvan myöntämisen edellytyksistä ja henkilön luotettavuuden arvioinnista.

#### **1.6 Laki eräistä arvopaperi- ja valuutta-kaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

**1 §.** Pykälän 1 momentin 1 kohtaan sisältyvä säännösviittaus tarkistettaisiin koskemaan vastaavaa säännöstä sijoituspalveluyrityksistä annettavassa laissa.

#### **1.7 Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta**

**1 §.** Voimassa olevan pykälän 2 momentissa säädetään tilanteista, joissa sijoittajaa on pidettävä ammattimaisena. Sijoittajaryhmät ovat samat kuin arvopaperimarkkinalaissa. Momentin 1 ja 2 kohtaan tehtäisiin arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momenttiin ehdotetuista muutoksista johtuvat tarkistukset. Momentin 3 kohta säilytettäisiin ennallaan.

Pykälän 3 momenttiin sisältyvä lakiviittaus tarkistettaisiin koskemaan sijoituspalveluyrityksistä annettavaa lakia.

**2 §.** Pykälän rahoitusvälinettä koskevassa 12 kohdassa oleva säännösviittaus tarkistettaisiin koskemaan ehdotettua sijoituspalveluyrityksistä annettavaa lakia.

**4 b §.** Pykälä olisi uusi ja vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 12 §:ää.

**5 §.** Pykälän 2 momenttiin sisältyvät säännösviittaukset muutettaisiin koskemaan vastaavia sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain säännöksiä.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan rahastoyhtiö voisi tarjota sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa. Sääntely vastaisi voimassa olevaa lakia.

Momentin 2 kohdan mukaan rahastoyhtiö voisi tarjota sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 5 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa. Säännös vastaisi pääasiallisesti voimassa olevaa lakia.

Momentin 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusneuvonnasta olisi erotettava rahastoyhtiön omia sijoitusrahastoja koskeva tavanomainen markkinointi, tuoteneuvonta, suositukset ja esittely. Tämä toiminta kuuluu sijoitusrahastolain soveltamisalaan.

Momentin 3 kohdan mukaan rahastoyhtiö voisi tarjota sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, joka koskee 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavia rahastoyhtiöitä. Säännöksellä saatettaisiin sijoitusrahastolain sijoituspalvelujen tarjoamista koskeva sääntely vastaamaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä muutettua sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan 4 kohtaa (66 artikla). Sen mukaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 2 artiklan 2 kohtaa sekä 12, 13 ja 19 artiklaa sovelletaan artiklan 3 kohdassa mainittuihin rahastoyhtiöiden tarjoamiin palveluihin.

Rahastoyhtiöön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, sovellettaisiin, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä säädetään sijoituspalvelujen tai muun merkittävän toiminnon ulkoistamisesta, 33—38 §:ssä toiminnan yleisestä järjestämisestä ja 71 §:n 2 momentissa tilintarkastajan Rahoitustarkastukselle toimitettavasta lausunnosta. Lisäksi rahastoyhtiöön sovellettaisiin, mitä arvopaperimarkkinalaissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista.

**5 e §.** Pykälää muutettaisiin siten, että hallituksen jäsentä ja varajäsentä sekä toimitusjohtajaa ja tämän sijaista koskevat vaatimukset ulotettaisiin koskemaan myös rahastoyhtiön muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä. Pykälän 2 momentissa olevaa luotettavuusvaatimusta muutettaisiin siten, ettei henkilöä myöskään pidettäisi luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton momentissa tarkoitettuun tehtävään. Säännös

olisi yhdenmukainen ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 43 §:n kanssa.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että muu ylimpään johtoon kuuluva kuuluisi sen soveltamisalaan.

**5 f §.** Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin rahastoyhtiön toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevasta rahastoyhtiön perustajan ja osakkeenomistajan luotettavuusvaatimuksesta. Tarkoituksena on varmistua, ettei omistus vaaranna rahastoyhtiön terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaista toimintaa. Säännös vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 19 §:n 2 ja 3 momenttia.

**6 §.** Pykälän 5 momenttiin sisältyvä säännösviittaus tarkistettaisiin koskemaan sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 46 §:n 1 momenttia.

**9 d §.** Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin lain 5 e §:ään.

**9 e §.** Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin säilytysyhteisön toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevasta rahastoyhtiön perustajan ja osakkeenomistajan luottavuusvaatimuksesta. Säännös vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 19 §:n 1—3 momenttia ja rahastoyhtiötä koskevaa 5 f §:ää.

**11 §.** Pykälän 1 momenttiin sisältyvät säännösviittaukset tarkistettaisiin koskemaan sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 3 §:n ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n säännöksiä.

**16 §.** Pykälään sisältyvät säännösviittaukset tarkistettaisiin koskemaan sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 41 ja 42 §:n säännöksiä.

**26 a §.** Voimassa olevaa lakia vastaavasti pykälän 1 momentin mukaan rahastoyhtiöllä tulisi olla vähintään yksi kiinteä toimipakka Suomessa. Rahastoyhtiö voisi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti mahdollisuudesta harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä. Momentin mukaan rahastoyhtiö voisi muutenkin ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa, sisäistä valvontaa tai muuten merkittävästi rahastoyhtiön liiketoiminnan hoitamista.

Voimassa olevasta sääntelystä poiketen laissa määriteltäisiin rahastoyhtiön liiketoiminnan kannalta merkittävä toiminto. Toiminto olisi 3 momentin mukaan rahastoyhtiön liiketoiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti rahastoyhtiön toimintaa koskevien lakien tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen noudattamista, rahastoyhtiön taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta. Säännös vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 29 §:n 2 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan rahastoyhtiön olisi tehtävä merkittävän toiminnon ulkoistamisesta kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Pykälän 5 momentin mukaan rahastoyhtiön, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa liiketoimintaansa asiamiehelle tai liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle taholle, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoitusvelvollisuuden kytkeminen rahastoyhtiön liiketoiminnan kannalta merkittäviin toimintoihin on linjassa rahastoyhtiöllä sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta olevan ilmoitusvelvollisuuden kanssa. Ulkoistamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteiden on tarkoituksenmukaista olla yhtenevät riippumatta siitä, minkä toiminnon ulkoistamisesta on kyse. Rahastoyhtiön ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista olisi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Voimassa olevaa lakia vastaavasti Rahoitustarkastus antaisi tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Pykälän 6 momentin mukaan ilmoitusta Rahoitustarkastukselle ei olisi kuitenkaan tehtävä, jos asiamies tai ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluvat rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään.

Pykälän 7 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan lain 26 a §:n 2 momenttia. Rahastoyhtiön olisi huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edel-

lyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitus-tarkastukselle.

Pykälän 8 momentin mukaan rahastoyhtiön harjoittamien sijoituspalvelujen ulkoistami- seen sovellettaisiin 1—7 momentista poike- ten, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetta- van lain 29—31 §:ssä säädetään.

**29 c §.** Pykälän sisältyvä säännösviittaus tarkistettaisiin koskemaan sijoitus- palveluyrityksistä annettavan lain 79 §:n säännöstä.

**30 a §.** Pykälän 2 momentin mukaan rahas- toyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäi- seen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämi- seen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsoli- dointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista anne- tussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovellettaisiin, mitä 26 a §:ssä säädetään.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa ole- van pykälän 3 momenttia muuten mutta Ra- hoitustarkastuksen valtuutta antaa määräyk- siä muutettaisiin 26 a §:ään ehdotettuja muu- toksia vastaavasti. Momentista poistettaisiin valtuus antaa määräyksiä 2 momentissa tar- koitetun ilmoituksen tekemisestä ja tehtävis- tä, joita voidaan pitää vähäisinä.

**69 §.** Pykälän 1 momentin 1 kohtaa muu- tettaisiin vastaamaan arvopaperimarkkinalain 3 lukuun ehdotettuja muutoksia ja lain uutta 3 a lukua. Lainkohdan mukaan rahastoyhtiö voisi sijoittaa sellaisiin arvopapereihin tai raha- markkinavälineisiin, jotka ovat arvopape- rimarkkinalain tarkoittaman julkisen kaupan- käynnin kohteena tai sitä vastaavan kaupan- käynnin kohteena toisessa Euroopan talous- alueeseen kuuluvassa valtiossa. Tällä viitat- taisiin direktiivin mukaiseen säänneltyyn markkinaan. Lisäksi sijoitusrahaston varoja voitaisiin sijoittaa arvopapereihin tai raha- markkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markki- napaikalla. Tällaisia markkinapaikkoja voisi- vat olla sellaiset kolmansissa maissa sijaitse- vat markkinapaikat ja Euroopan talousalueel- la sijaitsevat rahoitusvälineiden markkinat - direktiivin mukaiset monenkeskiset kaupan- käyntijärjestelmät, jotka täyttävät lainkoh- dassa asetetut vaatimukset. Monenkeskisten

kaupankäyntijärjestelmien osalta harkinta olisi tapauskohtaista. Tällaiselta markkina- paikalta edellytettäisiin ainakin sitä, että kau- pankäynnin kohteeksi otettujen arvopaperei- den liikkeeseenlaskijat ovat markkinapaikan itsesääntelyn kohteena ja kaupankäyntime- nettely on yleisölle avoin. Lisäksi edellytet- täisiin, että markkinapaikalla käydään sään- nöllisesti kauppaa siten, että markkina on si- joitusrahastotoiminnan kannalta riittävän lik- vidi.

**72 §.** Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tar- kennettavaksi. Momentin mukaan rahastoyh- tiö voi sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahas- ton varoja sijoitusrahastodirektiivin mukais- ten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritys- ten osuuksiin. Tämän lisäksi rahastoyhtiö voisi sijoittaa varoja muiden kuin sijoitusra- hastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin vain, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 69, 71 tai 71 a §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettui- hin rahoitusvälineisiin tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen. Varoja voitaisiin sijoittaa 80 §:ssä tarkoitet- tuihin johdannaissopimuksiin. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa säännös- tä. Säännös vastaa sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan e alakohtaa.

**80 §.** Pykälä koskee johdannaissopimuksia, joihin sijoitusrahaston varoja saa sijoittaa. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi. Momentin johdantokappaleessa mainitut vastaavat käteisellä selvitet- tävät rahoitusvälineet muutettaisiin muotoon *vastaavat käteisellä selvittävät sopimukset*. Momentin 1 kohdassa säädetään sallittujen johdannaissopimusten kohde-etuuksista. Kohdassa ehdotetaan lueteltavaksi sallitut kohde-etuudet, joita ovat 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdan- naissopimus, jonka kohde-etuus on pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, ra- hoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitus- toiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoit- teita. Säännös vastaa sijoitusrahastodirektii- vin 19 artiklan 1 kohdan g alakohdan en- simmäistä luetelmakohtaa.

**99 §.** Pykälä sisältää säännökset sisäpiiriin kuuluvien ilmoitusvelvollisuudesta. Sään-

nöksen 1 momenttiin perustuva voimassa oleva ilmoitusvelvollisuus on tarpeettoman laaja. Vervollisuutta ei ole perusteltua ulottaa säilytysyhteisön palveluksessa oleviin ja yhteisön hallintoelimiin kuuluviin, tilintarkastajiin, näiden puolisoihin tai muihin perheenjäseniin taikka säännöksessä tarkoitettuun näiden henkilöiden muuhun lähipiiriin. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin ilmoitusvelvollisten piirin rajaamiseksi tarvittavat tarkistukset.

Ilmoitusvelvollisuuden sisältöä koskevan 2 momentin 2 kohdan mukaan ilmoitus on tehtävä myös ilmoitusvelvollisen huomattavassa vaikutusvallassa olevasta yhteisöstä ja säätiöstä. Säännös ehdotetaan tarpeettoman kattavana kumottavaksi.

Pykälän 2 momentin 3 kohtaan ehdotetaan täsmennystä, jonka mukaan ilmoitusvelvollisuus kohdistuisi Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena oleviin osakkeisiin ja arvopapereihin.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin 1 ja 2 momenttiin ehdotetuista muutoksista johtuvat tarkistukset.

**144 §.** Pykälän 4 momenttiin sisältyvä säännösviittaus tarkistettaisiin koskemaan ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 69 §:n säännöstä.

*Voimaantulosäännös.* Ilmoitusvelvollisia, joiden rahasto-osuuksien omistus on julkista, koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi. Sisäpiirirekisterin pitäjille on varattava kohtuullinen aika päivittää olemassa olevat sisäpiirirekisterit ehdotettujen muutosten mukaisiksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että 100 §:ssä tarkoitettujen sisäpiirirekisterin tiedot olisi saatettava lain mukaisiksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

## **1.8 Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

**2 §.** *Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö.* Pykälän 3 momentissa oleva lakiviittaus muutettaisiin koskemaan sijoituspalveluyrityksistä annettavaa lakia.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan luottolaitoksen harjoittamaan sijoituspalvelujen tarjontaan liittyvien toimintojen ulkoistamiseen ja sidonnaisasiamiehen

käyttöön sovellettaisiin, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä sekä 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa säädetään. Momentin mukaan luottolaitokseen sovellettaisiin lisäksi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 33—38 §:ssä säädettyjä vaatimuksia sijoituspalvelujen tarjonnan muusta järjestämisestä sekä arvopaperimarkkinallain säännöksiä arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista.

Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 1 artiklan 2 kohdan ensimmäistä ja toista luetelmakohtaa. Artikla koskee direktiivin soveltamisalaa ja sen 2 kohdassa säädetään direktiivin soveltamisesta sellaisiin luottolaitoksiin, joille on myönnetty toimilupa direktiivin 2000/12/EY mukaan. Viimeksi mainitun direktiivin on korvannut luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/48/EY.

**16 a §.** *Ulkoistaminen.* Pykälä olisi uusi ja vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 12 §:ää.

**20 §.** *Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin tarpeettomana säännös sijoituspalveluyrityksen oikeudesta ottaa vastaan yleisöltä takaisinmaksettavia varoja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) mukaisesti. Sijoituspalveluyritys ei voisi enää ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaan harjoittaa tällaista toimintaa.

**24 §.** *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 2 ja 3 momentti olisivat uusia. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luottolaitoksen perustajien ja omistajien luotettavuusvaatimuksesta yhtenevästi sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 19 §:n 2 momentin kanssa. Tarkoituksena on varmistua siitä, että omistus ei vaaranna luottolaitoksen terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaista liiketoimintaa. Momentti olisi linjassa 42 §:n 1 momentin kanssa, joka koskee osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittamista Rahoitustarkastukselle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ehdotetun 40 §:n 2 momentin kanssa sekä sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 19 §:n 3 momentin kanssa yhtenevästi siitä, milloin

luottolaitoksen perustajaa tai omistajaa ei pidettäisi luotettavana.

**30 §. Talletuspankille sallittu liiketoiminta.** Pykälän 3 momentissa oleva viittaus sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia.

**31 §. Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta.** Pykälän 2 momentissa oleva viittaus sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia.

**36 §. Toimipaikat.** Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan säännöksen sisältöä. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 36 §:n 1 momenttia. Asiamiehen käyttämistä koskevat voimassa olevaan lakiin sisältyvät säännökset otettaisiin lakiin lisättäviin uuteen 36 a ja 36 b §:ään.

**36 a §. Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen.** Pykälän 1 momentin mukaan luottolaitos voi harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa luottolaitoksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä muuten merkittävästi luottolaitoksen liiketoiminnan hoitamista.

Voimassa olevasta sääntelystä poiketen laissa määriteltäisiin luottolaitoksen liiketoiminnan kannalta merkittävä toiminto. Pykälän 2 momentin mukaan toiminto on luottolaitoksen liiketoiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti luottolaitoksen toimintaa koskevien lakien tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka luottolaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista, luottolaitoksen taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta. Säännös vastaa sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 29 §:n 2 momenttia.

Pykälän 3 momentin mukaan luottolaitoksen olisi tehtävä merkittävän toiminnon ulkoistamisesta kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Pykälän 4 momentin mukaan luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa liiketoimintaansa asiamiehelle tai liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle taholle, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoitusvelvollisuuden kytkeminen

luottolaitoksen liiketoiminnan kannalta merkittäviin toimintoihin on linjassa luottolaitoksella sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta olevan ilmoitusvelvollisuuden kanssa. Ulkoistamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteiden on tarkoituksenmukaista olla yhtenevät riippumatta siitä, minkä toiminnon ulkoistamisesta on kyse. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista olisi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Voimassa olevaa lakia vastaa-vasti Rahoitustarkastus antaisi tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Pykälän 5 momentin mukaan ilmoitusta Rahoitustarkastukselle ei olisi kuitenkaan tehtävä, jos asiamies tai ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluvat luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään.

Pykälän 6 momentin mukaan luottolaitoksen harjoittamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovellettaisiin 1—4 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 29—31 §:ssä sekä 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa säädetään.

**36 b §. Ulkoistamisen edellytykset.** Pykälä vastaa voimassa olevan lain 36 §:n 3 momenttia. Luottolaitoksen olisi huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle ja lisäksi säästöpankkitarkastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitarkastuksen valvonnassa, tai osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa.

**40 §. Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen.** Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa säännöstä muutettuna siten, että hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja tämän sijaisen lisäksi luottolaitoksen muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö kuuluisi sen soveltamisalaan. Säännös olisi yhdenmukainen ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 43 §:n kanssa.

Pykälän 2 momentin säännös henkilön luotettavuudesta vastaisi voimassa olevaa sään-

nöstä muutettuna siten, ettei henkilöä myöskään pidettäisi luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään. Muuta sopimattomuutta voisi osoittaa esimerkiksi lainvoimaa vailla oleva tuomio momentissa tarkoitettusta rikoksesta. Käytännössä voi kulua useita vuosia, ennen kuin on olemassa lainvoimainen tuomio esimerkiksi talousrikoksesta, joka voi olla esteenä toimiluvan myöntämiselle.

Aikaisempaa toimintaa koskevassa luotettavuusarvioinnissa voitaisiin ottaa huomioon myös se, että henkilö on lainvoimaisesti tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta yli viisi vuotta sitten, jos rikos osoittaa henkilön ilmeistä sopimattomuutta luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rikosrekisterilain 4 a §:n nojalla Rahoitustarkastukselle voidaan luovuttaa rikosrekisteristä tietoja henkilön luotettavuuden selvittämiseksi. Lisäksi Rahoitustarkastuksella on Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 §:n 7 momentin mukaan oikeus saada sakkorekisteristä tietoja, jotka ovat tarpeen valvottavan, omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

Aikaisemmalla toiminnalla muutoin osoitettu ilmeinen sopimattomuus ei edellyttäisi, että henkilö on tuomittu rikoksesta rangaistukseen. Hänet on voitu myös määrätä liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon. Kieltoon ovat saattaneet johtaa esimerkiksi verovelvollisuuteen tai kirjanpitoon liittyvät laiminlyönnit. Liiketoimintakieltoon määrääminen ei edellytä, että laiminlyönnistä on tuomittu rangaistus. Jos kielto on edelleen voimassa, ei momentissa tarkoitettuun tehtävään voida ryhtyä. Päättynyt liiketoimintakielto olisi otettava huomioon luotettavuuden arvioinnissa.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa säännöstä muutettuna siten, että muu ylimpään johtoon kuuluva kuuluisi sen soveltamisalaan.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin luottolaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista

muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin pykälän 1—4 momentin soveltamisesta omistusyhteisöön. Säännös vastaa voimassa olevaa 4 momenttia muuten mutta sen soveltamisala laajenisi omistusyhteisön muuhun ylimpään johtoon kuuluvaan henkilöön.

**49 §.** *Yleissäännös riskienhallinnasta.* Pykälän 2 momentissa olevaa säännösviittausta tarkistettaisiin. Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovellettaisiin, mitä 36 a ja 36 b §:ssä säädetään.

**105 §.** *Korvattavat saamiset.* Pykälän 1 momentissa oleva viittaus sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia.

**160 §.** *Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulisi antaa ja toimittaa Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Lausunto olisi toimitettava Rahoitustarkastukselle tiedoksi. Vastaava velvollisuus koskee sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajaa ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 71 §:n 2 momentin mukaan. Viimeksi mainittu säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 7 ja 8 kohtaa ja komission direktiivin 20 artiklaa. Ehdotettu momentti vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 1 artiklan 2 kohdan ensimmäistä luetelma-kohtaa.

**161 §.** *Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin vaatimus sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa Rahoitustarkastukselle sen aikoessa perustaa sivuliikkeen muuhun Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, miten sen muualla kuin

Suomessa olevan sivuliikkeen asiakkaana olevien sijoittajien saamiset on turvattu. Sijoituspalveluyrityksellä on vastaava ilmoitusvelvollisuus ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 74 §:n mukaan. Säännös perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston sijoittajien korvausjärjestelmistä annettuun direktiiviin 97/9/EY. Sen mukaan sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan myös sijoituspalveluja tarjoavaa luottolaitosta (1 artiklan 1 kohdan toinen luetelmakohta). Direktiivin mukaan jäsenvaltioissa perustetut korvausjärjestelmät kattavat myös sijoituspalveluyritysten muihin jäsenvaltioihin perustamien sivuliikkeiden sijoittajat. Säännöksen tarkoitus on varmistaa, että Rahoitustarkastus ja korvausrahasto tietävät, miten muissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa olevien sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitosten sivuliikkeiden sijoittajien saamiset korvataan ja mikä on korvausrahaston vastuu. Vastaava ilmoitusvelvollisuus säädetään talletussuojan osalta lain 95 §:n 2 momentissa.

**164 §. *Palveluiden tarjoaminen.*** Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 76 §:n 3 ja 4 momenttia sovellettaisiin sijoituspalveluja tarjoavaan luottolaitokseen, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 8 kohdassa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäynnissä. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 1 artiklan 2 kohdan kolmatta luetelmakohtaa ja 31 artiklan 5 ja 6 kohtaa.

### **1.9 Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta**

**1 §. *Soveltamisala.*** Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan laki koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta tarjota ammattimaisesti sijoituspalvelua Suo-

messä. Momentti muutettaisiin koskemaan liiketoimintana harjoitettavaa sijoituspalvelujen tarjoamista. Säännös vastaisi sijoituspalveluyrityksistä annettavaan lakiin otettavaa soveltamisalasäännöstä, jonka mukaan laki koskee liiketoimintaa, jossa tarjotaan sijoituspalvelua.

Pykälän voimassa oleva 2 momentti, jossa säädetään ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovellettavista säännöksistä, koskee sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta että sen ulkopuolisesta valtiosta olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä. Tässä muodossa oleva säännös ei ole enää tarpeen eikä sitä enää otettaisi uuteen lakiin. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi sääntelee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen oikeutta tarjota sijoituspalveluja toisessa jäsenvaltiossa. Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavista säännöksistä ehdotetaan säädettäväksi erikseen lain 2 ja 3 luvussa.

**2 §. *Määritelmät.*** Pykälän 1 kohdassa oleva viittaus direktiiviin 93/22/ETY poistettaisiin direktiivin tultua kumotuksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä. Pykälän 1 ja 2 kohdassa olevat säännösviittaukset muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä.

Pykälään lisättäisiin oheispalvelun ja ulkomaisen sidonnaisasiamiehen määritelmät. Oheispalvelu määriteltäisiin pykälän 3 kohdassa ja ulkomainen sidonnaisasiamies 4 kohdassa, jolloin nykyiset 3 ja 4 kohdat siirtyisivät 5 ja 6 kohdaksi. Oheispalvelulla tarkoitettaisiin ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdissa tarkoitettuja palveluja. Ulkomaisella sidonnaisasiamiehellä tarkoitettaisiin ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä vastaavaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamiestä. Ulkomaisena sidonnaisasiamiehenä toimiva voisi olla ulkomainen tai suomalainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Pykälän 5 kohdassa määriteltäisiin sijoittautumisoikeus. Sillä tarkoitettaisiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta pe-

rustaa Suomeen kiinteä toimipaikka, josta se voi tarjota sen toimilupaansa sisältyvää sijoituspalvelua. Määritelmä vastaa asiallisesti voimassa olevaan 3 kohtaan sisältyvää sijoitautumisosoikeuden määritelmää. Sivuliikkeellä tarkoitettaisiin muuta liiketoimipaikkaa kuin päätoimipaikkaa. Sivuliike ei ole itsenäinen oikeushenkilö, vaan osa sellaista sijoituspalveluyritystä, joka on saanut toimiluvan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Tällainen sivuliike voisi Suomessa tarjota niitä sijoitus- ja oheispalveluja, joiden harjoittamiseen sijoituspalveluyritys on saanut toimiluvan kotijäsenvaltiossa. Jos ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on Suomessa useita toimipaikkoja, pidetään niitä kuitenkin yhtenä sivuliikkeenä. Säännös perustuu direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohtaan.

Pykälän 6 kohta sisältäisi edustuston määritelmän, joka vastaisi nyt 4 kohtaan sisältyvää määritelmää.

**3 §. Valvonta.** Pykälässä oleva säännösviittaus muutettaisiin koskemaan lakia Rahoitustarkastuksesta (587/2003).

**4 §. Sivuliikkeen aloittaminen.** Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pykälää. Pykälän 1 momentissa säädetään sivuliikkeen perustamista koskevasta menettelystä. Säännös muutettaisiin vastaamaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja 4 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan sivuliike voitaisiin perustaa ja sen toiminta aloittaa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Rahoitustarkastus sai 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Säännös perustuu rajoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 6 kohtaan.

**4 a §. Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen.** Pykälän 3 momentin säännösviittaus muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä.

**4 c §. Sivuliikkeen toiminta.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen, jolla on Suomessa sivuliike, sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta sovellettavista säännöksistä. Tällaiseen sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin tämän lain säännösten lisäksi, mitä arvopaperimarkkinalaissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tar-

joamisessa. Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 § eivät kuitenkaan koskisi ulkomaista sijoituspalveluyritystä. Lisäksi tällaiseen sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 36 §:n säännöksiä liiketoimista säilytettävistä tiedoista ja 37 §:n säännöksiä puhelujen tallentamisesta. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa 7 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomainen sijoituspalveluyritys saisi tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelujen tarjoamisen yhteydessä. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sidonnaisasiamiehen rinnastamisesta sivuliikkeen silloin, kun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamies sijoittautuu Suomeen. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 32 artiklan 2 kohdan toiseen alakohtaan.

**5 §. Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.** Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pykälää. Pykälän 1 momentin mukaan ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Momentissa säädettäisiin lisäksi, että ulkomainen sijoituspalveluyritys saa tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelujen tarjoamisen yhteydessä. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 31 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 2 momentti vastaisi pääosiltaan voimassa olevaa momenttia. Siihen lisättäisiin säännös, jonka mukaan Rahoitustarkastuksen olisi saatava Rahoitustarkastusta vastaavalta ulkomaiselta valvontaviranomaiselta tiedot siitä, aiotaanko palveluja tarjota sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sijoituspalveluyrityksellä olisi oikeus aloittaa palvelun tarjoaminen Suomessa Rahoitustarkastuksen saatua momentissa edellytetyt tiedot.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Rahoitustarkastuksen oikeudesta pyytää Rahoitustarkastusta vastaavalta ulkomaiselta toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta tietoja sidonnaisasiamiehen käytöstä. Rahoitustarkastuk-



sella olisi myös oikeus, mutta ei velvollisuutta, julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Pykälän 2 ja 3 momentti perustuvat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 31 artiklan 2 ja 3 kohtaan. Artiklan 2 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota sijoituspalveluja toisen jäsenvaltion alueella, on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava kotijäsenvaltionsa toimivaltaisille viranomaisille se jäsenvaltio, jossa se aikoo toimia, ja ne sijoitus- ja oheispalvelut, joita se aikoo tarjota. Lisäksi on ilmoitettava, aikooko sijoituspalveluyritys käyttää sidonnaisasiamiehiä sen valtion alueella, jossa palveluja aiotaan tarjota. Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiehiä, sijoituspalveluyrityksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on kohtuullisessa ajassa sen valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä, jonka alueella palveluja aiotaan tarjota, ilmoitettava tämän valtion alueella käytettävien sidonnaisasiamiesten henkilöllisyys. Viimeksi mainittu valvontaviranomainen voi julkistaa nämä tiedot. Sijoituspalveluyrityksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava tiedot kuukauden kuluessa niiden saamisesta sen valtion valvontaviranomaiselle, jossa palveluja aiotaan tarjota. Sijoituspalveluyritys voi aloittaa ilmoittamiensa palvelujen tarjoamisen sen jälkeen, kun tiedot on toimitettu viimeksi mainitulle valvontaviranomaiselle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota Suomeen sijoittuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille ja muille henkilöille mahdollisuus käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä. Ennen kuin sijoituspalveluyritys voisi aloittaa toiminnan harjoittamisen, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Momentissa säädettäisiin myös Rahoitustarkastuksen oikeudesta pyytää edellä tarkoitettulta valvontaviranomaiselta tiedot sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja

muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 31 artiklan 5 ja 6 kohtaan.

**6 §. Sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen.** Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pykälää. Pykälä koskisi ulkomaista sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluja Suomessa sivuliikkeen välityksellä. Pykälässä säädettäisiin menettelystä silloin, kun ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai 4 c §:n 1 momentissa mainittuja säännöksiä. Pykälän 1 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi kehotettava sijoituspalveluyritystä lopettamaan lainvastainen toiminta. Jos sijoituspalveluyritys ei noudata tätä kehotusta, Rahoitustarkastuksen olisi 2 momentin mukaan ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritys lopettaa lainvastaisen toiminnan. Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Rahoitustarkastuksen ilmoitusvelvollisuudesta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetun lain 30 §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastuksella olisi oikeus toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, jos ulkomainen sijoituspalveluyritys 2 momentissa säädetyistä toimenpiteistä huolimatta jatkaa lainvastaista toimintaa. Rahoitustarkastuksella olisi tarvittaessa oikeus kieltää palvelujen tarjoaminen. Momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen lainvastaisen toiminnan jatkumisesta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Pykälän 4 momentti koskisi tilannetta, jossa Suomeen sijoittunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä. Rahoitustarkastuksen olisi meneteltävä tällaisessa tapauksessa soveltuvien osin siten kuin 6 a §:ssä säädetään.

Pykälä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 62 artiklan 1 ja 2 kohtaa.

**6 a §.** *Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin Rahoitustarkastuksen oikeudesta puuttua sellaiseen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimintaan, joka ei ole sen valvottava. Rahoitustarkastuksen valvottavia koskevista valtuuksista säädetään laissa Rahoitustarkastuksesta. Pykälä koskee 5 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, jonka toiminta on sijoituspalveluyritystä velvoittavien säännösten tai määräysten vastaista.

Pykälän 1 momentin mukaan Rahoitustarkastuksella olisi velvollisuus ilmoittaa ulkomaiselle valvontaviranomaiselle sijoituspalveluyrityksen sellaisesta toiminnasta, joka on sijoituspalveluyritystä velvoittavien säännösten tai määräysten vastaista. Rahoitustarkastuksen olisi tehtävä ilmoitus, jos se perustellusta syystä katsoo toiminnan olevan vastoin säännöksiä tai määräyksiä. Rahoitustarkastuksella ei tällaisissa tapauksissa olisi oikeutta antaa kehotusta lainvastaisen toiminnan lopettamiseksi, vaan tarvittavista toimenpiteistä vastaisi ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kotivaltion toimivaltainen Rahoitustarkastusta vastaava viranomainen. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 62 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Rahoitustarkastuksen oikeudesta ryhtyä toimenpiteisiin sijoituspalveluyritystä koskevien säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi sellaisissa tilanteissa, joissa ulkomaisen Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen toteuttamat toimenpiteet ovat osoittautuneet riittämättömiksi, ja sijoituspalveluyrityksen toiminta edelleen vaarantaa sijoittajan suojaa ja haittaa markkinoiden luotettavaa toimintaa. Toimenpiteiden tulisi olla oikeassa suhteessa rikkomuksen laatuun ja laajuuteen. Rahoitustarkastuksen olisi ensin kehotettava ulkomaista sijoituspalveluyritystä lopettamaan lainvastainen toiminta. Tarvittaessa Rahoitustarkastus voisi estää uusien liiketoimien aloittamisen. Tällainen kielto olisi aina viimesijainen keino, jollei tilanteen kiireellisyydestä poikkeuksellisesti muuta johdu. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markki-

nat -direktiivin 62 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta ilmoittaa ulkomaiselle valvontaviranomaiselle 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ennen niihin ryhtymistä. Toimenpiteisiin ryhtymisestä olisi viipymättä ilmoitettava myös Euroopan yhteisöjen komissiolle. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 62 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan.

**7 §.** *Sivuliikkeen toimilupa.* Pykälän 1 momentissa oleva säännösviittaus muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin voimassa olevan lain 1 §:n 2 momenttia vastaavasti pykälässä tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen sovellettavasta lainsäädännöstä. Säännöksellä ei muutettaisi voimassa olevaa oikeustilaa. Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain toiminnan järjestämiseen liittyviä säännöksiä, kuten 33—37 §:ää, sekä arvopaperimarkkinain arvopaperinvälittäjän velvollisuuksia koskevia säännöksiä.

**12 §.** *Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin 7 §:n 2 momenttia vastaavasti ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovellettavasta lainsäädännöstä. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan paremmin säännöksen sisältöä.

**16 §.** *Vaitiolovelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa oleva säännösviittaus muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä.

#### **1.10 Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

**1 §.** *Soveltamisala.* Pykälän 3 momentissa säädettäisiin erikseen Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneeseen rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä. Sääntely olisi yhdenmukainen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeu-

desta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annettuun lakiin ehdotetun sääntelyn kanssa.

Pykälän 4 momentissa oleva säännösviittaus muutetaan koskemaan ehdotettua lakia sijoituspalveluyrityksistä.

#### **1.11 Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta**

**6 d §.** *Sijoituspalvelujen tarjoaminen.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneeseen ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta sovellettavista säännöksistä.

Pykälän 1 momentti koskisi luotto- ja rahoituslaitosta, jolla on sivuliike Suomessa. Tällaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sovellettaisiin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperinvälittäjää koskevia arvopaperimarkkinalain säännöksiä lukuun ottamatta lain 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää. Lisäksi sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 ja 37 §:ää sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 c §:n 2 momenttia oheispalvelun tarjoamisesta. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 13 artiklan 9 kohtaa ja 32 artiklan 1 ja 7 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sovellettaisiin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa säädetään ulkomaisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä.

Pykälän 3 momentin mukaan ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, sovellettaisiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 5 §:n 4 ja 5 momenttia. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 31 artiklan 5 ja 6 kohtaa.

Pykälän 4 momentin mukaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja sijoituspalvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamiseen sovellettaisiin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 6 ja 6 a §:ssä säädetään. Säännös vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 62 artiklaa.

**8 a §.** *Sijoituspalvelujen tarjoaminen.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneeseen ulkomaiseen luottolaitokseen sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta sovellettavasta lainsäädännöstä. Pykälän mukaan ulkomaista luottolaitosta, jolla on Suomessa sivuliike ja joka tarjoaa Suomessa sijoituspalveluja, koskee lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään. Ulkomaiseen luottolaitokseen sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain toiminnan järjestämiseen liittyviä säännöksiä, kuten 33—37 §:ää, sekä arvopaperimarkkinalain arvopaperinvälittäjän velvollisuuksia koskevia säännöksiä.

#### **1.12 Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta**

**3 §.** *Tehtävä.* Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 56 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimittava yhteistyössä ja avustettava muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia. Viranomaisten on erityisesti vaihdettava tietoja ja harjoitettava yhteistyötä tutkinta- ja valvontatoiminnassa. Yhteistyön ja erityisesti tietojen vaihdon helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi jäsenvaltion on nimettävä yksi ainoa toimivaltainen viranomainen direktiivissä tarkoitetuksi yhteistyöviranomaiseksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jolla tehtävä annetaan Suomessa Rahoitustarkastukselle.

**5 §.** *Valvottavat.* Pykälän 3 kohtaan sisältyvä maininta ulkomaisen luottolaitoksen si-

vukonttorista (sivuliikkeestä) tarkennettaisiin koskemaan myös rahoituslaitoksen sivuliikettä. Pykälän 5 kohtaan sisältyvä viittaus sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia.

**6 §.** *Muu rahoitusmarkkinoilla toimiva.* Pykälään tehtäisiin ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain ja ehdotettujen arvopaperimarkkinalain muutosten edellyttämät tarkistukset.

Pykälä on ollut viime vuosina useiden täydennysten ja tarkistusten kohteena ja se ehdotetaan samalla selkeyden vuoksi kirjoitettavaksi kokonaan uudelleen.

**15 §.** *Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet.* Sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 32 §:n mukaan sijoituspalveluyritys voisi harjoittaa toimintaansa sen lukuun ja vastuulla toimivan sidonnaisasiamiehen välityksellä. Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 §:n 5 momenttiin otettaisiin täydennys, jonka mukaan Rahoitustarkastuksella olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot myös sidonnaisasiamiehen toimipaikassa.

**15 a §.** *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus.* Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehtäisiin ehdotettujen arvopaperimarkkinalain muutosten edellyttämät teknisluonteiset tarkistukset. Säännöksen 3 momentti säilyisi ennallaan.

**15 b §.** *Kutsuminen kuultavaksi.* Lain 15 a §:n mukaan Rahoitustarkastuksella on markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvottavilta, muilta rahoitusmarkkinoilla toimivilta ja säännöksessä mainituilta muilta henkilöiltä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita. Lain 15 b §:n mukaan rahoitustarkastuksella on myös oikeus tarvittaessa kutsua 15 a §:ssä tarkoitettu henkilö kuultavaksi. Pykälää muutettaisiin niin, että Rahoitustarkastus voisi kutsua henkilön kuultavaksi myös muissa tapauksissa kuin markkinoiden väärinkäyttöön liittyvissä valvontatilanteissa. Rahoitustarkastuksen valtuuksien laajentaminen tältä osin perustuu direktiivin 50 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Pykälän otsikko muutettaisiin samalla sen uutta laajempaa sisältöä vastavaksi.

**23 §.** *Sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen.* Säännöksen 1 momenttiin sisältyvä viittaus sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin tarkistettaisiin koskemaan vastaavaa lainkohtaa ehdotetussa uudessa laissa.

Voimassa olevan säännöksen mukaan Rahoitustarkastus voi säännöksessä mainituin edellytyksin kieltää sijoituspalveluyritystä vastaanottamasta sijoituspalvelun yhteydessä asiakkaalta takaisinmaksettavia varoja tilille. Tämä valtuus ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi, sillä uuden sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain mukaan tällaisten varojen vastaanottaminen ei olisi enää sijoituspalveluyritykselle sallittua.

**24 b §.** *Rikemaksu.* Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohtaan sisältyvät viittaukset arvopaperimarkkinalakiin tarkistettaisiin koskemaan ehdotettuja uusia säännöksiä.

**25 §.** *Julkinen huomautus.* Pykälä sisältää säännökset Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa julkinen huomautus säännöksiä tai määräyksiä taikka toimilupansa ehtoja rikkovalle valvottavalle, muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle ja moitittavaan menettelyyn syyllistyneelle muullekin säännöksessä tarkoitettulle henkilölle. Julkinen huomautus on voimassa olevan säännöksen nojalla mahdollista antaa viimeksi mainitulle, jos tämä rikko muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädettyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja markkinoiden väärinkäyttöä koskevia säännöksiä, säännöksiä julkisen kaupankäynnin kohteena olevaa tai sen kohteeksi haettua arvopaperia koskevasta julkisesta ostotarjouksesta, tiedonanto- tai tarjousvelvollisuudesta taikka Euroopan yhteisöjen komission asetuksia Euroopan parlamentin ja neuvoston arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä antaman direktiivin 2003/71/EY (esitedirektiivi) täytäntöönpanosta. Tämä Rahoitustarkastuksen sanktiovaltuus ulotettaisiin koskemaan säännöksessä tarkoitettun muun henkilön menettelyä myös silloin kun se kohdistuu monenkeskisen kaupankäynnin kohteena oleviin arvopapereihin.

Pykälä ehdotetaan samalla selkeyden vuoksi kirjoitettavaksi kokonaan uudelleen.

**26 a §.** *Seuraamusmaksu.* Lain 26 a § sisältää säännökset Rahoitustarkastuksen oikeu-

desta määrätä valtiolle suoritettava seuraamusmaksu valvottavalle, muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle ja muullekin säännöksessä tarkoitettulle henkilölle. Seuraamusmaksu voidaan säännöksen 2 momentin mukaan määrätä viimeksi mainitulle vastaavissa tilanteissa kuin julkinen huomautus lain 25 §:n nojalla. Tähän säännökseen ehdotettua muutosta vastaavasti Rahoitustarkastuksen oikeus seuraamusmaksun määräämiseen ulotettaisiin koskemaan säännöksessä tarkoitettua muun henkilön moitittavaa menettelyä myös silloin, kun se kohdistuu monenkeskisen kaupankäynnin kohteena oleviin arvopapereihin.

Momentti ehdotetaan samalla kirjoitettavaksi selkeämmin luettelomuotoon ja jaettavaksi kahdeksi eri momentiksi.

**27 §. Valvontayhteistyö.** Voimassa olevan säännöksen mukaan Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Euroopan talousalueeseen kuuluvan kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sellaisten markkinariskien valvonnassa, jotka ovat syntyneet Suomen rahoitusmarkkinoilla suorituista toimista. Pykälän soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että Rahoitustarkastuksen yhteistyövelvoite ulotettaisiin myös kaikkeen Euroopan talousalueen rahoitusvalvontaviranomaisten harjoittamaan valvontaan. Direktiivin 56 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan viranomaisten on toimittava yhteistyössä keskenään aina, kun se on niiden tehtävien suorittamiseksi tarpeen, käyttäen kaikkia direktiivissä tai kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä valtuuksiaan. Direktiivin säännöksen mukaisesti yhteistyö olisi laajennettava kaikkeen toimintaan, ei vain voimassa olevassa säännöksessä mainittuun markkinariskien valvontaan.

Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi muotoon *Valvontayhteistyö*, mikä vastaa paremmin säännöksen uutta sisältöä.

**28 §. Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta.** Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä tarkoitettut Rahoitustarkastuksen valvontatoimet voisivat kohdistua kaikkiin Euroopan talousalueella toimiviin suomalaisiin valvottaviin ja muihin rahoitusmarkkinoilla toimiviin. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaavasti muotoon

*Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta.*

Säännöksen soveltamisalan laajentaminen merkitsisi sitä, että Rahoitustarkastuksen valvonta voisi kohdistua muun ohella myös suomalaisen säännellyn markkinan eli arvopaperipörssin ja optioyhteisön mahdolliseen ulkomaiseen toimintaan direktiivin 62 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan edellyttämällä tavalla. Alakohdassa tarkoitettu monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmä olisi säännöksessä tarkoitettua valvonnan piirissä direktiivin edellyttämällä tavalla jo sitä kautta, että monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen olisi ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain mukaan sijoituspalvelua ja tällaisen palvelun tarjoaja sijoituspalveluyritys.

**29 §. Suomeen sijoittuneen ulkomaisen valvottavan tarkastaminen.** Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen oikeus suorittaa säännöksessä tarkoitettu valvottavansa tarkastus Suomessa ulotettaisiin koskemaan kaikkia valvottavia ja muita rahoitusmarkkinoilla toimivia. Vastaavasti Rahoitustarkastuksen oikeus suorittaa Suomeen Euroopan talousalueelta sijoittuneen ulkomaisen valvottavan tarkastus asianomaisen ulkomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä laajenisi säännöksen 2 momentin mukaan kaikkiin valvottaviin ja muihin rahoitusmarkkinoilla toimiviin. Säännös laajenisi koskemaan myös Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä tehtävää kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittuneen valvottavan ja muun rahoitusmarkkinoilla toimivan tarkastusta. Muutokset perustuvat direktiivin 57 ja 63 artiklaan.

Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi säännöksen uutta sisältöä vastaavasti muotoon *Suomeen sijoittautuneen ulkomaisen valvottavan tarkastaminen*.

**30 §. Ulkomaiseen valvottavaan kohdistuvista toimenpiteistä ilmoittaminen.** Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainittu Rahoitustarkastuksen ilmoitusvelvollisuus Euroopan talousalueen valvontaviranomaiselle laajennettaisiin koskemaan kaikkia valvottavia ja muita rahoitusmarkkinoilla toimivia. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaavasti muotoon *Ulkomaiseen valvotta-*

vaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen.

**30 a §.** *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö.* Pykälä olisi uusi. Siinä ehdotetaan säädettäväksi Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta ilmoittaa tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttöä koskeva seikka tai epäily muulle Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kysymyksessä oleva toiminta on tapahtunut. Rahoitustarkastuksen olisi myös suoritettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä tutkimus.

Säännös perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista annetun direktiivin 2003/6/EY (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi) 6 artiklan 3 ja 4 kohtaan.

**31 a §.** *Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen.* Pykälä olisi uusi. Sinä säädettäisiin Rahoitustarkastuksen oikeudesta kieltäytyä valvontayhteistyöstä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa. Rahoitustarkastus voisi kieltäytyä yhteistyöstä vain tietyissä, säännöksessä rajatuissa tilanteissa. Kieltäytymisperusteena voisi ensinnäkin olla se, että yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeutta, turvallisuutta tai yleistä järjestystä. Rahoitustarkastus voisi kieltäytyä yhteistyöstä myös, jos yhteistyöpyyntö koskisi henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnön tarkoittama asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa. Kolmantena perusteena kieltäytymiselle olisi Suomessa annettu lainvoimainen päätös, joka koskisi yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa. Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteesta pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

Säännös perustuu direktiivin 59 artiklaan.

### 1.13 Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

**1 §.** *Soveltamisala.* Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan arvopaperi on

mahdollista ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi myös ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta. Pykälän 2 momentin 3 kohtaa tarkistettaisiin siten, että velvollisuus suorittaa valvontamaksu ei koskisi tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijaa.

Pykälän 2 momentin 4 kohdassa ehdotetaan maksuvelvolliseksi säädettäväksi myös sellainen arvopaperin liikkeeseenlaskija, jonka arvopaperilla käydään kauppaa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäynnissä meklarilistalla. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ohella nämä liikkeeseenlaskijat on perusteltua velvoittaa suorittamaan valvontamaksu samaan tapaan kuin julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien liikkeeseenlaskijat. Molempiin kaupankäyntitapoihin sovelletaan arvopaperimarkkinalain asianomaisia säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta ja julkisesta ostotarjouksesta. Monenkeskiseen kaupankäyntiin meklarilistalla sovelletaan myös arvopaperimarkkinalain ja rikoslain säännöksiä markkinoiden väärinkäytöstä.

**2 §.** *Valvontamaksu.* Pykälän 4 momenttia tarkistettaisiin siten, että momentissa tarkoitettulla omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitettaisiin yksiselitteisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitettua koko omien varojen vähimmäismäärää.

**5 §.** *Sijoituspalveluyrityksen valvontamaksu.* Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi eräitä sijoituspalveluyrityksiä koskeva poikkeus säännökseen sisältyvästä valvontamaksun laskentatavasta. Poikkeusta sovellettaisiin sellaisiin sijoituspalveluyrityksiin, joiden perustamispääoma- ja vakavaraisuusvaatimukset poikkeavat sijoituspalveluyrityksiä yleisesti koskevasta sääntelystä siten, että valvontamaksua ei voida perustaa pääoma-vaatimukseen. Tällaisia sijoituspalveluyrityksiä olisivat yritykset, jotka tarjoavat vain sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä eivätkä pidä hallussaan asiakkaiden varoja, jotka toimivat myös vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettuina vakuutusmeklareina tai jotka tarjoavat sijoituspalveluja ainoastaan sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 4 §:n 3—5, 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuilla hyödykejohdannaisilla ja eräillä

muilla erityisillä johdannaissopimuksilla kuten päästöoikeus- ja sääjohdannaisilla.

**6 §. Rahastoyhtiön valvontamaksu.** Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta rahastoyhtiön tarjoamasta sijoitusneuvonnasta. Samalla säännökseen sisältyvät lakiviittaukset tarkistettaisiin koskemaan sijoitusrahastolain asianomaisia säännöksiä.

**7 §. Muun perusmaksua maksavan valvontamaksu.** Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uudet 10 a ja 10 b kohdat. Niissä säädettäisiin valvontamaksun perusmaksusta liikkeeseenlaskijalle, jonka arvopapereita on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäynnissä meklarilistalla. Toisin kuin julkisen kaupankäynnin kohdalla, perusmaksu olisi sama riippumatta siitä, onko liikkeeseenlaskija velvollinen suorittamaan valvontamaksua muulla perusteella. Julkisen kaupankäynnin osalta perusmaksuihin vaikuttavat Rahoitustarkastuksen IFRS-valvonnan kustannukset. Ainoastaan monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija ei ole Rahoitustarkastuksen IFRS-valvonnan piirissä. Monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalta perittävä perusmaksu olisi tästä ja monenkeskiseen kaupankäyntiin kohdistuvasta julkiseen kaupankäyntiin liittyvää valvontaa muutenkin suppeammasta Rahoitustarkastuksen valvontavelvollisuudesta johtuen merkittävästi alempi kuin vastaava maksu julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kohdalla.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin selventävä säännös siitä, että liikkeeseenlaskija, jonka arvopaperi on sekä julkisen kaupankäynnin kohteena että monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla, suorittaisi perusmaksun vain yhdellä perusteella. Tämä on tarpeen sen vuoksi, että meklarilistalle voidaan ottaa myös julkisen kaupankäynnin kohteena jo olevia arvopapereita.

#### **1.14 Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta**

Arvopaperimarkkinarikoksista

**1 §. Sisäpiirintiedon väärinkäyttö.** Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että viittaus arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n mu-

kaiseen kaupankäyntimenettelyyn poistettaisiin ja tilalle otettaisiin viittaus arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun monenkeskiseen kaupankäyntiin.

**3 §. Kurssin vääristäminen.** Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavalla tavalla kuin 1 §:ää.

**7 §. Rajoitussäännös.** Pykälän 1 momentti kumottaisiin. Momentin kumoaminen johtuisi arvopaperimarkkinalain 3 luvun muuta julkista kaupankäyntiä koskevan sääntelyn kumoamisesta.

## **2 Voimaantulo**

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi ja sen nojalla annettu komission direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä siten, että niiden noudattamista edellyttäviä lakeja ja lain nojalla annettavia säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan 1 päivästä marraskuuta 2007 alkaen. Tämän vuoksi lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mainittuna päivänä. Samasta ajankohdasta alkaen sovelletaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin nojalla annettua komission asetusta lukuun ottamatta kahta artiklaa, joita sovelletaan 1 päivästä kesäkuuta 2007 alkaen.

## **3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys**

### **3.1 Rahoitustarkastuksen norminanto**

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi ja komission täytäntöönpanodirektiivi sisältävät merkittävässä määrin sääntelyä, jota ei yksityiskohtaisuutensa tai teknisen luonteensa vuoksi ole tarkoituksenmukaista saattaa voimaan lailla. Esitykseen sisältyy tästä syystä lukuisia ehdotuksia säännöksiksi, jotka merkitsevät Rahoitustarkastukselle annettavaa valtaa antaa tarkempia määräyksiä esityksessä ehdotettujen lakien täytäntöönpanosta. Säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain lainsäädäntövallan siirtämistä koskevan 80 §:n kannalta.

Ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaan Rahoitustarkastus antaisi tarkemmat määräykset sijoituspalveluyrityksen toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä

(30 §), toiminnan järjestämisestä ja sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevien henkilökohtaisista liiketoimista (35 §), asiakkaan toimeksiantoja, asiakkaan lukuun suoritettuja liiketoimia ja muita asiakkaalle tarjoamia palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä (36 §) sekä asiakkaan tunnistamisesta noudatettavista menettelytavoista (69 §).

Arvopaperimarkkinalain muuttamista koskevan lakiehdotuksen mukaan Rahoitustarkastus voisi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperipörssin toiminnan luotettavasta järjestämisestä (3 luvun 17 §), pörssissä vaikuttavassa asemassa olevien henkilökohtaisista liiketoimista (3 luvun 18 §) ja arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisesta (3 luvun 24 §). Lakiehdotuksen mukaan Rahoitustarkastus antaisi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin nojalla annetun komission täytäntöönpanodirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista tai tältä saatavista maksuista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista (4 luvun 1 §), asiakasta koskevien tietojen pyytämisestä (4 luvun 3 §), asiakkaille annettavista tiedoista arvopaperinvälittäjästä ja tarjottavasta palvelusta (4 luvun 4 §), toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä (4 luvun 5 §), toimeksiantojen käsittelystä (4 luvun 6 §), arvopaperinvälittäjän menettelytavoista eturistiriitojen ehkäisemisessä (4 luvun 12 §) ja asiakasvarojen säilyttämisestä (4 luvun 14 §) Rahoitustarkastus voisi antaa tarkempia määräyksiä markkinoiden väärinkäyttöä koskevien ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta (4 luvun 16 §) sekä rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanosta annetun komission asetuksen sallimissa rajoissa määräyksiä kauppaportoinnin tietosäällöstä, esitysmuodosta ja toimitustavasta (4 luvun 18 §).

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomainen kuin ministeriö voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Lisäksi edellytetään, et-

tä tällainen valtuutus on soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Rahoitustarkastus on perustuslaissa tarkoitettu muu viranomainen, jolle voidaan lailla osoittaa toimivaltaa oikeussäännösten antamiseen edellyttäen, että perustuslain 80 §:ssä asetetut aineelliset edellytykset täyttyvät. Perustuslakivaliokunta on käytännössä pitänyt mahdollisena ehdotetun kaltaisten norminantovaltuuksien antamista Rahoitustarkastukselle (PeVL 52/2001 vp, PeVL 24 ja 67/2002 vp, PeVL 16/2003 vp ja PeVL 4/2005 vp).

Ehdotettu Rahoitustarkastuksen toimivalta määräysten antamiseen on tarpeellinen, jotta Suomessa voitaisiin panna asianmukaisesti täytäntöön rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja sen nojalla annetun komission täytäntöönpanodirektiivin sellaiset säännökset, jotka edellyttävät Suomessa kansallisia sääntelytoimia, mutta jotka ovat sisällöltään sellaisia, että niistä ei ole tarpeen säätää lailla tai asetuksella. Säänneltävään toimintaan liittyy myös runsaasti sellaisia ammatillisia erityispiirteitä, että normiantovaltuuden uskomisen nimenomaan toimintaa valvovalle asiantuntijaviranomaiselle on tarkoituksenmukaista ja perusteltua. Näin ollen ehdotetulle sääntelylle on sen kohteeseen liittyviä erityisiä syitä.

Ehdotetut norminantovaltuudet ovat joko teknisluonteisia yksityiskohtia koskevia tai luonteeltaan täytäntöönpanosäännöksiä. Norminanto on pääosin sidottu komission rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin mukaiseen normintoon. Komission norminanto on direktiivissä rajattu koskemaan vain direktiivissä erikseen määriteltyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä. Ehdotettu määräyksenantovalta on myös kohteensa osalta täsmällisesti rajattu, sillä Rahoitustarkastuksen määräykset kohdistuisivat sellaisiin yhteisöihin, jotka viranomaisen myöntämän toimiluvan nojalla harjoittavat sijoituspalvelutoimintaa.

Valtuudet ovat lain säännöksiin riittävän tarkasti sidottuja, kun otetaan huomioon sääntelyn kohteena olevan toiminnan luonne ja erityispiirteet. Perustuslakivaliokunta on myös vakiintuneesti katsonut, että valtuutusten täsmentämiseksi on valtiosäännön kannalta riittävää esimerkiksi sitoa niiden käyt-



täminen laissa siihen, mikä on tarpeen direktiiveissä tai muissa unionin säännöksissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi (esim. PeVL 12 ja 13/1996 vp sekä PeVL 17/2003 vp).

Ehdotuksessa tarkoitettu määräystenantovalta rajautuu myös tyypillisesti sellaisiin seikkoihin, joiden asiallinen merkitys ei edellytä, että niistä säädettäisiin lailla tai asetuksella. Perustuslakivaliokunta on käytännössä korostanut, että perustuslain 80 §:n 2 momentti jo itsessään rajoittaa suoraan valtuussäännösten tulkintaa (esim. PeVL 52/2001 vp sekä PeVL 24 ja 19/2002 vp).

Edellä esitetyillä perusteilla voidaan katsoa, että ehdotetut määräyksenantovaltuudet täyttävät perustuslain 80 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset.

### 3.2 Toimiluvat ja omistajaa koskevat vaatimukset

#### Toimiluvat

Ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 13 §:n mukaan sijoituspalvelua saa tarjota vain laissa tarkoitetun toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys. Lakiehdotuksen 5 §:n säännös, jonka mukaan sijoituspalvelujen alaa laajennettaisiin koskemaan myös sijoitusneuvonta (5 §:n 5 kohta) ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen (5 §:n 8 kohta), merkitsevät nykyisen toimilupajärjestelmän laajentamista. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain 18 §:n mukaisena pääsääntönä, josta kuitenkin on mahdollista eräin edellytyksin poiketa tämäntapaisten luvanvaraisuuden muodossa (ks. esim. PeVL 19 ja 24/2002 vp, PeVL 67/2002 vp sekä PeVL 16/2003 vp).

Luvanvaraisen sijoituspalvelutoiminnan laajentaminen perustuu Euroopan unionin sääntelyyn, jonka lähtökohtana on yhtäältä sijoittajansuojan parantaminen ja toisaalta – monenkeskistä kaupankäyntiä koskevan sääntelyn osalta – myös tarve kehittää arvopaperikaupan vaihdantajärjestelmiä kaupankäynnin kustannustehokkuutta parantavalla tavalla. Sijoituspalvelutoiminnan viranomaisvalvonta ja sen perustana oleva toimilupasääntely ovat tästä syystä tarpeellisia ja toiminnan yleistä luvanvaraisuutta puoltavat

rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista ja asiakkaansuojaa koskevat perusteet. Myös luvanvaraisuutta koskevia laajennuksia on pidettävä tästä näkökulmasta hyväksyttävänä. Lupaharkinta on myös ehdotettu 19 §:n säännös huomioon ottaen sidottua harkintaa: lupa on myönnettävä jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Ehdotettu toimilupasääntelyn laajennus ei siten ole merkityksellinen perustuslaissa turvatun elinkeinovapauden kannalta.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista yksilön oikeusasemaan kohdistuvana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Valiokunta on sen vuoksi katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (PeVL 67/2002 vp ja PeVL 16/2003 vp). Lakiehdotusten toimiluvan peruuttamista koskevat säännökset (sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 24 § ja arvopaperimarkkinalain 3 luvun 11 §) vastaavat sisällöltään voimassa olevaa sääntelyä ja perustuslakivaliokunnan käytännössä asetettuja vaatimuksia.

#### Laadullinen omistajakontrolli

Ehdotettu sijoituspalveluyrityksistä annettavan lain 42 §:n 1 momentti koskee Rahoitustarkastuksen oikeutta kieltää tietynlainen osuuden hankinta sijoituspalveluyrityksestä (niin sanottu laadullinen omistajakontrolli). Pykälän 2 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi kieltää saantoa koskevan luettelomerkinnän tekemisen ja osuuden omistajalta määrääjäksi oikeuden äänivallan käyttöön sijoituspalveluyrityksessä. Ehdotettu sääntely on merkityksellinen perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuuden suojan kannalta. Kysymyksessä on omistajan määräysvallan rajoittaminen.

Omaisuuden suojan kannalta merkityksellisiä ovat vastaavasti ehdotukset arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:ksi (arvopaperipörssin omistajakontrolli) ja 3 luvun 7 §:ksi

(arvopaperipörssin osakeosuuden hankinnan vastustaminen) sekä sijoituspalveluyrityksistä annettavaan lakiin ehdotettu 39 §, jonka mukaan Rahoitustarkastus voisi kieltää tietyn edellytyksin määräysvallan hankkimisen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä.

Ehdotetut säännökset vastaavat sisällöltään voimassa olevia luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja arvopaperipörssin omistajakontrollia koskevia säännöksiä. Rahoitusmarkkinoilla toimivien yhteisöjen omistajakontrollia koskevat säännökset ovat olleet eri yhteyksissä perustuslakivaliokunnan tarkasteltavina (esim. PeVL 52/2001 vp) eikä valiokunta ole pitänyt niitä perustuslain kannalta ongelmallisina.

#### Toimintarajoitukset

Ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 25 §:n mukaan Rahoitustarkastus voisi rajoittaa määräajaksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan mukaista toimintaa. Tämä olisi mahdollista, jos toiminnassa olisi todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja olisi ilmeistä, että toiminnan jatkaminen olisi omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei saataisi korjatuksi määräajassa, Rahoitustarkastus voisi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Näille elinkeinovapauteen puuttuville toimenpiteille on painavat ja erityisesti sijoittajien oikeuksien turvaamisen näkökulmasta perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet. Toimintarajoituksen määräaikaisuus ja sen edellytysten täsmällisyys ovat merkityksellisiä suhteellisuusvaatimuksen toteutumisen kannalta. Rahoitustarkastuksella olisi oikeus muuttaa pysyvästi toimiluvan ehtoja vain, jos markkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa vaarantavaa toimintaa ei korjattaisi määräajassa.

Säännös vastaa voimassa olevaa lakia ja on ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana (PeVL 67/2002 vp) eikä ole ongelmallinen perustuslaissa turvatus elinkeinovapauden kannalta.

#### 3.3 Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 68 § sisältää säännöksen sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta antaa viranomaisille sekä oikeudesta luovuttaa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle, julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja optioyhteisölle lain mukaan muuten salassa pidettäviä asiakastietoja.

Säännös vastaa voimassa olevia sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiä. Sääntämisyjärjestyksen kannalta merkityksellinen on ehdotettu säännöksen 4 momentti, joka koskee oikeutta antaa tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, optioyhteisölle tai vastaavalle Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivalle yhteisölle. Edellytyksenä tietojen luovuttamiselle tällaisille yksityisille tahoille olisi, että tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Säännös on tältä osin ollut perustuslakivaliokunnan tarkasteltavana (PeVL 4/2005 vp) eikä sitä voida pitää soveltamisalaltaan näin rajoitettuna ongelmallisena perustuslaissa turvatus henkilötietojen suojan kannalta.

#### 3.4 Eturistiriitojen ilmoittaminen ja kurssin vääristämisen määritelmä

Arvopaperinvälittäjään ja muuhun henkilöön, joka ammatti- tai liiketoimintanaan tuottaa tai levittää julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita tai niiden liikkeenlaskijoita koskevaa tutkimustietoa taikka tuottaa tai levittää muita sijoittajille tai yleisölle tarkoitettuja sijoitussuosituksia, kohdistuisi ehdotetun arvopaperimarkkinalain 4 luvun 13 §:n mukaan velvollisuus ilmoittaa arvopapereihin mahdollisesti liittyvät etunsa ja ristiriidat. Velvollisuus ei kuitenkaan koskisi sananvapaudesta joukkoviestinnässä annetussa laissa (460/2003) tarkoitetun yleisön saataville toimitetun viestin sellaista laatijaa, joka on sitoutunut noudattamaan julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten tai julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä. Vastaavasti väärien tai harhaanjohtavien

tietojenlevittämistä ei lain 5 luvun 12 §:n mukaan pidettäisi kurssin vääristämisenä, jos viestin laatijaa sitoisivat mainitut säännöt. Kurssin vääristämisen määritelmä kuitenkin täytyisi, jos viestin laatija saisi itselleen erityistä etua tai hyötyä tiedon julkaisemisesta tai levittämisestä.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 12 §:n 1 momentissa turvatus sananvapauden kannalta. Perustuslakivaliokunta on arvioinut voimassa olevia vastaavia säännöksiä säätämisyjärjestyksen kannalta hallituksen esityksestä 137/2004 antamassaan lausunnossa (PeVL 4/2005 vp) ja katsonut, että ne ovat sinänsä hyväksyttäviä, riittävän tarkkarajaisia ja oikeasuhtaisia sananvapauden rajoituksia. Samalla valiokunta kuitenkin katsoi, että kurssin vääristämistä koskevaan säännöksen olisi paikallaan tehdä erityisen edun tai hyödyn edellytystä koskeva selventävä tarkennus, mikä onkin otettu säännöksen lopullisessa sanamuodossa huomioon.

Säännökset ovat siten perustuslakivaliokunnan aikaisemman kannan mukaiset ja syntyneet valiokunnan myötävaikutuksella eikä niitä voida pitää perustuslain kannalta ongelmallisina.

### 3.5 Toimeksiantopuhelun tallentaminen

Ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 37 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi toimeksiannon todentamiseksi tallennettava toimeksiantoon liittyvät puhelut. Sijoituspalveluyrityksen olisi huolehdittava siitä, että asiakkaalla on tieto puhelun tallentamisesta ja tallentamisen tarkoituksesta. Tallenteita ei saisi käyttää muuhun kuin ilmoitettuun tarkoitukseen.

Säännös on merkityksellinen perustuslaissa turvatus yksityiselämän suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n 2 momentin mukaan kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Perustuslakien perusoikeussäännösten kokonaisuudistusta koskeneen hallituksen esityksen (HE 309/1993 vp) mukaan säännös turvaa jokaiselle oikeuden luottamukselliseen viestintään

ilman, että ulkopuoliset saavat oikeudettomasti tiedon hänen lähettämiensä tai hänelle osoitettujen luottamuksellisten viestien sisällöstä. Tämä merkitsee suojaa muun muassa puhelujen kuuntelemista tai nauhoittamista vastaan. Hallituksen esityksen mukaan säännös ei kuitenkaan pyri järjestämään viestinnän osapuolten keskinäisiä suhteita tai heidän käyttäytymistään. Siten kysymys viestinnän osapuolten oikeudesta julkistaa luottamukselliseksi tarkoitettu viesti jää ratkaistavaksi muulla perusteella.

Toimeksiantoa koskevan puhelun tallentaminen on tärkeää sekä sijoituspalveluyritykselle että asiakkaalle, jotta tarvittaessa jälkikäteen voidaan todentaa toimeksiannon sisältö. Säännös parantaisi asiakkaan mahdollisuuksia selvittää puhelimitse tapahtunutta toimeksiantoa, josta voi muuten olla vaikea saada todisteita. Toimeksiannon oikealla todentamisella voi kiistatapauksessa olla huomattavakin taloudellinen merkitys. Säännökselle on siten olemassa sekä asiakkaan että sijoituspalveluyrityksen kannalta painava tarve ja siihen liittyvää perusoikeuden rajoitusta on tästä näkökulmasta pidettävä hyväksyttävänä.

Säännöksen mukaan tallentaminen voisi koskea vain toimeksiantoon liittyviä puheluja. Tallentamisesta ja sen tarkoituksesta ilmoitettaisiin etukäteen asiakkaalle eikä tallenteita saisi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin toimeksiannon todentamiseen. Rajoitus olisi näin ollen tarkkarajainen, täsmällisesti määritelty ja sen olennainen sisältö ilmenisi laista. Rajoitus on myös suhteellisuusvaatimuksen mukainen, sillä vastaavaa mahdollisuutta osapuolten oikeusturvan parantamiseen ei ole saavutettavissa muilla keinoilla. Säännös ei siten ole ongelmallinen perustuslaissa turvatus yksityiselämän suojan kannalta.

Edellä olevan perusteella lakiehdotukset voitaisiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

## 1.

**Laki****sijoituspalveluyrityksistä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1 luku

**Yleiset säännökset**

## 1 §

*Sovellettamisala*

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua.

Liiketoiminnan harjoittajaan, joka käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä 5 §:n 3 kohdan mukaisesti ja joka ei tarjoa muuta sijoituspalvelua, tätä lakia sovelletaan vain, jos tämä:

1) tarjoutuu käymään kauppaa jatkuvasti omaan lukuun ostamalla ja myymällä rahoitusvälineitä itse määrittämäänsä hintaan; tai

2) käy kauppaa omaan lukuun arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetun julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin taikka kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988, jäljempänä *optiokauppalaiki*) tarkoitetun optioyhteisön taikka niitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti tarjoamalla kolmansille osapuolille avoimen järjestelmän tarkoituksenaan saada nämä mukaan kaupankäyntiin.

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

1) palvelua tarjotaan yksinomaan samaan konserniin kuuluvalla kirjanpitovelvolliselle;

2) toimintaa harjoitetaan satunnaisesti muun erikseen laissa säännellyn liike- tai ammattitoiminnan ohessa;

3) toimintaa harjoitetaan liiketoimintana yksinomaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun

2 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla;

4) liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoimintansa oheistoimintana käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä, taikka tarjoaa johdannaisopimuksiin, joiden kohde-etuutena on hyödyke, tai 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoituspalvelua pääasiallisen liiketoimintansa asiakkaille, eikä liiketoiminnan harjoittajan tai sen konsernin pääasiallisena liiketoimintana ole sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostoiminta;

5) liiketoiminnan harjoittajan pääasiallisena liiketoimintana on kaupankäynti omaan lukuun hyödykkeillä tai johdannaisopimuksilla, joiden kohde-etuus on hyödyke, eikä liiketoiminnan harjoittaja kuulu konserniin, jonka pääasiallisena liiketoimintana on sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostoiminta;

6) kauppaa käydään ainoastaan omaan lukuun 4 §:n 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä niiden kohde-etuuksilla yksinomaan johdannaismarkkinoilla tehtyjen sijoitusten suojaamiseksi, kun kaupankäynnillä on selvitysosapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä; tai

7) toimeksiantoja toteutetaan 6 kohdassa tarkoitettujen markkinoiden muiden markkinaosapuolten lukuun tai rahoitusvälineitä koskevien tarjousten tai tarjouskehotusten antamiseen kyseisillä markkinoilla, kun toiminnalla on selvitysosapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä.

Yrityksestä, joka tarjoaa sijoituspalvelua ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjes-

telmien hallinnoimiseksi, säädetään henkilöstörahastolaissa (814/1989). Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (48/1999).

Tämä laki ei koske Valtiokonttoria, Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia eikä muita kansallisia keskuspankkeja.

Tämä laki ei koske vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuja työeläkevakuutusyhtiöitä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuja vakuutusyhdistyksiä, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja.

## 2 §

*Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi, komission asetus ja komission direktiivi*

*Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* tarkoitetaan tässä laissa rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/EY ja 93/6/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY.

*Komission asetuksella* tarkoitetaan tässä laissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006.

*Komission direktiivillä* tarkoitetaan tässä laissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä

määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission direktiiviä 2006/73/EY.

## 3 §

*Sijoituspalveluyritys*

*Sijoituspalveluyrityksellä* tarkoitetaan suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua.

## 4 §

*Rahoitusväline*

*Rahoitusvälineellä* tarkoitetaan:

1) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperia sekä ulkomaista muuta rahamarkkinavälinettä ja yhteissijoitusyrityksen osuutta;

2) optiota, termiiniä tai muuta johdannais-sopimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, tuotto, toinen johdannais-sopimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai muu tunnusluku ja joka voidaan toteuttaa luovuttamalla kohde-etuus tai tilitämällä sen nettoarvo;

3) optiota, termiiniä tai muuta johdannais-sopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä;

4) optiota, termiiniä tai muuta johdannais-sopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, kun sillä käydään kauppaa optiokauppalaisissa tarkoitettussa optioyhteisössä tai arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäynnissä taikka niitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavassa kaupankäynnissä;

5) muuta kuin 4 kohdassa tarkoitettua optiota, termiiniä tai muuta johdannais-sopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, jos johdannais-sopimus tehdään sijoitus- tai suojaustarkoituksessa ja se on muiden johdannais-sopimusten kaltainen;

6) luottoriskin siirtoon tarkoitettua johdannais-sopimusta;

7) hinnanerosopimusta; sekä

8) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, joka liittyy ilmastovaihteluihin, kuljetusmaksuihin, päästöoikeuksiin tai inflaatioasteisiin tai muihin virallisiin taloustilastoihin ja joka voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä, sekä muuta johdannaissopimusta, joka liittyy omaisuuteen, oikeuksiin, velvollisuuksiin, indekseihin ja muihin kuin edellä mainittuihin tunnuslukuihin ja joka on muiden johdannaissopimusten kaltainen.

Komission asetuksessa säädetään 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden ominaispiirteistä ja 8 kohdan soveltamisalaan kuuluvista johdannaissopimuksista.

## 5 §

### *Sijoituspalvelut*

*Sijoituspalvelulla* tarkoitetaan:

1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä (*toimeksiantojen välittäminen*);

2) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun (*toimeksiantojen toteuttaminen*);

3) kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lukuun (*kaupankäynti omaan lukuun*);

4) rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle (*omaisuudenhoito*);

5) yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (*sijoitusneuvonta*);

6) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä merkintä- tai ostositoumus (*liikkeeseenlaskun takaaminen*);

7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä ilman merkintä- tai ostositoumuksen antamista (*liikkeeseenlaskun järjestäminen*); sekä

8) rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestämistä arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäynnissä

(*monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen*).

## 6 §

### *Luottolaitos ja rahoituslaitos*

Tässä laissa *luottolaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua muuta yhteisöä kuin maksuliikkeyhteisöä.

Tässä laissa *rahoituslaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettua yhteisöä.

## 7 §

### *Konserni, emoyritys ja tytäryritys*

Tässä laissa *konsernilla*, *emoyrityksellä* ja *tytäryrityksellä* tarkoitetaan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

## 8 §

### *Palveluyritys*

Tässä laissa *palveluyrityksellä* tarkoitetaan yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluja taikka muita vastaavia sijoituspalveluyrityksen pääasialliseen liiketoimintaan liittyviä palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle.

## 9 §

### *Omistusyhteisö*

Tässä laissa *omistusyhteisöllä* tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

Rahoitustarkastuksen on saatuaan tiedon siitä, että muusta yrityksestä kuin luottolaitoksesta tai sijoituspalveluyrityksestä on tul-

lut sijoituspalveluyrityksen emoyritys, tehtävä viipymättä päätös siitä, onko yritystä pidettävä 1 momentissa tarkoitettuna omistusyhteisönä.

## 10 §

*Konsolidointiryhmä*

Tässä laissa *konsolidointiryhmällä* tarkoitetaan konsernia, jonka muodostavat konsernin emoyritys, joka on suomalainen tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksenä oleva suomalainen tai ulkomainen omistusyhteisö (*konsolidointiryhmän emoyritys*) sekä emoyrityksen suomalaiset ja ulkomaiset tytäryritykset, jotka ovat muita sijoituspalveluyrityksiä, luottolaitoksia, rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä (*konsolidointiryhmän tytäryritys*).

Konsolidointiryhmän emoyrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen ja siihen rinnastettavaan omistusyhteisön tytäryrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen sovellettavan konsolidoidun valvonnan soveltamisalasta säädetään 46 §:ssä ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä.

## 11 §

*Ulkoistaminen*

*Ulkoistamisella* tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluyritykselle toiminnon tai palvelun, jonka sijoituspalveluyritys olisi muuten itse suorittanut.

## 12 §

*Valvonta*

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

## 2 luku

**Oikeus tarjota sijoituspalvelua**

## 13 §

*Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus*

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitettun toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys.

## 14 §

*Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla*

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota:

1) suomalainen luottolaitos luottolaitostoitinnasta annetun lain mukaisesti; ja

2) sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan toimiluvan saanut suomalainen rahastoyhtiö.

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, 5 §:n 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperipörssi ja optikauppalaissa tarkoitettu optioyhteisö.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996). Ulkomaisen luottolaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993). Ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004).

## 15 §

*Oheispalvelut*

Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi:

1) tarjota asiakkaille rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalveluja sekä tallelokeropalveluja ja niihin liittyviä palveluja;

2) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;

3) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja niitä koskevia palveluja;

4) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuutapalvelua;

5) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyyskejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;

6) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen tai järjestämiseen liittyviä palveluja;

7) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohdeetuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan; sekä

8) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiannon välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991), oikeudesta toimia selvitysosa-puolena arvopaperimarkkina-laissa ja oikeudesta hoitaa säilytysyhteisön tehtäviä sijoitusrahastolaissa.

## 16 §

### *Toiminimi*

Muu yritys kuin sijoituspalveluyritys saa toiminimessään tai muuten toiminnassaan

käyttää nimitystä pankkiiri tai pankkiiriliike vain, jos on ilmeistä, että nimityksen käyttäminen ei viittaa harhaanjohtavasti sijoituspalveluyrityksen toimintaan.

## 3 luku

### **Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen**

## 17 §

### *Toimilupahakemus*

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Jos sijoituspalveluyrityksen on 47 §:n mukaan kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, Rahoitustarkastuksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto korvausrahastolta.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydetävä kyseisen valtion asianomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin tällaisessa sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydetävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta.



## 18 §

*Toimilupapäätös*

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetystä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Toimiluvassa on mainittava ne sijoituspalvelut sekä ne 15 §:ssä tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sijoituspalveluyritykselle sallittujen palvelujen osalta.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

## 19 §

*Toimiluvan edellytykset*

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että hakija täyttää 2 momentissa sekä sijoituspalveluyrityksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle 4 ja 5 luvussa säädetyt edellytykset.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella sijoituspalveluyrityksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan sijoituspalveluyrityksen

osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä, taikka jos hän on muutoin aikaisemalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ennen sen rekisteröimistä.

## 20 §

*Toimilupa eurooppayhtiölle*

Toimilupa on myönnettävä myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Rahoitustarkastuksen on pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan Rahoitustarkastusta vastaavan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

## 21 §

*Toimiluvan rekisteröinti*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin sekä tiedoksi 47 §:ssä tarkoitetulle sijoittajien korvausrahastolle.

Perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

## 22 §

*Sijoituspalvelurekisteri*

Rahoitustarkastus pitää sijoituspalveluyrityksistä julkista rekisteriä, johon merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen sijoituspalveluyrityksellä on toimilupa.

## 23 §

*Toiminnan aloittaminen*

Sijoituspalveluyritys voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, sijoituspalveluyritys on rekisteröity.

## 24 §

*Toimiluvan peruuttaminen*

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sijoituspalveluyrityksen toimiluvan, jos:

1) yrityksen toiminnassa on olennaisesti rikkottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai sijoituspalveluyrityksen yhtiöjärjestystä;

2) yritys ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) yrityksen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle sijoituspalveluyritykselle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien korjaamiseksi.

Jos sijoituspalveluyritys on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toimintansa, se voi hakea Rahoitustarkastukselta toimiluvan peruuttamista.

Toimiluvan peruuttamisen yhteydessä Rahoitustarkastus voi antaa määräyksiä siitä, miten toiminta on lopetettava.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

Rahoitustarkastuksen on peruuttaessaan toimiluvan sijoituspalveluyritykseltä, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

## 25 §

*Toiminnan rajoittaminen*

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiointilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on rajoittaessaan toimiluvan mukaista toimintaa sijoituspalveluyritykseltä, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

## 4 luku

**Sijoituspalveluyrityksen toiminta**

## 26 §

*Omien osakkeiden, osuuksien, pääomallainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset*

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen taikka ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädettyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen sijoituspalve-

luyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoista edellä tarkoitetun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita ja jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu sijoituspalveluyrityksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan yhtä kymmenesosaa lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen pääomasijoituksiin, pääomalainoihin, debenttureihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

## 27 §

### *Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus*

Sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat muun kuin Euroopan talousalu-

eeseen kuuluvan valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä laissa, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

Sidonnaisuuksissa tapahtuneista muutoksista on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

## 28 §

### *Toimipaikka ja pääkonttori*

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa.

Sijoituspalveluyrityksen pääkonttorin on oltava Suomessa.

## 29 §

### *Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistaminen*

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista.

Toiminto on sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti sijoituspalveluyrityksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai sijoituspalveluyrityksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka sijoituspalveluyrityksen taloudellista asemaa tai sijoituspalvelun tarjoamisen jatkuvuutta.

Sijoituspalvelun tai merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Sijoituspalveluyrityksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, on ilmoi-

tettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Sijoituspalveluyrityksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

### 30 §

#### *Ulkoistamisen edellytykset*

Sijoituspalveluyrityksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava tähän tarvittava toimilupa.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti sijoituspalveluyrityksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset ulkoistamisen edellytyksistä.

### 31 §

#### *OmaisuuDENHOIDON ulkoistaminen Euroopan talousalueen ulkopuolelle*

Sijoituspalveluyrityksen, joka ulkoistaa arvopaperimarkkinain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottu omaisuudenhoitopalvelun muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivalle palvelun tarjoajalle, on varmistettava, että:

1) sillä on kotivaltiossaan tarvittava toimilupa tai se on kotivaltiossaan rekisteröity omaisuudenhoitopalvelun tarjoamista varten ja että se on vakavaraisuusvalvonnan alainen; ja

2) Rahoitustarkastuksella on kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen kanssa valvontayhteistyötä koskeva sopimus.

Vaikka 1 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty, sijoituspalveluyritys voi kuitenkin ulkoistaa omaisuudenhoitopalvelun, jos se ilmoittaa ulkoistamisesta Rahoitustarkastukselle etukäteen eikä Rahoitustarkastus vastusta sitä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Rahoitustarkastuksen on julkistettava luettelo niistä Rahoitustarkastusta vastaavista viranomaisista, joiden kanssa sillä on 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu valvontayhteistyötä koskeva sopimus. Rahoitustarkastuksen on julkistettava 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa soveltamansa toimintaperiaatteet.

### 32 §

#### *Sidonnaisasiamies*

Sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Sidonnaisasiamies voi:

1) vastaanottaa ja välittää sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja;

2) välittää rahoitusvälineitä asiakkaille;

3) antaa sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja tai rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille; ja

4) markkinoida sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja asiakkaille.

Sijoituspalveluyrityksen on käytettävissä olevin keinoin varmistuttava siitä, että sidonnaisasiamies on hyvämaineinen ja riittävän ammattitaitoinen toiminnan harjoittamiseen. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava, että sidonnaisasiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa edustamansa sijoituspalveluyrityksen lukuun sidonnaisasiamiehenä.

Sidonnaisasiamies voi käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Jos sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on edellytyksenä kuitenkin, että kyseinen valtio sallii sidon-

naisasiamiestä vastaavan asiamiehen käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä julkista rekisteriä sidonnaisasiamiehistaan. Rekisteriin on merkittävä luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos asiamies on oikeushenkilö, rekisteriin merkitään sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Sijoituspalveluyrityksen on viipymättä ilmoitettava käyttämänsä sidonnaisasiamiehet Rahoitustarkastukselle.

Jos sidonnaisasiamies on sijoittautunut sellaiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, joka ei salli kyseisessä valtiossa toimiluvan saaneiden sijoituspalveluyritysten käyttää sidonnaisasiamiestä vastaavaa asiamiestä, sidonnaisasiamies on merkittävä Rahoitustarkastuksen pitämään rekisteriin. Tähän rekisteriin on merkittävä vastaavat tiedot kuin sijoituspalveluyrityksen ylläpitämään 5 momentin mukaiseen rekisteriin.

### 33 §

#### *Toiminnan järjestäminen*

Sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa. Sijoituspalveluyrityksen toimenpiteistä mahdollisessa eturistiriitatilanteessa säädetään arvopaperimarkkinalain 4 luvun 12 §:ssä.

### 34 §

#### *Henkilökohtaiset liiketoimet*

Sijoituspalveluyrityksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kans-

sa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

*Vaikuttavassa asemassa olevalla* tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa, sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka yrityksen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;

2) 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä ja, jos tämä on yhtiö tai yhteisö, sen hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka sidonnaisasiamiehen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen; ja

3) luonnollista henkilöä, joka osallistuu sijoituspalveluyrityksen tai sidonnaisasiamiehen ulkoistamaan sijoituspalvelun tarjoamiseen.

*Henkilökohtaisella liiketoimella* tarkoitetaan vaikuttavassa asemassa olevan kaupankäyntiä tai hänen lukuunsa tapahtuvaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos:

1) vaikuttavassa asemassa oleva toimii asemansa, toimensa tai tehtävänsä ulkopuolella; tai

2) kaupankäynti tapahtuu vaikuttavassa asemassa olevan henkilön, hänen perheenjäsenensä tai hänen kanssaan muussa läheisessä suhteessa olevan lukuun, taikka sellaisen henkilön lukuun, jonka kaupankäynnin tuloksesta vaikuttavassa asemassa oleva saa muuta olennaista etua kuin kaupan toteutuksesta saatavan maksun tai palkkion.

### 35 §

#### *Tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä*

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tar-

kemmat määräykset toiminnan järjestämisestä ja henkilökohtaisista liiketoimista.

### 36 §

#### *Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot*

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineistä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineistä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista vähintään viiden vuoden ajan. Sijoitus- tai oheispalvelusta asiakkaan kanssa tehty sopimus tai muut palvelun tarjoamista koskevat ehdot on säilytettävä vähintään asiakassuhteen keston ajan.

Komission asetuksessa säädetään asiakkaan toimeksiannosta, omaisuudenhoitoon sisältyvästä kaupankäyntipäätöksestä sekä asiakkaan liiketoimesta kirjattavista tiedoista.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkentavat määräykset vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

### 37 §

#### *Puhelun tallentaminen*

Sijoituspalveluyrityksen on toimeksiantojen todentamiseksi tallennettava asiakkaan rahoitusvälinettä koskevaan toimeksiantoon liittyvät puhelut niihin liittyviin ja niistä liittymistä, jotka on tarkoitettu käytettäväksi asiakkaiden toimeksiantojen vastaanottamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että asiakkaalla on tieto puhelun tallentamisesta. Puhelutallenteet on säilytettävä vähintään kaksi vuotta ja enintään niin kauan kuin toimeksiantoon liittyvien oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi on tarpeen.

### 38 §

#### *Asiakasvarojen säilyttäminen*

Sijoituspalveluyrityksen haltuun säilyttämistä, sijoittamista tai muuta varainhoitoa

varten annettujen taikka omaisuuden myynnistä saatujen rahavarojen ja muun omaisuuden säilyttämisestä on voimassa, mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:ssä säädetään.

### 39 §

#### *Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä*

Sijoituspalveluyritys tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ellei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle taikka jos Rahoitustarkastus on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetyssä ajassa.

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää määräysvallan hankinnan, jos hankinnan kohteena olevaan yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän tehokasta valvontaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos yritys kuuluu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään ja vastaava ilmoitus on tehty Vakuutusvalvontavirastolle.

### 40 §

#### *Ulkomaisen konsolidointiryhmän valvonta*

Jos sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, johon 10 §:n nojalla ei sovelleta Suomen lakia, toimiluvan myöntäminen edellyttää lisäksi, että voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tässä laissa säädettyä vastaavalla tavalla, taikka sijoituspalveluyrityksen kuulumisen tällaiseen konsolidointiryhmään ei muuten vaaranna sijoituspalveluyrityksen

toiminnan vakautta. Sijoituspalveluyrityksen kuulumisen tässä pykälässä tarkoitettuun konsolidointiryhmään katsotaan vaarantavan sijoituspalveluyrityksen toiminnan vakauden, jollei voida osoittaa, että konsolidoitu vaka-varaisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia. Mitä tässä pykälässä säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon mainitun lain 6 §:n nojalla ei sovelleta Suomen lakia.

#### 41 §

##### *Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen*

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake- tai osuuspääomasta tai joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake- tai osuuspääomasta tai äänivallasta taikka jos sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä tulee hankkivan yhteisön tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Ilmoitus on tehtävä myös, jos osuus pienee alle tässä pykälässä tarkoitettua.

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja osuuksien suuruus. Osuuksien omistuksessa tapahtuneista muutoksista on myös ilmoitettava välittömästi.

Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos omistus sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä hankitaan välillisesti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita hankkimalla ja ilmoitus hankinnasta tehdään Vakuutusvalvontavirastolle.

#### 42 §

##### *Hankinnan vastustaminen*

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa 41 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistaja ei ole 19 §:ssä tarkoitettulla tavalla luotettava.

Jos osuuden hankinnasta ei ilmoiteta tai jos osuus hankitaan Rahoitustarkastuksen kiellosta huolimatta, Rahoitustarkastus voi kieltää saannon merkitsemisen osake- ja osaksluetteloon. Jos Rahoitustarkastus osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vakavasti vaarantavan sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän varoisten ja terveiden liikeperiaatteiden mukaista toimintaa, Rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön sijoituspalveluyrityksessä enintään vuodeksi kerrallaan.

Jos hankinnasta seuraa, että sijoituspalveluyrityksestä tulee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, Rahoitustarkastuksen on pyydettävä kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen lausunto hankinnasta. Lausunto on pyydettävä myös, jos sijoituspalveluyrityksen määräämisvalta siirtyy samoille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, joilla on määräämisvalta edellä tarkoitettussa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä tai vakuutusyhtiössä.

## 43 §

*Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen*

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi, taikka jos hän on muutoin aikaisemmallalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa sijoituspalveluyrityksen vakaata toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

## 44 §

*Sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhtiön johdon erillisyys*

Sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtaja ja tämän sijainen eivät saa olla sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan konserniin tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön toimitusjohtajana tai tämän sijaisena.

Enemmistön sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava henkilöitä, jotka eivät ole 1 momentissa tarkoitettun vakuutusyhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai tämän sijaisena, jollei Rahoitustarkastus myönnä tästä poikkeusta.

## 5 luku

**Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset**

## 45 §

*Vähimmäispääoma*

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödyke-markkinoihin liittyvillä 4 §:n 3—5 kohdassa tarkoitetuilla johdannais sopimuksilla, 7 kohdassa tarkoitetuilla hinnanerosopimuksilla tai



8 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

- 1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;
- 2) kaikissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai
- 3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 4 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutus-edustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

- 1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;
- 2) kaikissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai
- 3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa säädetään tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä toimivan sijoituspalveluyrityksen oman pääoman määrästä. Arvopaperimarkkina- ja säädetään selvitysosapuolena toimivan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman määrästä ja sijoitusrahastolaissa säädetään säilytysyhteisönä toimivan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman määrästä.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

## 46 §

### *Taloudellisen aseman valvonta*

Sijoituspalveluyritykseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 ja 6 luvun säännöksiä, lukuun ottamatta mainitun lain 44, 53, 66, 71, 80 ja 81 §:ää. Sovellettaessa mainitun lain 55 §:ää, siinä mainitun 44 §:n sijasta sovelletaan tämän lain 45 §:ää.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 45 §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä säädetään konsolidoidun taloudellisen aseman valvonnasta, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka emoyritys on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos taikka tällaisessa valtiossa oleva omistusyhteisö, joka on samalla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen emoyritys ja edellyttäen, että luottolaitosta valvotaan sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

## 6 luku

### **Sijoittajien korvausrahasto**

## 47 §

### *Korvausrahaston jäsenyys*

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden (*saaminen*) turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä *korvausrahasto*. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja.

Sijoituspalveluyritys tulee korvausrahaston jäseneksi sinä päivänä, jona sille myönnetään sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

Mitä tässä luvussa sekä 74 §:ssä ja 80 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja sen hallintoa hoitavista henkilöistä ja toimihenkilöistä, koskee myös 14 §:ssä tarkoitettua suomalaista luottolaitosta ja rahastoyhtiötä

sekä niiden hallintoa hoitavia henkilöitä ja toimihenkilöitä.

#### 48 §

##### *Korvausrahaston säännöt*

Korvausrahastolla on oltava säännöt, jotka turvaavat rahaston toiminnan ja sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen. Korvausrahaston säännöt ja niiden muutokset vahvistaa valtiovarainministeriö, jonka on ennen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Sääntöjen tulee sisältää tätä lakia sekä muualla laissa säädettyä täydentävät määräykset ainakin siitä:

1) millaisella menettelyllä sijoituspalveluyritys hyväksytään korvausrahaston jäseneksi sekä miten se erotetaan tai eroaa korvausrahastosta;

2) miten ja millä perusteilla korvausrahaston kannatusmaksu määrätään sekä miten se ja hallinnointikustannukset jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken, miten rahaston entinen jäsen vastaa ennen jäsenyyden päättymistä syntyneen korvaustapauksen rahastolle aiheuttamista kustannuksista sekä miten korvausrahaston vähimmäispääoma kartutetaan siirtymäaikana ja korvaustapauksen jälkeen;

3) milloin ja miten kannatusmaksu ja hallinnointikustannukset tulee maksaa;

4) milloin, millä ehdoilla ja miten korvausrahasto voi ottaa toimintaansa varten luottoa, miten kannatusmaksuja on tällaisessa tilanteessa korotettava sekä miten vastuu luoton takaisinmaksusta jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken;

5) voidaanko rahaston pääomaa kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin ja, jos voidaan, kuinka suuri osa;

6) kuinka monta hallituksen jäsentä korvausrahastolle tulee valita, miten heidät valitaan, mikä on hallituksen toimikausi, päätöksentekojärjestys, milloin hallitus on päätösvaltainen, mitkä ovat hallituksen tehtävät sekä miten hallitus kutsutaan koolle;

7) miten korvausrahaston valtuuskunta valitaan ja mikä on valtuuskunnan päätöksentekojärjestys, milloin se on päätösvaltainen ja mitkä ovat sen tehtävät sekä miten ja milloin valtuuskunta kutsutaan koolle;

8) voiko korvausrahaston hallitus uskoa päätösvaltaansa toiminnanjohtajalle tai asiamiehelle ja, jos voi, niin miten sekä mikä on hallituksen ja toiminnanjohtajan tai asiamiehen välinen toimivallan jako;

9) mikä on korvausrahaston tilikausi, milloin tilinpäätös on tehtävä sekä milloin ja miten korvausrahaston tilejä ja hallintoa on tarkastettava;

10) kuinka monta hyväksyttyä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä korvausrahastolle tulee valita, miten valinta tehdään ja mikä on tilintarkastajien toimikausi;

11) miten ja mihin korvausrahaston varoja voidaan sijoittaa; sekä

12) miten sääntöjä muutetaan.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

#### 49 §

##### *Korvausrahaston hallinto*

Korvausrahastoa hoitaa siihen kuuluvien sijoituspalveluyritysten valitsema valtuuskunta ja valtuuskunnan valitsema hallitus. Korvausrahaston hallituksen tehtävänä on:

1) antaa Rahoitustarkastukselle lausunto sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksesta;

2) päättää varoituksen antamisesta sijoituspalveluyritykselle ja sijoituspalveluyrityksen erottamisesta korvausrahastosta;

3) määrätä sijoituspalveluyritysten kannatusmaksujen suuruus ja huolehtia niiden keräämisestä;

4) päättää korvauksen maksamisesta sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys on todettu maksukyvyttömäksi;

5) hallinnoida korvausrahastraston varoja ja sijoittaa niitä tässä laissa ja korvausrahastraston säännöissä määrättyllä tavalla;

6) valvoa, että sijoituspalveluyritykset noudattavat niille korvausrahastrastoon kuulumisesta aiheutuvia velvollisuuksia;

7) kerätä sijoituspalveluyrityksiltä korvaus korvausrahastraston hallinnoimisesta aiheutuvista kustannuksista;

8) huolehtia korvausrahastraston tiedottamisesta;

9) ilmoittaa Rahoitustarkastukselle kannatusmaksujen suuruuden määräämistä koskeva päätöksensä;

10) saattaa välittömästi Rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka on vastoin korvausrahastraston toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä; sekä

11) tehdä kaikki muut korvausrahastraston hoitamiseksi tarvittavat päätökset, jollei niitä ole säädetty tai tämän lain nojalla määrätty muulla tavalla tehtäviksi.

Korvausrahastraston kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia.

Sen lisäksi, mitä korvausrahastraston hallinnosta tässä luvussa säädetään, korvausrahastraston hallintoon sovelletaan yhdistyslakia (503/1989).

## 50 §

### *Korvausrahastraston kannatusmaksu*

Rahastoon vuosittain vähintään maksettavien kannatusmaksujen yhteismäärän vahvistaa korvausrahastraston esityksestä valtiovarainministeriö, jonka on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä Rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahastraston on ilmoitettava valtiovarainministeriölle vuosittain kunkin rahaston jäsenen korvaussuojan piirissä olevien sijoittajien lukumäärä.

Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain maksettava korvausrahastraston hallituksen määräämä, sijoittajien saamisen turvaamiseksi riittävä kannatusmaksu. Kannatusmaksun tulee perustua sijoituspalveluyrityksen tarjoaman korvausrahastrastosuojan piiriin kuuluvan

sijoituspalvelun luonteeseen, suojan piiriin kuuluvien asiakkaiden määrään sekä sijoituspalveluyrityksen konsolidoitujen omien varojen määrään. Korvausrahastraston säännöissä määrättävien kannatusmaksun määräytymisperusteiden on oltava samat samaa sijoituspalvelua tarjoaville sijoituspalveluyrityksille. Sijoituspalveluyritysten on pyynnöstä annettava korvausrahastrastolle kannatusmaksun määrittämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettuun osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. Osuuspankkien yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahastrastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. Rahoitustarkastuksen luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti määrättyt kannatusmaksut on annettava tiedoksi Rahoitustarkastukselle viimeistään kuukautta ennen kuin ne on korvausrahastraston sääntöjen mukaan maksettava korvausrahastrastolle. Rahoitustarkastus voi määrätä korvausrahastraston korottamaan yksittäisen sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksua, jos se katsoo, ettei korvausrahastraston hallituksen määräämä kannatusmaksu ole riittävä turvaamaan sijoittajien saamia.

Korvausrahastraston pääoman ja pääomasta rahana maksettavan osuuden erotus voidaan kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin. Rahoitustarkastuksen on vuosittain tarkistettava, että korvausrahastraston rahana maksettava pääomaa on kartutettu tasaisesti. Vakuutus tai sitova luottolupaus on otettava korvausrahastraston nimiin ja siitä aiheutuvat kustannukset on korvausrahastrastoon kuuluvien sijoituspalveluyritysten yhteisesti katettava.

Sijoituspalveluyrityksellä ei ole oikeutta vaatia osuuttaan korvausrahastrastosta erotettavaksi itselleen tai luovuttaa sitä toiselle, eikä tätä osuutta saa lukea sijoituspalveluyrityksen varoiksi.

## 51 §

*Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen sekä ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu*

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen sekä ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin kannatusmaksu määräytyy soveltuvin osin 50 §:n mukaisesti.

## 52 §

*Suojan piiriin kuuluvat*

Suojan piiriin kuuluvalla sijoittajalla tarkoitetaan sijoittajaa, jolle on tarjottu sijoituspalvelua tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, suojan piiriin eivät kuulu arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitettujen ammattimaisten asiakkaiden saamiset eivätkä sellaisen sijoittajan, joka on aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen taloudelliset vaikeudet, hyötynyt niistä tai vaikeuttanut niitä, saamiset.

## 53 §

*Korvausrahaston maksuvelvollisuuden alkaminen*

Jos sijoituspalveluyritys ei ole suorittanut sijoituspalvelujen tarjoamisen tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun säilytys- ja hoitopalvelun tarjoamisen yhteydessä hallussaan tai hallinnoitavanaan olevia suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saamisia lain tai sopimuksen mukaisesti, sijoittaja voi ilmoittaa asiasta Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastuksen on 21 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai muuten tiedon 1 momentissa tarkoitetusta tilanteesta saatuaan päätettävä, onko korvausrahaston suoritettava sijoittajan saamiset. Suoritusvelvollisuuden määrittämisen edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun saamisen suoritta-

matta jääminen on johtunut sijoituspalveluyrityksen asettamisesta konkurssiin tai siitä, että on ryhdytty yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausmenettelyyn taikka sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyydestä, joka ei Rahoitustarkastuksen arvion mukaan ole tilapäistä ja josta on saatu riittävä selvitys.

Rahoitustarkastuksen on annettava tieto 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestään korvausrahastolle ja sijoituspalveluyritykselle sekä, jos sijoituspalveluyrityksellä on muualla kuin Suomessa sivuliike, sivuliikkeen sijaintivaltion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja korvausrahastoa vastaavalle suojajärjestelmälle.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun Rahoitustarkastuksen päätöksen toteuttamiseksi ja yksittäisiä sijoittajia koskevien korvauspäätösten tekemiseksi sijoituspalveluyrityksen on toimitettava korvausrahastolle ja Rahoitustarkastukselle tiedot kaikista tässä laissa tarkoitetuista asiakkaistaan ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan.

## 54 §

*Korvattavat saamiset*

Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun säilytys- ja hoitopalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa.

Sijoittajalle maksettava korvaus on laskettava sen päivän markkina-arvon mukaan, jona Rahoitustarkastus teki 53 §:n 2 momentin mukaisen päätöksen tai jona sijoituspalveluyritys asetettiin konkurssiin tai muu maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin, riippuen siitä kumpi päivä on aikaisemmin. Korvaus on maksettava sijoittajalle, jolla on täysimääräinen oikeus sijoituspalveluyrityksen hallussa oleviin saamisiin. Jos korvattavalla saamisella on useita yhteisomistajia, otetaan kullekin yhteisomistajalle kuuluva osuus huomi-

oon laskettaessa sijoittajalle maksettavan korvauksen enimmäismäärää.

Rikoslain (39/1889) 32 luvun 6—10 §:ssä tarkoitetulla rikoksella saatuja varoja ei korvata korvausrahastosta.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupa peruutetaan kokonaan, ovat sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset korvausrahaston suojan piirissä erääntymisiinsä saakka. Sijoituspalveluyritys, jonka toimilupa on peruutettu, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen ja luottolaitoksen sivukonttorin asiakkaana olevan sijoittajan saaminen korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

Tätä pykälää sovellettaessa osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

## 55 §

### *Korvauksen maksaminen muusta rahastosta*

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 105 §:ssä tarkoitetut, sijoittajan tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujen välityksessä olevat varat korvataan talletus-suojarahastosta siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Jos tiliä voidaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijoittajan kanssa sijoituspalvelusta tekemän sopimuksen nojalla käyttää ainoastaan sijoituspalveluun tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun säilytys- ja hoitopalveluun, korvataan tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujen välityksessä olevat varat 1 momentissa säädetystä poiketen korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään. Myös arvopaperimarkkina- ja arvopaperimarkkinavälittäjän nimissä arvopaperimarkkinallain 4 luvun 14 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tilillä olevat arvopaperinvälittäjän asiakkaiden

varat korvataan siten kuin tässä luvussa säädetään.

Tilinhoitajayhteisön vastuusta sekä velvollisuudesta kartuttaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain mukaista kirjausrahastoa on voimassa, mitä siitä säädetään erikseen. Jos korvaus voitaisiin maksaa korvausrahastosta, arvopaperimarkkinallain mukaisesta selvitysrahastosta ja kirjausrahastosta, korvaus maksetaan ensisijaisesti korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

## 56 §

### *Sijoittajien saamisten maksaminen*

Sijoittajien saamiset maksetaan euroissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuin kannatusmaksuin. Rahaston jäsenyyden päättymisestä huolimatta entinen jäsen on velvollinen suorittamaan kannatusmaksun ja hallinnointimaksun, jotka peritään ennen jäsenyyden päättymistä syntyneestä korvaustapauksesta rahastolle aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi.

Korvausrahaston on maksettava sijoittajien saamiset ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 53 §:n 2 momentissa tai 63 §:ssä tarkoitetusta Rahoitustarkastuksen päätöksestä. Jos sijoituspalveluyritys on ennen 53 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä asetettu konkursiin tai muu maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, lasketaan määräaika tästä päätöksestä. Korvausvelalle on maksettava korkolain (633/1982) mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun Rahoitustarkastus teki 53 §:n 2 momentissa tai 63 §:ssä tarkoitetun päätöksen.

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä myöntää korvausrahastolle lisäaikaa sijoittajien saamisten korvaamiseen enintään kolme kuukautta. Korvausrahaston on kuitenkin saamastaan lisäajasta huolimatta maksettava korvaus viipymättä, jos korvauksen maksa-

misen viivästyminen olisi korvauksen saajan kannalta kohtuutonta.

Jos korvausrahasto ei ole korvannut sijoittajan saamista 2 ja 3 momentissa säädettyssä ajassa, sijoittajalle on syntynyt saaminen, jota sijoittajalla on oikeus vaatia korvausrahastolta.

Jos sijoittaja tai sen edustaja on syytteessä rikoslain 32 luvun 6—10 §:n mukaisesta rahanpesurikoksesta tai -rikkomuksesta, korvausrahasto voi 2 ja 3 momentin estämättä lykätä maksujen suorittamista tuomioistuimen asiassa tekemään lainvoimaiseen päätökseen asti.

#### 57 §

##### *Korvausrahaston takautumisoikeus*

Korvausrahastolle syntyy takautumisoikeus sijoituspalveluyritystä kohtaan korvaamastaan 54 §:n 1 momentissa tarkoitettua saamisesta. Saamiselle maksettavasta korosta määrätään korvausrahaston säännöissä. Korvaussumma, jonka korvausrahasto on perinyt takautumisoikeutensa nojalla korvauksesta vastuussa olevalta sijoituspalveluyritykseltä, on liitettävä korvausrahaston pääomaan.

#### 58 §

##### *Maksuvelvollisuuden alkamisesta ilmoittaminen*

Korvausrahaston on annettava kirjallisesti tieto 53 §:n 2 momentissa tarkoitettua Rahoitustarkastuksen päätöksestä kaikille asianomaisen sijoituspalveluyrityksen asiakkaille. Korvausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava siitä, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi. Kuulutus on julkaistava myös sijoituspalveluyrityksen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä toimialueen virallisilla kielillä.

Korvausrahasto voi asettaa vähintään kuuden kuukauden määräajan, jonka kuluessa sijoittajien on ryhdyttävä toimenpiteisiin saamistensa turvaamiseksi. Asetetun määräajan ylittämisen johdosta ei kuitenkaan voida kieltäytyä maksamasta korvausta sijoittajalle,

jolla on ollut pakottava este ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

#### 59 §

##### *Sijoituspalveluyrityksen tiedottamisvelvollisuus*

Sijoituspalveluyrityksen on annettava suomeksi ja ruotsiksi kaikille sijoittajille helposti ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa tiedot sijoittajien saamisten korvausrahastosuojasta, suojan puuttumisesta tai rajoittumisesta sekä näitä tietoja koskevista olennaisista muutoksista. Korvausrahastoon kuuluvan luottolaitoksen on lisäksi annettava sijoittajille tieto siitä, suojaako sijoittajien varoja korvausrahasto vai talletussuojarahasto.

Sen lisäksi, mitä 58 §:ssä säädetään korvausrahaston tiedottamisvelvollisuudesta, sijoituspalveluyrityksen on pyydettäessä annettava sijoittajille tieto korvausehdellytyksistä ja niistä toimenpiteistä, joihin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi.

Sijoituspalveluyrityksen, joka on perustanut sivuliikkeen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon tai joka käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on annettava tässä pykälässä tarkoitettut tiedot sen jäsenvaltion virallisilla kielillä, jossa sivuliike sijaitsee tai sidonnaisasiamies toimii.

#### 60 §

##### *Korvausrahaston jäsenten yhteisvastuu*

Korvausrahaston jäsenet vastaavat yhdessä korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista.

#### 61 §

##### *Korvausrahaston pääoma*

Korvausrahaston pääoman on oltava vähintään 12 miljoonaa euroa, josta rahana maksettavan osuuden on oltava vähintään 4,2 miljoonaa euroa. Korvausrahaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettava tasaisesti. Jos korvausrahaston pääoma vähenee

edellä mainitusta sijoittajien saamisten korvaamisen seurauksena, pääoma on katettava uudelleen edellä tässä pykälässä säädetyllä tavalla korvausrahaston säännöissä määrättyä ajassa.

## 62 §

*Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius*

Korvausrahaston varat on sijoitettava luotettavalla, tehokkaalla ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla sekä riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen. Sijoituksista saatava tuotto on lisättävä korvausrahaston pääomaan.

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön osakkeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka luottolaitostoinnista annetun lain 113 §:ssä tarkoitetun vakuusrahaston taikka rahastoyhtiön liikkeeseen laskeviin arvopapereihin.

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista rahastoyhtiötä. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Korvausrahaston maksuvalmiuden on oltava korvausrahaston toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

## 63 §

*Toimiluvan peruuttaminen ja sijoittajien saamiset*

Päättyessään sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisesta Rahoitustarkastus voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin tässä luvussa säädetään.

## 64 §

*Korvausrahastosta erottaminen*

Jos sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut korvausrahastoa koskevia lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahaston on ilmoitettava asiasta 49 §:n mukaisesti Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksen saatuaan Rahoitustarkastuksen on yhdessä korvausrahaston kanssa ryhdyttävä tarpeelliseksi katsomiinsa toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.

Jos 1 momentissa tarkoitetuilla toimenpiteillä ei voida varmistaa, että sijoituspalveluyritys täyttää velvoitteensa ja jos velvoitteiden noudattamatta jättämisestä on pidettävä olennaisena rikkomuksena, voi korvausrahasto ilmoittaa sijoituspalveluyritykselle aikomuksesta erottaa se korvausrahastosta. Sijoituspalveluyritys voidaan erottaa korvausrahastosta aikaisintaan kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun korvausrahasto on antanut sijoituspalveluyritykselle varoituksen. Korvausrahaston on kuultava sijoituspalveluyritystä ennen varoituksen antamista ja ennen erottamispäätöstä. Korvausrahaston on saatava Rahoitustarkastuksen suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen. Korvausrahaston on julkistettava erottamispäätös 58 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Korvausrahastosta erotetun sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Sijoituspalveluyritys, joka on erotettu korvausrahastosta, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa ja hallinnoitavana olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liit-

tyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

#### 65 §

##### *Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku*

Sijoituspalvelu yrityksellä on oikeus hakea oikaisua korvausrahaoston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Rahoitustarkastukselta 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) säädetään.

#### 66 §

##### *Markkinointirajoitus*

Sijoituspalvelu yritys ei saa antaa markkinoinnissaan sijoittajien korvausrahaostosuojaa koskevia totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Sijoituspalvelu yritys saa markkinoinnissaan käyttää ainoastaan omaa korvausrahaostosuojaansa koskevia tietoja.

#### 7 luku

##### **Salassapito ja asiakkaan tunnistaminen**

#### 67 §

##### *Salassapitovelvollisuus*

Joka sijoituspalvelu yrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalvelu yritysten yhteenliittymän taikka sijoituspalvelu yrityksen asiamiehen tai muun sijoituspalvelu yrityksen lukuun toimivan yrityksen toimitilien jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalvelu yrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökoh-

taisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa sijoituspalvelu yrityksen yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle.

Mitä 1 momentissa säädetään salassapitovelvollisuudesta, koskee myös henkilöä, joka 6 luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalvelu yrityksen tai sen asiakkaiden taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden.

#### 68 §

##### *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen*

Sijoituspalvelu yrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja sijoituspalvelu yrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä sijoituspalvelu yritysten yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 67 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Sijoituspalvelu yrityksellä ja sijoituspalvelu yrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 67 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.



Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai siitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 67 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja optiokauppalaisissa tarkoitettulle optioyhteisölle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvonta-tehtävän turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sama oikeus antaa tietoja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivalle julkista kaupankäyntiä vastaavaa kaupankäyntiä järjestävälle yhteisölle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevalle optioyhteisöön rinnastettavalle yhteisölle.

## 69 §

### *Asiakkaan tunnistaminen*

Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on todettava vakituisen asiakkaansa henkilöllisyys ja tunnettava asiakkaan liiketoiminnan laatu sekä perusteet palvelun käyttämiselle. Jos on todennäköistä, että asiakas toimii toisen lukuun, tunnistaminen on käytettävissä olevin keinoin ulotettava myös tähän henkilöön.

Asiakkaan tunnistamisesta on lisäksi voimassa, mitä rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (68/1998) säädetään.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettussa asiakkaan tunnistamisessa noudatettavista menettelytavoista.

## 8 luku

### **Tilinpäätös ja tilintarkastus**

## 70 §

#### *Tilinpäätös, toimintakertomus ja osavuositarkastus*

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, toimintakertomukseen, osavuositarkastukseen ja vuosikatsaukseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 146—157 §:ssä säädetään.

## 71 §

#### *Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja*

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä on voimassa, mitä tilintarkastuslaissa (459/2007) ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 158—160 §:ssä säädetään.

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajan tulee antaa ja toimittaa Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt tässä laissa ja arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

## 9 luku

### **Sivuliikkeen perustaminen ja palvelun tarjoaminen toiseen valtioon**

## 72 §

#### *Sivuliikkeen perustaminen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon*

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksen tulee sisältää ilmoitus valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa, tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista,

sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja asianomaiselle sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Rahoitustarkastuksen on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Rahoitustarkastus on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sen jälkeen, kun vastaanottavan jäsenvaltion Rahoitustarkastusta vastaavalla valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä kun Rahoitustarkastus teki 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Rahoitustarkastukselle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Rahoitustarkastuksen on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, sidonnaisasiamiehen sovelletaan soveltuvien osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

### 73 §

*Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen*

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin Euroopan talo-

usalueeseen kuuluvaan valtioon, on haettava lupa Rahoitustarkastukselta. Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei sijoituspalveluyrityksen hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan sijoituspalveluyrityksen toimintaa. Rahoitustarkastuksella on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

### 74 §

*Sivuliikkeen asiakkaiden saamisten turvaaminen*

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, miten sen muualla kuin Suomessa olevan sivuliikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saamiset on turvattu.

### 75 §

*Sivuliikkeen lakkauttaminen ja toiminnan rajoittaminen*

Jos sijoituspalveluyritys ei täytä 72 tai 73 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Rahoitustarkastus voi asettaa määräajan asiointilan korjaamiseksi ja, jollei puutetta korjata määräajan kuluessa, soveltuvin osin noudattaa, mitä 24 ja 25 §:ssä säädetään.

### 76 §

*Palvelujen tarjoaminen toiseen valtioon*

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa sijoituspalvelujen tai niiden ja 15 §:ssä tarkoitettujen oheispalvelujen tarjoamisen toisen valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle, mitä palveluja sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo tarjota 5 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja

tai sijoituspalveluja ja 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdassa tarkoitettuja oheispalveluja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alueella, sen on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle, missä valtiossa ja miten se aikoo tarjota palveluja ja aikooko se käyttää sidonnaisasiamiehiä kyseisessä valtiossa. Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava edellä tarkoitettut tiedot kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä liitettävä mukaan oma ilmoituksensa siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä toimilupansa nojalla oikeus tarjota näitä palveluja Suomessa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen ryhtyä tarjoamaan ilmoittamiinsa palveluja kyseisessä valtiossa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos sijoituspalveluyritys aikoo muuttaa toisessa Euroopan talousalueen valtiossa tarjoamiansa palvelujen valikoimaa. Rahoitustarkastuksen on kyseisen valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle kohtuullisessa ajassa sidonnaisasiamiehet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamiseen kyseisessä valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa 5 §:n 8 kohdassa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, johon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys aikoo mahdollisuutta tarjota. Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava, mille kyseiseen valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 2 ja 3 momentissa tarkoitettun tiedon muutoksesta Rahoitustarkastukselle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava näistä muutoksista kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

## 77 §

### *Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon*

Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös mainitun artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo jatkaa sijoituspalvelujen tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

## 78 §

### *Osallistuminen ulkomaisen eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla*

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tar-

koitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa säädetään.

#### 79 §

##### *Korvausrahostoselvitys*

Jos sijoituspalveluyrityksen kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, sijoituspalveluyrityksen on laadittava sijoittajien korvausjärjestelmästä selvitys, jossa selostetaan sijoittajien korvausjärjestelmää koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen sekä esitetään mahdolliset erot suojan kattavuudessa. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä korvausrahostoselvityksestä Rahoitustarkastuksen lausunto. Lausuntopyyntöön on liitettävä Rahoitustarkastuksen määräämät lisäselvitykset.

Jos 52 §:ssä tarkoitettun sijoittajan suojan piiriin kuuluvat sijoittajat kokonaan tai osittain jäävät 1 momentissa tarkoitettun kotipaikan siirron tai sulautumisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n nojalla asettamaa määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Rahoitustarkastuksen lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän

3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulla sijoittajalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sopimusehtojen estämättä sijoituspalveluyrityksen kanssa tekemänsä 52 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua koskeva sopimus.

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta 1 momentissa tarkoitettun toimenpiteen yhteydessä on muutoin voimassa, mitä 59 ja 66 §:ssä säädetään.

#### 10 luku

##### **Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset**

#### 80 §

##### *Vahingonkorvausvelvollisuus*

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka korvausrahoston sääntöjen vastaisella menettelyllä aiheuttaa vahinkoa, on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa on säädetään.

#### 81 §

##### *Sijoituspalvelurikos*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta tarjoaa sijoituspalvelua 13, 14, tai 25 §:n vastaisesti tai 24 §:ssä tarkoitettua toimiluvan peruuttamisesta huolimatta taikka käyttää 16 §:n vastaisesti toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan sanaa pankkiiri tai pankkiiriliike, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

## 82 §

*Sijoituspalvelurikkomus*

Joka muutoin kuin 81 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo 13, 14, 16, 24 tai 25 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikkomuksesta* sakkoon.

## 83 §

*Salassapitovelvollisuuden rikkominen*

Rangaistus 67 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

## 84 §

*Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen*

Joka tahallaan rikkoo 26 §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

## 85 §

*Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden tai osuuksien hankintaa koskevien säännösten rikkominen*

Joka hankkii osakkeita tai osuuksia tahallaan 42 §:n 1 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti, tekemättä Rahoitustarkastukselle 39 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai vastoin viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua kieltoa, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen osakkeiden tai osuuksien hankintaa koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

rampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen osakkeiden tai osuuksien hankintaa koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

## 86 §

*Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus*

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 8 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua valtiovarainministeriön asetusta tai Rahoitustarkastuksen määräystä, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisenä kirjanpitorikoksena eikä teosta ole muuallakaan laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

## 11 luku

**Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

## 87 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 ja sillä kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annettu laki (579/1996), jäljempänä *vanha laki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa toimiluvan saaneeseen sijoituspalveluyritykseen, jollei tästä laista muuta johdu.

Jos muualla laissa viitataan vanhan lain säännökseen tai muutoin tarkoitetaan vanhan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 177—184 §:ssä säädetään. Sijoituspalveluyrityksiin ei sovelleta sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/49/EY 45 ja 46 artiklaa.

Tämän lain 46 §:ää ei ennen 1 päivää tammikuuta 2011 sovelleta 45 §:n 3 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen, joka

toimiluvan ehtojen nojalla saa tarjota sijoituspalvelua yksinomaan mainitussa momentissa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä.

Tämän lain voimaantullessa ratkaisematta olevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan tätä lakia.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

#### 88 §

##### *Sijoituspalveluyrityksen toimilupa*

Sijoituspalveluyrityksen, joka vanhan lain mukaisesti myönnetyn toimiluvan nojalla tämän lain voimaan tullessa tarjoaa 5 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, on haettava kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta Rahoitustarkastukselta toimiluvan vahvistamista. Hakemuksessa on yksilöitävä ne 5 §:ssä tarkoitettut sijoituspalvelut ja 15 §:n 1 momentissa tarkoitettut oheispalvelut, joiden tarjoamiseen toimiluvan vahvistamista haetaan. Jos toimiluvan vahvistamista on haettu sanotussa määräajassa, sijoituspalvelua saa tarjota vanhan lain mukaisesti myönnetyn toimiluvan nojalla kunnes toimiluvan vahvistamista koskeva päätös on tehty. Jos vahvistamista koskeva hakemus on puutteellinen, hakijaa on kehotettava hallintolain (434/2003) 22 §:n mukaisesti määräajassa täydentämään hakemusta. Toimiluvan vahvistamista koskeva päätös on tehtävä 12 kuukauden kuluessa toimiluvan vahvistamista koskevan hakemuksen vastaanottamisesta.

Muun henkilön kuin 1 momentissa tarkoitettun yrityksen, joka tämän lain voimaantullessa harjoittaa liiketoimintana 5 §:ssä tarkoitettua toimilupaa edellyttävää sijoituspalvelua, on kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta haettava toimilupaa tai lope-

tettava toiminta kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Rahoitustarkastus voi ottaa toimilupaa koskevan hakemuksen käsiteltäväksi tämän lain mukaan jo ennen lain voimaantuloa.

#### 89 §

##### *Asiakastilit*

Sijoituspalveluyrityksen, jolla on tämän lain voimaantullessa vanhan lain 16 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti asiakkaalta tilille vastaanotettuja takaisinmaksettavia varoja, on lopetettava varojen vastaanottaminen ja kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta palautettava varat asiakkaalle tai sijoitettava ne asiakkaan päättämällä tavalla.

#### 90 §

##### *Sijoituspalveluyrityksen vähimmäispääoma*

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman tulee täyttää 45 §:ssä säädetyt vaatimukset kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

#### 91 §

##### *Sijoittajien korvausrahaston säännöt*

Korvausrahaston on muutettava sääntönsä vastaamaan tätä lakia ja haettava muutettujen sääntöjen vahvistamista valtiovarainministeriöltä kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Säännöt voidaan jo ennen tämän lain voimaantuloa muuttaa ja vahvistaa tulemaan voimaan tämän lain voimaan tullessa.

## 2.

**Laki****arvopaperimarkkinalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 4 a luvun 6 §:n 3 momentti ja 5 luvun 4 §:n edellä oleva väliotsikko,

*muutetaan* lain 1 luvun 1 §:n 1 ja 5—8 momentti, 3 §, 4 §:n 1 ja 4 momentti, 5 momentin 1, 3, 5 ja 6 kohta, 7, 8 ja 10 momentti sekä 4 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 luvun 4 e §:n 1 momentti ja 6 §:n 4 momentti, 3 ja 4 luku, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta, 8 §:n 2, 5 ja 6 momentti ja 10 §:n 1 momentti, 5 luvun 1 §, 2 §:n 1 ja 4 momentti, 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1—4 momentti, 5—7 ja 12 §, 7 luvun 1 §:n 1 momentti, 1 a ja 2 §:n 1 ja 4 momentti, 8 luvun 2 ja 3 § ja 10 luvun 1—1 c §

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 321/1998, 5 ja 6 momentti laissa 152/2007, 7 momentti laissa 297/2005 ja mainituissa laissa 152/2007 ja 8 momentti laissa 448/2005 ja mainituissa laissa 152/2007, 3 § laissa 581/1996, 4 §:n 1 momentti mainituissa laissa 581/1996 ja osittain muutettuna laissa 646/2006 ja 133/2007, 4 momentti laissa 522/1998 ja osittain muutettuna mainituissa laissa 448/2005 ja 133/2007, 5 momentin 1, 3, 5 ja 6 kohta, sekä 7 ja 8 momentti, 4 a § ja sen edellä oleva väliotsikko 2 luvun 4 e §:n 1 momentti sekä 7 luvun 1 a § ja 2 §:n 1 momentti mainituissa laissa 448/2005, 1 luvun 4 §:n 10 momentti ja 2 luvun 6 §:n 4 momentti mainituissa laissa 152/2007, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1517/2001, 4 kohta mainituissa laissa 321/1998, 8 §:n 2 ja 5 momentti mainituissa laissa 297/2005, 6 momentti laissa 797/2000 ja 10 §:n 1 momentti mainituissa laissa 321/1998, 5 luvun 1 §, 2 §:n 1 ja 4 momentti, 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1—4 momentti, 5—7 ja 12 § mainituissa laissa 297/2005, 7 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 600/2003, 2 §:n 4 momentti mainituissa laissa 581/1996, 8 luvun 2 § laissa 1517/2001, 3 § laissa 442/2006, 10 luvun 1—1 b § mainituissa laissa 297/2005 ja 1 c § laissa 994/1998, sekä

*lisätään* 1 luvun 1 §:ään uusi 11 momentti, lukuun uusi 3 a §, mainitulla lailla 581/1996 kumotun 4 §:n 3 momentin tilalle uusi 3 momentti, 4 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyiset 5—10 momentit siirtyvät 6—11 momentiksi, lukuun uusi 4 b ja 4 c § ja niiden edelle uudet väliotsikot, lakiin uusi 3 a luku, 5 lukuun uusi 5 a § ja 7 lukuun uusi 2 a §, seuraavasti:

## 1 luku

**Yleisiä säännöksiä**

## 1 §

Tämä laki koskee arvopaperien saattamista yleiseen liikkeeseen, yleiseen liikkeeseen saatettujen arvopaperien vaihdantaa ja selvitystointia sekä kaupankäynnin järjestämistä arvopapereilla.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c, 6 d ja 10 e §:ää sovelletaan muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien liikkeenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista

kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 11 momentin mukaisesti valinnut kotivaltioon Suomen.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c, 6 d ja 10 e §:ää ei sovelleta sellaisen muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on Suomi, jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 11 momentin mukaisesti valinnut kotivaltioon muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kuin Suomen.

Tämän lain 2 luvun 7 ja 7 a §:ää, 4 luvun 13, 16 ja 17 §:ää sekä 5 lukua sovelletaan

myös suomalaiseseen liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi sekä tällaiseen arvopaperiin. Lisäksi 4 luvun 13, 16 ja 17 §:ää sovelletaan ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi. Lain 5 luvun 2, 12 ja 13 §:ää sovelletaan myös ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi, kun arvopaperia koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa.

Liikkeeseenlaskijaan, tarjoajaan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakijaan sovelletaan 2 luvun 2, 3, 3 a—3 d, 4 ja 4 a—4 f §:ää sekä liikkeeseenlaskijaan lisäksi 10 c §:ää tilanteessa, jossa Suomi on 1 luvun 4 §:n 8—10 momentin nojalla kotivaltio, mutta arvopapereita tarjotaan yleisölle tai niitä haetaan julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa.

Tämän lain arvopaperinvälittäjää koskevien säännösten soveltamisesta ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen, ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sekä ulkomaiseen rahastoyhtiöön säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996), ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004).

### 3 §

*Julkisella kaupankäynnillä* tarkoitetaan kaupankäyntiä arvopaperilla arvopaperipörsin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, jossa tämän lain mukaan vahvistettujen sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjous-

kehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

### 3 a §

*Monenkeskisellä kaupankäynnillä* tarkoitetaan muuta kuin 3 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntiä arvopaperilla monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

### 4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *arvopaperipörsillä* julkista kaupankäyntiä (*arvopaperipörsitoiminta*) järjestävää yhteisöä;

2) *sijoituspalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 5 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

3) *oheispalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

4) *arvopaperinvälittäjällä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja, sekä sellaista sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä, joka toimilupansa mukaan harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa;



5) *pörssivälittäjällä* arvopaperinvälittäjää, joka on saanut oikeuden käydä kauppaa julkisessa kaupankäynnissä;

6) *meklarilla* luonnollista henkilöä, joka arvopaperinvälittäjän edustajana päätehtävänä tarjoaa sijoituspalvelua;

7) *meklarilistalla* monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista ylläpitämää erityistä listaa.

Tässä laissa tarkoitetaan *kauppojen sisäisellä toteuttajalla* sellaista arvopaperinvälittäjää, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti toteuttaa asiakkaiden toimeksiantoja julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin sekä niitä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella tulemalla kaupassa itse asiakkaan vastapuoleksi siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/39/EY) täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta komission antamassa asetuksessa (EY) N:o 1287/2006, jäljempänä *komission asetus* säädetään.

Tässä laissa tarkoitetaan *ammattimaisella asiakkaalla*:

1) seuraavaa rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa yhteisöä:

a) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;

c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä;

d) arvopaperipörssiä ja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisöä;

e) selvitysyhteisöä ja arvosuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta;

f) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua keskinäistä vakuutusyhtiötä ja vakuutusosakeyhtiötä, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettua eläkekassaa;

h) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;

j) muuta yhteisösijoittajaa;

2) yritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;

b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;

c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1185/2002) tarkoitettua liikelaitosta, suomalaista kuntaa ja kuntayhtymää sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista valtiota, valtionvelkaa hoitavaa toimielintä ja ulkomaisen valtion alueellisia hallintoyksiköitä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota arvopaperinvälittäjä voi kohdella ammattimaisena asiakkaana tämän omasta pyynnöstä edellyttäen, että noudatetaan tämän luvun 4 a §:n 5 momentissa säädettyä menettelyä ja arvopaperinvälittäjä on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, jos asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa

neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

b) asiakkaan sijoitussalkun arvo on yli 500 000 euroa;

c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Tässä laissa tarkoitetaan *ei-ammattimaisella asiakkaalla* muuta asiakasta kuin 4 momentissa tarkoitettua ammattimais-  
ta asiakasta.

Tässä laissa tarkoitetaan *kokeneella sijoit-  
tajalla*:

1) 4 momentin 1 kohdan a—g alakohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

3) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia, Kansainvälistä valuuttarahastoa, Euroopan investointipankkia ja muita vastaa-  
via kansainvälisiä oikeushenkilöitä;

5) oikeushenkilöä, jonka yhtiöoikeudelli-  
nen kotipaikka on Suomessa ja joka täyttää  
viimeksi päättäneeltä täydeltä tilikaudelta  
laaditun tilinpäätöksen tai konsernitilinpää-  
töksen mukaan vähintään kaksi 4 kohdan  
vaatimuksista ja joka on omasta pyynnöstään  
merkitty 4 c §:ssä tarkoitettuun rekisteriin;

6) luonnollista henkilöä, jonka kotipaikka  
on Suomessa, joka on merkitty omasta pyyn-  
nöstään 4 c §:ssä tarkoitettuun rekisteriin ja  
joka täyttää vähintään kaksi seuraavista vaa-  
timuksista:

a) hän on toteuttanut hakemusta edeltävinä  
neljänä vuosineljänneksenä keskimäärin vä-  
hintään 10 arvopaperikauppaa kunakin;

b) hänen tämän lain soveltamisen piiriin  
kuuluvien arvopaperiomistustensa arvo on yli  
500 000 euroa;

c) hän työskentelee tai on työskennellyt  
vähintään yhden vuoden ajan rahoitusallalla  
tietämystä arvopaperisijoittamisesta vaati-  
neissa tehtävissä;

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio  
on Suomi, jos kyseessä ovat muut kuin  
10 momentissa tarkoitettut arvopaperit ja lii-  
kkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaik-  
ka on Suomessa.

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio  
on Suomi myös, jos liikkeeseenlaskijan yh-

tiöoikeudellinen kotipaikka on valtiossa, joka  
ei kuulu Euroopan talousalueeseen, ja muita  
kuin 10 momentissa tarkoitettuja arvopape-  
reja tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen  
kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talous-  
alueella ensimmäiseksi Suomessa. Jos tar-  
joamisesta tai hakemisesta on päättänyt muu  
kuin liikkeeseenlaskija, voi liikkeeseenlaskija  
myöhemmin valita kotivaltioksi toisen Eu-  
roopan talousalueeseen kuuluvan valtion.

Liikkeeseenlaskija, jonka 2 §:n 1 momentin  
2 kohdassa tarkoitettua arvopaperin nimel-  
lisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vä-  
hintään 1 000 euroa, sekä 2 §:n 1 momentin  
4 tai 6 kohdassa tarkoitettua arvopaperin lii-  
kkeeseenlaskija voi valita säännöllisen tiedon-  
antovelvollisuuden kotivaltiokseen yhden  
Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion.  
Liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellisen koti-  
valtion sijaan kotivaltioksi voidaan valita  
valtio, jossa arvopaperit on otettu julkisen  
kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalu-  
eella vastaavan kaupankäynnin kohteeksi.  
Kotivaltio on valittava vähintään kolmeksi  
vuodeksi kerrallaan.

#### *Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen*

##### 4 a §

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asi-  
akkaalle tämän luokittelusta ei-  
ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimai-  
seksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vasta-  
puoleksi.

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asi-  
akkaalle tämän oikeudesta pyytää asiakas-  
luokittelun muuttamista ja esitettävä selvitys  
siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisel-  
la on asiakkaan asemaan. Tiedot on annetta-  
va siten, että ne osoitetaan asiakkaalle henki-  
lökohtaisesti joko kirjallisesti tai muulla py-  
syvällä tavalla siten, että asiakas voi säilyt-  
tää, tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina  
tai siten, että tiedot ovat saatavissa arvopape-  
rinvälittäjän Internet-verkkosivuilla sähköi-  
sessä asianmukaisen ajan. Tiedot voidaan an-  
taa muulla pysyvällä tavalla kuin kirjallisesti  
vain, jos tietojen antaminen tällä tavalla on  
asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiak-

kaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja asiakas on valinnut tiedon toimitamisen tällä tavalla.

Arvopaperinvälittäjä voi kohdella 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta tämän pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan kohdeltua ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi sen soveltaminen yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava 1 luvun 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle asiakkaalle ennen sijoituspalvelun tarjoamista, että tätä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovi-ta.

Asiakkaan, joka haluaa itseään kohdeltavan 1 luvun 4 §:n 4 momentin 6 kohdassa tarkoi-tettuna ammattimaisena asiakkaana yleisesti taikka tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimi- tai arvopaperityypin osalta, on pyydettävä arvopaperinvälittäjältä kirjallises-ti, että häntä kohdellaan ammattimaisena asi-akkaana. Arvopaperinvälittäjän on kirjallises-ti ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammat-timaisena asiakkaana kuulu kaikkien 4 luvus-sa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettun sijoittajien korvausrahas-tosuojan piiriin. Asiakkaan on kirjallisesti ilmoitettava arvopaperinvälittäjälle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä nou-datettavasta menettelystä.

#### *Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kans-sa*

##### 4 b §

Arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoitus-palveluna toimeksiantojen välittämistä tai to-teuttamista tai käy kauppaa omaan lukuun, voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vasta-puolen kanssa ilman, että liiketoimeen on so-vellettava 4 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentissa ja 2—6 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Tässä laissa tarkoitetaan *hyväksyttävällä vastapuolella*:

1) 4 §:n 4 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tar-koitettua ammattimaista asiakasta;

2) 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitet-tua yritystä, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena;

3) 4 §:n 4 momentin 6 kohdan nojalla am-mattimaisena asiakkaana pidettävää yritystä, joka on pyytänyt, että sitä kohdellaan hyväk-syttävänä vastapuolena sellaisissa palveluissa ja liiketoimissa, joiden osalta sitä voidaan pi-tää ammattimaisena asiakkaana.

Asiakkaalla, joka on 2 momentin 1 kohdas-sa tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli, on oi-keus pyytää 1 momentissa mainittujen sään-nösten soveltamista sen kanssa tehtäviin lii-ketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liike-toimen osalta. Jos arvopaperinvälittäjä suos-tuu pyyntöön, on asiakasta kohdeltava am-mattimaisena asiakkaana. Jos asiakas kuiten-kin pyytää, että sitä kohdellaan ei-ammattimaisena asiakkaana, sovelletaan pyynnön käsittelyyn 1 luvun 4 a §:n 3 mo-mentissa säädettyä menettelyä.

#### *Kokeneita sijoittajia koskeva rekisteri*

##### 4 c §

Rahoitustarkastuksen on pidettävä rekiste-riä 4 §:n 6 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoi-tetuista kokeneista sijoittajista. Rekisteriin on merkittävä kokeneen sijoittajan rekisteriin merkitsemisajankohta, luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus, oikeushenkilön nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot. Henkilötunnusta ei saa sisällyttää Rahoitus-tarkastuksen sähköisessä tietoverkossa yllä-pitämään rekisteriin.

Rekisterimerkintä on voimassa kolme vuot-ta merkitsemisestä. Sijoittajalla on oikeus hakemuksesta saada itseään koskeva rekiste-ritieto muutetuksi tai poistetuksi ennen sen voimassaoloajan päättämistä. Rekisteriin merkityt tiedot on poistettava rekisteristä, jos niiden voimassaoloaika päättyy eikä sijoittaja ole ennen sitä tehnyt uutta hakemusta tietojen rekisteriin merkitsemisestä. Muutetun mer-kinnän voimassaoloaika lasketaan alkuperäi-sen tiedon merkitsemisestä. Rahoitustarkas-

tuksen on säilytettävä rekisteriin merkityt tiedot vähintään viisi vuotta sen jälkeen, kun niiden poistamista on haettu tai voimassaolo-aika on päättynyt.

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa sekä yleisen tietoverkon kautta. Rekisterin tietojen käsittelyssä noudatetaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

## 2 luku

### Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus

#### 4 e §

Sen estämättä, mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa hyväksytty esite ja sen täydennykset ovat voimassa Suomessa ja ne on annettava yleisön saataville täällä, jos arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on muu kuin Suomi ja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi Suomessa ja kyseisen muun valtion toimivaltainen viranomainen on toimittanut Rahoitustarkastukselle jäljennökset esitteestä ja sen täydennyksestä sekä todistuksen siitä, että ne on laadittu esitedirektiivin mukaisesti. Jos muun valtion viranomainen on antanut luvan olla julkistamatta tiettyä esitedirektiivin mukaan vaadittavaa tietoa, poikkeus ja sen perustelut on ilmoitettava viranomaisen todistuksessa.

#### 6 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa on julkistettava tilintarkastuskertomus. Jos tilikauden aikana kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta tai pidennetyn tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta laadittua osavuositarkastusta ei tilintarkastajien käsityksen mukaan ole laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti, tästä on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa. Liikkeeseenlaskijan on kuitenkin julkistettava tilinpäätös ja toi-

mintakertomus sekä tilintarkastuskertomus välittömästi, jos tilintarkastaja antaa muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 15 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai esittää suorittamansa tilintarkastuksen perusteella tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen.

## 3 luku

### Julkinen kaupankäynti

#### 1 §

*Arvopaperipörssitoiminnan luvanvaraisuus*

Arvopaperipörssitoimintaa ei saa harjoittaa ilman toimilupaa.

#### 2 §

*Toiminimi*

Muu kuin arvopaperipörssitoimintaan toimiluvan saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai muuten toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi.

#### 3 §

*Toimiluvan myöntäminen*

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiseen suomalaiselle osakeyhtiölle, jonka pääkonttori on Suomessa. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että hakija täyttää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiselle säädetyt vaatimukset.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella arvopaperipörssin perustaja ja osakkeenomis-

taja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan arvopaperipörssin osakkeista, on luotettava. Arvopaperipörssin omistus ei saa vaarantaa arvopaperipörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan arvopaperipörssiä, taikka jos hän on muuten aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan arvopaperipörssiä.

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Rahoitustarkastukselta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa-arvopaperipörssin liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Arvopaperipörssi voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty tai, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, kun arvopaperipörssi on rekisteröity.

#### 4 §

##### *Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle*

Toimilupa arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiseen on myönnettävä myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

#### 5 §

##### *Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi*

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Perustettavalle arvopaperipörssille ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

#### 6 §

##### *Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen*

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettua osakkeenomistajan tai osakkeenomistajan rinnastettavan kanssa arvopaperipörssistä osuus, joka on vähintään kymmenesosa arvopaperipörssin osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puo-

let arvopaperipörssin osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä 1 luvun 5 §:ssä ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat, osuuksien omistajiin 1 momentin mukaan rinnastettavat henkilöt sekä näiden osuus arvopaperipörssin osakepääomasta ja äänimäärästä, jos ne ovat sen tiedossa. Arvopaperipörssin on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperipörssistä ja siitä hankittavan osuuden ilmoittamisesta, koskee myös sellaista yhteisöä, jolla on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta arvopaperipörssissä.

### 7 §

#### *Hankinnan vastustaminen*

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut 6 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen, vastustaa osuuden hankintaa, jos omistajien luotettavuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi arvopaperipörssin varovaisten ja terveiden liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan. Omistajien luotettavuudesta säädetään tämän luvun 3 §:ssä.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus hankitaan Rahoitustarkastuksen vastustuksesta huolimatta, Rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön arvopaperipörssissä tai yhteisössä, jolla on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta arvopaperipörssissä.

### 8 §

#### *Arvopaperipörssin sidonnaisuus*

Arvopaperipörssi ei saa olla merkittävästi sidoksissa sellaiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, johon sovellettavat Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset estävät arvopaperipörssin tehokkaan valvonnan, eikä muuhunkaan tahoon, jos merkittävä sidonnaisuus on muuten omiaan estämään arvopaperipörssin tehokasta valvontaa.

Arvopaperipörssin on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle merkittävässä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

### 9 §

#### *Kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*

Jos arvopaperipörssi aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, arvopaperipörssin on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperipörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettun luvan myöntämistä, että arvopaperipörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

## 10 §

*Sulautuminen Euroopan talousalueella*

Jos arvopaperipörssi osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että arvopaperipörssi ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

## 11 §

*Toimiluvan peruuttaminen*

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain arvopaperipörssin toimiluvan, jos:

- 1) toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai arvopaperipörssin sääntöjä;
- 2) arvopaperipörssi ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;
- 3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole;
- 4) arvopaperipörssin toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai
- 5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn tai valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Ennen 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on asetettava arvopaperipörssille määrä-

aika toiminnassa havaittujen puutteellisuuksien poistamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi arvopaperipörssin hakemuksesta peruuttaa arvopaperipörssin toimiluvan, jos arvopaperipörssi on päättänyt lopettaa arvopaperipörssitoiminnan. Ennen päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

Jos valtiovarainministeriö peruuttaa 1 momentin nojalla arvopaperipörssin toimiluvan, ministeriö voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminta lopetetaan.

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

## 12 §

*Arvopaperipörssin toiminnan keskeyttäminen*

Valtiovarainministeriö voi määrätä arvopaperipörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi, jos arvopaperipörssin toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos arvopaperipörssissä julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

## 13 §

*Arvopaperipörssin toiminta*

Arvopaperipörssi saa julkisen kaupankäynnin lisäksi järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä ja tarjota arvopaperien vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittelypalveluja, arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta näihin läheisesti liittyvää toimintaa.

Arvopaperipörssi saa toimia selvitysosa-puolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa sen mukaan kuin 4 a luvussa säädetään ja toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa.

Arvopaperipörssi saa lisäksi, sen mukaan kuin siitä säädetään kaupankäynnistä vakio-oiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa, harjoittaa optioyhteisön toimintaa.

Arvopaperipörssi ei saa harjoittaa muuta kuin 1—3 momentissa mainittua toimintaa.

#### 14 §

##### *Arvopaperipörssin säännöt*

Arvopaperipörssin on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla julkista kaupankäyntiä varten säännöt, jotka sisältävät tarkemmat määräykset ainakin seuraavista asioista:

1) miten julkinen kaupankäynti arvopaperipörssissä tapahtuu;

2) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi sekä miten ja millä perusteilla kaupankäynti arvopaperilla voidaan keskeyttää tai lopettaa;

3) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä arvopaperipörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

4) miten ja millä perusteilla pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet myönnetään ja peruutetaan;

5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia pörssivälittäjille ja muille arvopaperipörssissä toimiville tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä arvopaperipörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

6) miten osakkeenomistajien yhdenvertaisuus turvataan, jos osakeyhtiö saa arvopaperipörssin sääntöjen mukaan käydä arvopaperipörssissä kauppaa omilla osakkeillaan;

7) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille, pörssivälittäjille ja muille arvopaperipörssissä toimiville arvopaperipörssin sääntöjen rikkomisesta voidaan määrätä ja miten ne määrätään.

Arvopaperipörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos

saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

Valtiovarainministeriö voi julkisen kaupankäynnin luotettavuuden ja tasapuolisuuden turvaamiseksi määrätä vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa Rahoitustarkastuksen lausunto.

#### 15 §

##### *Taloudelliset toimintaedellytykset*

Arvopaperipörssillä pitää olla arvopaperipörssitoiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset.

Arvopaperipörssin osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

#### 16 §

##### *Arvopaperipörssin johtaminen*

Arvopaperipörssin hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa arvopaperipörssiä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen arvopaperipörssitoiminnan tuntemus kuin arvopaperipörssin toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.



Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton arvopaperipörssin hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta arvopaperipörssin hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa arvopaperipörssin vakaata toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

#### 17 §

##### *Arvopaperipörssin toiminnan järjestäminen*

Arvopaperipörssin toiminta on järjestettävän liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Arvopaperipörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä toiminnan luotettavasta järjestämisestä. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 35 §:n ja tämän lain 4 luvun 12 §:n nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

#### 18 §

##### *Henkilökohtaiset liiketoimet*

Arvopaperipörssin on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita taikka jos hänellä on sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita, pörssivälittäjiä tai muita arvopaperipörssissä toimivia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä turvaamaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja liiketoimia koskee soveltuvin osin, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 34 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevista henkilöistä ja heidän henkilökohtaisista liiketoimistaan.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista liiketoimista. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 35 §:n nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

#### 19 §

##### *Velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista*

Arvopaperipörssin on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös

- 1) tilinpäätösasiakirjoistaan;
- 2) tilintarkastuskertomuksestaan;
- 3) yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

## 20 §

*Kaupankäynnin julkisuus*

Arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteina olevien muiden arvopaperien kuin osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehotuksista sekä kaupoista siinä laajuudessa kuin se arvopaperien kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista sekä tarjouskehotuksista siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Arvopaperipörssi ei kuitenkaan ole velvollinen julkistamaan tietoja osto- ja myyntitarjouksista tai tarjouskehotuksista 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, jos julkisen kaupankäynnin markkinamalli, tarjoustyyppi tai tarjouksen koko täyttää komission asetuksessa säädetty julkistamisvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset.

Arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman ajantasaisia tietoja kaupoista ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla osakkeilla siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Arvopaperipörssi voi päättää, että tiedot osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna kooltaan suurista kaupoista voidaan julkistaa 4 momentissa edellytettyä myöhemmin. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

Arvopaperipörssin on ennen 5 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä saatava valtiovarainministeriön lupa järjestelyille, joilla tietojen julkistamista lykätään. Lykkäämisjärjestelyistä on tiedotettava yleisölle.

## 21 §

*Kauppojen selvitys*

Arvopaperipörssin on järjestettävä asianmukaisesti julkisessa kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys.

Jos arvopaperipörssi käyttää arvopaperikauppojen selvitykseen muuta arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön sekä selvitys- ja talletuslaitoksen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava muutoksista 2 momentin mukaisissa järjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot sen arvioimiseksi, aiheutuuko muutoksista vaaraa julkisen kaupankäynnin luotettavuudelle.

Rahoitustarkastus voi kieltää arvopaperipörssiä käyttämästä kauppojen selvitykseen muuta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, jos tällaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa julkisen kaupankäynnin luotettavuuden.

## 22 §

*Arvopaperipörssin valvontatehtävät*

Arvopaperipörssin on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sääntöjensä noudattamisen turvaamiseksi.

Arvopaperipörssin on saatettava Rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka arvopaperipörssin sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointi muuten korjattu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, on ilmoitus kuitenkin tehtävä aina.

## 23 §

*Kaupankäynnin keskeyttäminen*

Arvopaperipörssin on keskeytettävä julkinen kaupankäynti arvopaperilla, jos se on tarpeen julkisesta kaupankäynnistä annettujen säännösten ja määräysten, arvopaperipörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Arvopaperipörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä arvopaperilla. Lisäksi arvopaperipörssin on ilmoitettava kaupankäynnin keskeyttämisestä Rahoitustarkastukselle, joka on velvolinen ilmoittamaan siitä edelleen Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Rahoitustarkastuksen oikeudesta määrätä arvopaperipörssi keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:n 2 momentissa.

## 24 §

### *Arvopaperipörssin toiminnan ulkoistaminen*

*Ulkoistamisella* tarkoitetaan tässä pykälässä arvopaperipörssin toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa arvopaperipörssille toiminnon tai palvelun, jonka arvopaperipörssi olisi muuten itse suorittanut.

Arvopaperipörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin julkisen kaupankäynnin järjestämisen, jos ulkoistaminen ei haittaa arvopaperipörssin riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä arvopaperipörssin liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista.

Toiminto on arvopaperipörssin toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti arvopaperipörssin toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai arvopaperipörssin toimiluvan ehtojen noudattamista taikka arvopaperipörssin taloudellista asemaa tai arvopaperipörssitoiminnan jatkuvuutta.

Arvopaperipörssin toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Arvopaperipörssin, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Arvopaperipörssin ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa

sa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Arvopaperipörssin on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon. Jos arvopaperipörssi ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava siihen tarvittava toimilupa.

Arvopaperipörssin on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti arvopaperipörssin viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 30 §:n nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

## 25 §

### *Pörssivälittäjä ja muu arvopaperipörssissä toimiva*

Arvopaperipörssin on myönnettävä pörssivälittäjän oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet, jos henkilö täyttää arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen julkiseen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää arvopaperikaupoista johdettavat velvoitteet.

Arvopaperipörssi saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää myös muul-

le kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Arvopaperipörssin on peruutettava määräajaksi tai kokonaan pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet, jos Rahoitustarkastus arvopaperipörssiä kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista arvopaperipörssille sekä sille, jota vaatimus koskee.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

## 26 §

### *Pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeus valita selvitysyhteisö*

Pörssivälittäjällä ja muulla arvopaperipörssissä toimivalla on oikeus käyttää myös muuta kuin arvopaperipörssin valitsemaa selvitysyhteisöä, arvopaperikeskusta tai arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta julkisessa kaupankäynnissä tehdyistä arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden toteuttamiseksi edellyttäen, että arvopaperipörssin ja mainitun selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen tai arvopaperien selvitys- ja talletuslaitoksen yhteistoiminta on siten järjestetty, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.

Jos pörssivälittäjä tai muu arvopaperipörssissä toimiva aikoo käyttää 1 momentin mukaista oikeutta, siitä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle arvopaperipörssille, Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoituksessa tulee esittää selvitys yhteistointajärjestelyistä, joilla turvataan julkisen kaupankäynnin luotettavuus.

Rahoitustarkastus voi kieltää pörssivälittäjää ja muuta arvopaperipörssissä toimivaa käyttämästä muuta kuin arvopaperipörssin valitsemaa selvitysyhteisöä, arvopaperikeskusta tai arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta arvopaperikaupoista johtuvien velvoit-

teiden toteuttamiseksi, jos tällaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa julkisen kaupankäynnin luotettavuuden.

## 27 §

### *Arvopaperin ottaminen julkisen kaupankäynnin kohteeksi*

Arvopaperipörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa. Muista edellytyksistä, joilla arvopaperipörssi voi ottaa arvopaperin julkisen kaupankäynnin kohteeksi, säädetään komission asetuksessa.

Arvopaperipörssi saa ottaa arvopaperin julkisen kaupankäynnin kohteeksi myös ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, jos 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja jos sama arvopaperi on jo otettu kaupankäynnin kohteeksi toisen arvopaperipörssin ylläpitämässä julkisessa kaupankäynnissä tai julkista kaupankäyntiä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Jos arvopaperi otetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuuksia arvopaperipörssin säännöissä.

Jos arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta 2 momentin mukaisesti, arvopaperipörssin on ilmoitettava siitä liikkeeseenlaskijalle ennen kaupankäynnin aloittamista.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle arvopaperin ottamisesta julkisen kaupankäynnin kohteeksi ennen kaupankäynnin aloittamista. Jos kaupankäynnin kohteeksi otetaan osake, joka ei ole julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, arvopaperipörssin on samalla ilmoitettava Rahoitustarkastukselle myös komission asetuksen 33 artiklan 3 kohdassa edellytetyt arviot kyseisestä osakkeesta. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitusten tekemisestä.

## 28 §

*Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen*

Arvopaperipörssi voi päättää lopettaa julkisen kaupankäynnin arvopaperilla, jos arvopaperi tai sen liikkeeseenlaskija ei enää täytä arvopaperipörssin sääntöjen vaatimuksia eikä kaupankäynnin lopettaminen arvopaperilla aiheuta merkittävää haittaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Arvopaperipörssi voi lopettaa julkisen kaupankäynnin arvopaperilla myös liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, jos kaupankäynnin lopettamisesta ei aiheudu merkittävää haittaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Arvopaperipörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin lopettamisesta arvopaperilla. Lisäksi arvopaperipörssin on ilmoitettava kaupankäynnin lopettamisesta Rahoitustarkastukselle, joka on velvollinen ilmoittamaan siitä edelleen Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Markkinaoikeuden oikeudesta kieltää arvopaperipörssiä järjestämästä julkista kaupankäyntiä arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:n 1 momentissa.

## 29 §

*Pörssilista*

Arvopaperipörssi voi pitää arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/34/EY tarkoitettua pörssilistaa julkisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista.

## 30 §

*Arvopaperin ottaminen pörssilistalle*

Arvopaperipörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa pörssilistalle arvopaperin, joka täyttää tämän luvun 27 §:n 1 mo-

mentin vaatimukset. Tämän luvun 29 §:ssä mainitun direktiivin täytäntöön panemiseksi tarpeellisista vaatimuksista, joilla arvopaperipörssi saa ottaa arvopaperin pörssilistalle, sekä vaatimuksista myönnettävistä poikkeuksista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

Osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi voidaan ottaa pörssilistalle vain, jos julkisen kaupankäynnin kohteeksi on otettu tai samanaikaisesti otetaan samanlainen osake kuin se, johon arvopaperi oikeuttaa.

Yhtiön on haettava pörssilistalla olevien osakkeiden kanssa samanlaisten osakkeiden ottamista pörssilistalle vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta, jollei yhtiö ole suostunut siihen, että arvopaperipörssi ottaa ne pörssilistalle ilman eri hakemusta.

Liikkeeseenlaskijan on haettava samaan liikkeeseenlaskuun kuuluvat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2—4 ja 6 kohdassa tarkoitetut arvopaperit samanaikaisesti pörssilistalle.

Arvopaperipörssi voi sijoittajien suojaamiseksi hylätä hakemuksen arvopaperin ottamisesta pörssilistalle.

Arvopaperipörssin on ratkaistava hakemus arvopaperin ottamisesta pörssilistalle kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos arvopaperipörssi pyytää tänä aikana hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona arvopaperipörssi vastaanottaa lisäselvityksen. Jos arvopaperipörssi ei tee ratkaisua määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa arvopaperipörssin 5 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös Rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä tai 6 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

## 31 §

*Arvopaperin poistaminen pörssilistalta*

Arvopaperin poistamisesta pörssilistalta on voimassa mitä tämän luvun 28 §:ssä säädetään arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettamisesta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa arvopaperipörssin listalta poistamis-

päätös Rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Vastaava oikeus on sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä ja sijoittajalla, joka omistaa tarkoitettuja arvopapereita tai niihin oikeuttavia arvopapereita. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava arvopaperipörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

## 32 §

*Kaupankäyntikalenteri*

Rahoitustarkastuksen on julkaistava Internet-verkkosivuillaan kalenteri arvopaperipörssin julkisen kaupankäynnin kaupankäyntipäivistä.

## 33 §

*Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle*

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY mukaisesti luetteloa arvopapereiden säännellyistä markkinoista, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava luettelo tiedoksi muille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että julkinen kaupankäynti markkinalla täyttää tiedoksiantamiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

## 34 §

*Arvopaperipörssin toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa*

Arvopaperipörssin, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa julkisessa kaupankäynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituk-

sesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittautuneille arvopaperinvälittäjille tai muille henkilöille arvopaperipörssi aikoo tarjota suoraan mahdollisuutta käydä kauppaa.

Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle, mille siihen valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle arvopaperipörssi on myöntänyt pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperipörssin järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin.

## 35 §

*Ulkomaisten arvopaperipörssin toiminta Suomessa*

Ennen kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä voi tarjota Suomeen sijoittuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa, on sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen tehtävä asiasta ilmoitus Rahoitustarkastukselle.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä saa tarjota Suomeen sijoittuneille arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suoran mahdollisuuden osallistua kaupankäyntiin vain valtiovarainministeriön luvalla.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnin järjestäjän järjestämään tässä laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntiin.

## 36 §

*Julkisen kaupankäynnin markkinointi*

Arvopaperien julkista kaupankäyntiä ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

## 3 a luku

**Monenkeskinen kaupankäynti**

## 1 §

*Kaupankäynnin järjestäjä*

Vain arvopaperipörssi, optioyhteisö ja muu arvopaperinvälittäjä kuin sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettu rahastoyhtiö ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö saavat järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi pitää kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista meklarilistaa.

## 2 §

*Kaupankäynnin säännöt*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin seuraavista asioista:

- 1) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi;
- 2) miten kaupankäynti tapahtuu;
- 3) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 4) mitä oikeuksia ja velvoitteita kaupankäyntiosapuolille asetetaan;
- 5) miten kaupoista syntyneet maksu- ja toimitusvelvoitteet selvitetään ja toteutetaan.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava kaupankäynnin säännöt ja niiden muutokset Rahoitustarkastukselle ennen niiden voimaantuloa.

## 3 §

*Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on annettava arvopaperista riittävästi tietoa tai muuten varmistettava tiedon saatavuus, jotta kaupankäyntiosapuolet voivat tehdä perustellun arvion arvopaperista. Tietojen antamisessa on otettava huomioon kaupankäyntiosapuolten ammattitaito ja kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin erityispiirteet.

## 4 §

*Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen monenkeskiseen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolle on myönnetty pörssivälittäjän oikeudet 3 luvun 25 §:n 3 momentin mukaisesti.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää myös muulle kuin 1 ja 3 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai henkilölle, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, kau-

pankkyntiosapuolen oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on peruutettava määrääjäksi tai kokonaan pankkyntiosapuolen oikeudet, jos Rahoitustarkastus monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle sekä sille, jota vaatimus koskee.

## 5 §

### *Arvopaperin ottaminen kaupankäynnin kohteeksi*

Monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa arvopaperi, jota koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata 3 §:ssä säädettyllä tavalla.

Arvopaperi voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta tai ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta.

Jos arvopaperi on otettu monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, ei liikkeeseenlaskijalle saa asettaa tiedonantovelvollisuutta monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä.

## 6 §

### *Kaupankäynnin julkisuus*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehotuksista sekä kaupoista monenkeskisen kaupankäynnin kohteina olevista muista arvopapereista kuin sellaisista osakkeista, jotka ovat myös julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteina. Tiedot on julkistettava siinä laajuudessa kuin se arvopaperien kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja osto- ja myyntitarjouksista sekä tarjouskehotuksista sellaisista monenkeskisen kaupankäynnin kohteina olevista osakkeista, jotka ovat myös julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä ei kuitenkaan ole velvollinen julkistamaan tietoja osto- ja myyntitarjouksista tai tarjouskehotuksista 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos monenkeskisen kaupankäynnin markkinamalli, tarjoustyyppi tai tarjouksen koko täyttää komission asetuksessa säädetty julkistamisvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman ajantasaisia tietoja kaupoista monenkeskisen kaupankäynnin kohteina olevilla, 2 momentissa tarkoitetuilla osakkeilla siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi päättää, että tiedot osakkeen tavanomaiseen pankkyntiin verrattuna kooltaan suurista kaupoista voidaan julkistaa 4 momentissa edellytettyä myöhemmin. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ennen 5 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä saatava Rahoitustarkastuksen lupa järjestelyille, joilla tietojen julkistamista lykätään. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on tiedotettava järjestelyistä myös yleisölle.

## 7 §

### *Kauppojen selvitys*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti monenkeskisessä kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttää arvopaperikauppojen selvityk-



seen muuta arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän, selvitysyhteisön sekä selvitys- ja talletuslaitoksen on järjestettävä yhteistointiansa siten, ettei monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava muutoksista 2 momentin mukaisissa järjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot sen arvioimiseksi, aiheutuuko muutoksista vaaraa monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuudelle.

Rahoitustarkastus voi kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää käyttämästä kauppohen selvityksessä muuta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, jos tällaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuuden.

## 8 §

### *Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sääntöjensä noudattamisen turvaamiseksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on saatettava Rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointila muutoin korjaannu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, on ilmoitus tehtävä kuitenkin aina.

## 9 §

### *Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on keskeytettävä tai lopetettava kaupankäynti arvopaperilla, jos se on tarpeen kaupankäynnistä annettujen säännösten ja määräysten,

kaupankäynnin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta arvopaperilla. Lisäksi kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastuksen oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:ssä. Markkinaoikeuden oikeudesta kieltää monenkeskinen kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:n 1 momentissa.

## 10 §

### *Kaupankäynnin markkinointi*

Monenkeskistä kaupankäyntiä ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

## 11 §

### *Meklarilistan säännöt*

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän, joka pitää kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista meklarilistaa, on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla meklarilistaa koskevat säännöt. Sen lisäksi, mitä muualla tässä luvussa säädetään, säännöissä on määrättävä:

1) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä meklarilistan sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muuten asetetaan;

2) miten ja missä menettelyssä arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot julkistetaan;

3) miten arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskeva yhtiöesite laaditaan ja julkistetaan.

taan, jos arvopaperista ei ole julkistettava 2 luvussa tarkoitettua esitettä;

4) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja kaupankäyntiosapuolille voidaan määrätä meklarilistan sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

## 12 §

### *Arvopaperin ottaminen meklarilistalle*

Arvopaperi voidaan ottaa arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta meklarilistalle, jos arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta on saatavissa riittävästi tietoa, jonka perusteella kaupankäynti voidaan järjestää luotettavasti.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan on tehtävä kaupankäynnin järjestäjän kanssa kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskeva kirjallinen sopimus, jossa se sitoutuu noudattamaan meklarilistan sääntöjä.

## 13 §

### *Arvopaperin arvoon vaikuttavat tiedot*

Meklarilistalla kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava ja toimitettava kaupankäynnin järjestäjälle tiedoksi kaikki sellaiset itseään koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Liikkeeseenlaskijan tai kaupankäynnin järjestäjän on pidettävä julkistetut tiedot yleisön saatavilla.

Meklarilistan säännöissä on määrättävä, mitä tietoja arvopaperin liikkeeseenlaskijan on 1 momentin nojalla julkistettava. Säännöissä on otettava huomioon kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien, niiden liikkeeseenlaskijoiden ja arvopapereilla käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos liikkeeseenlaskija on valtio, sen keskuspankki, kunta, kuntayhtymä tai Euroopan keskuspankki taikka sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään kaksi Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota. Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan kuitenkin myös tässä momentissa

tarkoitettuun liikkeeseenlaskijaan, jos se muualla Euroopan talousalueella julkistaa 1 momentissa tarkoitettun tiedon.

## 14 §

### *Julkinen ostotarjous*

Joka tarjoutuu julkisesti ostamaan meklarilistalle otettuja osakkeita tai osakkeisiin oikeuttavia arvopapereita, ei saa asettaa ostotarjouksen kohteena olevien arvopaperien haltijoita eriarvoiseen asemaan.

Ostotarjouksen tekijän on annettava kohdeyhtiön arvopaperien haltijoille olennaiset ja riittävät tiedot, joiden perusteella arvopaperin haltijat voivat tehdä perustellun arvion ostotarjouksesta.

Ostotarjous on julkistettava sekä toimitettava tiedoksi arvopaperien haltijoille, menkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja Rahoitustarkastukselle. Ennen tarjouksen julkistamista tarjouksen tekijän tulee varmistua siitä, että se voi suorittaa täysimääräisesti mahdollisesti tarjottavan rahavastikkeen ja toteuttaa kaikki kohtuudella vaadittavat toimenpiteet varmistaakseen muuntotyypisen vastikkeen suorittamisen.

Julkiseen ostotarjoukseen sovelletaan soveltuvien osin mitä 6 luvun 12 §:n 1 ja 3 momentissa ja 6 luvun 13 §:ssä säädetään.

## 4 luku

### **Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen**

## 1 §

### *Hyvä tapa arvopaperikaupassa ja sijoituspalvelun tarjoamisessa*

Arvopaperien kaupassa sekä sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

Sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Markkinoinnista on käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista maksuista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista.

## 2 §

### *Sopimus sijoituspalvelusta*

Sijoituspalvelun tarjoamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta ilmenevät osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä muut sopimuksen ehdot. Sopimus voidaan tehdä sähköisesti siten kuin tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 12 §:ssä säädetään. Velvollisuus kirjallisen sopimuksen tekemiseen ei koske arvopaperinvälittäjää silloin, kun se tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan sijoitusneuvontaa, eikä silloin, kun se tarjoaa sijoituspalvelua ammattimaiselle asiakkaalle.

Sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

## 3 §

### *Asiakasta koskevat tiedot*

Arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai arvopaperia koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia arvopapereita ja palvelua.

Jos arvopaperinvälittäjä tarjoaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sijoituspalvelua, arvopaperinvälittäjän on ennen sijoituspalvelun tarjoamista pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän kyseistä arvopaperia tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko arvopaperi tai palvelu asiakkaalle soveltuva. Jos arvopaperinvälittäjä katsoo saamansa tiedon perusteella, ettei arvopaperi tai palvelu ole asiakkaalle soveltuva, sen on ilmoitettava

tästä asiakkaalle. Jos asiakas kieltäytyy antamasta pyydettyjä tietoja, arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava, ettei se voi arvioida arvopaperin tai palvelun soveltuvuutta asiakkaalle.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske asiakkaan aloitteesta tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista tai niiden välittämistä, jos asiakkaalle on ilmoitettu, ettei arvopaperinvälittäjä palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan palvelun tai arvopaperin soveltuvuutta asiakkaalle ja palvelu liittyy:

1) osakkeisiin, jotka ovat julkisen kaupankäynnin tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteina muussa valtiossa;

2) rahamarkkinavälineisiin;

3) joukkovelkakirjoihin tai muihin vastaavankaltaisiin velkainstrumentteihin, joihin ei sisälly johdannaissopimuksen ominaisuutta;

4) sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin; tai

5) muihin yksinkertaisiin arvopapereihin, joista säädetään komission direktiivin 38 artiklassa.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset asiakkaalta 1 ja 2 momentin mukaan pyydetävistä tiedoista ja tietojen pyytämisessä noudatettavista menettelytavoista.

## 4 §

### *Arvopaperinvälittäjän tiedonantovelvollisuus*

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot sekä riittävät tiedot arvopaperinvälittäjästä ja tarjottavasta palvelusta.

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot:

1) arvopaperinvälittäjästä ja sen tarjoamista palveluista;

2) palvelun kohteena olevista arvopapereista ja niihin liittyvistä riskeistä;

3) sijoitusstrategioista, jos niitä on ehdotettu, ja niiden riskeistä;

- 4) siitä, missä toimeksiantoja toteutetaan;
- 5) asiakasvarojen säilyttämisestä;
- 6) palveluun liittyvistä kuluista ja palkkioista.

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin 2 momentissa tarkoitettujen tietojen olennaisista muutoksista.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava asiakkaalle 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla. Asiakkaan suostumuksella tiedot voidaan antaa asiakkaalle arvopaperinvälittäjän verkkosivuilla ilman, että ne on osoitettava asiakkaalle henkilökohtaisesti, jos se on asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja tiedot ovat saatavilla riittävän ajan.

Jos sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus tehdään ei-ammattimaisen asiakkaan pyynnöstä sellaista kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua etäviestintä käyttäen, että 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei voida antaa 4 momentissa tarkoitettulla tavalla ennen sopimuksen tekemistä eikä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ennen palvelun antamista, 1 momentissa edellytetyt tiedot on annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen ja 2 momentissa edellytetyt tiedot viipymättä sen jälkeen, kun palvelun antaminen on aloitettu.

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle riittävät tiedot tälle annetusta palvelusta, kuten tiedot asiakkaan lukuun suoritetuista liiketoimista ja palveluista ja niiden kustannuksista sekä arvopaperinvälittäjän hallussa olevista asiakkaan rahavaroista ja muusta omaisuudesta.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset ei-ammattimaiselle asiakkaalle annettavista tiedoista ja tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista sekä arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta antaa tietoja ammattimaiselle asiakkaalle.

## 5 §

### *Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen*

Arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista,

on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon hoitamisesta, arvopaperinvälittäjän on noudatettava niitä.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet, jotka sisältävät tiedot niistä kaupankäyntipaikoista, joissa arvopaperinvälittäjä toteuttaa toimeksiantoja sekä kaupankäyntipaikan valintaan vaikuttaneet tekijät. Arvopaperinvälittäjän on seurattava toimintaperiaatteidensa asianmukaisuutta.

Arvopaperinvälittäjän on annettava asiakkaalle riittävät tiedot toimintaperiaatteistaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista asiakkaalleen.

Jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin tai niitä muussa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella, on siihen saatava asiakkaan nimenomainen suostumus.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan arvopaperinvälittäjän on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja hoitaessaan.

## 6 §

### *Toimeksiantojen käsittely*

Arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheetonta viivytystä. Arvopaperinvälittäjä ei saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Arvopaperinvälittäjän on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan

määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä se, miten toimeksianto on annettu.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toimeksiantojen hoitamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan arvopaperinvälittäjän on toimittava asiakaidensa toimeksiantoja käsitellessään.

## 7 §

### *Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta arvopaperinvälittäjältä*

Arvopaperinvälittäjä, joka vastaanottaa sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan asiakkaan toimeksiannon toiselta arvopaperinvälittäjältä, voi toimia toiselta arvopaperinvälittäjältä saamiensa asiakasta koskevien tietojen ja toimeksiantoa koskevien ohjeiden mukaan.

## 8 §

### *Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus*

Arvopaperinvälittäjän, joka ei markkinaolosuhteiden vuoksi voi välittömästi toteuttaa asiakkaan toimeksiantoa ostaa tai myydä julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena oleva osake asiakkaan määräämään rajahintaan tai sitä parempaan hintaan, on toimeksiannon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi julkistettava toimeksianto välittömästi tavalla, jolla se on helposti muiden markkinaosapuolten saatavilla. Arvopaperinvälittäjällä ei kuitenkaan ole julkistamisvelvollisuutta, jos asiakas antaa tästä nimenomaan poikkeavan ohjeen.

Arvopaperinvälittäjän voidaan katsoa julkistaneen toimeksiannon 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ainakin, jos arvopaperinvälittäjä on välittänyt sen julkistettavaksi julkiseen kaupankäyntiin, monenkeskiseen kaupankäyntiin tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavaan

kaupankäyntiin niin kuin siitä tarkemmin säädetään komission asetuksessa. Asetuksessa säädetään tarkemmin myös muista toimeksiannon julkistamistavoista.

Arvopaperinvälittäjä voi olla julkistamatta asiakkaan rajahintatoimeksiannon 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, jos toimeksianto on kooltaan suuri osakkeen normaaliin markkinakokoon verrattuna. Siitä, kuinka kunkin osakkeen normaaliin markkinakokoon verrattuna suuren toimeksiannon vähimmäiskoko määräytyy, säädetään komission asetuksessa.

## 9 §

### *Liiketoimet julkisessa kaupankäynnissä ja monenkeskisessä kaupankäynnissä*

Pörssivälittäjien ja muiden arvopaperipörssissä toimivien välisiin liiketoihin ei sovelleta tämän luvun 1 §:n 2 ja 3 momenttia, 2—6 §:ää eikä 8 §:ää silloin, kun liiketoimi toteutetaan julkisessa kaupankäynnissä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös monenkeskisen kaupankäynnin kaupankäyntiosapuolten välisiin sekä kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoihin silloin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäynnissä.

## 10 §

### *Kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuudet*

Arvopaperinvälittäjä, joka aikoo aloittaa tai lopettaa toiminnan kauppojen sisäisenä toteuttajana osakkeella, joka on julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, on ilmoitettava tästä kirjallisesti kuukautta ennen toiminnan aloittamista Rahoitustarkastukselle.

Tämän pykälän 4—11 momenttia sovelletaan:

1) sellaisiin 1 momentissa tarkoitettuihin sisäisiin toteuttajiin, jotka toteuttavat toimeksiantoja osakkeilla, joille on likvidit markkinat; ja

2) liiketoimiin, jotka ovat kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruisia.

Komission asetuksessa säädetään, kuinka määritellään ne osakkeet, joille on likvidit markkinat, kuinka kullekin sellaiselle osakkeelle määritellään tavanomainen markkinakoko ja kuinka tiedot niistä julkistetaan. Komission asetuksen 22 artiklan 1—3 kohdassa tarkoitettujen perusteiden valinnasta säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Sisäinen toteuttaja on velvollinen julkistamaan osakkeelle sen kulloistakin markkinatilannetta vastaavia sitovia osto- tai myyntitarjouksia siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa. Tarjous voi olla kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruinen. Kauppojen sisäisellä toteuttajalla on oikeus milloin tahansa muuttaa tarjousta. Poikkeuksellisessa markkinatilanteessa sisäinen toteuttaja voi myös perua tarjouksen.

Kauppojen sisäinen toteuttaja on velvollinen toteuttamaan asiakkaan toimeksiannon vastaanottohetkellä voimassa olevan tarjouksensa mukaisesti, ellei tämän pykälän 6—11 momentista muuta johdu.

Sisäinen toteuttaja voi toteuttaa ammattimaisen asiakkaan toimeksiannon tarjoushintaansa parempaan hintaan, jos parempi hinta on sellaisissa julkisissa hintarajoissa, jotka ovat lähellä markkinatilannetta, ja jos toimeksianto on suurempi kuin yksityisjoittajan tavanomainen toimeksianto. Komission asetuksessa säädetään, kuinka suuri on yksityisjoittajan tavanomainen toimeksianto.

Sisäinen toteuttaja voi toteuttaa ammattimaisen asiakkaan toimeksiannon tarjoushintaansa parempaan hintaan myös, jos toimeksianto on osa useammalla arvopaperilla toteutettavaa toimeksiantoa tai jos toimeksiantoon sen ehtojen mukaan sovelletaan muuta kuin markkinahintaa. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin tämän momentin mukaisista poikkeuksista.

Sisäinen toteuttaja voi saadessaan asiakkaalta toimeksiannon, joka on kooltaan suurempi kuin sisäisen toteuttajan suurin tarjous mutta pienempi kuin osakkeen tavanomainen markkinakoko, toteuttaa myös toimeksiannon tarjouksen ylittävän osan edellyttäen, että se toteutetaan suurimman tarjouksen mukaiseen hintaan tai, jos toimeksiantoon soveltuu jokin

6 tai 7 momentin poikkeuksista, sitä parempaan hintaan.

Sisäinen toteuttaja voi saadessaan asiakkaalta toimeksiannon, joka on kooltaan kahden sisäisen toteuttajan tarjouksen välissä, toteuttaa koko toimeksiannon jommankumman tarjouksen mukaiseen hintaan tai, jos toimeksiantoon soveltuu jokin 6 tai 7 momentin poikkeuksista, sitä parempaan hintaan.

Sisäisellä toteuttajalla on oikeus liiketoimintasuunnitelmansa mukaisesti päättää, mille asiakkaille se myöntää pääsyn tarjouksiinsa. Päätöksen on oltava selkeä ja tasapuolinen. Sisäinen toteuttaja voi taloudellisilla perusteilla kieltäytyä liikesuhteesta tai sen jatkamisesta asiakkaan kanssa.

Sisäisellä toteuttajalla on oikeus tasapuolisella tavalla rajoittaa liiketoimien lukumäärää saman asiakkaan kanssa ja samanaikaisten liiketoimien kokonaislukumäärää eri asiakkaiden kanssa, jos asiakkaiden toimeksiantojen lukumäärä tai koko on huomattavasti tavanomaista suurempi. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin liiketoimien rajoittamisen edellytyksistä.

## 11 §

### *Arvopaperinvälittäjän velvollisuus julkistaa tietoja osakekaupoista*

Arvopaperinvälittäjä, joka toteuttaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella omaan tai asiakkaan lukuun kauppvoja sellaisilla osakkeilla, jotka ovat julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman reaaliaikaisesti tietoja kaupoista.

Komission asetuksessa säädetään tarkemmin:

- 1) mitä tietoja kaupoista on julkistettava;
- 2) missä ajassa tiedot on viimeistään julkistettava;
- 3) eri tavoista, joilla arvopaperinvälittäjä voi julkistaa tiedot;

4) vaatimuksista, jotka arvopaperinvälittäjän järjestelyjen tietojen julkistamiseksi on täytettävä;

5) menettelystä tilanteessa, jossa 1 momentin mukaan kahdella arvopaperinvälittäjällä on velvollisuus julkistaa tiedot samasta kaupasta.

Arvopaperinvälittäjä voi päättää julkistaa tiedot kaupasta 1 momentissa edellytettyä myöhemmin, jos kauppa on kooltaan suuri kyseisen osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

## 12 §

### *Eturistiriitatilanteiden hallinta*

Arvopaperinvälittäjän on toteutettava kohdennetut toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi ja niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, arvopaperinvälittäjän on annettava 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 3 momentissa tarkoitettuista menettelytavoista.

## 13 §

### *Arvopapereita koskevien tutkimustietojen ja sijoitussuosituksen esittäminen*

Arvopaperinvälittäjän, joka tuottaa tai levittää julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita tai niiden liikkeeseenlaskijoita koskevaa tutkimustietoa taikka tuottaa tai levittää muita sijoittajille tai yleisölle tarkoitettuja sijoitussuosituksia, on kohtuullisin keinoin pyrittävä varmistamaan, että tieto esitetään asianmukaisesti. Arvopaperinvälit-

täjän on ilmoitettava tiedon kohteena oleviin arvopapereihin mahdollisesti liittyvät etunsa ja eturistiriidat. Rahoitustarkastus voi antaa Euroopan yhteisöjen komission markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla antamien säädösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka ammatti- tai liiketoimintanaan tuottaa tai levittää 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa (460/2003) tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, jos laatija on sitoutunut noudattamaan julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten taikka julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, jotka vaikutuksiltaan vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin sekä sen nojalla Euroopan yhteisöjen komission antamien säännösten vaikutuksia.

## 14 §

### *Asiakasvarojen säilyttäminen*

Arvopaperinvälittäjän on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakkaan rahavarojen ja muun omaisuuden (*asiakasvarat*) säilytys, käsittely ja selvitys luotettavalla tavalla. Asiakasvarojen säilytys, käsittely ja selvitys on järjestettävä niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta arvopaperinvälittäjän omiin tai arvopaperinvälittäjän toisen asiakkaan varoihin.

Asiakkaan rahavarat on sijoitettava viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Arvopaperinvälittäjä voi sijoittaa asiakkaan rahavarat myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin, jollei asiakas ole sitä kieltänyt. Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, arvopaperinvälit-

täjän on noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa. Arvopaperinvälittäjän on riittävästi varmistettava, että asiakkaan rahavarat säilytetään erillään arvopaperinvälittäjän rahavaroista. Arvopaperinvälittäjä, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

Arvopaperinvälittäjän, joka säilyttää asiakkaan arvopapereita ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa. Arvopaperinvälittäjän on säilytettävä asiakkaan arvopaperit Rahoitustarkastuksen tai sitä muussa valtiossa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista. Arvopaperinvälittäjän on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan arvopaperit voidaan erottaa arvopaperinvälittäjälle tai säilyttäjälle kuuluvista arvopapereista.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisestä.

### 15 §

#### *Asiakkaan arvopaperien panttaaminen tai luovuttaminen*

Arvopaperinvälittäjä ei saa omaan eikä toisen asiakkaan lukuun pantata tai luovuttaa toiselle asiakkaalle kuuluvaa arvopaperia ilman kyseisen asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta. Suostumuksen tulee sisältää arvopaperien panttaamista tai muuta luovuttamista koskevat ehdot. Ei-ammattimaisen asiakkaan suostumus on annettava kirjallisesti tai tämän luvun 2 §:ssä tarkoitetulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan arvopapereita säilytetään yhteistilillä, arvopaperinvälittäjä voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos

1) jokainen asiakas, jonka arvopapereita säilytetään yhteistilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitettua suostumusta; tai

2) arvopaperinvälittäjällä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät

sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan arvopapereihin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitettua suostumusta.

Arvopaperinvälittäjän on säilytettävä riittävät tiedot 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

Arvopaperinvälittäjä saa kuitenkin 1 ja 2 momentin estämättä pantata tai luovuttaa sellaisen asiakkaalta pantiksi saamansa arvopaperin, josta pantinsaaaja saa määrätä rahoitusvakuuslain (11/2004) mukaan. Arvopaperinvälittäjä saa myös 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan arvopaperin pantiksi selvitysyhteisölle tai selvitysosaapuolelle arvopaperia koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi.

### 16 §

#### *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus*

Jos arvopaperinvälittäjällä on syytä epäillä, että liiketoimeen saattaa liittyä 5 luvun tai rikoslain 51 luvun vastaista sisäpiirintiedon käyttöä tai arvopaperin kurssin vääristämistä, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta Rahoitustarkastukselle.

Ilmoituksen tekoa ei saa paljastaa sille, johon epäily kohdistuu, eikä muulle henkilölle.

Ilmoituksen on sisällettävä ainakin tiedot ilmoituksen tekijästä, epäilyttävästä liiketimestä ja siihen liittyvistä henkilöistä sekä ilmoituksen tekijällä olevat tiedot, joilla saatetaan olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta.

### 17 §

#### *Vahingonkorvausvelvollisuus*

Arvopaperinvälittäjä on velvollinen korvaamaan taloudellisen vahingon, joka asiakkaalle on aiheutunut epäilyttävästä liiketimestä ilmoittamisesta vain, jos arvopaperinvälittäjä ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota siltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.



Arvopaperinvälittäjän korvausvelvollisuudesta on muutoin voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

## 18 §

### *Kaupparaportointi*

Suomalaisen arvopaperinvälittäjän ja ulkomaisen arvopaperinvälittäjän Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Rahoitustarkastukselle kaikki julkisen kaupankäynnin kohteina olevilla arvopapereilla toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin. Samalla tavalla arvopaperinvälittäjän on raportoitava liiketoimet sellaisilla arvopapereilla, jotka ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteina Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske suomalaisen arvopaperinvälittäjän ulkomailla sijaitsevan sivuliikkeen toteuttamia liiketoimia.

Liiketoimet voi raportoida Rahoitustarkastukselle:

- 1) arvopaperinvälittäjä;
- 2) arvopaperinvälittäjän puolesta toimiva kolmas taho;
- 3) arvopaperinvälittäjän sijasta arvopaperipörssi, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä, kaupankäynnistä vakioituilla optiolla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettu optioyhteisö tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaava kaupankäynnin järjestäjä, jonka järjestämässä kaupankäynnissä liiketoimi toteutettiin;
- 4) arvopaperinvälittäjän sijasta muu kauppohenkilö, jolla on ilmoitusjärjestelmän ylläpitäjä, jonka Rahoitustarkastus on erikseen hyväksynyt.

Komission asetuksella säädetään tarkemmin raportoitavista liiketoimista, raportin tietosisällöstä ja raportointijärjestelmille asetettavista vaatimuksista sekä edellytyksistä, joilla Rahoitustarkastuksen on hyväksyttävä 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettu järjestelmän ylläpitäjä.

Rahoitustarkastus voi antaa komission asetuksen sallimissa rajoissa määräyksiä kaupparaportin tietosisällöstä. Lisäksi Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä kaupparaportin esitysmuodosta ja toimitustavasta.

Liiketoimet muilla kuin 1 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla arvopaperinvälittäjä on velvollinen raportoimaan tämän pykälän mukaisesti Rahoitustarkastukselle, jos arvopaperin arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitettujen arvopaperin perusteella tai jos arvopaperin kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden arvopaperimarkkinoiden tehokas valvonta edellyttää raportointia. Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä perusteista, joilla kaupankäynnin laatua ja laajuutta on tätä varten arvioitava.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettujen arvopaperinvälittäjän on Rahoitustarkastuksen pyynnöstä ilman aiheutonta viivytystä täydennettävä liiketoimesta Rahoitustarkastukselle raportoituja tietoja, jos se on valvonnan kannalta tarpeellista. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä täydennyksen esitysmuodosta ja toimitustavasta.

Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta toimittaa raportointitietoja edelleen toisten Euroopan talousalueeseen kuuluvien jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille on voimassa, mitä siitä säädetään komission asetuksessa.

## 4 a luku

### **Selvitystoiminta**

## 5 §

Selvitysyhteisö saa 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen selvitysyhteisöjen toiminnan lisäksi toimiluvassa määrättyä edellytyksin

- 1) harjoittaa komission asetuksessa tarkoitettujen arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien selvitystoimintaa ja monenkeskisessä kaupankäynnissä tehtyjen kauppohenkilöiden selvitystoimintaa;

- 4) toimia selvitysosapuolena sen mukaan kuin siitä säädetään tässä laissa; sekä

## 8 §

Selvitysyhteisön on lisäksi myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka täyttää 1 momentin 2—5 kohdassa asetetut vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan selvitysosapuolen oikeudet myöntää myös muulle 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja risikit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Yhteisöön, joka ei toimi ainoastaan omaan lukuunsa sovelletaan valtiovarainministeriön määräämien ehtojen lisäksi 5 luvun 6 ja 7 §:ää. Tämän lain 5 luvun 3 ja 5 §:ää sovelletaan myös kyseiseen yhteisöön 5 luvun 3 §:n 1 kohdassa, 5 §:n 1—3 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön. Tämän lain 5 luvun 15 §:ää sovelletaan kyseiseen yhteisöön ja siihen edellä mainitussa suhteessa oleviin tahoihin.

Mitä 4 luvun 14 §:n 1 momentissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään, koskee myös selvitysosapuolta. Mitä 4 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 16 ja 17 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän toiminnasta ja Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudesta, koskee myös selvitysosapuolta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupaa haettaessa annettavasta selvityksestä. Valtiovarainministeriön on ennen 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

## 10 §

Selvitysosapuolen on arvopaperien hallinnan siirroilla, asiakkaan rahavarojen siirtämisellä 4 luvun 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla arvo-osuustileistä annetun lain 9 §:n tai 16 §:n

mukaisella kirjauksella tai muuten riittävän huolellisesti varmistettava, että kaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat rahasuoritusta koskevat velvoitteet tai arvopaperien toimitusvelvoitteet voidaan täyttää selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti.

## 5 luku

**Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset**

## 1 §

*Sisäpiirintiedolla* tarkoitetaan julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperiin:

1) joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

2) jota on haettu otettavaksi julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; tai

3) jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin taikka tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperin perusteella.

## 2 §

Julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeselaskijan osakkeen omistajana taikka asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla sisäpiirintietoa saanut ei saa käyttää tietoa hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti arvopaperia, jota tieto koskee, eikä neuvoa suoraan tai välillisesti toista tällaista arvopaperia koskevassa kaupassa. Mitä tässä momentissa

säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka on saanut sisäpiirintiedon rikollisen toiminnan kautta.

—————  
Mitä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita oikeutta hankkia tai luovuttaa monenkeskisen kaupankäynnin ulkopuolella sellaista arvopaperia, jota ei ole otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteeksi taikka monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistalle.  
—————

#### *Omistuksen julkisuus ja ilmoitettavat tiedot*

### 3 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön hallituksen tai hallituseuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön muu ylimpään johtoon kuuluva, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä;

3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön puoliso, vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on, taikka muu 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön perheenjäsen, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa 4 §:ssä tarkoitettun ilmoitusvelvollisen kanssa; tai

4) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitettun henkilön tai tämän perheenjäsenen kanssa on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

### 4 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön tämän luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan (*ilmoitusvelvollinen*) on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) puolisonsa;

2) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään yhden vuoden samassa taloudessa hänen kanssaan asunut perheenjäsenensä;

3) 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;

4) yhteisö tai säätiö, jossa hänellä, hänen puolisolllaan tai muulla vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asuneella perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta;

5) omistamansa, puolisonsa omistamat, 2 kohdassa tarkoitettun henkilön sekä 3 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat yhtiön osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

Ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen arvopaperien hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Kalenterivuoden aikana 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehtyjen kauppajen ja luovutusten yhteismäärä on ilmoitettava yhtiölle viimeistään seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31 päivänä, vaikka se olisi alle 5 000 euroa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön tytäryhtiöksiä ei tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 2 §:ssä tarkoitettuja kiinteistöosakeyhtiöitä, eikä aatteellisia ja taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllis-

sesti kauppaa arvopapereilla, myös sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

### 5 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) meklari, arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on tällaisia arvopapereita koskeva sijoitustutkimus, tai muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

3) arvopaperikeskuksen tai arvopaperipörssin muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

4) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu henkilö on; tai

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

Luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, omistus on julkista vain, jos hän saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa.

Rahoitustarkastuksen henkilökunnan omistamien arvopaperien omistuksen julkisuudesta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003). Suomen Pankin henkilökunnan omistamien arvopaperien julkisuudesta säädetään erikseen.

### 5 a §

Arvopaperikeskukseen tai arvopaperipörssiin tämän luvun 5 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan sekä arvopaperinvälittäjän 5 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan (*ilmoitusvelvollinen*) on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava arvopaperikeskukselle, arvopaperipörssille tai arvopaperinvälittäjälle:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on;

2) 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;

3) omistamansa, 1 kohdassa tarkoitettun henkilön sekä 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat julkisen kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön tytäryrityksiä ei tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiölain 2 §:ssä tarkoitettua kiinteistöosakeyhtiöitä eikä aatteellisia tai taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä arvopapereita koskevat tiedot.

### 6 §

Jos 4 tai 5a §:ssä tarkoitettut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, ilmoitusten vastaanottaja voi järjestää menettelyn, jossa

tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

### 7 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, hänen puolisonsa, vajaavaltaisen, jonka edunvalvoja hän on, muun vakituisesti samassa taloudessa asuvan ja 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*). Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 4 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

Edellä 5 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, vajaavaltaisen, jonka edunvalvoja hän on, ja 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*). Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 5 a §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

Jos ilmoitukset tehdään 6 §:n mukaisesti, rekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sisäpiirirekisterin tiedot on merkittävä siten, että niitä ei voi jälkikäteen muuttaa tai poistaa. Rekisterinpito on järjestettävä siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Rekisterimerkintä on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä. Sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä vähintään viisi vuotta tiedon merkitsemisestä.

Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua sisäpiirirekistereihin ja saada kulujen korvaamista vastaan niistä otteita ja jäljennöksiä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön on lisäksi pidettävä sisäpiirirekisterin sisältämät tiedot yleisön saatavilla sähköisen viestintäverkon kotisivuilla. Arvopapereiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koske-

vat tiedot on pidettävä sähköisen viestintäverkon kotisivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Tiedot on päivitettävä ilman aiheetonta viivästystä, kun ilmoitusvelvollinen ilmoittaa muutoksesta tietoihin.

### 12 §

Julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kurssia ei saa vääristää.

*Kurssin vääristämisellä* tarkoitetaan:

1) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia koskevaa harhaanjohtavaa osto- tai myyntitarjousta, näennäiskauppaa ja muuta vilpillistä toimintatapaa;

2) liiketoimia ja muita toimia, jotka antavat väärää tai harhaanjohtavaa tietoa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

3) liiketoimia ja muita toimia, joilla yksi tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö varmistaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle; ja

4) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon julkaisemista tai muuta levittämistä, jos tiedon julkaisija tai levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tiedon olevan väärää tai harhaanjohtavaa.

Mitä 2 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, joka viestin laadinnassa on sitoutunut noudattamaan mainitussa laissa tarkoitettua julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten laatimia sääntöjä tai julkaisu- ja ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, joiden vaikutukset vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin ja sen nojalla Euroopan yhteisöjen komission antamien säännösten vaikutuksia. Mainittua kohtaa sovelletaan kuitenkin, jos viestin laatija saa itselleen erityistä etua tai hyötyä tiedon julkaisemisesta tai levittämisestä.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa liiketoimi tai muu toimi ei kuitenkaan ole kurssin vääristämistä, jos sillä on hyväksyttävä peruste ja se täyttää Rahoitustarkastuksen hyväksymät kyseisessä julkisessa kaupankäynnissä tai monenkeskisessä kaupankäynnissä noudatettavat markkinatavat.

Arvopaperinvälittäjä, joka harjoittaa sijoituspalveluna kaupankäyntiä omaan lukuun liikkeeseen laskemallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintatasoon.

#### 7 luku

### Arvopaperimarkkinoiden valvonta

#### 1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä vahvistettujen sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

#### 1 a §

Rahoitustarkastus voi määrätä, että arvopaperien yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista lykätään enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai sen julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakija taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii 2 luvun yleisölle tarjoamista tai 3 luvun julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevien säännösten vastaisesti.

Rahoitustarkastus voi määrätä arvopaperipörssin tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään kaupankäynnin arvopaperilla enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai arvopaperia koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä

siä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä.

#### 2 §

Sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. Arvopaperipörssiä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää voidaan kieltää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä, siihen liittyvässä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvässä tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä. Arvopaperinvälittäjää voidaan kieltää jatkamasta 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä taikka uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastuvan sopimusehdon käyttämistä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sitä, joka 3 luvun 2 §:n vastaisesti käyttää rekisteröityä toiminimeä, jos sen käyttäminen olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

#### 2 a §

Rahoitustarkastuksen on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaavalle toimivaltaisille viranomaisille tämän luvun 1 a §:n 2 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeyttämispäätös ja tämän luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu markkinaoikeuden päätös kieltää kaupankäynti arvopaperilla.

#### 8 luku

### Rangaistussäännökset

#### 2 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta järjestää julkista kaupankäyntiä ar-

vopapereilla vastoin 3 luvun 1 §:ää, 12 §:ää taikka monenkeskistä kaupankäyntiä vastoin 3 a luvun 1 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta kaupankäyntimenettelyn järjestämisestä arvopapereille* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

### 3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 36 §:n tai 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

## 10 luku

### Erinäisiä säännöksiä

#### 1 §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9 ja 12—18 §:ää, 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, 7 luvun 2 §:ää ja 8 luvun 1 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää, 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi. Tämän lain 5 luvun 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on raaka-aine tai hyödyke. Tämän lain 5 luvun 5 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön tämän lain 5 luvun 5 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainitussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää

sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

#### 1 a §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9 ja 12—17 §:ää, sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka on kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä (*vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettava johdannaissopimus*). Tämän lain 4 luvun 18 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon ja termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jos markkina sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää ja 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen.

#### 1 b §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9, 12—17 §:ää ja 18 §:n 6 momenttia sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka ei ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa optioyhteisössä tai edellä tämän luvun 1 a §:ssä tarkoitettulla muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Tällaiseen johdannaissopimukseen sovelletaan myös tämän lain 5 luvun 1,

2 ja 12—15 §:ää, jos sen kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää ja 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen.

#### 1 c §

Tämän lain 3 a luvun 1—10 §:ää sovelletaan soveltuvin osin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen tämän luvun 1 b §:ssä tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Arvopaperinvälittäjän on luokiteltava asiakkaat, joita sillä on tämän lain voimaan tullessa tämän lain mukaan ja ilmoitettava jokaiselle asiakkaalle viipymättä tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla asiakkaalle myös tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista sekä esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Arvopaperinvälittäjä voi kuitenkin säilyttää 1 luvun 4 §:n 4 momenttiin perustuvan ennen lain voimaantuloa tehdyn ammattimaisen asiakkaan luokittelun entisellään, jos arvopaperinvälittäjä on luokitellut asiakkaan siten, että se on arvioinut tämän asiantuntemusta, sijoituskokemusta ja -tietämystä ja vakuuttunut siitä, että asiakas kykenee tekemään omat sijoituspäätöksensä ja ymmärtämään niihin liittyvät riskit.

Arvopaperipörssin ja selvitysyhteisön on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka järjestää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, on saatettava kaupankäyntimenettelyn säännöt 3 luvun 14 §:n mukaisiksi neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai lopetettava kaupankäyntimenettelyn järjestäminen.

Arvopaperinvälittäjän, joka järjestää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, on lopetettava kaupankäyntimenettelyjen järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka harjoittaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä, on saatettava säännöt 3 luvun 14 §:n, 3 a luvun 2 §:n tai 11 §:n mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän, joka harjoittaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä, on haettava toiminnalle sijoituspalveluyrityksen toimilupa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja saatettava säännöt 3 a luvun 2 §:n tai 11 §:n mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen kaupankäynnin järjestäjän, joka tämän lain voimaan tullessa järjestää 3 luvun 35 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, on haettava toimintaa varten tässä laissa edellytetty lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän, joka tämän lain voimaan tullessa toimii 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna kauppojen sisäisenä toteuttajana, on ilmoitettava kirjallisesti Rahoitustarkastukselle toiminnan jatkamisesta kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.



Arvopaperinvälittäjän ei tarvitse noudattaa asiakkaaseen, joka sillä on tämän lain voimaan tullessa, 4 luvun 3 §:n 2 momenttia siitä osin kun asiakkaalle tarjotut sijoituspalvelut sekä arvopaperit ja johdannaissopimukset, joihin asiakas on sijoittanut, pysyvät ennallaan lain voimaantulon jälkeen.

Arvopaperipörssin on Rahoitustarkastuksen pyynnöstä toimitettava Rahoitustarkastus-

le 1 päivään maaliskuuta 2009 saakka komission asetuksen 33 artiklan mukaiset laskelmat kaupankäynnistä osakkeilla, jotka arvopaperipörssi on ottanut julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Tämän lain 5 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun sisäpiirirekisterin tiedot on saatettava lain mukaiseksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

## 3.

**Laki****kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 1 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentti, 2 luvun 7, 11 ja 12 §, 4 luvun 2 § ja 5 luvun 8 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 582/1996, 2 luvun 7 § osaksi laissa 969/1999, 2 luvun 11 § laissa 1518/1999, 2 luvun 12 § osaksi laissa 599/1997 ja 5 luvun 8 a § laissa 995/1998,

*muutetaan* 1 luvun 3 §:n 3 momentti, 2 luvun 1 §, 1 a §:n 5 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 kohta, 9, 10 ja 13 §, 3 luvun 5 §:n 1 momentti, 6 ja 10 §, 4 luvun 1 § ja 5 luvun 8 §:n 2 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 § ja 4 §:n 2 momentti laissa 599/1997, 2 luvun 1 a §:n 5 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti sekä 3 a §:n 1 ja 2 momentti laissa 969/1999, 2 luvun 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 kohta ja 10 §, 3 luvun 5 §:n 1 momentti sekä 5 luvun 8 §:n 2 momentti laissa 1518/2001, 2 luvun 13 § laissa 741/1993, 3 luvun 6 § laissa 582/1996, 4 luvun 1 § mainituissa laeissa 582/1996 ja 1518/2001, sekä

*lisätään* 1 luvun 3 §:ään sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laissa 1518/2001, uusi 4 ja 5 momentti, 3 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainituissa laissa, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, 3 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 582/1996 ja 1518/2001, uusi 5 ja 6 momentti ja 5 lukuun uusi 7 a—7 c §, seuraavasti:

## 1 luku

**Yleisiä säännöksiä**

## 3 §

*Optioyhteisö*

Optiopörssitoimintaa harjoittavan optioyhteisön on selvitettävä optiokaupat itse. Se voi myös antaa tehtävän toiselle optioyhteisölle tai siihen rinnastettavalle viranomaisvalvonnassa olevalle ulkomaiselle optioyhteisölle, jos yhteisön sääntöjen optioita ja termiinejä koskevat määräykset sitovat myös selvitystehtävää hoitavaa yhteisöä.

Optioyhteisön on ilmoitettava muutoksista 3 momentin mukaisissa selvitysjärjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät

tiedot muutoksista sen arvioimiseksi, aiheutuuko niistä vaaraa optiopörssitoiminnan luotettavuudelle.

Rahoitustarkastus voi kieltää optioyhteisöä käyttämästä optiokauppojen selvitykseen muuta kuin suomalaista optioyhteisöä, jos ulkomaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa optiopörssitoiminnan luotettavuuden.

## 2 luku

**Optioyhteisö ja markkinaosapuolet**

## 1 §

*Luvanvaraisuus*

Optioyhteisön toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön lupaa.

## 1 a §

*Toimiluvan hakeminen*

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään niistä tarkemmista tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

## 2 §

*Toimiluvan myöntäminen*

Lupa optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto ja riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään optioyhteisön toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Optioyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan maksettu toimilupaa myönnettäessä. Toimilupa optiokauppojen selvitystoimintaa varten voidaan myöntää hakijalle, jonka täysin maksettu osakepääoma on vähintään kaksi miljoonaa euroa.

## 3 a §

*Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen*

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa optioyhteisöstä osuus, joka olisi vähintään yksi kymmenesosa optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi

yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädettyjen rajojen.

## 4 §

*Optioyhteisön toiminta*

Optioyhteisö saa optioyhteisön toiminnan lisäksi tarjota johdannais-, rahoitus- ja arvopaperimarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tieto-, tiedotus- ja tietojenkäsittelypalveluja sekä harjoittaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos Rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot tai jos ehdot on hyväksytty osana optioyhteisön sääntöjä tai ne on otettu sääntöjen liitteeksi. Optioyhteisö saa tarjota myös arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun selvitystoimintaan liittyviä palveluja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen johdannaissopimusten toteuttamiseksi. Optioyhteisö saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa. Optioyhteisö saa toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991). Optioyhteisön oikeudesta harjoittaa arvopaperipörssitoimintaa ja järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

Optioyhteisö ei saa omistaa osakkeita tai osuuksia yhteisössä, joka toimii välittäjänä tai muutoin optioyhteisössä, eikä optioyhteisössä kaupattavan option tai termiin kohde-etuuksia. Rahoitustarkastuksen luvalla optioyhteisö voi kuitenkin sijoittaa varojaan kohde-etuutena olevaan joukkovelkakirjalainaan, arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun velallisen sitoumukseen tai muuhun sellaiseen korkoa tuottavaan pääomasitoumukseen.

## 6 §

*Optioyhteisön säännöt*

Optioyhteisön on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset optiopörssi-toiminnasta, optiokauppojen selvityksestä ja siitä, miten ja millaisia seuraamuksia välittäjille ja muille optioyhteisössä toimiville optioyhteisön sääntöjen rikkomisesta voidaan määrätä.

## 8 §

*Optioyhteisön tehtävät*

Optioyhteisön on sen lisäksi, mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

4) ilmoitettava Rahoitustarkastukselle päätoimensa option ja termiinin kurssin ottamisesta vahvistettavaksi ja sillä käytävän kaupan aloittamisesta ja lopettamisesta sekä välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

## 9 §

*Optiopörssitoimintaa koskevat säännökset*

Optiopörssitoimintaa harjoittavaan optioyhteisöön sovelletaan tämän lain säännösten lisäksi:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 8 §:n säännöksiä arvopaperipörssin sidonnaisuudesta;

2) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n säännöksiä arvopaperipörssin johtamisesta;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 17 §:n säännöksiä arvopaperipörssin toiminnan järjestämisestä;

4) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 18 §:n säännöksiä henkilökohtaisista liiketoimista;

5) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:n säännöksiä arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisesta.

## 10 §

*Välittäjä ja muu optioyhteisössä toimiva*

Optioyhteisön on myönnettävä välittäjän oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos henkilö täyttää optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset toteuttaa arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet.

Optioyhteisö saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai henkilölle välittäjän tai muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Optioyhteisön on peruutettava määrääjäksi tai kokonaan välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos Rahoitustarkastus optioyhteisöä kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista optioyhteisölle sekä sille, jota vaatimus koskee.

Optioyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

## 13 §

*Ulkomainen optioyhteisö*

Optioyhteisö saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää ulkomaiselle optioyhteisölle oikeuden käydä kauppaa vakioiduilla optioilla ja termiineillä ja jättää niitä selvitettäväksi.

## 3 luku

**Optioyhteisön toiminta**

## 2 §

*Kohde-etuudet ja tunnusluvut*

Optioiden ja termiinien ottamisesta kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteeksi on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1287/2006.

## 3 §

*Kaupankäynnin keskeyttäminen*

Rahoitustarkastus voi määrätä optioyhteisön keskeyttämään option tai termiinin kurssin vahvistamisen ja sillä käytävän kaupan enintään 10 perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka optioyhteisön sääntöjä.

Rahoitustarkastuksen on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille Euroopan talous-

alueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille 5 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeyttämis päätös.

## 5 §

*Optiokauppojen selvitys*

Optioyhteisö saa hyväksyä selvitykseen option ja termiinin, jonka välittäjä, ulkomainen optioyhteisö tai muu optioyhteisössä toimiva on antanut selvitettäväksi ja joka perustuu optioyhteisössä tai toisessa sellaisessa optioyhteisössä, jonka optiokaupat yhteisö selvittää, tehtyyn tai sille ilmoitettuun optiokauppaan.

## 6 §

*Vakuudet*

Optioyhteisön säännöissä on määrättävä välittäjältä, välittäjän edustamalta asiakkaalta, muulta optioyhteisössä toimivalta ja ulkomaiselta optioyhteisöltä vaadittavista vakuuksista ja niiden antamisessa noudatettava menettelystä.

Vaadittavan vakuuden arvo on laskettava päivittäin välittäjän, välittäjän edustaman asiakkaan, muun optioyhteisössä toimivan ja ulkomaisen optioyhteisön kattamattoman tiliaseman mukaan siten, että vakuudella voidaan seuraavan kaupantekopäivän aikana sulkea asianomainen johdannaistili kaikissa todennäköisissä kohde-etuuden hintakehitysvaihtoehtoisissa.

## 10 §

*Lisävakuudet*

Rahoitustarkastus voi optioyhteisön sääntöjen estämättä erityisestä syystä antaa vaadittavia vakuuksia tai tiliaseman rajoittamista koskevan määräyksen, jota on noudatettava

välittömästi kunnes Rahoitustarkastus kumoaa sen.

#### 4 luku

### Johdannaismarkkinoiden valvonta

#### 1 §

##### *Valvonta*

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä optioyhteisön sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

Rahoitustarkastuksen on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien optioiden ja termiinien kaupankäyntiä koskeviin toimenpiteisiin tai tällaisen päätöksen tekoa kuultava Energiamarkkinavirastoa, jos päätöksellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, toimitusvarmuuteen tai sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

#### 5 luku

### Erinäiset säännökset

#### 7 a §

##### *Optioyhteisön toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa*

Optioyhteisön, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa optioyhteisössä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Valtiovarainministeriön on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittuneille arvopape-

rinvälittäjille tai muille henkilöille optioyhteisö aikoo tarjota mahdollisuutta käydä kauppaa.

Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle, kenelle kyseiseen valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle optioyhteisössä on myönnetty välittäjän tai muun optioyhteisössä toimivan oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös optioyhteisön järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin.

#### 7 b §

##### *Ulkomaisen optioyhteisön toiminta Suomessa*

Ennen kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut optioyhteisöä vastaava säännelty markkina voi tarjota Suomeen sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä tästä ilmoitus valtiovarainministeriölle.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä saa valtiovarainministeriön luvalla tarjota Suomeen sijoittautuneille arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suoran mahdollisuuden osallistua kaupankäyntiin.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös säännellyn markkinan tai muun kaupankäynnin järjestäjän järjestämään monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntiin.

#### 7 c §

##### *Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle*

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä rahoitusvälineiden markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY mukaisesti luetteloa optioyhteisöistä, joille on tämän lain mukaisesti vahvis-

tettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava tämä luettelo tiedoksi muille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että optioyhteisö täyttää ilmoituksen tekemiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

#### 8 §

##### *Muutoksenhaku*

\_\_\_\_\_

Muutoksenhakemisesta Rahoitustarkastuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen

\_\_\_\_\_

sovelletaan, mitä säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).

\_\_\_\_\_

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä kuuta 20 .

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjän, joka tämän lain voimaan tullessa järjestää lain 5 luvun 7 b §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, on haettava toimintaa varten tämän lain edellyttämä lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

## 4.

**Laki****rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta sellaisena kuin niistä on 3 kohta laissa 140/2007, seuraavasti:

## 3 §

*Määritelmiä*

Tässä laissa tarkoitetaan laitoksella:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytisyhteisöä, vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua

työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä ja selvitysosapuolta sekä kaupan käynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua optioyhteisöä ja 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua välittäjää ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa; sekä

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 .



## 5.

**Laki****arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/1991)  
 7 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 795/2000, seuraavasti:

## 7 §

*Tilinhoitajayhteisön oikeuksien myöntäminen*

Arvopaperikeskuksen on lisäksi myönnettävä tilinhoitajayhteisön oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueelta saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on

otettava soveltuvin osin huomioon, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 19 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään henkilön luotettavuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Arvopaperikeskuksen on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

## 6.

**Laki****eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain  
1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista 26 päivänä marraskuuta 1999 annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

1 §

*Soveltamisala*

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 4 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopapereiden ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 .

7.

## Laki

### sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 99 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentin 2 kohta sellaisina kuin ne ovat laissa 298/2005,

*muutetaan* 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 12 kohta, 5 §:n 2 momentti, 5 e §, 6 §:n 5 momentti, 9 d §, 11 §:n 1 momentti, 16 §, 26 a §, 29 c §, 30 a §:n 2 ja 3 momentti, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 72 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 99 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta, 2 momentin 1 ja 3 kohta ja 3 momentti sekä 144 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 12 kohta, 5 §:n 2 momentti, 5 e §, 9 d §, 16 §, 26 a §, 30 a §:n 2 momentti, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 72 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta ja 144 §:n 4 momentti laissa 224/2004, 1 §:n 2 momentti osaksi viimeksi mainitussa laissa, 6 §:n 5 momentti laissa 134/2007, 29 c § laissa 755/2004 ja 99 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta, 2 momentin 1 ja 3 kohta ja 3 momentti mainitussa laissa 298/2005, sekä

*lisätään* 5 §:ään sellaisena kuin se on mainitussa laissa 224/2004, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 4 b, 5 f ja 9 e § seuraavasti:

#### 1 §

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä:

1) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

2) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momentin 5 kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa; sekä

3) muuta sijoittajaa, joka on kirjallisesti ilmoittanut yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja.

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia ( / ) siten kuin siitä tässä laissa säädetään.

#### 2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuja ra-

hoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

#### 4 b §

Ulkoistamisella tarkoitetaan rahastoyhtiön toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa rahastoyhtiölle toiminnon tai palvelun, jonka rahastoyhtiö olisi muuten itse suorittanut.

#### 5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;

2) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, sovelletaan mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 ja

33—38 §:ssä sekä 71 §:n 2 momentissa sekä mitä arvopaperimarkkina- laissa arvopaperin- välittäjän velvollisuuksista säädetään.

#### 5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon. Henkilöä ei pidetä luotettavana myöskään, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) hän on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

#### 5 f §

Edellä 5 b §:ssä tarkoitetun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella rahastoyhtiön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan rahastoyhtiön osakkeista, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä.

#### 6 §

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1—4 momentissa säädetystä riippumatta täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset.

#### 9 d §

Säilytisyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytisyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon. Henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä mainittuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytysyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) hän on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytysyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytysyhteisönä kyseinen säilytysyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Säilytysyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

#### 9 e §

Edellä 9 a §:ssä tarkoitetun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella säilytysyhteisön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan säilytysyhteisön osakkeista, on luotettava. Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden

aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan säilytysyhteisöä.

#### 11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

#### 16 §

Rahastoyhtiöön ja säilytysyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 ja 42 §:ssä säädetään osakkeiden hankinnan ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

#### 26 a §

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Rahastoyhtiö voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa.

Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa, sisäistä valvontaa tai muuten merkittävästi rahastoyhtiön liiketoiminnan hoitamista.

Toiminto on rahastoyhtiön toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti rahastoyhtiön toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen noudattamista, rahastoyhtiön taloudellista asemaa taikka liiketoiminnan jatkuvuutta.

Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Rahastoyhtiön, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Rahastoyhtiön ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettavaa toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—7 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 29—31 §:ssä säädetään.

#### 29 c §

Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuudesta laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 79 §:ssä säädetään.

#### 30 a §

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:ssä säädetään.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista.

#### 69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa arvopaperimarkkinallain mukaisessa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

#### 72 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varoja toisten sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, sekä muiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 69, 71 tai 71 a §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen ja jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voida kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

#### 80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaisopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinallain

10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luettuina vastaavat käteisellä selvitettävät sopimukset, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, edellyttäen että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

#### 99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahasto-osuudenomistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

1) rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsema hallituksen jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön sellainen toimihenkilö, jolla on päävastuu rahastoyhtiön tilintarkastuksesta;

4) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on;

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettun olosuhteen olemassaolosta;

3) omistuksessaan sekä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettun henkilön omistuksessa olevat Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet tai osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, tällaisten arvopapereiden hankkimista tai luovutusta koskevat sopimukset ja sitoumukset sekä tällaisten arvopapereiden omistuksessa ja niiden hankkimista tai luovutusta koskevissa sopimussuhteissa tapahtuvat, vähintään 5 000 euron suuruiset muutokset seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun:

1) henkilö otti vastaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun tehtävän;

2) 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu olosuhde syntyi; taikka

3) 1 momentissa tai 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtui muutos.

#### 144 §

Rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitettaessa sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 69 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 100 §:ssä tarkoitettun sisäpiirirekisterin tiedot on saatettava tämän lain mukaisiksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

## 8.

**Laki****luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 2 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti, 36 §, 40 §, 49 §:n 2 momentti, 105 §:n 1 momentti ja 161 §:n 1 momentti sekä

*lisätään* 2 §:ään uusi 5 momentti, 24 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 16 a, 36 a ja 36 b §, 160 §:ään uusi 2 momentti ja 164 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

## 2 §

*Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö*

Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ( / ).

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja, sovelletaan näiden palvelujen tarjonnan osalta, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä, 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa sekä 33—38 §:ssä säädetään sekä mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista.

## 16 a §

*Ulkoistaminen*

Ulkoistamisella tarkoitetaan luottolaitoksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa luottolaitokselle toiminnon tai palvelun, jonka luottolaitos olisi muuten itse suorittanut.

## 20 §

*Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksuttavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset*

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksuttavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

## 24 §

*Toimiluvan myöntämisen edellytykset*

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella luottolaitoksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan luottolaitoksen osakkeista tai osuuden,



joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta.

### 30 §

#### *Talletuspankille sallittu liiketoiminta*

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

### 31 §

#### *Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta*

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

### 36 §

#### *Toimipaikat*

Luottolaitoksella on oltava Suomessa pääkonttori ja vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Luottolaitos voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikois-

sa. Sivuliikkeen perustamisesta ulkomaille säädetään 10 luvussa.

### 36 a §

#### *Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen*

Luottolaitos voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa luottolaitoksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä muuten merkittävästi luottolaitoksen liiketoiminnan hoitamista.

Toiminto on luottolaitoksen liiketoiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti luottolaitoksen toimintaa koskevien lakien tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka luottolaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista, luottolaitoksen taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta.

Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimausaika.

Luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuus-kuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Luottolaitoksen tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—4 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä

annetun lain 29—31 §:ssä sekä 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa säädetään.

### 36 b §

#### *Ulkoistamisen edellytykset*

Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle ja lisäksi säästöpankkitarkastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitarkastuksen valvonnassa, tai osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle, jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa.

### 40 §

#### *Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen*

Luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi, taikka jos hän muutoin aikaisemmalla

toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa luottolaitoksen vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa taikka velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Luottolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

### 49 §

#### *Yleissäännös riskien hallinnasta*

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 36 a ja 36 b §:ssä säädetään.

### 105 §

#### *Korvattavat saamiset*

Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 25 000 euron määrään asti. Jos tiliä käytetään sijoituspalveluun siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 55 §:n 2 momentissa säädetään,

korvaus maksetaan kuitenkin mainitussa lais-  
sa tarkoitettusta korvausrahastosta siten kuin  
mainitun lain 6 luvussa säädetään.

160 §

*Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä  
tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja  
tarkastaja*

Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen  
tilintarkastajan tulee antaa ja toimittaa Rahoit-  
tustarkastukselle vähintään kerran vuodessa  
lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen  
asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjes-  
telyt arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja  
15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

161 §

*Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon*

Luottolaitoksen, joka aikoo perustaa sivu-  
liikkeen muuhun ETA-valtioon, on ilmoitet-  
tava siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Ilmoitukseen on liitettävä tiedot harjoitetta-  
vaksi aiotusta toiminnasta sekä sivuliikkeen  
hallintoon liittyvät tiedot. Sijoituspalveluja  
tarjoavan luottolaitoksen on ilmoitettava, mi-  
ten sen muualla kuin Suomessa olevan sivu-  
liikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saa-  
miset on turvattu.

164 §

*Palveluiden tarjoaminen*

Luottolaitokseen, joka aikoo tarjota toiseen  
ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalve-  
luyritykselle, luottolaitokselle tai muulle  
henkilölle suoran mahdollisuuden käydä  
kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetun  
lain 5 §:n 8 kohdassa tarkoitettussa monen-  
keskisessä kaupankäynnissä sovelletaan, mitä  
edellä mainitun lain 76 §:n 3 ja 4 momentissa  
säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta  
20 .

## 9.

**Laki****ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 1—4 §, 4 a §:n 3 momentti, 5—7 §, 12 §:n otsikko ja 16 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 a §:n 3 momentti laissa 519/1988, 6 § osaksi laissa 597/2003, 7 § viimeksi mainitussa laissa ja 16 §:n 1 momentti laissa 72/1998, sekä lisätään lakiin uusi 4 c ja 6 a § sekä lain 12 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 597/2003, uusi 2 momentti seuraavasti:

## 1 §

*Soveltamisala*

Tämä laki koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta liiketoimintana tarjota sijoituspalveluja Suomessa.

## 2 §

*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä* liiketoimintana sijoituspalveluja tarjoavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on saanut sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 17 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

2) *sijoituspalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua palvelua;

3) *oheispalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdassa tarkoitettua palvelua;

4) *ulkomaisella sidonnaisasiamiehellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä vastaavaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamiestä;

5) *sijoittautumisoikeudella* ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta perustaa Suomeen kiinteä toimipaikka, josta se voi tarjota

toimilupansa sisältävää sijoituspalvelua (*sivuliike*); sekä

6) *edustustolla* Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kiinteää toimipaikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta tarjota sijoituspalvelua.

## 3 §

*Valvonta*

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).

## 4 §

*Sivuliikkeen aloittaminen*

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskevat tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen si-

joittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus sai 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

#### 4 a §

##### *Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen*

Korvausrahaston on 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen antamassaan päätöksessä määrättävä siitä, mitä sijoittajien saamisista ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahasto korvaa ja mikä on sijoituspalveluyrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kotivaltion suojan ja korvausrahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 54 §:n 1 momentissa säädetyn suojan suuruinen.

#### 4 c §

##### *Sivuliikkeen toiminta*

Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen, jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkina-laissa (495/1989), lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisessa.

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan soveltuvien osin myös Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaiseen sidonnaisasiamieheen.

#### 5 §

##### *Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta*

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota sijoituspalvelua Suomessa, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoitus tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Rahoitustarkastuksella on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

## 6 §

*Sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen*

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai 4 c §:ssä mainittuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on kehoitettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehoitusta, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritys lopettaa lainvastaisen toiminnan.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys 2 momentissa säädetyistä toimenpiteistä huolimatta jatkaa lainvastaista toimintaa, Rahoitustarkastuksella on oikeus toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi. Rahoitustarkastuksella on tarvittaessa oikeus kieltää palvelujen tarjoaminen. Rahoitustarkastuksen on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen lainvastaisen toiminnan jatkamisesta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on soveltuvin osin meneteltävä siten kuin 6 a §:ssä säädetään.

## 6 a §

*Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jos 5 §:n mukaisesti palveluja tarjoavan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminta on sijoituspalveluyritystä velvoittavien säännösten tai määräysten vastaista.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys jatkaa Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten

vastaista toimintaa Suomessa, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Rahoitustarkastus voi estää uusien liiketoimien aloittamisen.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ennen niihin ryhtymistä. Toimenpiteistä on viipymättä ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle.

## 7 §

*Sivuliikkeen toimilupa*

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettyvä lausunto korvausrahastolta. Toimilupaa haettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään.

Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

## 12 §

*Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta*

Tässä pykälässä tarkoitettuun ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

16 §

*Vaitiolovelvollisuus*yrityksistä annetun lain 67 ja 68 §:ssä säädetään.  
\_\_\_\_\_

Sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitiolovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä sijoituspalvelu-

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20 .

## 10.

**Laki****ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa 2 päivänä huhtikuuta 2004 annetun lain (225/2004) 1 §:n 3 ja 4 momentti seuraavasti:

## 1 §

*Soveltamisala*

—————  
Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanutta ulkomaista rahastoyhtiötä koskee, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 c §:n 1 momentissa säädetään. Edellä mainittua toimintaa harjoittavaa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimivan saanutta

rahastoyhtiötä koskee, mitä edellä mainitun lain 7 §:n 2 momentissa säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyyttä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ( / ) tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa koskee soveltuvin osin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a, 4 b, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä säädetään.

—————  
Tämä laki tulee voimaan  
kuuta 20 .

—————  
päivänä



## 11.

**Laki****ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*lisätään* ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annettuun lakiin (1608/1993) uusi 6 d ja 8 a § seuraavasti:

## 6 d §

*Sijoituspalvelujen tarjoaminen*

Ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluja ja jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989), lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisesta ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 c §:n 2 momentissa oheispalvelun tarjoamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sovelletaan lisäksi, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa säädetään ulkomaisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä.

Ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vas-

taavassa järjestelmässä, sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 5 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja sijoituspalvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamiseen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 6 ja 6 a §:ssä säädetään.

## 8 a §

*Sijoituspalvelujen tarjoaminen*

Ulkomaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa sivuliike ja joka tarjoaa Suomessa sijoituspalveluja, sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan  
kuuta 20 .

päivänä

## 12.

**Laki****Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* Rahoitustarkastuksesta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (587/2003) 5 §:n 3 ja 5 kohta, 6 §, 15 §:n 5 momentti, 15 a ja 15 b §, 23 §:n 1 momentti, 24 b §:n 1 momentti, 25 §, 26 a §:n 2 momentti ja 27—30 §,

sellaisina kuin niistä ovat 6 § laeissa 1311/2004, 449/2005, 444/2006, 130/2007 ja 353/2007, 15 §:n 5 momentti mainitussa laissa 449/2005, 15 a ja 15 b § laissa 299/2005, 23 §:n 1 momentti sekä 27, 28 ja 30 § laissa 227/2004, 24 b §:n 1 momentti ja 26 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 444/2006, 25 § osaksi mainituissa laeissa 299/2005 ja 444/2006, sekä 29 § mainitussa laissa 227/2004 ja laissa 1295/2004, sekä

*lisätään* 3 §:ään uusi 3 momentti, 26 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 299/2005 ja 444/2006, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3—6 momentti siirtyy 4—7 momentiksi, ja lakiin uusi 30 a ja 31 a § seuraavasti:

## 3 §

*Tehtävä*

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ( / ) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

Rahoitustarkastus toimii rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY 56 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan tarkoittamana yhteysviranomaisena.

## 5 §

*Valvottavat*

*Valvottavalla* tarkoitetaan tässä laissa:

3) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettua ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttoria ja edustustoa;

## 6 §

*Muu rahoitusmarkkinoilla toimiva*

*Muulla rahoitusmarkkinoilla toimivalla* tarkoitetaan tässä laissa:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:n mukaisesti;

2) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos sen arvopapereita koskeva

arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu esite on jätetty Rahoitustarkastuksen hyväksyttäväksi;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 3 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

5) arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ostotarjouksen tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

6) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitettua julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

7) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

8) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoinnasta annetun lain 18 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:n tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Rahoitustarkastukselle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta.

## 15 §

### *Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet*

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot

valvottavan asiamiehenä tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä toimivan yrityksen taikka valvottavan toimeksiannosta tämän kirjanpitoon, tietojärjestelmään tai riskienhallintaan taikka muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavan yrityksen toimipaikassa.

## 15 a §

### *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus*

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta rahoitusmarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen markkinoiden väärinkäyttöä taikka kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin ja arvopaperiin, jonka arvo määräytyy edellä mainitun arvopaperin perusteella, sekä tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijaan ja tällaisella arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin ja toimeksiantoihin liittyvät tiedot sekä muut mainittujen säännösten valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja tallenteet sekä jäljennökset asiakirjoista ja tallenteista.

Rahoitustarkastuksella on sama oikeus saada yksilöityä liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä jäljennöksiä asiakirjoista ja tallenteista valvottavan ja muun rahoitusmarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta toimivalta, julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettua arvopaperia ja arvopaperia, jonka arvo määräytyy edellä mainitun arvopaperin perusteella, koskevaan liiketoimeen tai toimeksiantoon osalliselta sekä muulta henkilöltä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tie-

toa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Rahoitustarkastuksen on palautettava alkuperäiset asiakirjat ja tallenteet.

Oikeudellisissa asioissa avustavien osalta 2 momentissa tarkoitettu oikeus ei koske oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen johdosta saatuja tietoja, asiakirjoja ja tallenteita. Oikeudenkäyntiavustaja- ja oikeudenkäyntiasiamiestehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi asiakkaan oikeudellista asemaa esituttunnassa rikoksen takia tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa sekä oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä koskeva oikeudellinen neuvonta.

#### 15 b §

##### *Kutsuminen kuultavaksi*

Rahoitustarkastuksella on oikeus tarvittaessa kutsua 15 ja 15 a §:ssä tarkoitettu henkilö kuultavaksi.

#### 23 §

##### *Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen*

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja säilytys- ja hoitopalveluja, jos sillä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai luottolaitoksen taloudellisen tilan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

#### 24 b §

##### *Rikemaksu*

Rahoitustarkastus voi määrätä valtiolle maksettavan rikemaksun sille, joka

1) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ssä säädetyn raportointivelvollisuuden;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4, 5a, 6—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä;

3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia; taikka

4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitetun vuosikoosteen julkistamisen.

#### 25 §

##### *Julkinen huomautus*

Rahoitustarkastus voi antaa valvottavalle ja muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle yhteisölle tai säätiölle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Julkinen huomautus voidaan antaa 1 momentissa säädetyn edellytyksin myös 6 §:ssä tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) markkinoiden väärinkäytöstä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission aseuksia.

Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos sen kohde on välittömästi virheen havaittuaan oma-aloitteisesti ryhtynyt asiassa korjaaviin toimenpiteisiin.

Julkisesta huomautuksesta tiedotettaessa on käytävä ilmi, onko huomautuksen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Rahoitustarkastuksen on tiedotettava muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Rahoitustarkastuksen velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

Se, jolle julkinen huomautus on annettu, voi valittaa päätöksestä markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

## 26 a §

### *Seuraamusmaksu*

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa tarkoitettuja arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission aseuksia.

## 5 luku

### **Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa**

## 27 §

### *Valvontayhteistyö*

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen kanssa.

## 28 §

### *Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen valvottava palveluja tarjotessaan tai muu rahoitusmarkkinoilla toimiva ei noudata

voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kyseisen valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

### 29 §

#### *Suomeen sijoittautuneen ulkomaisen valvottavan tarkastaminen*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittaa kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneen valvottavansa tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

Ulkomaisen valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneessa ulkomaisessa valvottavassa ja muussa rahoitusmarkkinoilla toimivassa taikka muulla tavoin valvoa ja tarkastaa tällaista valvottavaa ja muuta rahoitusmarkkinoilla toimivaa.

### 30 §

#### *Ulkomaiseen valvottavaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneen tai muutoin palvelu- ja tarjoavan ulkomaisen valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

### 30 a §

#### *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttöä koskeva seikka ja epäily sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena tai on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi.

Rahoitustarkastuksen on suoritettava toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä tutkimus. Pynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.

### 31 a §

#### *Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen*

Rahoitustarkastus voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

1) yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeutta, turvallisuutta tai yleistä järjestystä;

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnön tarkoittama asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa;

3) Suomessa on annettu lainvoimainen päätös, joka koskee yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

## 13.

**Laki****Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1294/2004) 1 §:n 2 momentin 3 kohta, 2 §:n 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 3 momentti ja 7 §:n 2 momentti  
 sellaisena kuin niistä on 2 §:n 4 momentti laissa 131/2007 sekä  
*lisätään* 1 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta ja 7 §:n 1 momenttiin uusi 10 a ja 10 b kohta seuraavasti:

## 1 §

*Soveltaisala*

Velvollinen suorittamaan valvontamaksun (*maksuvelvollinen*) on:

- 3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupan käynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;  
 4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupan käynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija.

## 2 §

*Valvontamaksu*

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman tai liikevaihdon, luottolaitostoinnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*pääomavaatimus*), tai viimeksi päättyneen kalenterivuoden lopussa hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän perusteella, jollei 3 §:stä muuta johdu. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä, jolloin arvopaperikaupan ja valuuttatoimin-

nan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nolaksi.

## 5 §

*Sijoituspalveluyrityksen valvontamaksu*

Sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta liikevaihdosta ja 0,75 prosenttia pääomavaatimuksesta. Sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on kuitenkin 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta liikevaihdosta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,16 prosenttia ja mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu 0,35 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

## 6 §

*Rahastoyhtiön valvontamaksu*

Rahastoyhtiön suhteellinen maksu on 0,0055 prosenttia yhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä ja, jos yhtiö tarjoaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa tai 2 kohdassa tarkoitettua sijoitus-

neuvontaa, 0,35 prosenttia näistä sijoituspalveluista saadusta liikevaihdosta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,21 prosenttia ja mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu 0,53 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

#### 7 §

##### *Muun perusmaksua maksavan valvontamaksu*

Seuraavien maksuvelvollisten valvontamaksu muodostuu ainoastaan perusmaksusta:

10 a) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan perusmaksu on 40 laskentayksikköä;

10 b) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun kuin 10 a kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan perusmaksu on 10 laskentayksikköä;

Jos yhteisö on maksuvelvollinen useammalla kuin yhdellä 1 momentin 12—14 kohdassa mainitulla perusteella, maksu peritään vain kerran sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun. Jos 1 momentin 12—14 kohdassa tarkoitettu maksuvelvollinen on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos yhteisö on maksuvelvollinen 9 tai 10 kohdassa mainitun perusteen ohella 10 a tai 10 b kohdassa mainitulla perusteella, maksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä kuuta 20 .



14.

## Laki

### rikoslain 51 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* 12 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 51 luvun 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1526/2001, sekä  
*muutetaan* 51 luvun 1 §:n 2 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 300/2005, seuraavasti:

#### 1 §

##### *Sisäpiirintiedon väärinkäyttö*

—————  
Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käyttää monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä.  
—————

#### 3 §

##### *Kurssin vääristäminen*

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kurssia, on tuomittava *kurssin vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

—————  
Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

Helsingissä 29 päivänä kesäkuuta 2007

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Hallinto- ja kuntaministeri *Mari Kiviniemi*

## 2.

**Laki****arvopaperimarkkinalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 4 a luvun 6 §:n 3 momentti ja 5 luvun 4 §:n edellä oleva väliotsikko,

*muutetaan* lain 1 luvun 1 §:n 1 ja 5—8 momentti, 3 §, 4 §:n 1 ja 4 momentti, 5 momentin 1, 3, 5 ja 6 kohta, 7, 8 ja 10 momentti sekä 4 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 luvun 4 e §:n 1 momentti ja 6 §:n 4 momentti, 3 ja 4 luku, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta, 8 §:n 2, 5 ja 6 momentti ja 10 §:n 1 momentti, 5 luvun 1 §, 2 §:n 1 ja 4 momentti, 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1—4 momentti, 5—7 ja 12 §, 7 luvun 1 §:n 1 momentti, 1 a ja 2 §:n 1 ja 4 momentti, 8 luvun 2 ja 3 § ja 10 luvun 1—1 c §

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 321/1998, 5 ja 6 momentti laissa 152/2007, 7 momentti laissa 297/2005 ja mainituissa laissa 152/2007 ja 8 momentti laissa 448/2005 ja mainituissa laissa 152/2007, 3 § laissa 581/1996, 4 §:n 1 momentti mainituissa laissa 581/1996 ja osittain muutettuna laeissa 646/2006 ja 133/2007, 4 momentti laissa 522/1998 ja osittain muutettuna mainituissa laeissa 448/2005 ja 133/2007, 5 momentin 1, 3, 5 ja 6 kohta, sekä 7 ja 8 momentti, 4 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 luvun 4 e §:n 1 momentti sekä 7 luvun 1 a § ja 2 §:n 1 momentti mainituissa laissa 448/2005, 1 luvun 4 §:n 10 momentti ja 2 luvun 6 §:n 4 momentti mainituissa laissa 152/2007, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1517/2001, 4 kohta mainituissa laissa 321/1998, 8 §:n 2 ja 5 momentti mainituissa laissa 297/2005, 6 momentti laissa 797/2000 ja 10 §:n 1 momentti mainituissa laissa 321/1998, 5 luvun 1 §, 2 §:n 1 ja 4 momentti, 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1—4 momentti, 5—7 ja 12 § mainituissa laissa 297/2005, 7 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 600/2003, 2 §:n 4 momentti mainituissa laissa 581/1996, 8 luvun 2 § laissa 1517/2001, 3 § laissa 442/2006, 10 luvun 1—1 b § mainituissa laissa 297/2005 ja 1 c § laissa 994/1998, sekä

*lisätään* 1 luvun 1 §:ään uusi 11 momentti, lukuun uusi 3 a §, mainitulla lailla 581/1996 kumotun 4 §:n 3 momentin tilalle uusi 3 momentti, 4 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyiset 5—10 momentit siirtyvät 6—11 momentiksi, lukuun uusi 4 b ja 4 c § ja niiden edelle uudet väliotsikot, lakiin uusi 3 a luku, 5 lukuun uusi 5 a § ja 7 lukuun uusi 2 a §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

1 luku

1 luku

**Yleisiä säännöksiä****Yleisiä säännöksiä**

## 1 §

## 1 §

Tämä laki koskee arvopaperien saattamista yleiseen liikkeeseen, yleiseen liikkeeseen saatettujen arvopaperien vaihdantaa ja selvitystoimintaa sekä julkista kaupankäyntiä arvopapereilla.

Tämä laki koskee arvopaperien saattamista yleiseen liikkeeseen, yleiseen liikkeeseen saatettujen arvopaperien vaihdantaa ja selvitystoimintaa sekä *kaupankäynnin järjestämisestä arvopapereilla*.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c,

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c,

6 d ja 10 e §:ää sovelletaan muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 10 momentin mukaisesti valinnut kotivaltiokseen Suomen.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c, 6 d ja 10 e §:ää ei sovelleta sellaisen muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on Suomi, jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 10 momentin mukaisesti valinnut kotivaltiokseen muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kuin Suomen.

Tämän lain 2 luvun 7 ja 7 a §:ää, 4 luvun 4 §:n 4 momenttia, 5 b, 5 c ja 10 §:ää sekä 5 lukua sovelletaan myös suomalaiseen liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi sekä tällaiseen arvopaperiin. Lisäksi 4 luvun 4 §:n 4 momenttia, 5 b, 5 c ja 10 §:ää sovelletaan ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi. Lain 5 luvun 2, 12 ja 13 §:n säännöksiä sovelletaan myös ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi, kun arvopaperia koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa.

Liikkeeseenlaskijaan, tarjoajaan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakijaan sovelletaan 2 luvun 2, 3, 3 a—3 d, 4 ja 4 a—4 f §:n säännöksiä sekä liikkeeseenlaskijaan lisäksi 10 c §:n säännöksiä tilanteessa, jossa 1 luvun 4 §:n 7—9 momentin nojalla Suomi on kotivaltio, mutta arvopapereita tarjotaan yleisölle tai niitä haetaan julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa.

6 d ja 10 e §:ää sovelletaan muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 11 momentin mukaisesti valinnut kotivaltiokseen Suomen.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c, 6 d ja 10 e §:ää ei sovelleta sellaisen muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on Suomi, jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 11 momentin mukaisesti valinnut kotivaltiokseen muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kuin Suomen.

Tämän lain 2 luvun 7 ja 7 a §:ää, 4 luvun 13, 16 ja 17 §:ää sekä 5 lukua sovelletaan myös suomalaiseen liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi sekä tällaiseen arvopaperiin. Lisäksi 4 luvun 13, 16 ja 17 §:ää sovelletaan ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi. Lain 5 luvun 2, 12 ja 13 §:ää sovelletaan myös ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi, kun arvopaperia koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa.

Liikkeeseenlaskijaan, tarjoajaan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakijaan sovelletaan 2 luvun 2, 3, 3 a—3 d, 4 ja 4 a—4 f §:ää sekä liikkeeseenlaskijaan lisäksi 10 c §:ää tilanteessa, jossa Suomi on 1 luvun 4 §:n 8—10 momentin nojalla kotivaltio, mutta arvopapereita tarjotaan yleisölle tai niitä haetaan julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa.

*Tämän lain arvopaperinvälittäjää koskevien säännösten soveltamisesta ulkomaiseen si-  
joituspalveluyritykseen, ulkomaiseen luotto-*

ja rahoituslaitokseen sekä ulkomaiseen rahastoyhtiöön säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996), ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004).

## 3 §

Arvopaperilla käydään julkisesti kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla (**pörssiarvopaperi**) tai muussa ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyssä kaupankäynnissä, jolle on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt (**markkina-arvopaperi**).

## 3 §

**Julkisella kaupankäynnillä** tarkoitetaan kaupankäyntiä arvopaperilla arvopaperipörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, jossa tämän lain mukaan vahvistettujen sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

## 3 a §

**Monenkeskisellä kaupankäynnillä** tarkoitetaan muuta kuin 3 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntiä arvopaperilla monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

## 4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) **arvopaperipörssillä** pörssiarvopaperien kaupankäynnin edellytyksiä järjestävää ja ylläpitävää (**arvopaperipörssitoiminta**) yhteisöä;

2) **pörssiyhtiöllä** yhtiötä, jonka osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi arvopaperipörssin pörssilistalla;

3) **sijoituspalvelulla** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

4) **arvopaperinvälittäjällä** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoitus-

## 4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) **arvopaperipörssillä** julkista kaupankäyntiä (**arvopaperipörssitoiminta**) järjestävää yhteisöä;

2) **sijoituspalvelulla** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 5 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

3) **oheispalvelulla** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

4) **arvopaperinvälittäjällä** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoitus-

tuspalvelua Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, sekä sellaista sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä, joka toimilupansa mukaan harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa;

5) *pörssivälittäjällä* arvopaperinvälittäjää, joka on saanut oikeuden käydä kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla;

6) *meklarilla* luonnollista henkilöä, joka arvopaperinvälittäjän edustajana päätehtävään tarjoaa sijoituspalvelua; *sekä*

7) *pörssimeklarilla* meklaria, joka on saanut oikeuden pörssivälittäjän edustajana käydä kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla.

Tässä laissa tarkoitetaan **ammattimaisella sijoittajalla**:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain

tuspalvelua Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, sekä sellaista sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä, joka toimilupansa mukaan harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa;

5) *pörssivälittäjällä* arvopaperinvälittäjää, joka on saanut oikeuden käydä kauppaa *julkisessa kaupankäynnissä*;

6) *meklarilla* luonnollista henkilöä, joka arvopaperinvälittäjän edustajana päätehtävään tarjoaa sijoituspalvelua;

7) *meklarilistalla* monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista ylläpitämää erityistä listaa.

Tässä laissa tarkoitetaan **kauppojen sisäisellä toteuttajalla** sellaista arvopaperinvälittäjää, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti toteuttaa asiakkaiden toimeksiantoja julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin sekä niitä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella tulemalla kaupassa itse asiakkaan vastapuoleksi siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/39/EY) täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta komission antamassa asetuksessa (EY) N:o 1287/2006, jäljempänä **komission asetus** säädetään.

Tässä laissa tarkoitetaan **ammattimaisella asiakkaalla**:

1) seuraavaa rahoitusmarkkinoilla toimilu-

4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua keskinäistä vakuutusyhtiötä ja vakuutusosakeyhtiötä sekä näihin rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa yhteisöä;

2) Suomen valtiota ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettua liikelaitosta sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista valtiota tai yhteisöä;

3) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia;

4) arvopaperipörssiä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa arvopaperipörssiä;

5) kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa optioyhteisöä;

6) selvitysyhteisöä, arvosuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa selvitysyhteisöä ja arvopaperikeskusta;

7) suomalaista tai ulkomaista yhtiötä, jonka liikkeeseen laskema osake tai siihen oikeuttava arvopaperi on otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi, jos arvopaperinvälittäjä on kirjallisesti ilmoittanut yhtiölle pitävänsä tätä ammattimaisena sijoittajana eikä yhtiö ole arvopaperinvälittäjän asettamassa kohtuullisessa määräjassa kirjallisesti vastustanut ilmoitusta;

8) suomalaista tai ulkomaista yhteisöä taikka säätiötä, joka on sijoitustoiminnassaan ilmeisen ammattimainen, jos arvopaperinvälittäjä on kirjallisesti ilmoittanut yhteisölle tai säätiölle pitävänsä tätä ammattimaisena sijoittajana eikä yhteisö tai säätiö ole arvopaperinvälittäjän asettamassa kohtuullisessa määräjassa kirjallisesti vastustanut ilmoitusta sekä

9) muuta sijoittajaa, joka on kirjallisesti ilmoittanut arvopaperinvälittäjälle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja.

van nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa yhteisöä;

a) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;

c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä;

d) arvopaperipörssiä ja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisöä;

e) selvitysyhteisöä ja arvosuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta;

f) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua keskinäistä vakuutusyhtiötä ja vakuutusosakeyhtiötä, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettua eläkekassaa;

h) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;

j) muuta yhteisösijoittajaa;

2) yritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;

b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;

c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1185/2002) tarkoitettua liikelaitosta, suomalaista kuntaa ja kuntayhtymää sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista valtiota, valtionvelkaa hoitavaa toimielintä ja ulkomaisen valtion alueellisia hallintoyksiköitä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai or-

ganisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota arvopaperinvälittäjä voi kohdella ammattimaisena asiakkaana tämän omasta pyynnöstä edellyttäen, että noudatetaan tämän luvun 4 a §:n 5 momentissa säädettyä menettelyä ja arvopaperinvälittäjä on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, jos asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

b) asiakkaan sijoitussalkun arvo on yli 500 000 euroa;

c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Tässä laissa tarkoitetaan **ei-ammattimaisella asiakkaalla** muuta asiakasta kuin 4 momentissa tarkoitettua ammattimaista asiakasta.

Tässä laissa tarkoitetaan **kokeneella sijoittajalla**:

1) 4 momentin 1 kohdan a–g alakohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

3) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia, Kansainvälistä valuuttarahastoa, Euroopan investointipankkia ja muita vastaavia kansainvälisiä oikeushenkilöitä;

5) oikeushenkilöä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi 4 kohdan vaatimuksista ja joka on omasta pyynnöstään merkitty 4 c §:ssä tarkoitettuun rekisteriin;

6) luonnollista henkilöä, jonka kotipaikka on Suomessa, joka on merkitty omasta pyynnöstään 4 c §:ssä tarkoitettuun rekisteriin ja joka täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) hän on toteuttanut hakemusta edeltävinä

Tässä laissa tarkoitetaan **kokeneella sijoittajalla**:

1) edellä 4 momentin 1 ja 3–6 kohdassa tarkoitettua ammattimaista sijoittajaa;

3) Kansainvälistä valuuttarahastoa, Euroopan investointipankkia ja muita vastaavia kansainvälisiä oikeushenkilöitä;

5) oikeushenkilöä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi 4 kohdan vaatimuksista ja joka on omasta pyynnöstään merkitty 4 a §:ssä tarkoitettuun rekisteriin;

6) luonnollista henkilöä, jonka kotipaikka on Suomessa, joka on merkitty omasta pyynnöstään 4 a §:ssä tarkoitettuun rekisteriin ja joka täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) hän on toteuttanut hakemusta edeltävinä

neljänä vuosineljänneksenä keskimäärin vähintään 10 arvopaperikauppaa vuosineljänneistä kohden;

b) hänen lain soveltamisen piiriin kuuluvien arvopaperiomistustensa arvo on yli 500 000 euroa;

c) hän työskentelee tai on työskennellyt vähintään yhden vuoden ajan rahoitusallalla tietämystä arvopaperisijoittamisesta vaatineissa tehtävissä;

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi, jos kyseessä ovat muut kuin 9 momentissa tarkoitetut arvopaperit ja liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa.

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi myös, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on valtiossa, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, ja muita kuin 9 momentissa tarkoitettuja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella ensimmäiseksi Suomessa. Jos tarjoamisesta tai hakemisesta on päättänyt muu kuin liikkeeseenlaskija, voi liikkeeseenlaskija myöhemmin valita kotivaltioksi toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion.

Liikkeeseenlaskija, jonka 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun arvopaperin nimelisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 1 000 euroa, sekä 2 §:n 1 momentin 4 tai 6 kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskija voi valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiokseen yhden Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion. Kotivaltio on valittava vähintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

*Kokeneita sijoittajia koskeva rekisteri*

#### 4 a §

Rahoitustarkastuksen on pidettävä rekisteriä 4 §:n 5 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoite-

neljänä vuosineljänneksenä keskimäärin vähintään 10 arvopaperikauppaa kunakin;

b) hänen tämän lain soveltamisen piiriin kuuluvien arvopaperiomistustensa arvo on yli 500 000 euroa;

c) hän työskentelee tai on työskennellyt vähintään yhden vuoden ajan rahoitusallalla tietämystä arvopaperisijoittamisesta vaatineissa tehtävissä;

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi, jos kyseessä ovat muut kuin 10 momentissa tarkoitetut arvopaperit ja liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa.

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi myös, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on valtiossa, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, ja muita kuin 10 momentissa tarkoitettuja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella ensimmäiseksi Suomessa. Jos tarjoamisesta tai hakemisesta on päättänyt muu kuin liikkeeseenlaskija, voi liikkeeseenlaskija myöhemmin valita kotivaltioksi toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion.

Liikkeeseenlaskija, jonka 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun arvopaperin nimelisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 1 000 euroa, sekä 2 §:n 1 momentin 4 tai 6 kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskija voi valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiokseen yhden Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion. *Liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellisen kotivaltion sijaan kotivaltioksi voidaan valita valtio, jossa arvopaperit on otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteeksi.* Kotivaltio on valittava vähintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

*Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen*

#### 4 a §

*Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-*



tuista kokeneista sijoittajista. Rekisteriin on merkittävä kokeneen sijoittajan rekisteriin merkitsemisajankohta, luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus, oikeushenkilöstä nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot. Henkilötunnusta ei saa sisällyttää Rahoitustarkastuksen sähköisessä tietoverkossa ylläpitämään rekisteriin.

Rekisteriin merkityt tiedot ovat voimassa kolme vuotta niiden merkitsemisestä. Sijoittajalla on oikeus hakemuksesta saada itseään koskeva rekisteritieto muutetuksi tai poistetuksi ennen sen voimassaoloajan päättymistä. Rekisteriin merkityt tiedot on poistettava rekisteristä myös, jos niiden voimassaoloaika on päättynyt ja sijoittaja ei ennen sitä ole tehnyt uutta hakemusta tietojen rekisteriin merkitsemisestä. Muutettujen tietojen voimassaoloaika lasketaan alkuperäisen tiedon merkitsemisestä. Rahoitustarkastuksen on säilytettävä rekisteriin merkityt tiedot vähintään viisi vuotta siitä lukien, kun niiden poistamista on haettu tai voimassaoloaika päättynyt.

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa sekä yleisen tietoverkon kautta. Rekisterin tietojen käsittelyssä noudatetaan muuten, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

*ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.*

*Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista ja esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Tiedot on annettava siten, että ne osoitetaan asiakkaalle henkilökohtaisesti joko kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi säilyttää, tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina tai siten, että tiedot ovat saatavissa arvopaperinvälittäjän Internet-verkkosivuilla sähköisessä asianmukaisen ajan. Tiedot voidaan antaa muulla pysyvällä tavalla kuin kirjallisesti vain, jos tietojen antaminen tällä tavalla on asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja asiakas on valinnut tiedon toimittamisen tällä tavalla.*

*Arvopaperinvälittäjä voi kohdella 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta tämän pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi sen soveltaminen yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.*

*Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava 1 luvun 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle asiakkaalleen ennen sijoituspalvelun tarjoamista, että tätä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovita.*

*Asiakkaan, joka haluaa itseään kohdeltavan 1 luvun 4 §:n 4 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna ammattimaisena asiakkaana yleisesti taikka tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimi- tai arvopaperityypin osalta, on pyydettävä arvopaperinvälittäjältä kirjallisesti, että häntä kohdellaan ammattimaisena asiakkaana. Arvopaperinvälittäjän on kirjallisesti ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammattimaisena asiakkaana kuulu kaikkien 4 luvussa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetun sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin. Asiakkaan*

on kirjallisesti ilmoitettava arvopaperinvälittäjälle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

### **Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa**

#### **4 b §**

Arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista tai käy kauppaa omaan lukuun, voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman, että liiketoimeen on sovellettava 4 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentissa ja 2—6 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Tässä laissa tarkoitetaan **hyväksyttävällä vastapuolella:**

1) 4 §:n 4 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

2) 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yritystä, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena;

3) 4 §:n 4 momentin 6 kohdan nojalla ammattimaisena asiakkaana pidettävää yritystä, joka on pyytänyt, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena sellaisissa palveluissa ja liiketoimissa, joiden osalta sitä voidaan pitää ammattimaisena asiakkaana.

Asiakkaalla, joka on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli, on oikeus pyytää 1 momentissa mainittujen säännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Jos arvopaperinvälittäjä suostuu pyyntöön, on asiakasta kohdeltava ammattimaisena asiakkaana. Jos asiakas kuitenkin pyytää, että sitä kohdellaan ei-ammattimaisena asiakkaana, sovelletaan pyynnön käsittelyyn 1 luvun 4 a §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä.

**Kokeneita sijoittajia koskeva rekisteri****4 c §**

Rahoitustarkastuksen on pidettävä rekisteriä 4 §:n 6 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista kokeneista sijoittajista. Rekisteriin on merkittävä kokeneen sijoittajan rekisteriin merkitsemisajankohta, luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus, oikeushenkilön nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot. Henkilötunnusta ei saa sisällyttää Rahoitustarkastuksen sähköisessä tietoverkossa ylläpitämään rekisteriin.

Rekisterimerkintä on voimassa kolme vuotta merkitsemisestä. Sijoittajalla on oikeus hakemuksesta saada itseään koskeva rekisteritieto muutetuksi tai poistetuksi ennen sen voimassaoloajan päättämistä. Rekisteriin merkityt tiedot on poistettava rekisteristä, jos niiden voimassaoloaika päättyy eikä sijoittaja ole ennen sitä tehnyt uutta hakemusta tietojen rekisteriin merkitsemisestä. Muutetun merkinnän voimassaoloaika lasketaan alkuperäisen tiedon merkitsemisestä. Rahoitustarkastuksen on säilytettävä rekisteriin merkityt tiedot vähintään viisi vuotta sen jälkeen, kun niiden poistamista on haettu tai voimassaoloaika on päättynyt.

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa sekä yleisen tietoverkon kautta. Rekisterin tietojen käsittelyssä noudatetaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

**2 luku****Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus****4 e §**

Sen estämättä, mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa hyväksytty esite ja sen täydennykset ovat voimassa Suomessa ja ne on julkistettava täällä, jos arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on muu kuin Suomi ja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi Suomessa

**2 luku****Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus****4 e §**

Sen estämättä, mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa hyväksytty esite ja sen täydennykset ovat voimassa Suomessa ja ne on annettava yleisön saataville täällä, jos arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on muu kuin Suomi ja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin

ja kyseisen muun valtion toimivaltainen viranomainen on toimittanut Rahoitustarkastukselle jäljennökset esitteestä ja sen täydennyksestä sekä todistuksen siitä, että ne on laadittu esitedirektiivin mukaisesti. Jos muun valtion viranomainen on antanut luvan olla julkistamatta tiettyä esitedirektiivin mukaan vaadittavaa tietoa, poikkeus ja sen perustelut on ilmoitettava viranomaisen todistuksessa.

kohteeksi Suomessa ja kyseisen muun valtion toimivaltainen viranomainen on toimittanut Rahoitustarkastukselle jäljennökset esitteestä ja sen täydennyksestä sekä todistuksen siitä, että ne on laadittu esitedirektiivin mukaisesti. Jos muun valtion viranomainen on antanut luvan olla julkistamatta tiettyä esitedirektiivin mukaan vaadittavaa tietoa, poikkeus ja sen perustelut on ilmoitettava viranomaisen todistuksessa.

## 6 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa on julkistettava tilintarkastuskertomus. Jos tilikauden aikana kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta tai pidennetyn tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta laadittua osavuositarkastusta ei tilintarkastajien käsityksen mukaan ole laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti, tästä on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa. Liikkeeseenlaskijan on kuitenkin julkistettava tilinpäätös ja toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus välittömästi, jos tilintarkastajat tilintarkastuskertomuksessa:

1) toteavat, että tilinpäätöstä ei ole laadittu kirjanpitolain ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) toteavat, että tilinpäätös ei anna kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeaa ja riittävää kuvaa liikkeeseenlaskijan tai sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, johon liikkeeseenlaskija kuuluu;

3) toteavat, että tilinpäätöstä ei tulisi vahvistaa;

4) eivät yhdy hallituksen tekemään tuloksen käsittelyä koskevaan ehdotukseen;

5) toteavat, että vastuuvapautta ei tulisi myöntää; taikka

6) esittävät muun muistutuksen suorittamansa tarkastuksen perusteella.

## 6 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa on julkistettava tilintarkastuskertomus. Jos tilikauden aikana kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta tai pidennetyn tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta laadittua osavuositarkastusta ei tilintarkastajien käsityksen mukaan ole laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti, tästä on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa. Liikkeeseenlaskijan on kuitenkin julkistettava tilinpäätös ja toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus välittömästi, jos tilintarkastaja antaa muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 15 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai esittää suorittamansa tilintarkastuksen perusteella tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen.

(Luku 3 muutettaisiin kokonaan)

(Lisättäisiin uusi 3 a luku)

(Luku 4 uusittaisiin kokonaan)

#### 4 a luku

##### Selvitystoiminta

###### 5 §

Selvitysyhteisö saa 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvitysyhteisön toiminnan lisäksi toimiluvassa määrätyin edellytyksin

1) harjoittaa 4 luvun 5 a §:n 3 momentissa määriteltyjen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot, sekä harjoittaa 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettussa muussa ammattimaisesti järjestetyssä ja yleisön käytettävissä olevassa kaupankäyntimenettelyssä tehtyjen kauppojen selvitystoimintaa;

4) harjoittaa arvopaperipörssitoimintaa ja järjestää arvopaperien muuta julkista kaupankäyntiä sekä toimia selvitysosapuolena sen mukaan kuin siitä säädetään tässä laissa; sekä

###### 8 §

Selvitysyhteisö saa lisäksi myöntää selvitysosapuolen oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueelta saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka täyttää 1 momentin 2—5 kohdassa asetetut vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle 1 momentin 2—5 kohdan ja riittävät vakavaraisuutta sekä riskien hallintaa koskevat edellytykset täyttävälle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle myöntää selvitysosa-

#### 4 a luku

##### Selvitystoiminta

###### 5 §

Selvitysyhteisö saa 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvitysyhteisön toiminnan lisäksi toimiluvassa määrätyin edellytyksin

1) harjoittaa komission asetuksessa tarkoitettujen arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien selvitystoimintaa ja monenkeskissä kaupankäynnissä tehtyjen kauppojen selvitystoimintaa;

4) toimia selvitysosapuolena sen mukaan kuin siitä säädetään tässä laissa; sekä

###### 8 §

Selvitysyhteisön on lisäksi myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka täyttää 1 momentin 2—5 kohdassa asetetut vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan selvitysosapuolen oikeudet myöntää myös muulle 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle

puolen oikeudet. Valtiovarainministeriön määräämien ehtojen lisäksi 5 luvun 6 ja 7 §:ää sovelletaan yhteisöön, joka ei toimi ainoastaan omaan lukuunsa. Tämän lain 5 luvun 3 ja 5 §:ää sovelletaan myös kyseiseen yhteisöön 5 luvun 3 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa mainitussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön. Tämän lain 5 luvun 15 §:ää sovelletaan kyseiseen yhteisöön ja siihen edellä mainitussa suhteessa oleviin tahoihin.

Mitä 4 luvun 5 a §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään ja välittäjän tekemistä lainaus- ja takaisinostosopimuksista, koskee myös selvitysosapuolta. Mitä 4 luvun 4 §:n 1, 3 ja 6 momentissa sekä 5 b ja 5 c §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän toiminnasta ja Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudesta, koskee myös selvitysosapuolta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon se, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 §:n 3 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupaa haettaessa annettavasta selvityksestä. Valtiovarainministeriön on ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto.

#### 10 §

Selvitysosapuolen on arvopaperien hallinnan siirroilla, asiakkaan rahavarojen siirtämisellä 4 luvun 5 a §:n 1 momentissa tarkoitetulle tilille talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin, arvo-osuustileistä annetun lain 9 §:n tai 16 §:n mukaisella kirjauksella tai muutoin riittävän huolellisesti varmistettava, että kaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat rahavelvoitteet tai arvopaperien toimitusvelvoitteet voidaan täyttää selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti.

yhteisölle. Yhteisöön, joka ei toimi ainoastaan omaan lukuunsa sovelletaan valtiovarainministeriön määräämien ehtojen lisäksi 5 luvun 6 ja 7 §:ää. Tämän lain 5 luvun 3 ja 5 §:ää sovelletaan myös kyseiseen yhteisöön 5 luvun 3 §:n 1 kohdassa, 5 §:n 1—3 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 3 §:n 4 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön. Tämän lain 5 luvun 15 §:ää sovelletaan kyseiseen yhteisöön ja siihen edellä mainitussa suhteessa oleviin tahoihin.

Mitä 4 luvun 14 §:n 1 momentissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään, koskee myös selvitysosapuolta. Mitä 4 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 16 ja 17 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän toiminnasta ja Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudesta, koskee myös selvitysosapuolta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupaa haettaessa annettavasta selvityksestä. Valtiovarainministeriön on ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

#### 10 §

Selvitysosapuolen on arvopaperien hallinnan siirroilla, asiakkaan rahavarojen siirtämisellä 4 luvun 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla arvo-osuustileistä annetun lain 9 §:n tai 16 §:n mukaisella kirjauksella tai muuten riittävän huolellisesti varmistettava, että kaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat rahasuoritusta koskevat velvoitteet tai arvopaperien toimitusvelvoitteet voidaan täyttää selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti.

## 5 luku

**Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset**

## 1 §

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperiin,

1) joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

2) jota on haettu otettavaksi julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; tai

3) jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin taikka tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun arvopaperin perusteella.

## 2 §

Joka julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan osakkeen omistajana taikka asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla on saanut sisäpiirintietoa, ei saa käyttää tietoa hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti arvopaperia, jota tieto koskee, eikä neuvoa suoraan tai välillisesti toista tällaista arvopaperia koskevassa kaupassa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka on saanut sisäpiirintiedon rikollisen toiminnan kautta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita oikeutta hankkia tai luovuttaa 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaa arvopaperia tällaisen kaupankäyntimenettelyn ulkopuolella.

## 5 luku

**Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset**

## 1 §

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperiin:

1) joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

2) jota on haettu otettavaksi julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; tai

3) jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin taikka tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun arvopaperin perusteella.

## 2 §

Julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan osakkeen omistajana taikka asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla sisäpiirintietoa saanut ei saa käyttää tietoa hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti arvopaperia, jota tieto koskee, eikä neuvoa suoraan tai välillisesti toista tällaista arvopaperia koskevassa kaupassa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka on saanut sisäpiirintiedon rikollisen toiminnan kautta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita oikeutta hankkia tai luovuttaa monenkeskisen kaupankäynnin ulkopuolella sellaista arvopaperia, jota ei ole otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteeksi taikka mo-

*Omistuksen julkisuus*

3 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja (**ilmoitusvelvollinen**) on:

1) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön, arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä;

3) meklari ja arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on tällaisia arvopapereita koskeva sijoitustutkimus, tai muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

4) arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai muuta julkista kaupankäyntiä tällaisilla arvopapereilla järjestävän arvopaperinvälittäjän muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa.

Luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen, hallituksen varajäsen sekä tilintarkastaja, varatilintarkastaja ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, on ilmoitusvelvollinen vain, jos hän saa säännöllisesti tietoa, jonka perusteella hän voi päätellä arvopaperin tai arvopaperimark-

*Omistuksen julkisuus ja ilmoitettavat tiedot*

3 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön muu ylimpään johtoon kuuluva, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä;



*kinoiden kehityssuunnan.*

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista myös, jos arvopaperin omistaja on:

1) ilmoitusvelvollisen puoliso, vajaavaltainen, jonka edunvalvoja ilmoitusvelvollinen on, taikka muu perheenjäsen, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa ilmoitusvelvollisen kanssa;

2) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitettun henkilön tai tämän perheenjäsenen kanssa on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

*Rahoitustarkastuksen henkilökunnan omistamien arvopaperien omistuksen julkisuudesta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003). Suomen Pankin henkilökunnan omistamien arvopaperien julkisuudesta säädetään erikseen.*

3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön puoliso, vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on, taikka muu 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön perheenjäsen, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa 4 §:ssä tarkoitettun ilmoitusvelvollisen kanssa; tai

4) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitettun henkilön tai tämän perheenjäsenen kanssa on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

### **Ilmoitettavat tiedot**

#### **4 §**

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua suhteessa olevan ilmoitusvelvollisen on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

- 1) puoliso;
- 2) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asunut perheenjäsen;
- 3) 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;
- 4) yhteisö tai säätiö, jossa hänellä, hänen puolisoillaan tai muulla vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asuneella perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta;
- 5) omistamansa, puolisonsa, 2 kohdassa tar-

#### **4 §**

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön tämän luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua suhteessa olevan *arvopaperin omistajan (ilmoitusvelvollinen)* on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

- 1) puolionsa;
- 2) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään yhden vuoden samassa taloudessa hänen kanssaan asunut perheenjäsenensä;
- 3) 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;
- 4) yhteisö tai säätiö, jossa hänellä, hänen puolisoillaan tai muulla vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asuneella perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta;
- 5) omistamansa, puolionsa *omistamat*,

koitetun henkilön sekä 3 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat yhtiön osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

*Edellä 1 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:*

1) 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla *tehdyt* hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Jos kalenterivuoden aikana tehtyjen kauppajen ja luovutusten yhteismäärä jää alle 5 000 euron, ilmoitus on tästä huolimatta tehtävä viimeistään seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31 päivänä.

Ilmoitusvelvollisuus ei koske yhteisöjä, jotka ovat liikkeeseenlaskijan tytäryrityksiä. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöosakeyhtiöitä, aatteellisia *yhdistyksiä* tai taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös niitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

2 kohdassa tarkoitetun henkilön sekä 3 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat yhtiön osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

Ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) 1 momentin 5 kohdassa *tarkoitettujen arvopaperien* hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Kalenterivuoden aikana *1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla* tehtyjen kauppajen ja luovutusten yhteismäärä on ilmoitettava yhtiölle viimeistään seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31 päivänä, vaikka se olisi alle 5 000 euroa.

*Edellä 1 momentissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön tytäryrityksiä ei tarvitse ilmoittaa.* Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, *asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 2 §:ssä tarkoitettuja* kiinteistöosakeyhtiöitä, eikä aatteellisia ja taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

## 5 §

Arvopaperikeskukseen, arvopaperipörssiin ja muuta julkista kaupankäyntiä järjestävään arvopaperinvälittäjään 3 §:n 1 momentin 1 tai 4 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan ilmoitusvelvollisen on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava arvopaperikeskukselle, arvopaperipörssille tai arvopaperinvälittäjälle puolisonsa, vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asunut perheenjäsen sekä 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä seitsemän päivän kuluessa tiedoissa tapahtu-

## 5 §

*Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:*

1) arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on pää-

vat muutokset. Ilmoitusvelvollisen on liitettävä ilmoitukseensa 4 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa sekä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Arvopaperinvälittäjään 3 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan ilmoitusvelvollisen on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava välittäjälle puolisonsa, vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asunut perheenjäsen sekä 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä seitsemän päivän kuluessa tiedoissa tapahtuvat muutokset. Ilmoitukseen on liitettävä 4 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa sekä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

vastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) meklari, arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on tällaisia arvopapereita koskeva sijoitustutkimus, tai muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

3) arvopaperikeskuksen tai arvopaperipörssin muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

4) vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu henkilö on; tai

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

Luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, omistus on julkista vain, jos hän saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa.

Rahoitustarkastuksen henkilökunnan omistamien arvopaperien omistuksen julkisuudesta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003). Suomen Pankin henkilökunnan omistamien arvopaperien julkisuudesta säädetään erikseen.

## 5 a §

Arvopaperikeskukseen tai arvopaperipörssiin tämän luvun 5 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan sekä arvopaperinvälittäjään 5 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan (**ilmoitusvelvollinen**) on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava arvopaperikeskukselle, arvopaperipörssille tai arvopaperinvälittäjälle:

1) vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja hän on;

2) 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;

3) omistamansa, 1 kohdassa tarkoitettun henkilön sekä 2 kohdassa tarkoitettun yhtei-

sön tai säätiön omistamat julkisen kaupan käynnin kohteena olevat osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön tytäryrityksiä ei tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiölain 2 §:ssä tarkoitettua kiinteistöosakeyhtiöitä eikä aatteellisia tai taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä arvopapereita koskevat tiedot.

#### 6 §

Jos 4 tai 5 §:ssä tarkoitettut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, ilmoitusten vastaanottaja voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

#### 6 §

Jos 4 tai 5a §:ssä tarkoitettut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, ilmoitusten vastaanottaja voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

#### 7 §

Edellä 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, hänen puolisonsa, vajaanvaltaisen, jonka edunvalvoja hän on, muun vakituisesti samassa taloudessa asuvan henkilön ja 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*).

#### 7 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, hänen puolisonsa, vajaanvaltaisen, jonka edunvalvoja hän on, muun vakituisesti samassa taloudessa asuvan ja 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*). Rekisterissä

**ri).** Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 4 ja 5 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

Jos ilmoitukset tehdään 6 §:n mukaisesti, rekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvoosuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sisäpiirirekisterin tiedot on merkittävä siten, että niitä ei voi jälkikäteen muuttaa tai poistaa. Rekisterinpito on järjestettävä siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Rekisterimerkintä on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä. Sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä vähintään viisi vuotta tiedon merkitsemisestä.

Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua sisäpiirirekistereihin ja saada kulujen korvaamista vastaan niistä otteita ja jäljennöksiä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön on lisäksi pidettävä sisäpiirirekisterin sisältämät tiedot yleisön saatavilla sähköisen viestintäverkon kotisivuilla. Arvopapereiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot on pidettävä sähköisen viestintäverkon kotisivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Tiedot on päivitettävä ilman aiheetonta viivästystä, kun ilmoitusvelvollinen ilmoittaa muutoksesta tietoihin.

#### 12 §

Julksen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin kurssia ei saa vääristää.

Kurssin vääristämisellä tarkoitetaan:

- 1) julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun

on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 4 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

*Edellä 5 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, vajaavaltaisen, jonka edunvalvoja hän on, ja 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (sisäpiirirekisteri). Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 5 a §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.*

Jos ilmoitukset tehdään 6 §:n mukaisesti, rekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvoosuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sisäpiirirekisterin tiedot on merkittävä siten, että niitä ei voi jälkikäteen muuttaa tai poistaa. Rekisterinpito on järjestettävä siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Rekisterimerkintä on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä. Sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä vähintään viisi vuotta tiedon merkitsemisestä.

Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua sisäpiirirekistereihin ja saada kulujen korvaamista vastaan niistä otteita ja jäljennöksiä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön on lisäksi pidettävä sisäpiirirekisterin sisältämät tiedot yleisön saatavilla sähköisen viestintäverkon kotisivuilla. Arvopapereiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot on pidettävä sähköisen viestintäverkon kotisivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Tiedot on päivitettävä ilman aiheetonta viivästystä, kun ilmoitusvelvollinen ilmoittaa muutoksesta tietoihin.

#### 12 §

Julksen kaupankäynnin tai *monenkeskisen kaupankäynnin* kohteena olevan arvopaperin kurssia ei saa vääristää.

**Kurssin vääristämisellä** tarkoitetaan:

- 1) julkisen kaupankäynnin tai *monenkeski-*

16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaa arvopaperia koskevaa harhaanjohtavaa osto- ja myyntitarjousta, näennäiskauppaa ja muuta vilpillistä toimintatapaa;

2) liiketoimia ja muita toimia, jotka antavat väärää tai harhaanjohtavaa tietoa julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevien arvopaperien tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

3) liiketoimia ja muita toimia, joilla yksi tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö varmistaa julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevien arvopaperien hinnan epätavalliseksi tai keinotekoiselle tasolle; tai

4) julkisen kaupankäynnin tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaa arvopaperia koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon julkaisemista tai muuta levittämistä, jos tiedon julkaisija tai levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tiedon olevan väärää tai harhaanjohtavaa.

Mitä 2 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, joka viestin laadinnassa on sitoutunut noudattamaan mainitussa laissa tarkoitettussa julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten tai julkaisu- ja ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, jotka vaikutuksiltaan vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin ja sen nojalla Euroopan yhteisöjen komission antamien säännösten vaikutuksia. Mainittua kohtaa sovelletaan kuitenkin, jos viestin laatija saa itselleen erityistä etua tai hyötyä tiedon julkaisemisesta tai levittämisestä.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa liiketoimi tai muu toimi ei kuitenkaan ole kurssin vääristämistä, jos *liiketoimella tai toimeksiannolla* on hyväksyttävä peruste ja ne täyttävät Rahoitustarkastuksen hyväksymät kyseisessä julkisessa kaupankäynnissä tai 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetussa kaupankäyntimenettelyssä noudatettavat markkinatavat.

Arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoituspalveluna *markkinatakausta tai arvopaperi-*

*sen kaupankäynnin* kohteena olevaa arvopaperia koskevaa harhaanjohtavaa osto- tai myyntitarjousta, näennäiskauppaa ja muuta vilpillistä toimintatapaa;

2) liiketoimia ja muita toimia, jotka antavat väärää tai harhaanjohtavaa tietoa julkisen kaupankäynnin tai *monenkeskisen kaupankäynnin* kohteena olevien arvopaperien tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

3) liiketoimia ja muita toimia, joilla yksi tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö varmistaa julkisen kaupankäynnin tai *monenkeskisen kaupankäynnin* kohteena olevien arvopaperien hinnan epätavalliseksi tai keinotekoiselle tasolle; ja

4) julkisen kaupankäynnin tai *monenkeskisen kaupankäynnin* kohteena olevaa arvopaperia koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon julkaisemista tai muuta levittämistä, jos tiedon julkaisija tai levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tiedon olevan väärää tai harhaanjohtavaa.

Mitä 2 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, joka viestin laadinnassa on sitoutunut noudattamaan mainitussa laissa tarkoitettussa julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten *laatimia sääntöjä* tai julkaisu- ja ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, *joiden vaikutukset* vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin ja sen nojalla Euroopan yhteisöjen komission antamien säännösten vaikutuksia. Mainittua kohtaa sovelletaan kuitenkin, jos viestin laatija saa itselleen erityistä etua tai hyötyä tiedon julkaisemisesta tai levittämisestä.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa liiketoimi tai muu toimi ei kuitenkaan ole kurssin vääristämistä, jos *sillä* on hyväksyttävä peruste ja *se täyttää* Rahoitustarkastuksen hyväksymät kyseisessä julkisessa kaupankäynnissä tai *monenkeskisessä kaupankäynnissä* noudatettavat markkinatavat.

Arvopaperinvälittäjä, joka *harjoittaa* sijoituspalveluna kaupankäyntiä omaan lukuun

*kaupintaa* liikkeeseen laskemallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintatasoon.

liikkeeseen laskemallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintatasoon.

## 7 luku

**Arvopaperimarkkinoiden valvonta**

## 1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä *arvopapereilla käytävää julkista kauppaa ja muuta 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä* koskevien sääntöjen ja *sopimusehtojen* noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

---

## 1 a §

Rahoitustarkastus voi määrätä, että arvopaperien yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista lykätään enintään 10 perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai sen julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakija taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii 2 luvun yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevien säännösten vastaisesti.

Rahoitustarkastus voi määrätä julkisen kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään *julkisen* kaupankäynnin arvopaperilla enintään 10 perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että arvopaperia koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin sääntöjä.

## 7 luku

**Arvopaperimarkkinoiden valvonta**

## 1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä *vahvistettujen* sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

---

## 1 a §

Rahoitustarkastus voi määrätä, että arvopaperien yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista lykätään enintään *kymmenellä* perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai sen julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakija taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii 2 luvun yleisölle tarjoamista tai 3 luvun julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevien säännösten vastaisesti.

Rahoitustarkastus voi määrätä *arvopaperipörssin tai monenkeskisen* kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään kaupankäynnin arvopaperilla enintään *kymmeneksi* perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että *kaupankäynnissä* tai arvopaperia koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin *tai monenkeskisen* kaupankäynnin sääntöjä.

## 2 §

Sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. *Julkisen kaupankäynnin järjestäjä* voidaan kieltää järjestämästä *julkista* kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä, siihen liittyvässä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudessa tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvässä tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin sääntöjä. Arvopaperinvälittäjä voidaan kieltää jatkamasta 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä tai uudistamasta sellaisen taikka siihen rinnastuvan sopimusehdon käyttämistä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sitä, joka 3 luvun 2 a §:n vastaisesti käyttää rekisteröityä toiminimeä, jos sen käyttäminen olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

## 8 luku

## Rangaistussäännökset

## 2 §

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta järjestää julkista kaupankäyntiä *tai muuta ammattimaisesti järjestettyä kaupankäyntimenettelyä* arvopapereilla vastoin 3 lu-

## 2 §

Sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. *Arvopaperipörssiä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää* voidaan kieltää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä, siihen liittyvässä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvässä tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä. Arvopaperinvälittäjä voidaan kieltää jatkamasta 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä *taikka* uudistamasta sellaisen *tai* siihen rinnastuvan sopimusehdon käyttämistä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sitä, joka 3 luvun 2 §:n vastaisesti käyttää rekisteröityä toiminimeä, jos sen käyttäminen olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

## 2 a §

*Rahoitustarkastuksen on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaavalle toimivaltaisille viranomaisille tämän luvun 1 a §:n 2 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeyttämispäätös ja tämän luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu markkinaoikeuden päätös kieltää kaupankäynti arvopaperilla.*

## 8 luku

## Rangaistussäännökset

## 2 §

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta järjestää julkista kaupankäyntiä arvopapereilla vastoin 3 luvun 1 §:ää, 12 §:ää *taikka monenkeskistä kaupankäyntiä vastoin*



vun 1 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 10 §:n 1—3 momenttia, 12, 13 tai 16 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta kaupankäyntimenettelyn järjestämisestä arvopapereille sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 a luvun 1 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, **luvattomasta kaupankäyntimenettelyn järjestämisestä arvopapereille** sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

## 3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 17 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, arvopaperimarkkinarikkomuksesta sakkoon.

## 3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 36 §:n tai 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, **arvopaperimarkkinarikkomuksesta** sakkoon.

## 10 luku

## Erinäisiä säännöksiä

## 1 §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2, 3 a, 4, 5 b ja 5 c §:ää, 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, 7 luvun 2 §:ää ja 8 luvun 1 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämän lain 4 luvun 7 §:ää, 5 luvun 3—6 §:ää ja 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi. Tämän lain 5 luvun 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on raaka-aine tai hyödyke. Tämän lain 5 luvun 3 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön tämän lain 5 luvun 3 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa mainitussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön.

## 10 luku

## Erinäisiä säännöksiä

## 1 §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9 ja 12—18 §:ää, 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, 7 luvun 2 §:ää ja 8 luvun 1 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5 a ja 6 §:ää, 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi. Tämän lain 5 luvun 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on raaka-aine tai hyödyke. Tämän lain 5 luvun 5 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön tämän lain 5 luvun 5 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainitussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 a §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

## 1 a §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2, 3 a, 4, 5 b ja 5 c §:ää sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka on kaupankäynnin *ja selvityksen* kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä (***vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettava johdannaissopimus***). Tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 4 luvun 7 §:ää, 5 luvun 3—6 §:ää ja 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 a §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen.

## 1 b §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2, 3 a, 4, 5 b ja 5 c §:ää sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka ei ole kaupankäynnin *tai selvityksen* kohteena kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa optioyhteisössä tai edellä tämän luvun

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

## 1 a §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9 ja 12—17 §:ää, sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka on kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä (***vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettava johdannaissopimus***). Tämän lain 4 luvun 18 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon ja termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jos markkina sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää ja 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen.

## 1 b §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9, 12—17 §:ää ja 18 §:n 6 momenttia sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka ei ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa optioyhteisössä tai edel-

1 a §:ssä tarkoitetulla muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Tällaiseen johdannaissopimukseen sovelletaan myös tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, sikäli kuin sen kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvo-paperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—6 §:ää ja 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 a §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen.

#### 1 c §

Arvopaperipörssi ja selvitysyhteisö sekä 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun muun julkisen kaupankäynnin järjestäjä voi päättää, että sen toiminnassa siirrytään käyttämään euroa päätöksessä ilmoitettuna ajankohtana euron käyttöönotosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Euron käyttöönotosta julkisessa kaupankäynnissä tai selvitystoiminnassa voidaan määrätä asianomaisissa, tässä laissa tarkoitetuissa säännöissä.

Asianomainen ministeriö voi Suomen Pankin tai rahoitustarkastuksen esityksestä vaatia vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi ja täydennettäväksi siten, että euron käyttöönotosta julkisessa kaupankäynnissä ja selvitystoiminnassa voidaan varmistua arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai sitovien kansainvälisten velvoitteiden kannalta riittävällä tavalla.

lä tämän luvun 1 a §:ssä tarkoitetulla muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Tällaiseen johdannaissopimukseen sovelletaan myös tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, jos sen kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää ja 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen.

#### 1 c §

Tämän lain 3 a luvun 1—10 §:ää sovelletaan soveltuvin osin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen tämän luvun 1 b §:ssä tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Arvopaperinvälittäjän on luokiteltava asiakkaat, joita sillä on tämän lain voimaan tullessa tämän lain mukaan ja ilmoitettava jokaiselle asiakkaalle viipymättä tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla asiakkaalle myös tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista sekä esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Arvopaperinvälittäjä voi kuitenkin säilyttää 1 luvun 4 §:n 4 momenttiin perustuvan ennen lain voimaantuloa tehdyn ammattimaisen asiakkaan luokittelun entisellään, jos arvopaperinvälittäjä on luokitellut asiakkaan siten, että se on arvioinut tämän asiantuntemusta, sijoituskokemusta ja -tietämystä ja vakuuttunut siitä, että asiakas kykenee tekemään omat sijoituspäätöksensä ja ymmärtämään niihin liittyvät riskit.

Arvopaperipörssin ja selvitysyhteisön on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka järjestää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, on saatettava kaupankäyntimenettelyn säännöt 3 luvun 14 §:n mukaisiksi neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai lopetettava kaupankäyntimenettelyn järjestäminen.

Arvopaperinvälittäjän, joka järjestää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, on lopetettava kaupankäyntimenettelyjen järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka harjoittaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä, on saatettava säännöt 3 luvun 14 §:n, 3 a luvun 2 §:n tai 11 §:n mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

*Arvopaperinvälittäjän, joka harjoittaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä, on haettava toiminnalle sijoituspalveluyrityksen toimilupa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja saatettava säännöt 3 a luvun 2 §:n tai 11 §:n mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.*

*Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen kaupankäynnin järjestäjän, joka tämän lain voimaan tullessa järjestää 3 luvun 35 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, on haettava toimintaa varten tässä laissa edellytetty lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.*

*Arvopaperinvälittäjän, joka tämän lain voimaan tullessa toimii 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna kauppohenkilönä toteuttajana, on ilmoitettava kirjallisesti Rahoitustarkastukselle toiminnan jatkamisesta kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.*

*Arvopaperinvälittäjän ei tarvitse noudattaa asiakkaaseen, joka sillä on tämän lain voimaan tullessa, 4 luvun 3 §:n 2 momenttia silttä osin kun asiakkaalle tarjotut sijoituspalvelut sekä arvopaperit ja johdannaissovimukset, joihin asiakas on sijoittanut, pysyvät ennallaan lain voimaantulon jälkeen.*

*Arvopaperipörssin on Rahoitustarkastuksen pyynnöstä toimitettava Rahoitustarkastukselle 1 päivään maaliskuuta 2009 saakka komission asetuksen 33 artiklan mukaiset laskelmat kaupankäynnistä osakkeilla, jotka arvopaperipörssi on ottanut julkisen kaupankäynnin kohteeksi.*

*Tämän lain 5 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun sisäpiirirekisterin tiedot on saatettava lain mukaiseksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.*

---

## 3.

**Laki****kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 1 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentti, 2 luvun 7, 11 ja 12 §, 4 luvun 2 § ja 5 luvun 8 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 582/1996, 2 luvun 7 § osaksi laissa 969/1999, 2 luvun 11 § laissa 1518/1999, 2 luvun 12 § osaksi laissa 599/1997 ja 5 luvun 8 a § laissa 995/1998,

*muutetaan* 1 luvun 3 §:n 3 momentti, 2 luvun 1 §, 1 a §:n 5 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 kohta, 9, 10 ja 13 §, 3 luvun 5 §:n 1 momentti, 6 ja 10 §, 4 luvun 1 § ja 5 luvun 8 §:n 2 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 § ja 4 §:n 2 momentti laissa 599/1997, 2 luvun 1 a §:n 5 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti sekä 3 a §:n 1 ja 2 momentti laissa 969/1999, 2 luvun 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 kohta ja 10 §, 3 luvun 5 §:n 1 momentti sekä 5 luvun 8 §:n 2 momentti laissa 1518/2001, 2 luvun 13 § laissa 741/1993, 3 luvun 6 § laissa 582/1996, 4 luvun 1 § mainituissa laeissa 582/1996 ja 1518/2001, sekä

*lisätään* 1 luvun 3 §:ään sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1518/2001, uusi 4 ja 5 momentti, 3 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, 3 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 582/1996 ja 1518/2001, uusi 5 ja 6 momentti ja 5 lukuun uusi 7 a—7 c §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

1 luku

**Yleisiä säännöksiä**

3 §

*Optioyhteisö*

Optiopörssitoimintaa harjoittava optioyhteisö voi selvittää optiokaupat itse. Se voi myös antaa tehtävän toiselle optioyhteisölle, jos yhteisön sääntöjen optioita ja termiinejä koskevat määräykset sitovat myös selvitystehtävää hoitavaa yhteisöä.

1 luku

**Yleisiä säännöksiä**

3 §

*Optioyhteisö*

Optiopörssitoimintaa harjoittavan optioyhteisön on selvitettävä optiokaupat itse. Se voi myös antaa tehtävän toiselle optioyhteisölle tai siihen rinnastettavalle viranomaisvalvonassa olevalle ulkomaiselle optioyhteisölle, jos yhteisön sääntöjen optioita ja termiinejä koskevat määräykset sitovat myös selvitystehtävää hoitavaa yhteisöä.

*Optioyhteisön on ilmoitettava muutoksista 3 momentin mukaisissa selvitysjärjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen*

*Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot muutoksista sen arvioimiseksi, aiheutuuko niistä vaaraa optiopörssitoiminnan luotettavuudelle.*

*Rahoitustarkastus voi kieltää optioyhteisöä käyttämästä optiokauppojen selvitykseen muuta kuin suomalaista optioyhteisöä, jos ulkomaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa optiopörssitoiminnan luotettavuuden.*

## 4 §

*Markkinaosapuolet*

Markkinatakaajalla tarkoitetaan tässä laissa arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua arvopaperinvälittäjää, joka on optioyhteisön kanssa tekemässään sopimuksessa sitoutunut pyynnöstä ilmoittamaan option osalta premion ja termiinin osalta termiinihinnan, tai sitä vastaavan tunnusluvun, josta hän sitoutuu solmimaan optiokaupan sopimuksessa tarkemmin määrätyn edellytyksin.

Meklarilla tarkoitetaan tässä laissa luonnollista henkilöä, joka on saanut oikeuden edustaa välittäjää tai markkinatakaajaa optioyhteisössä.

(2 ja 3 mom. kumotaan)

## 2 luku

**Optioyhteisö ja markkinaosapuolet**

## 1 §

*Luvanvaraisuus ja valvonta*

Optioyhteisön toimintaa ei saa harjoittaa ilman asianomaisen ministeriön lupaa.

Optioyhteisöjä sekä välittäjien, markkinatakaajien, meklarien, muiden optioyhteisössä toimivien ja ulkomaisten optioyhteisöjen johdannaismarkkinoihin liittyvää toimintaa valvoo rahoitustarkastus.

## 2 luku

**Optioyhteisö ja markkinaosapuolet**

## 1 §

*Luvanvaraisuus*

Optioyhteisön toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön lupaa.

## 1 a §

*Toimiluvan hakeminen*


---

Valtiovarainministeriön päätöksellä voidaan säätää niistä tarkemmista tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

## 2 §

*Toimiluvan myöntäminen*

Lupa optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille, *jollei toiminnan aloittaminen ole yleisen edun vastaista*. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään optioyhteisön toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Toimilupa optiokauppojen selvitystoimintaa varten voidaan myöntää hakijalle, jonka täysin maksettu osakepääoma on vähintään kaksi miljoonaa euroa.

---

## 3 a §

*Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen*

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa optioyhteisöstä osuus, joka olisi vähintään yksi kahdeskymmenesosa optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi

## 1 a §

*Toimiluvan hakeminen*


---

Valtiovarainministeriön *asetuksella säädettään* niistä tarkemmista tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

## 2 §

*Toimiluvan myöntäminen*

Lupa optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on *pääkonttori Suomessa*, luotettava hallinto *ja* riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään optioyhteisön toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

*Optioyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan maksettu toimilupaa myönnettäessä.* Toimilupa optiokauppojen selvitystoimintaa varten voidaan myöntää hakijalle, jonka täysin maksettu osakepääoma on vähintään kaksi miljoonaa euroa.

---

## 3 a §

*Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen*

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa optioyhteisöstä osuus, joka olisi vähintään yksi *kymmenesosa* optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi



yhden kymmenesosan, yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä ja 1 momentissa säädettyjen rajojen.

yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädettyjen rajojen.

## 4 §

*Optioyhteisön toiminta*

Optioyhteisö saa optioyhteisön toiminnan lisäksi tarjota johdannaiss-, rahoitus- ja arvopaperimarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tieto-, tiedotus- ja tietojenkäsittelypalveluja sekä harjoittaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot tai jos ehdot on hyväksytty osana optioyhteisön sääntöjä tai ne on otettu sääntöjen liitteeksi. Optioyhteisö saa tarjota myös arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun selvitystoimintaan liittyviä palveluja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen johdannaissopimusten toteuttamiseksi. Optioyhteisö saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa. Optioyhteisö saa toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvosuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991). Optioyhteisön oikeudesta harjoittaa arvopaperipörssitoimintaa säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

Optioyhteisö ei saa omistaa osakkeita tai osuuksia yhteisössä, joka toimii välittäjänä tai markkinatakaajana tai muutoin optioyhteisössä, eikä optioyhteisössä kaupattavan option tai termiinin kohde-etuuksia. Rahoitustarkastuksen luvalla optioyhteisö voi kuitenkin sijoittaa varojaan kohde-etuutena olevaan joukkovelkakirjalainaan, arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun velallisen sitoumukseen tai muuhun sellaiseen korkoa

## 4 §

*Optioyhteisön toiminta*

Optioyhteisö saa optioyhteisön toiminnan lisäksi tarjota johdannaiss-, rahoitus- ja arvopaperimarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tieto-, tiedotus- ja tietojenkäsittelypalveluja sekä harjoittaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos Rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot tai jos ehdot on hyväksytty osana optioyhteisön sääntöjä tai ne on otettu sääntöjen liitteeksi. Optioyhteisö saa tarjota myös arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun selvitystoimintaan liittyviä palveluja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen johdannaissopimusten toteuttamiseksi. Optioyhteisö saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa. Optioyhteisö saa toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvosuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991). Optioyhteisön oikeudesta harjoittaa arvopaperipörssitoimintaa ja järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

Optioyhteisö ei saa omistaa osakkeita tai osuuksia yhteisössä, joka toimii välittäjänä tai muutoin optioyhteisössä, eikä optioyhteisössä kaupattavan option tai termiinin kohde-etuuksia. Rahoitustarkastuksen luvalla optioyhteisö voi kuitenkin sijoittaa varojaan kohde-etuutena olevaan joukkovelkakirjalainaan, arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun velallisen sitoumukseen tai muuhun sellaiseen korkoa tuottavaan pää-

tuottavaan pääomasitoumukseen.

omasitoumukseen.

## 6 §

### *Optioyhteisön säännöt*

Optioyhteisöllä on oltava säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset optiopörssitoiminnasta, optiokauppojen selvityksestä ja siitä, miten optioyhteisölle lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan.

## 6 §

### *Optioyhteisön säännöt*

Optioyhteisön on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset optiopörssitoiminnasta, optiokauppojen selvityksestä ja siitä, miten ja millaisia seuraamuksia välittäjille ja muille optioyhteisössä toimiville optioyhteisön sääntöjen rikkomisesta voidaan määrätä.

## 7 §

### *Vaikutusvaltarajoitus*

Optioyhteisön ja yhteisön, jonka arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvallassa optioyhteisö on, kokouksessa ei kukaan saa äänestää yli yhdellä kahdeskymmenesosalla kokouksessa edustusta äänimäärästä. Samaan konserniin kuuluvia yhtiöitä ja niiden eläkesäätiöitä ja eläkekassoja pidetään äänestysrajoitusta sovellettaessa yhtenä kokonaisuutena.

Milloin kokouksen päätöksen pätevyyden edellytyksenä on se, että määräenemmistö äänistä on annettu päätöksen puolesta, luetaan määräenemmistö 1 momentin mukaan lasketuista äänistä.

## 8 §

### *Optioyhteisön tehtävät.*

Optioyhteisön on sen lisäksi, mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

4) ilmoitettava rahoitustarkastukselle päätöksensä option ja termiinin kurssin ottamisesta vahvistettavaksi ja sillä käytävän kaupan aloittamisesta ja lopettamisesta sekä välittäjän, markkinatakaajan, meklarin ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myön-

## 8 §

### *Optioyhteisön tehtävät*

Optioyhteisön on sen lisäksi, mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

4) ilmoitettava Rahoitustarkastukselle päätöksensä option ja termiinin kurssin ottamisesta vahvistettavaksi ja sillä käytävän kaupan aloittamisesta ja lopettamisesta sekä välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

tämisestä ja peruuttamisesta.

## 9 §

*Optioyhteisön tilintarkastaja*

Vähintään yhden optioyhteisön tilintarkastajista tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

## 10 §

*Välittäjä, markkinatakaaja ja muu optioyhteisössä toimiva*

Optioyhteisön on myönnettävä välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet hakijalle, joka täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa.

Optioyhteisö saa lisäksi myöntää välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle myöntää välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle yhteisölle myöntää muun optioyhteisössä toimivan oikeudet käydä kauppaa

## 9 §

*Optiopörssitoimintaa koskevat säännökset*

Optiopörssitoimintaa harjoittavaan optioyhteisöön sovelletaan tämän lain säännösten lisäksi:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 8 §:n säännöksiä arvopaperipörssin sidonnaisuudesta;

2) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n säännöksiä arvopaperipörssin johtamisesta;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 17 §:n säännöksiä arvopaperipörssin toiminnan järjestämisestä;

4) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 18 §:n säännöksiä henkilökohtaisista liiketoimista;

5) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:n säännöksiä arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisesta.

## 10 §

*Välittäjä ja muu optioyhteisössä toimiva*

Optioyhteisön on myönnettävä välittäjän oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos henkilö täyttää optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset toteuttaa arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet.

Optioyhteisö saa valtiovarainministeriön

*omaan lukuunsa, jos hakija täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut sekä riittävät vakavaraisuutta ja riskien hallintaa koskevat edellytykset.*

Optioyhteisön on peruutettava määrääjäksi tai kokonaan välittäjän, *markkinatakaajan* ja muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos rahoitustarkastus optioyhteisöä kuultuaan niin painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista optioyhteisölle sekä sille, jota vaatimus koskee.

Välittäjällä, markkinatakaajalla ja muulla optioyhteisössä toimivalla on oikeus saattaa optioyhteisön päätös, jolla hakemus sille myönnettävistä oikeuksista on hylätty tai jolla sen oikeudet on peruutettu, rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä.

määräämin ehdoin *myöntää* myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai henkilölle välittäjän tai muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Optioyhteisön on peruutettava määrääjäksi tai kokonaan välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos Rahoitustarkastus optioyhteisöä kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista optioyhteisölle sekä sille, jota vaatimus koskee.

*Optioyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.*

## 11 §

### ***Välittäjän ja markkinatakaajan riippumattomuus***

*Optioyhteisössä samaa johdannaissopimusta koskevaa sijoituspalvelua tarjoavien välittäjien ja markkinatakaajien, jotka kuuluvat samaan konserniin tai ovat keskenään taloudellisessa riippuvuussuhteessa, on järjestettävä toimintansa optioyhteisössä siten, ettei optioyhteisön luotettava toiminta vaarannu.*

## 12 §

### ***Meklari***

*Meklarin oikeudet voidaan myöntää täysivaltaiselle luonnolliselle henkilölle, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, joka täyttää optioyhteisön säännöissä asetetut ammattitaitoa ja kokemusta koskevat määräykset ja jota ei ole asetettu liiketoimintakieltoon ja joka ei ole konkurssissa. Asianomaisen ministeriön määräämin ehdoin voidaan poiketa meklarin asuinpaikkaa koskevasta vaatimuksesta.*

*Meklarin oikeudet on peruutettava, mikäli*

Voimassa oleva laki

*meklari ei enää täytä 1 momentin mukaisia kelpoisuusvaatimuksia tai milloin rahoitustarkastus erityisestä syystä niin päättää.*

*Välittäjän sekä muun markkinatakaajan kuin luonnollisen henkilön on käytettävä edustajanaan optioyhteisössä meklaria. Mikäli välittäjä tai markkinatakaaja kuitenkin on väliaikaisesti estynyt käyttämästä meklaria edustajanaan optioyhteisön luona, voi optioyhteisö hyväksyä muun luotettavan henkilön välittäjän tai markkinatakaajan edustajaksi siksi kunnes este on poistunut.*

13 §

*Ulkomainen optioyhteisö*

Optioyhteisö saa pankkitarkastusviraston määräämin ehdoin myöntää ulkomaiselle optioyhteisölle oikeuden käydä kauppaa vakoiduilla optioilla ja termiineillä ja jättää niitä selvitettäväksi.

3 luku

**Optioyhteisön toiminta**

2 §

*Kohde-etuudet ja tunnusluvut*

Valtiovarainministeriön on pyydetävä rahoitustarkastukselta lausunto ennen 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia koskevaa 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä. Jos päätös koskee arvopaperimarkkinalain 1 lu-

13 §

*Ulkomainen optioyhteisö*

Optioyhteisö saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää ulkomaiselle optioyhteisölle oikeuden käydä kauppaa vakoiduilla optioilla ja termiineillä ja jättää niitä selvitettäväksi.

3 luku

**Optioyhteisön toiminta**

2 §

*Kohde-etuudet ja tunnusluvut*

*Optioiden ja termiinien ottamisesta kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteeksi on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1287/2006.*

vun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperia, lausunto on pyydettävä myös Suomen Pankilta. Jos päätös koskee sähköön tai maakaasuun perustuvaa optiota tai termiiniä, lausunto on pyydettävä myös sähkö- ja maakaasumarkkinaviranomaiselta.

## 3 §

*Kaupankäynnin keskeyttäminen*

Rahoitustarkastus voi määrätä optioyhteisön keskeyttämään option tai termiinin kurssin vahvistamisen ja sillä käytävän kaupan enintään 10 perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka optioyhteisön sääntöjä.

Rahoitustarkastuksen on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille 5 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeyttämis päätös.

## 5 §

*Optiokauppojen selvitys*

Optioyhteisö saa hyväksyä selvitykseen option ja termiinin, jonka välittäjä, *markkinataakaaja*, ulkomainen optioyhteisö tai muu optioyhteisössä toimiva on antanut selvitettäväksi ja joka perustuu optioyhteisössä tai toisessa sellaisessa optioyhteisössä, jonka optiokaupat yhteisö selvittää, tehtyyn tai sille ilmoitettuun optiokauppaan.

## 5 §

*Optiokauppojen selvitys*

Optioyhteisö saa hyväksyä selvitykseen option ja termiinin, jonka välittäjä, ulkomainen optioyhteisö tai muu optioyhteisössä toimiva on antanut selvitettäväksi ja joka perustuu optioyhteisössä tai toisessa sellaisessa optioyhteisössä, jonka optiokaupat yhteisö selvittää, tehtyyn tai sille ilmoitettuun optiokauppaan.

## 6 §

*Vakuudet*

Optioyhteisön säännöissä on määrättävä välittäjältä, välittäjän edustamalta asiakkaalta, muulta optioyhteisössä toimivalta, ulkomai-

## 6 §

*Vakuudet*

Optioyhteisön säännöissä on määrättävä välittäjältä, välittäjän edustamalta asiakkaalta, muulta optioyhteisössä toimivalta ja ul-

selta optioyhteisöltä ja markkinatakaajalta vaadittavista vakuuksista ja niiden antamisessa noudatettavasta menettelystä.

Vaadittavan vakuuden arvo on laskettava päivittäin välittäjän, välittäjän edustaman asiakkaan, muun optioyhteisössä toimivan, ulkomaisen optioyhteisön ja markkinatakaajan kattamattoman tiliaseman mukaan siten, että vakuudella voidaan seuraavan kaupantekopäivän aikana sulkea asianomainen johdannaistili kaikissa todennäköisissä kohde-etuuden hintakehitysvaihtoehtoissa.

komaiselta optioyhteisöltä vaadittavista vakuuksista ja niiden antamisessa noudatettavasta menettelystä.

Vaadittavan vakuuden arvo on laskettava päivittäin välittäjän, välittäjän edustaman asiakkaan, muun optioyhteisössä toimivan ja ulkomaisen optioyhteisön kattamattoman tiliaseman mukaan siten, että vakuudella voidaan seuraavan kaupantekopäivän aikana sulkea asianomainen johdannaistili kaikissa todennäköisissä kohde-etuuden hintakehitysvaihtoehtoissa.

## 10 §

*Lisävakuudet*

Pankkitarkastusvirasto voi optioyhteisön sääntöjen estämättä erityisestä syystä antaa vaadittavia vakuuksia ja tiliasemien rajoittamista koskevia määräyksiä, joita on noudatettava välittömästi kunnes pankkitarkastusvirasto on kumonnut määräyksen.

## 4 luku

**Johdannaismarkkinoiden valvonta**

## 1 §

*Valvonta*

Rahoitustarkastuksen on valvottava, että optioyhteisön toiminnassa noudatetaan lakia ja asetuksia ja viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä sekä optioyhteisön sääntöjä. Rahoitustarkastuksen on seurattava johdannaismarkkinoiden kehitystä ja toimintaa sekä neuvoilla ja ohjeilla pyrittävä ehkäisemään niillä ilmeneviä epäkohtia.

*Rahoitustarkastuksen on valvottava, että välittäjät, markkinatakaajat, meklarit, muut optioyhteisössä toimivat ja ulkomaiset optioyhteisöt noudattavat johdannaismarkkinoihin liittyvässä toiminnassaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sekä asianomaisen optioyhteisön sääntöjä.*

*Rahoitustarkastuksen 1 ja 2 momentissa säädettyyn toimintaan sovelletaan rahoitustarkastuslakia (503/93).*

## 10 §

*Lisävakuudet*

*Rahoitustarkastus voi optioyhteisön sääntöjen estämättä erityisestä syystä antaa vaadittavia vakuuksia tai tiliaseman rajoittamista koskevan määräyksen, jota on noudatettava välittömästi kunnes Rahoitustarkastus kumoo sen.*

## 4 luku

**Johdannaismarkkinoiden valvonta**

## 1 §

*Valvonta*

*Tämän lain ja sen nojalla annettujen sääntösten ja määräysten sekä optioyhteisön sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.*

Rahoitustarkastuksen on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien optioiden ja termiinien kaupankäyntiä koskeviin toimenpiteisiin tai tällaisen päätöksen tekoa kuultava sähkö- ja maakaasumarkkinaviranomaista, jos päätöksellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, toimitusvarmuuteen tai sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Rahoitustarkastuksen on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien optioiden ja termiinien kaupankäyntiä koskeviin toimenpiteisiin tai tällaisen päätöksen tekoa kuultava *Energiamarkkinavirastoa*, jos päätöksellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, toimitusvarmuuteen tai sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

## 2 §

### ***Valvonnan edellyttämät tietojärjestelmät***

*Optioyhteisön, välittäjän ja markkinatakaajan on järjestettävä johdannaismarkkinoita koskevat automaattisen tietojenkäsittelyn järjestelmänsä siten, että pankkitarkastusvirastolla on mahdollisuus saada valvonnan edellyttämät tiedot välittömänä konekielisenä tiedonsiirtona.*

*Välittäjien asiakastiedostot on järjestettävä siten, että pankkitarkastusvirasto voi automaattisen tietojenkäsittelyn avulla yhdistää samalla asiakkaalla eri välittäjien hoidossa olevia johdannaistilejä koskevia tietoja.*

## 5 luku

### **Erinäiset säännökset**

#### *7 a §*

### ***Optioyhteisön toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa***

*Optioyhteisön, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa optioyhteisössä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.*



Valtiovarainministeriön on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittuneille arvopaperinvälittäjille tai muille henkilöille optioyhteisö aikoo tarjota mahdollisuutta käydä kauppaa.

Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle, kenelle kyseiseen valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle optioyhteisössä on myönnetty välittäjän tai muun optioyhteisössä toimivan oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös optioyhteisön järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin.

#### 7 b §

#### **Ulkomaisen optioyhteisön toiminta Suomessa**

Ennen kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut optioyhteisöä vastaava säännelty markkina voi tarjota Suomeen sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä tästä ilmoitus valtiovarainministeriölle.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä saa valtiovarainministeriön luvalla tarjota Suomeen sijoittautuneille arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suoran mahdollisuuden osallistua kaupankäyntiin.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös säännellyn markkinan tai muun kaupankäynninjärjestäjän järjestämään monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntiin.

7 c §

**Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle**

*Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä rahoitusvälineiden markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY mukaisesti luetteloa optioyhteisöistä, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava tämä luettelo tiedoksi muille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että optioyhteisö täyttää ilmoituksen tekemiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.*

8 §

*Muutoksenhaku*

---

Muutoksen hakemisesta rahoitustarkastuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sovelletaan, mitä rahoitustarkastuslaissa (503/1993) on säädetty.

8 §

*Muutoksenhaku*

---

*Muutoksenhakemisesta Rahoitustarkastuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sovelletaan, mitä säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).*

8 a §

**Euron käyttöönotto optioyhteisön toiminnassa**

*Optioyhteisö voi päättää, että sen toiminnassa siirytään käyttämään euroa päätöksessä ilmoitettuna ajankohtana euron käyttöönotosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Euron käyttöönotosta optioyhteisön toiminnassa voidaan määrätä optioyhteisön säännöissä.*

*Asianomainen ministeriö voi Suomen Pankin tai rahoitustarkastuksen esityksestä vaatia optioyhteisön säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi ja täydennettäväksi siten, että euron käyttöönotosta optioyhteisön toiminnassa voidaan varmistua johdannaismarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen*

Voimassa oleva laki

*vahvistamiseksi tai sitovien kansainvälisten velvoitteiden kannalta riittävällä tavalla.*

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20 .

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjän, joka tämän lain voimaan tullessa järjestää lain 5 luvun 7 b §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, on haettava toimintaa varten tämän lain edellyttämä lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

#### 4.

### Laki

#### rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta sellaisena kuin niistä on 3 kohta laissa 140/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

#### 3 §

##### Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan laitoksella:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytisyhteisöä, vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä

#### 3 §

##### Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan laitoksella:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytisyhteisöä, vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua

tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä ja selvitysosapuolta sekä kaupan käynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua optioyhteisöä ja 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua välittäjää ja markkinataakaajaa sekä 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa; sekä

työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä ja selvitysosapuolta sekä kaupan käynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua optioyhteisöä ja 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua välittäjää ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa; sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

## 5.

## Laki

### arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/1991) 7 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 795/2000, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

7 §

7 §

*Tilinhoitajayhteisön oikeuksien myöntäminen*

*Tilinhoitajayhteisön oikeuksien myöntäminen*

Arvopaperikeskus saa lisäksi myöntää tilinhoitajayhteisön oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueelta saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

Arvopaperikeskuksen on lisäksi myönnettävä tilinhoitajayhteisön oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueelta saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon se, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 9 §:n 3 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupaa haettaessa annettavasta selvityksestä.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 19 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään henkilön luotettavuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Arvopaperikeskuksen on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

## 6.

### Laki

#### eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista 26 päivänä marraskuuta 1999 annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

#### 1 §

##### Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 2 §:ssä tarkoitettujen sijoituskohdeiden sekä muiden niihin rinnastettavien ar-

#### 1 §

##### Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 4 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopape-

vopaperien ja johdannaissopimusten kaup-  
paan; tai

rien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta  
20 \_\_\_\_\_.

## 7.

## Laki

### sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 99 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentin 2 kohta sellaisina kuin ne ovat laissa 298/2005,

*muutetaan* 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 12 kohta, 5 §:n 2 momentti, 5 e §, 6 §:n 5 momentti, 9 d §, 11 §:n 1 momentti, 16 §, 26 a §, 29 c §, 30 a §:n 2 ja 3 momentti, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 72 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 99 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta, 2 momentin 1 ja 3 kohta ja 3 momentti sekä 144 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 12 kohta, 5 §:n 2 momentti, 5 e §, 9 d §, 16 §, 26 a §, 30 a §:n 2 momentti, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 72 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta ja 144 §:n 4 momentti laissa 224/2004, 1 §:n 2 momentti osaksi viimeksi mainitussa laissa, 6 §:n 5 momentti laissa 134/2007, 29 c § laissa 755/2004 ja 99 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta, 2 momentin 1 ja 3 kohta ja 3 momentti mainitussa laissa 298/2005, sekä

*lisätään* 5 §:ään sellaisena kuin se on mainitussa laissa 224/2004, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 4 b, 5 f ja 9 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammatteisena sijoittajana on pidettävä

1) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—6 kohdassa tarkoi-

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammatteisena sijoittajana on pidettävä:

1) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—4 kohdassa tar-

tettuja yhteisöjä;

2) sellaisia yhteisöjä tai säätiöitä, joita tarkoitetaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momentin 7 ja 8 kohdassa ja joihin yhteissijoitusyritys tai sen asiamies on kohdistanut sanotussa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla ilmoitusmenettelyn; sekä

3) muuta sijoittajaa, joka on kirjallisesti ilmoittanut yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja.

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia (579/1996) siltä osin kuin tässä laissa säädetään.

## 2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuja sijoituskohteita, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

koitettua yhteisöä;

2) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momentin 5 kohdassa tarkoitettua yhteissijoittajaa; sekä

3) muuta sijoittajaa, joka on kirjallisesti ilmoittanut yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja.

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia ( / ) siten kuin siitä tässä laissa säädetään.

## 2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuja *rahoitusvälineitä*, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

## 4 b §

*Ulkoistamisella tarkoitetaan rahastoyhtiön toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa rahastoyhtiölle toiminnon tai palvelun, jonka rahastoyhtiö olisi muuten itse suorittanut.*

## 5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) omaisuudenhoitoa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa;

2) sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa; sekä

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa.

## 5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;

2) *sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa*;

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään *sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa.*

*Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa*

*tarkoitettuja palveluja, sovelletaan mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 ja 33—38 §:ssä sekä 71 §:n 2 momentissa sekä mitä arvopaperimarkkina- laissa arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista säädetään.*

## 5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettun toiminnan harjoittamiseen, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi *taikka* toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai

## 5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden *arviota edeltäneen* vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen *arviota edeltäneen* vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi *taikka* muuhun ylimpään johtoon. Henkilöä ei pidetä luotettavana myöskään, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai



varajäsenenä *taikka* toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahastosuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena *taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana*, jos:

1) *hän on* tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahastosuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä *edellytyksiä*.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

### 5 f §

*Edellä 5 b §:ssä tarkoitetun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella rahastoyhtiön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan rahastoyhtiön osakeista, on luotettava.*

*Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä.*

### 6 §

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1—4 momentista riippumatta täytettävä *lisäksi* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:ssä säädetty vaatimukset.

### 6 §

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1—4 momentissa *säädetystä* riippumatta täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset.

### 9 d §

Säilytysyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytysyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketa-

### 9 d §

Säilytysyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytysyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liike-

paperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten *sekä* toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä *sekä* toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi *taikka* toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytysyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä *taikka* toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytysyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytysyhteisönä kyseinen säilytysyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Säilytysyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

tapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen *sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvan* on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella *sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla* on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden *arviota edeltäneen* vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen *arviota edeltäneen* vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi *taikka muuhun ylimpään johtoon*. Henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä mainittuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytysyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena *taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana*, jos:

1) *hän on tehtävänsä hoidossa* osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytysyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytysyhteisönä kyseinen säilytysyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Säilytysyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

## 9 e §

*Edellä 9 a §:ssä tarkoitetun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella säilytysyhteisön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan säilytysyhteisön osakkeista, on luotettava. Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan säilytysyhteisöä.*

## 11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain (1067/1993) 2 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

---

## 11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

---

## 16 §

Rahastoyhtiöön ja säilytysyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 ja 15 §:ssä säädetään osakkeiden hankinnasta ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

## 16 §

Rahastoyhtiöön ja säilytysyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 ja 42 §:ssä säädetään osakkeiden hankinnan ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

## 26 a §

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa. Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaa myös asiamiehen välityksellä, jos asiamiehen käyttäminen ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa eikä rahastoyhtiön liiketoiminnan muuta hoitamista.

Rahastoyhtiön on antaessaan liiketoimintaansa asiamiehen hoidettavaksi huolehditta-

## 26 a §

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Rahastoyhtiö voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa.

Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa, sisäistä valvontaa tai muuten merkittävästi rahastoyhtiön liiketoiminnan hoitamista.

va siitä, että rahastoyhtiö saa asiamieheltä jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä että rahastoyhtiö voi luovuttaa nämä tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahastoyhtiön, joka aikoo harjoittaa liiketoimintaa muun kuin rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettuun yhteenliittymään kuuluvan asiamiehen välityksellä, on ilmoitettava siitä Rahoitustarkastukselle ennen toiminnan antamista asiamiehen hoidettavaksi. Ilmoitusta ei tarvita, jos liiketoimintaa harjoitetaan asiamiehen välityksellä vain vähäisessä määrin. Rahastoyhtiön ja asiamiehen välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä sekä siitä, milloin asiamiehen välityksellä harjoitettavaa liiketoimintaa voidaan tällaisen toiminnan luonne ja sen laajuus huomioon ottaen pitää vähäisenä.

#### 29 c §

Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuudesta laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisano-

*Toiminto on rahastoyhtiön toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti rahastoyhtiön toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen noudattamista, rahastoyhtiön taloudellista asemaa taikka liiketoiminnan jatkuvuutta.*

*Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.*

Rahastoyhtiön, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Rahastoyhtiön ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

*Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettavaa toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.*

*Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.*

*Rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—7 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 29—31 §:ssä säädetään.*

#### 29 c §

Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuudesta laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisano-

misoikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 20 c §:ssä säädetään.

misoikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 79 §:ssä säädetään.

## 30 a §

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista *samoin kuin 2 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekemisestä ja siitä, milloin 2 momentissa tarkoitettuja toisen yrityksen hoidettavaksi annettuja tehtäviä voidaan tällaisen toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen pitää niin vähäisinä, että ilmoitus voidaan jättää tekemättä.*

## 69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään *julkisesti* kauppaa *arvopaperipörssin pörssilistalla* tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

## 72 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varoja toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin, jos

## 30 a §

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:ssä säädetään.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista.

## 69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa *arvopaperimarkkinalain mukaisessa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa* tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

## 72 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varoja toisten *sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, sekä muiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin*, jos niiden tarkoituksena on ylei-

ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voida kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

söltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 69, 71 tai 71 a §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen ja jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voida kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

## 80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinallain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luettuna vastaavat käteisellä selvitettävät rahoitusvälineet, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, edellyttäen että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi tai valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

## 80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinallain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luettuina vastaavat käteisellä selvitettävät sopimukset, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, edellyttäen että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

## 99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahastosuudenomistaja (ilmoitusvelvollinen) on:

1) rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies, tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön sellainen toimihenkilö, jolla on päävastuu rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön tilintarkastuksesta;

## 99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahastosuudenomistaja (ilmoitusvelvollinen) on:

1) rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsema hallituksen jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön sellainen toimihenkilö, jolla on päävastuu rahastoyhtiön tilintarkastuksesta;

3) muu säilytysyhteisön palveluksessa oleva henkilö, jolla tehtävässään on mahdollisuus saada tietoja sijoitusrahaston sijoitustoiminnasta;

4) edellä tarkoitetun henkilön puoliso, vajaavaltainen, jonka edunvalvoja tällainen henkilö on, taikka muu perheenjäsen, joka on asunut vähintään vuoden samassa taloudessa tällaisen henkilön kanssa;

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä on yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitettun henkilön taikka tämän perheenjäsenen kanssa määräysvalta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

Edellä 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 1 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettun olosuhteen olemassaolosta;

2) sellainen yhteisö ja säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella on huomattava vaikutusvalta siten, että hän on siinä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tai siihen rinnastuvassa asemassa tai hän on avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies, sekä edellä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset;

3) omistuksessaan sekä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun henkilön omistuksessa olevat osakkeet tai osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, joihin rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston varoja voidaan Euroopan talousalueella sijoittaa, tällaisten arvopapereiden hankkimista tai luovutusta koskevat sopimukset ja sitoumukset sekä tällaisten arvopapereiden omistuksessa ja niiden hankkimista tai luovutusta koskevista sopimussuhteista tapahtuvat, vähintään 5 000 euron suuriset muutokset seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun:

1) henkilö otti vastaan 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettun tehtävän;

2) 1 momentin 4 tai 5 kohdassa taikka 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu olosuhde syntyi; tai

(1 mom. 3 kohta kumotaan)

4) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on;

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettun olosuhteen olemassaolosta;

(2 mom. 2 kohta kumotaan)

3) omistuksessaan sekä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun henkilön omistuksessa olevat Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet tai osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, tällaisten arvopapereiden hankkimista tai luovutusta koskevat sopimukset ja sitoumukset sekä tällaisten arvopapereiden omistuksessa ja niiden hankkimista tai luovutusta koskevissa sopimussuhteista tapahtuvat, vähintään 5 000 euron suuriset muutokset seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun:

1) henkilö otti vastaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun tehtävän;

2) 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu olosuhde syntyi; taikka

3) 1 momentissa taikka 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtui muutos.

3) 1 momentissa tai 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtui muutos.

## 144 §

Rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitettaessa sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 49 §:ssä säädetään.

## 144 §

Rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitettaessa sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 69 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 100 §:ssä tarkoitetun sisäpiirirekisterin tiedot on saatettava tämän lain mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

## 8.

## Laki

## luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 2 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti, 36 §, 40 §, 49 §:n 2 momentti, 105 §:n 1 momentti ja 161 §:n 1 momentti sekä

lisätään 2 §:ään uusi 5 momentti, 24 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 16 a, 36 a ja 36 b §, 160 §:ään uusi 2 momentti ja 164 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

## 2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

## 2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa

Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ( / ).



(579/1996).

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja, sovelletaan näiden palvelujen tarjonnan osalta, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä, 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa sekä 33—38 §:ssä säädetään sekä mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista.

## 16 a §

**Ulkoistaminen**

Ulkoistamisella tarkoitetaan luottolaitoksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa luottolaitokselle toiminnon tai palvelun, jonka luotto-laitos olisi muuten itse suorittanut.

## 20 §

*Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksuttavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset*

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksuttavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa, *sijoituspalveluyrityksen oikeutta ottaa vastaan yleisöltä takaisinmaksettavia varoja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisesti* eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

## 20 §

*Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksuttavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset*

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksuttavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa, eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

## 24 §

*Toimiluvan myöntämisen edellytykset*

*Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella*

*luottolaitoksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan luottolaitoksen osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava.*

*Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta.*

30 §

*Talletuspankille sallittu liiketoiminta*

---

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

31 §

*Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta.*

---

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

---

30 §

*Talletuspankille sallittu liiketoiminta*

---

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

31 §

*Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta*

---

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

---

## 36 §

*Toimipaikat ja asiamiehen käyttäminen*

Luottolaitoksella on oltava Suomessa pääkonttori ja vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Luottolaitos voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa. Sivuliikkeen perustamisesta ulkomaille säädetään 10 luvussa.

*Luottolaitos voi harjoittaa liiketoimintaa myös asiamiehen välityksellä, jos asiamiehen käyttäminen ei haittaa luottolaitoksen riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa eikä luottolaitoksen liiketoiminnan muuta hoitamista.*

*Luottolaitoksen on antaessaan liiketoimintaansa asiamiehen hoidettavaksi huolehdittava siitä, että luottolaitos saa asiamieheltä jatkuvasti viranomaisvalvontansa, riskien hallintansa ja sisäisen valvontansa kannalta tarpeelliset tiedot sekä siitä, että luottolaitos voi luovuttaa nämä tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle ja lisäksi säästöpankkitarkastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitarkastuksen valvonnassa tai osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle, jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa.*

*Luottolaitoksen, joka aikoo harjoittaa liiketoimintaa muun kuin luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvan asiamiehen välityksellä, on ilmoitettava siitä Rahoitustarkastukselle ennen toiminnan antamista asiamiehen hoidettavaksi. Ilmoitusta ei tarvita, jos liiketoimintaa harjoitetaan asiamiehen välityksellä vain vähäisessä määrin. Luottolaitoksen ja asiamiehen välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä sekä siitä, milloin asiamiehen välityksellä harjoitettavaa liiketoimintaa voidaan pitää vähäisenä.*

## 36 §

*Toimipaikat*

Luottolaitoksella on oltava Suomessa pääkonttori ja vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Luottolaitos voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa. Sivuliikkeen perustamisesta ulkomaille säädetään 10 luvussa.

## 36 a §

*Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen*

*Luottolaitos voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkois-*

taa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa luottolaitoksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä muuten merkittävästi luottolaitoksen liiketoiminnan hoitamista.

Toiminto on luottolaitoksen liiketoiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti luottolaitoksen toimintaa koskevien lakien tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka luottolaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista, luottolaitoksen taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta.

Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvalle, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Luottolaitoksen tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—4 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä sekä 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa säädetään.

## 36 b §

**Ulkoistamisen edellytykset**

*Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle ja lisäksi säästöpankkitarkastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitarkastuksen valvonnassa, tai osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle, jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa.*

## 40 §

*Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen*

Luottolaitoksen hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisimmän vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisimmän vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen hallituksen jäsenenä tai va-

## 40 §

*Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen*

Luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi, taikka jos hän muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen hallituksen jäsenenä

rajäsenenä *taikka* toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa luottolaitoksen vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa taikka velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön. *Omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.*

#### 49 §

##### *Yleissäännös riskienhallinnasta*

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 36 §:n 2—4 momentissa säädetään.

#### 105 §

##### *Korvattavat saamiset*

Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 25 000 euron määrään asti. Jos tiliä käytetään sijoituspalveluun siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 33 §:n 2 momentissa säädetään, korvaus maksetaan kuitenkin mainitussa lais-

tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena *taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana*, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa luottolaitoksen vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa taikka velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

*Luottolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.*

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

#### 49 §

##### *Yleissäännös riskien hallinnasta*

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 36 a ja 36 b §:ssä säädetään.

#### 105 §

##### *Korvattavat saamiset*

Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 25 000 euron määrään asti. Jos tiliä käytetään sijoituspalveluun siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 55 §:n 2 momentissa säädetään, korvaus maksetaan kuitenkin mainitussa lais-

sa tarkoitetusta korvausrahastosta siten kuin mainitun lain 6 luvussa säädetään.

---

sa tarkoitetusta korvausrahastosta siten kuin mainitun lain 6 luvussa säädetään.

---

## 160 §

*Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja*

---

*Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee antaa ja toimittaa Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.*

---

## 161 §

*Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon*

Luottolaitoksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon, on ilmoitettava siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta sekä sivuliikkeen hallintoon liittyvät tiedot.

---

## 161 §

*Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon*

Luottolaitoksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon, on ilmoitettava siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta sekä sivuliikkeen hallintoon liittyvät tiedot. *Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen on ilmoitettava, miten sen muualla kuin Suomessa olevien sivuliikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saamiset on turvattu.*

---

## 164 §

*Palveluiden tarjoaminen*

---

*Luottolaitokseen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kaupaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 8 kohdassa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäynnissä sovelletaan, mitä edellä mainitun lain 76 §:n 3 ja 4 momentis-*

sa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta  
20 .

## 9.

### Laki

#### ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 1—4 §, 4 a §:n 3 momentti, 5—7 §, 12 §:n otsikko ja 16 §:n 1 momentti,  
sellaisina kuin niistä ovat 4 a §:n 3 momentti laissa 519/1988, 6 § osaksi laissa 597/2003, 7 § viimeksi mainitussa laissa ja 16 §:n 1 momentti laissa 72/1998, sekä  
lisätään lakiin uusi 4 c ja 6 a § sekä lain 12 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 597/2003, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

#### 1 §

##### Soveltamisala

Tämä laki koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta tarjota ammattimaisesti sijoituspalvelua Suomessa.

*Ulkomaista sijoituspalveluyritystä koskee lisäksi, mitä sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkinalaissa (495/89) tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.*

#### 1 §

##### Soveltamisala

Tämä laki koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta *liiketoimintana tarjota sijoituspalveluja* Suomessa.



## 2 §

## Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

1) **ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä** sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetussa neuvoston direktiivissä (93/22/ETY) tarkoitettua palvelua ammattimaisesti tarjoavaa luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on saanut sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 ja 16 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

2) **sijoituspalvelulla** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 ja 16 §:ssä tarkoitettua palvelua;

3) **sijoittautumisoikeudella** ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta perustaa Suomeen kiinteä toimipaikka (*sivuliike*), josta se voi tarjota sen toimilupaansa sisältyvää sijoituspalvelua; sekä

4) **edustustolla** Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kiinteää toimipaikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta tarjota sijoituspalvelua.

## 3 §

## Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään rahoitustarkastuslaissa (503/93).

## 2 §

## Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) **ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä** liiketoimintana sijoituspalveluja tarjoavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on saanut sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 17 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

2) **sijoituspalvelulla** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua palvelua;

3) **oheispalvelulla** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdassa tarkoitettua palvelua;

4) **ulkomaisella sidonnaisasiamiehellä** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä vastaavaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamiestä;

5) **sijoittautumisoikeudella** ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta perustaa Suomeen kiinteä toimipaikka, josta se voi tarjota toimilupaansa sisältyvää sijoituspalvelua (*sivuliike*); sekä

6) **edustustolla** Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kiinteää toimipaikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta tarjota sijoituspalvelua.

## 3 §

## Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).

## 4 §

*Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset*

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava riittävät tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta, vastuuhenkilöistä ja toimipaikasta, sekä muista tarpeellisista seikoista.

Sivuliike voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun rahoitustarkastus on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Rahoitustarkastuksen on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta annettava tarpeelliseksi katsomansa määräykset sivuliikkeen valvontaa koskevasta tietojenantovelvollisuudesta ja asetettava yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot sivuliikkeen toiminnan harjoittamiselle.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava rahoitustarkastukselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voi asettaa aiottujen muutosten vuoksi 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä ja ehtoja.

## 4 a §

*Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen*

Korvausrahaston on 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen antamassaan päätöksessä määrättävä siitä, mitä sijoittajien saamia ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahasto korvaa ja mikä on sijoituspalveluyrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kotivaltion suojan ja korvausrahaston antaman suojan yh-

## 4 §

*Sivuliikkeen aloittaminen*

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskevat tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus sai 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

## 4 a §

*Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen*

Korvausrahaston on 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen antamassaan päätöksessä määrättävä siitä, mitä sijoittajien saamia ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahasto korvaa ja mikä on sijoituspalveluyrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kotivaltion suojan ja korvausrahaston antaman suo-

teismäärä voi kuitenkin olla enintään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 40 §:n 1 momentissa säädetyn suojan suuruinen.

jan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 54 §:n 1 momentissa säädetyn suojan suuruinen.

4 c §

**Sivuliikkeen toiminta**

*Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen, jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkinaissa (495/1989), lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisessa.*

*Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.*

*Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan soveltuvin osin myös Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaiseen sidonnaisasiamieheen.*

5 §

**Sijoituspalvelun tarjoamisen vapaus**

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota vapaasti sijoituspalvelua Suomessa, rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta *palvelujen tarjoamista koskeva* ilmoitus, jossa on oltava tiedot niistä sijoituspalveluista, joita ulkomainen sijoituspalveluyritys aikoo tarjota Suomessa, *sekä*

5 §

**Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta**

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. *Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.*

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota sijoituspalvelua Suomessa, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoitus *tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.*

annettava yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katsomansa ehdot, jotka koskevat sijoituspalvelun tarjoamista.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava kirjallisesti rahoitustarkastukselle 2 momentissa mainittuihin tietoihin aiotuista muutoksista. Rahoitustarkastus voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi 2 momentissa tarkoitettuja ehtoja.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Rahoitustarkastuksella on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

## 6 §

### *Toimintaoikeuksien peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen*

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai muita arvopaperinvälittäjälle laissa säädettyjä velvollisuuksia, rahoitustarkastuksen on kehotettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jollei ulkomainen sijoituspalveluyritys noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta, rahoitustarkastuksen on ilmoitettava asiasta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jotta tämä voi ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin lainvastaisen toi-

## 6 §

### *Sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen*

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai 4 c §:ssä mainittuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on kehotettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritys lopettaa lainvastaisen toiminnan.

minnan jatkamisen estämiseksi.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä huolimatta edelleen jatkaa lainvastaista toimintaansa, Rahoitustarkastus voi kieltää kokonaan tai osittain ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sijoituspalvelujen tarjoamisen Suomessa. Päätöksestä on ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Rahoitustarkastus voi kieltää välittömästi tämän lain vastaisen toiminnan, jos kiello on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien ja tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, joille sijoituspalvelua on tarjottu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle viranomaiselle ja Euroopan komissiolle.

Rahoitustarkastus voi kieltää kokonaan tai osittain ulkomaista sijoituspalveluyritystä tarjoamasta sijoituspalvelua Suomessa, jos ulkomainen sijoituspalveluyritys on rikkonut olennaisesti tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia, sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia tai muuta rahoitusmarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä siten, että se voi vahingoittaa sijoittajan

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys 2 momentissa *säädetyistä* toimenpiteistä huolimatta jatkaa lainvastaista toimintaa, *Rahoitustarkastuksella on oikeus toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi. Rahoitustarkastuksella on tarvittaessa oikeus kieltää palvelujen tarjoaminen. Rahoitustarkastuksen on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen lainvastaisen toiminnan jatkamisesta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.*

*Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on soveltuvin osin meneteltävä siten kuin 6 a §:ssä säädetään.*

## 6 a §

### **Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen**

*Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jos 5 §:n mukaisesti palveluja tarjoavan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminta on sijoituspalveluyritystä velvoittavien säännösten tai määräysten vastaista.*

*Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys jatkaa Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toi-*

*menpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Rahoitustarkastus voi estää uusien liiketoimien aloittamisen.*

*Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ennen niihin ryhtymistä. Toimenpiteistä on viipymättä ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle.*

7 §

*Sivuliikkeen toimilupa*

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettyävä lausunto korvausrahastolta. Toimilupaa haettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 §:ssä säädetään.

7 §

*Sivuliikkeen toimilupa*

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettyävä lausunto korvausrahastolta. Toimilupaa haettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään.

*Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.*

12 §

*Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta*

---

*Tässä pykälässä tarkoitettuun ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.*

## 16 §

## Vaitioloovelvollisuus

Sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitioloovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitoovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 48 ja 49 §:ssä säädetään.

## 16 §

## Vaitioloovelvollisuus

Sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitioloovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitoovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 67 ja 68 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20 .

## 10.

## Laki

## ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa 2 päivänä huhtikuuta 2004 annetun lain (225/2004) 1 §:n 3 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

## 1 §

## Soveltaisala.

Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa ulkomaista rahastoyhtiötä koskee, mitä sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkina- ja arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

## 1 §

## Soveltaisala

Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanutta ulkomaista rahastoyhtiötä koskee, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 c §:n 1 momentissa säädetään. Edellä mainittua toimintaa harjoittavaa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimivan saanutta rahastoyhtiötä koskee, mitä edellä mainitun lain 7 §:n 2 momentissa säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyyttä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa koskee soveltuvin osin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 a, 4 b, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyyttä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ( / ) tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa koskee soveltuvin osin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a, 4 b, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20 . \_\_\_\_\_

## 11.

### Laki

#### ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
lisätään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annettuun lakiin (1608/1993) uusi 6 d ja 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

#### 6 d §

##### **Sijoituspalvelujen tarjoaminen**

Ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluja ja jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989), lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ( / ) 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisesta ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 c §:n 2 momentissa oheispalvelun tarjoamisesta.



*Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sovelletaan lisäksi, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa säädetään ulkomaisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä.*

*Ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 5 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.*

*Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja sijoituspalvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamiseen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 6 ja 6 a §:ssä säädetään.*

#### 8 a §

#### **Sijoituspalvelujen tarjoaminen**

*Ulkomaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa sivuliike ja joka tarjoaa Suomessa sijoituspalveluja, sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20 . \_\_\_\_\_

## 12.

**Laki****Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* Rahoitustarkastuksesta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (587/2003) 5 §:n 3 ja 5 kohta, 6 §, 15 §:n 5 momentti, 15 a ja 15 b §, 23 §:n 1 momentti, 24 b §:n 1 momentti, 25 §, 26 a §:n 2 momentti ja 27—30 §,

sellaisina kuin niistä ovat 6 § laeissa 1311/2004, 449/2005, 444/2006, 130/2007 ja 353/2007, 15 §:n 5 momentti mainituissa laissa 449/2005, 15 a ja 15 b § laissa 299/2005, 23 §:n 1 momentti sekä 27, 28 ja 30 § laissa 227/2004, 24 b §:n 1 momentti ja 26 a §:n 2 momentti mainituissa laissa 444/2006, 25 § osaksi mainituissa laeissa 299/2005 ja 444/2006, sekä 29 § mainituissa laissa 227/2004 ja laissa 1295/2004, sekä

*lisätään* 3 §:ään uusi 3 momentti, 26 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 299/2005 ja 444/2006, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3—6 momentti siirtyy 4—7 momentiksi, ja lakiin uusi 30 a ja 31 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

3 §

*Tehtävä*

*Rahoitustarkastus toimii rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY 56 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan tarkoittamana yhteysviranomaisena.*

5 §

*Valvottavat*

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

3) ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoria ja edustustoa;

5 §

*Valvottavat*

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

3) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoria ja edustustoa;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ( / ) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

## 6 §

*Muu rahoitusmarkkinoilla toimiva*

Muulla rahoitusmarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) julkisen kaupankäynnin ja arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita 2 luvun 2 §:n mukaisesti;

1 a) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion säännellyillä markkinoilla tai jos sen arvopapereita koskeva arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu listalleottoesite on jätetty Rahoitustarkastuksen hyväksyttäväksi;

2) arvopaperimarkkinalain 4 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja meklaria ja arvopaperivälittäjän palveluksessa olevaa muuta henkilöä;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa kuin arvopaperinvälittäjää ja mainitun luvun 12 a §:ssä tarkoitettun muun julkisen kaupankäynnin muuta osapuolta kuin arvopaperinvälittäjää sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja mainitun luvun 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 ja 4 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

5) arvopaperimarkkinalain 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettun ostotarjouksen tekijää sekä mainitun luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvol-

## 6 §

*Muu rahoitusmarkkinoilla toimiva*

**Muulla rahoitusmarkkinoilla toimivalla** tarkoitetaan tässä laissa:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitettun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:n mukaisesti;

2) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos sen arvopapereita koskeva arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu esite on jätetty Rahoitustarkastuksen hyväksyttäväksi;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 3 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

5) arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettun ostotarjouksen tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

lista ja mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

5 a) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

6) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

7) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 2 d §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 §:n tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Rahoitustarkastukselle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta.

6) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

7) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

8) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 18 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:n tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Rahoitustarkastukselle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta.

## 15 §

*Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet.*

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot sellaisen yrityksen toimipaikassa, joka toimii valvottavan asiamiehenä tai joka valvottavan toimeksiannosta hoitaa tämän kirjanpitoon, tietojärjestelmään taikka riskienhallintaan tai muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

## 15 a §

*Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus*

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja

## 15 §

*Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet*

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot valvottavan asiamiehenä tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä toimivan yrityksen taikka valvottavan toimeksiannosta tämän kirjanpitoon, tietojärjestelmään tai riskienhallintaan taikka muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavan yrityksen toimipaikassa.

## 15 a §

*Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus*

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta

muulta rahoitusmarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta arvopaperimarkkinallain tai sen nojalla annettujen markkinoiden väärinkäyttöä tai *julkisen kaupankäynnin* kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset julkisen kaupankäynnin tai *arvopaperimarkkinallain* 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaan arvopaperiin, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin ja arvopaperiin, jonka arvo määräytyy *julkisen kaupankäynnin tai arvopaperimarkkinallain* 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin perusteella, sekä tällaisen arvopaperin liikkeeselaskijaan ja tällaisella arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin ja toimeksiantoihin liittyvät tiedot sekä muut mainittujen säännösten valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja tallenteet sekä jäljennökset asiakirjoista ja tallenteista.

Rahoitustarkastuksella on sama oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä jäljennöksiä asiakirjoista ja tallenteista valvottavan ja muun rahoitusmarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta toimivalta, julkisen kaupankäynnin tai *arvopaperimarkkinallain* 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaa arvopaperia, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettua arvopaperia ja arvopaperia, jonka arvo määräytyy *julkisen kaupankäynnin tai arvopaperimarkkinallain* 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin perusteella, koskevaan liiketoimeen tai toimeksiantoon osalliselta sekä muulta henkilöltä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Rahoitustarkastuksen on palautettava alkuperäiset asiakirjat ja tallenteet.

Oikeudellisissa asioissa avustavien osalta 2 momentissa tarkoitettu oikeus ei koske oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen johdosta saatuja tietoja, asiakirjoja ja tallenteita. Oikeudenkäyntiavustaja- ja oikeudenkäyntiasiamiestehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi

ja muulta rahoitusmarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta arvopaperimarkkinallain tai sen nojalla annettujen markkinoiden väärinkäyttöä *taikka* kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset julkisen kaupankäynnin tai *monenkeskisen kaupankäynnin* kohteena olevaan arvopaperiin, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin ja arvopaperiin, jonka arvo määräytyy *edellä* mainitun arvopaperin perusteella, sekä tällaisen arvopaperin liikkeeselaskijaan ja tällaisella arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin ja toimeksiantoihin liittyvät tiedot sekä muut mainittujen säännösten valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja tallenteet sekä jäljennökset asiakirjoista ja tallenteista.

Rahoitustarkastuksella on sama oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä jäljennöksiä asiakirjoista ja tallenteista valvottavan ja muun rahoitusmarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta toimivalta, julkisen kaupankäynnin tai *monenkeskisen kaupankäynnin* kohteena olevaa arvopaperia, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettua arvopaperia ja arvopaperia, jonka arvo määräytyy *edellä* mainitun arvopaperin perusteella, koskevaan liiketoimeen tai toimeksiantoon osalliselta sekä muulta henkilöltä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Rahoitustarkastuksen on palautettava alkuperäiset asiakirjat ja tallenteet.

Oikeudellisissa asioissa avustavien osalta 2 momentissa tarkoitettu oikeus ei koske oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen johdosta saatuja tietoja, asiakirjoja ja tallenteita. Oikeudenkäyntiavustaja- ja oikeudenkäyntiasiamiestehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi

asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen takia tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa sekä oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä koskeva oikeudellinen neuvonta.

asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen takia tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa sekä oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä koskeva oikeudellinen neuvonta.

## 15 b §

*Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä kuuleminen*

Rahoitustarkastuksella on oikeus tarvittaessa kutsua 15 a §:ssä tarkoitettu henkilö kuultavaksi *arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen markkinoiden väärinkäyttöä tai julkisen kaupankäynnin tai arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin ja arvopaperin, jonka arvo määrittyy julkisen kaupankäynnin tai arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin perusteella, arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi.*

## 15 b §

***Kutsuminen kuultavaksi***

Rahoitustarkastuksella on oikeus tarvittaessa kutsua *15 ja* 15 a §:ssä tarkoitettu henkilö kuultavaksi.

## 23 §

*Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen*

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja säilytys- ja hoitopalveluja *sekä vastaanottamasta mainitun pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja varoja*, jos sillä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai luottolaitoksen taloudellisen tilan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

## 23 §

*Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen*

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja mainitun lain *15 §:n 1 momentin 1 kohdassa* tarkoitettuja säilytys- ja hoitopalveluja, jos sillä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai luottolaitoksen taloudellisen tilan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

## 24 b §

*Rikemaksu*

Rahoitustarkastus voi määrätä sille, joka

1) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 4 luvun 7 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä;

3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia; tai

4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitetun vuosikoosteen julkistamisen,

*rikemaksun, joka määrätään maksettavaksi valtiolle.*

## 24 b §

*Rikemaksu*

Rahoitustarkastus voi määrätä valtiolle maksettavan rikemaksun sille, joka

1) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ssä säädetyn raportointivelvollisuuden;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4, 5a, 6—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä;

3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia; taikka

4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitetun vuosikoosteen julkistamisen.

## 25 §

*Julkinen huomautus*

Rahoitustarkastus voi antaa valvottavalle ja muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle yhteisölle tai säätiölle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aiheita ankarampiin toimenpiteisiin.

Julkinen huomautus voidaan lisäksi antaa 1 momentissa säädetyin edellytyksin 6 §:ssä tarkoitetulle luonnolliselle henkilölle, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla

## 25 §

*Julkinen huomautus*

Rahoitustarkastus voi antaa valvottavalle ja muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle yhteisölle tai säätiölle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aiheita ankarampiin toimenpiteisiin.

Julkinen huomautus voidaan antaa 1 momentissa säädetyin edellytyksin myös 6 §:ssä tarkoitetulle luonnolliselle henkilölle.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen no-

annettuja markkinoiden väärinkäyttöä, julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan tai sen kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista, arvopaperien tarjoamiseen tai julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta, julkisia ostotarjouksia tai tarjousvelvollisuutta koskevia säännöksiä tai Euroopan yhteisöjen komission Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta antamia asetuksia. Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos valvottava tai muu rahoitusmarkkinoilla toimiva on välittömästi virheen havaittuaan oma-aloitteisesti ryhtynyt asiassa korjaaviin toimenpiteisiin.

Julkisesta huomautuksesta on siitä tiedotettaessa käytävä ilmi, onko sen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen, Rahoitustarkastuksen on tiedotettava muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Rahoitustarkastuksen velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

Se, jolle julkinen huomautus on määrätty, voi valittaa päätöksestä markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

jalla annettuja säännöksiä:

1) markkinoiden väärinkäytöstä;  
2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos sen kohde on välittömästi virheen havaittuaan oma-aloitteisesti ryhtynyt asiassa korjaaviin toimenpiteisiin.

Julkisesta huomautuksesta tiedotettaessa on käytävä ilmi, onko huomautuksen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Rahoitustarkastuksen on tiedotettava muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Rahoitustarkastuksen velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

Se, jolle julkinen huomautus on annettu, voi valittaa päätöksestä markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.



## 26 a §

*Seuraamusmaksu.*

Seuraamusmaksu voidaan määrätä maksettavaksi myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa tarkoitettuja arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja sisäpiirintietoja, kurssin vääristämistä tai julkisen kaupankäynnin kohteena olevan tai sen kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista taikka arvopaperien tarjoamiseen ja julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta, julkisia ostotarjouksia tai tarjousvelvollisuutta koskevia säännöksiä tai Euroopan yhteisöjen komission Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta antamia ase-  
tuksia.

## 26 a §

*Seuraamusmaksu*

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa tarkoitettuja arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitettun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös 2 momentissa tarkoitettulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

## 5 luku

**Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa**

## 27 §

*Markkinariskien valvonta*

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Euroopan talousalueeseen kuuluvan *kotivaltion* valvontaviranomaisen kanssa *sellaisten markkinariskien valvon- nassa, jotka ovat syntyneet Suomen rahoitus- markkinoilla suoritetuista toimista.*

## 28 §

*Ulkomailla olevan sivukonttorin ja sivuliikkeen isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen *luottolaitos sivukonttoristaan tai sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö sivuliikkeestään tai muutoin* palveluja tarjotessaan ei noudata voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on *myös* ilmoitettava tuon valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

## 29 §

*Suomeen sijoittuneen sivukonttorin ja sivuliikkeen tarkastaminen*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittaa tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön sivuliikkeessä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

## 5 luku

**Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa**

## 27 §

***Valvontayhteistyö***

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä *Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen kanssa.*

## 28 §

***Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta***

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen *valvottava* palveluja tarjotessaan *tai muu rahoitusmarkkinoilla toimiva* ei noudata voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava *kyseisen* valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

## 29 §

*Suomeen sijoittautuneen ulkomaisen valvottavan tarkastaminen*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittaa *kyseisestä* valtiosta Suomeen *sijoittautuneen valvottavansa tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan* valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön sivuliikkeessä taikka muulla tavoin valvoa ja tarkastaa sivukonttoria tai sivuliikettä.

## 30 §

*Ulkomaiseen luotto- tai rahoituslaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai rahastoyhtiöön kohdistuvista toimenpiteistä ilmoittaminen*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen tai palveluja tarjoavan luotto- tai rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

*Ulkomaisen valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneessa ulkomaisessa valvottavassa ja muussa rahoitusmarkkinoilla toimivassa taikka muulla tavoin valvoa ja tarkastaa tällaista valvottavaa ja muuta rahoitusmarkkinoilla toimivaa.*

## 30 §

***Ulkomaiseen valvottavaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen***

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneen tai muutoin palveluja tarjoavan ulkomaisen valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

## 30 a §

***Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö***

*Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttöä koskeva seikka ja epäily sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena tai on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi.*

*Rahoitustarkastuksen on suoritettava toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä tutkimus. Pyyntönsä esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.*

31 a §

**Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen**

*Rahoitustarkastus voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:*

*1) yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeutta, turvallisuutta tai yleistä järjestystä;*

*2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnön tarkoittama asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa;*

*3) Suomessa on annettu lainvoimainen päätös, joka koskee yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa.*

*Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle.*

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä kuu-  
ta 20 . \_\_\_\_\_

**13.**

**Laki**

**Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1294/2004) 1 §:n 2 momentin 3 kohta, 2 §:n 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 3 momentti ja 7 §:n 2 momentti  
sellaisena kuin niistä on 2 §:n 4 momentti laissa 131/2007 sekä  
lisätään 1 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta ja 7 §:n 1 momenttiin uusi 10 a ja 10 b kohta seuraavasti:

## 1 §

## Soveltamisala

---

Velvollinen suorittamaan valvontamaksun (maksuvelvollinen) on:

---

3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija.

## 2 §

## Valvontamaksu

---

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman tai liikevaihdon, luottolaitostoinnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärää koskevan korkeimman vaatimuksen (pääomavaatimus) tai viimeksi päättyneen kalenterivuoden lopussa hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän perusteella, jollei 3 §:stä muuta johdu. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä, jolloin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nolllaksi.

---

## 5 §

## Sijoituspalveluyrityksen valvontamaksu.

---

Sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta liike-

## 1 §

## Soveltamisala

---

Velvollinen suorittamaan valvontamaksun (maksuvelvollinen) on:

---

3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija.

---

## 2 §

## Valvontamaksu

---

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman tai liikevaihdon, luottolaitostoinnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (pääomavaatimus), tai viimeksi päättyneen kalenterivuoden lopussa hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän perusteella, jollei 3 §:stä muuta johdu. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä, jolloin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nolllaksi.

---

## 5 §

## Sijoituspalveluyrityksen valvontamaksu

---

Sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta

vaihdosta ja 0,75 prosenttia pääomavaatimuksesta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,16 prosenttia ja 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,35 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

liikevaihdosta ja 0,75 prosenttia pääomavaatimuksesta. *Sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on kuitenkin 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta liikevaihdosta.* Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,16 prosenttia ja mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu 0,35 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

## 6 §

*Rahastoyhtiön valvontamaksu*

Rahastoyhtiön suhteellinen maksu on 0,0055 prosenttia yhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä ja, jos yhtiö tarjoaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa, 0,35 prosenttia omaisuudenhoidosta saadusta liikevaihdosta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,21 prosenttia ja 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,53 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

## 6 §

*Rahastoyhtiön valvontamaksu*

Rahastoyhtiön suhteellinen maksu on 0,0055 prosenttia yhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä ja, jos yhtiö tarjoaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa *tai 2 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa*, 0,35 prosenttia näistä *sijoituspalveluista* saadusta liikevaihdosta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,21 prosenttia ja *mainitun momentin* 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu 0,53 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

## 7 §

*Muun perusmaksua maksavan valvontamaksu*

## 7 §

*Muun perusmaksua maksavan valvontamaksu*

Seuraavien maksuvelvollisten valvontamaksu muodostuu ainoastaan perusmaksusta:

10 a) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan perusmaksu on 40 laskentayksikköä;

10 b) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun kuin

10 a kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan perusmaksu on 10 laskentayksikköä;

Jos yhteisö on maksuvelvollinen useammalla kuin yhdellä 1 momentin 12—14 kohdassa mainituista perusteista, maksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun. Jos 1 momentin 12—14 kohdassa tarkoitettu maksuvelvollinen on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

Jos yhteisö on maksuvelvollinen useammalla kuin yhdellä 1 momentin 12—14 kohdassa mainitulla perusteella, maksu peritään vain kerran sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun. Jos 1 momentin 12—14 kohdassa tarkoitettu maksuvelvollinen on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos yhteisö on maksuvelvollinen 9 tai 10 kohdassa mainitun perusteen ohella 10 a tai 10 b kohdassa mainitulla perusteella, maksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20 .

## 14.

### Laki

#### rikoslain 51 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan 12 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 51 luvun 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1526/2001, sekä  
muutetaan 51 luvun 1 §:n 2 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 300/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitettul-

Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitettul-

la tavalla käyttää arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä.

la tavalla käyttää monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä.

## 3 §

*Kurssin vääristäminen*

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää julkisen kaupankäynnin tai arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin kurssia, on tuomittava kurssin vääristämisestä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

## 3 §

*Kurssin vääristäminen*

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kurssia, on tuomittava kurssin vääristämisestä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

## 7 §

*Rajoitussäännös*

Tämän luvun 1 ja 2 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen julkiseen kaupankäyntiin arvopapereilla, johon arvopaperimarkkinalain 3 luvun 13 §:n 2 momentin nojalla vahvistettujen sääntöjen tai saman luvun 14 §:n 2 momentin mukaan ei sovelleta sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevia arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

(7 §:n 1 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta  
20 .